

שיח שרפי קודש

ליקוטים

ז - א

אמר אדונינו מורנו ורבנו ז"ל (ליקו"מ ח"ב סימן נג) שהמחשבה יש לה כח גדול, ואמר שיש בזה נסתרות הרבה. ואפלו מה ששמעתי והבנתי בזה (מוהר"ת ז"ל) אי אפשר לבאר מפל שכן מה שלא גלה רק ברמז מעט. וכן רואין בחוש. (ליקו"ה ברכת השחר ה, עח)

ז - ב

הזהיר רבנו ז"ל מאד מאד וצעק בקול גדול לבלי להיות זקן ח"ו. במבאר שיחה קדושה זאת בספר שיחות הר"ן סימן נא והיא שיחה לתורה ואת הערכים צויתי לכלפלך. (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד. עיי"ש. ובלקוטי הלכות ברכות השחר ה, פג)

ז - ג

אמרו רז"ל (עפ"י במדבר רבה יט, טו) אין התורה מתקיימת אלא במי שמשלים עצמו באינו יודע. באשר ראינו זאת בעינינו מאדונינו מורנו ורבנו ז"ל כמה פעמים, שבכל פעם היה אומר שעתה אינו יודע כלל, וכמה פעמים נשבע על זה שעתה אינו יודע כלל, ואחר כך תוך כדי דבור פתח פיו הקדוש וגלה מה שגלה, וכן היה המעשה בזאת התורה בעצמה שאנו עוסקין בה עתה (ליקו"מ ח"ב סי' עח), ואחר שגלה מה שגלה ונודע לו מה שנודע לו. חזר ואמר שאינו יודע כלל, וכן היה פעמים אין מספר (וזה בחינת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה של התרועה שהיא עקר קול שופר, כי תרועה היא בחינת התורה כי ת'ר'ו'ע'ה' הינו תורה - ע'. בחינת השבעים פנים שיש לתורה שאי אפשר לגלותם בעולם כי אם על ידי בחינת הפשיטות לפניה ולאחריה). (ליקו"ה הלכות בית הכנסת ה, יט).

ז - ד

העולם אומרים בשם הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, כי תורת ה' תמימה - עדין. כי לא נגעו עדין. (ער פאן) נמצא שלכל

הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד עד שנתחיל לגע בהתורה, מכל שכן לבוא חדריה ולירד לעמקא. על פן כל הספרים הקדושים שנתחברו עד הנה, עדין אינם חלק מעצם רבוי הספרים שיתגלו עוד בעת שיתגלו סתרי רזי התורה האמתיים. על פן צריכים להזהר לבלי להלעיג ולבזות חס ושלום. שום ספר ההולך על פי דרכי התורה הקדושה. על פי הגמרא ומדרשים וספרי הזהר וכתבי האר"י ו"ל, כי כלם צריכין להעולם.

...וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטין אלו הספרים והם מחיין עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין עצמן בספרים אחרים ויקא. (ליקו"ה קידושין ג, כא).

ז - ה

באמת אין שום יאוש בעולם כלל, באשר צעק רבנו ז"ל קול גדול ולא יסף, (בזה הלשון גיוואלד זייט איין נישט מיאש. ומשך מאד תבת גיוואלד וכו'). (ליקו"ה הל' פסח ט, כא).

ז - ו

זה כלל שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, וכמו ששואלין את הצדיק פן הוא משיב, ומזה באים כל העצות המקלקלות שנדמה לו שמא ה' הם, או שהצדיק יעץ לו כך, ובאמת הכל ממנו בעצמו כמו שכתוב אולת אדם תסלף דרכו וכו', על פן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד בתחנונים רבים את השם יתברך, ואת הצדיקי אמת שישימו לבם היטב על מה שנעשה עמו באפן שיתנו לו עצה אמיתית ונצחית שיצליח על ידה לנצח. (לקו"ה הלכות תענית ד, ח).

... לפעמים נופל האדם לספקות ועצות חלוקות כל כך, עד שאי אפשר לו בשום אופן לידע האמת איך להתנהג, וכל מה שהתר לעצמה עצה שלמה מבלבלין עצתו בכמה פעמים, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל, שיש לפעמים שנדמה להאדם שהוא צריך להתנהג כך וכך, ונגמר בדעתו בסברות חזקות שפך הוא צריך לנהג בודאי, ואחר כך כשיגמר בדעתו לנהג כך, בתוך כך עולה על דעתו סברא אחרת עד שנסתרת עצתו הראשונה לגמרי ועולים סברות בדעתו שצריך להתנהג בהפוך ממש ממה שחשב העצה, וזהו בחינת עצות חלוקות. ולפעמים מתגבר חלקת העצה לכאן או לכאן, וכשהאדם רואה בעצמו שהוא מנח בחשך זה זמן רב, והוא רוצה בכל פעם לחתור ולמצא עצה לצאת מן החשך לאור, ותהי תוחלתו נכזבה. ועודנו לא ישוב מהחשך שנלכד בו עד שנדמה לו, שאין לו עצה איך לצאת ממה שצריך לצאת, ועצתו חלוקה מאד, אזי זהו בעצמו תקנתו שיצחק על זה בעצמו להשם יתברך שנפל כל כך, עד שאינו יודע העצה שלמה, איך לצאת מחשך לאור. כי בודאי אין שום יאוש בעולם כלל.

...ובודאי גם במקומו נמצאים עצות איך לצאת מחשך לאור מרע לטוב רק שבעונותיו נעלמו ממנו העצות בבחינות (איוב לח) מי זה מחשיף עצה במלין. על כן תקנתו שידע על כל פנים האמת שנפל כל כך ונתרחק כל כך עד שאינו יודע שום עצה. ויצחק על זה בעצמו להשם יתברך שיורהו העצה והדרך איך להתנהג באמת כמו שדוד המלך עליו השלום צעק על זה הרבה. כמו שכתוב עד אנה אשית עצות בנפשי (תהלים יג). (ליקו"ה הל' גיטין הלכה ג).

ז – ח

כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה שְׂמֵחוֹ נִתְּפֵלֵל מֵעֲבוֹדָתוֹ שֶׁעָסַק אֵיזָה שְׁעוֹת (בַּעֲבוֹדַת ה') בְּהִכָּרַח הוּא צָרִיךְ לָתֵת נִיחָא לְהַמְחִין וּלְהַתְבַּטֵּל מֵעֲבוֹדָתוֹ, וְלִישׁוֹן קָצֵת, אוֹ לְדַבֵּר שִׁיחוֹת חֲלִין עִם בְּנֵי אָדָם וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה. שְׂזֵהוּ גַם בֵּן בְּחִינַת שָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁשְׂמַעְתִּי מִפִּי רַבְּנוֹ, זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ. (ליקו"ה נדה ב, יב).

ז – ט

שְׂמַעְתִּי מִפִּי קְדוֹשׁ אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ גֵּרוֹ יְאִיר, וּמִכָּלֵל דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים הֵייתִי שׁוֹמֵעַ שְׁשֵׁם עֲשִׂיָּה הִיא צְדָקָה. (ליקו"ה יו"ד הלכות צדקה הלכה א).

ז – י

מוֹבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְ"ל שְׂצוּהָ לֹאמַר כְּמָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים עַל קְבָרֵי הַצַּדִּיקִים. וְזֶה בְּחִינַת עֲשִׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׂגֻלָּה רַבְּנוּ וְ"ל וְצוּהָ לְאַמְרָם עַל קְבָרוֹ. (ליקוטי הלכות קרחא וכתובת קעקע הלכה ג, ה).

ז – יא

שְׂמַעְתִּי מִפִּי הַקְדוֹשׁ שֶׁהַמְּלָבוּשִׁים מְטַרְדִּין מְאֹד אֶת הָאָדָם, כִּי אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, יָכוֹל הָאָדָם לְהַתְפָּרֵגס בְּהוֹצָאָה קֵלָה, אֲכָל הַמְּלָבוּשׁ מְטַרִיד מְאֹד, וְכֵמוֹ שֶׁמְבָאָר עַל פֶּסוּק וְתַתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדוֹ שֶׁהַסְטֵרָא אֲחֵרָא תּוֹפֶסֶת אֶת הָאָדָם בְּבִגְדוֹ דִּיקָא וְכוּ'. עֵינֵי שֵׁם בְּסִפְרֵי שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן ק. (ליקו"ה הלכות חזקת מטלטלין ה, ו).

ז – יב

רַבְּנוּ וְ"ל קָדָם הַסֵּתֶלְקוּתוֹ שְׂאָז אָמַר הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן (הֵינִי תוֹרָה ח' ח"ב) וְאָז אַחֵר אֲמִירַת הַתּוֹרָה הַנ"ל הִזְהִיר אוֹתִי בִּיֹּתֵר לְכַתֵּב אֲזִהְרָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת שֶׁצָּרִיכִין לְזַהֵר בְּנַפְשׁוֹ מְאֹד

מאד לבקש ולחפש הרבה אחרי הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח הקדש, כי עקר אמונת חידוש העולם שהוא עקר היהדות נמשך על ידו דווקא. (ליקו"ה הלכות שלוחין ה, ה).

ז – יג

שייך למאמר וביום הבכורים שבלקוטי מוהר"ן סימן סז. זאת התורה נאמרה בשבועות על זה הפסוק אבל לא זכינו לשמע באור הפסוק בעצמו על פי התורה הזאת, רק אחר כך שמעתי מפיו הקדוש קצת באור רק על התחלת הפסוק 'וביום הבכורים' שהוא בחינת 'הולדת הנפש וגדול הנפש' במבאר שם. 'מקרא קדש' זה בחינת שהפסוק שהוא קדש, כמו שכתוב 'ונקדש בכבודי קורא וכו' עין שם בספר. ונראה לי לבאר שאר הפסוק וכו' עיי"פ. (ליקו"ה הלכות חובל בחבירו הלכה ג', יט).

אמר רבינו לענין הקיבוץ הקדוש של אנשי שלומינו הבאים אליו לראש השנה: את אנשי, גומר אני את דינם כבר בלילה הראשון מיינע לייט פאטער איך שוין די ערשטע נאכט.

שיח שרפי קודש

רבינו ז"ל

ז – יד

בין דבריו ז"ל בענין השמחה בנקודות טובות הנמצא בכל אחד מישראל אמר גם ענין זה. "גם על זה הדבר שכשהיה האדם ילד יהודי קטן וכשהלך בבקר לחיידר ללמד תורה בימות החורף הקשה והעז, ונגע באצבעותיו על ידית הדלת של החיידר כדי לפתחו, ומחמת הקר הגדול, קרה וקפואה הייתה ידו ונצרכה מחמת הקר והתיסר בזה, גם על זה עוד יקבל שכרו. (וראה עוד מה שכתב מוהרנ"ת ז"ל בעלים לתרופה מכתב תסו).

ז – טו

בתחלת התקרבותו של ר' יודל לרבינו ז"ל אמר לו רבינו בין דבריו. 'אני שונא את המשחקים והמנהגים הנלוזים האלו שיש ל'החסידים', 'איך האב פיינט די חסידישע שטיק' ונעמד משתומם לשמע הדברים, והסביר לו רבינו שמתכונן כדגמא עניני סדר הנקיות שהיו נוהגים בו אלו מהחסידים שמחמת שהיו חפצים לנקות עצמם לתפלה, היו שוהים הרבה בבית הפסא ומכינים לעצמם קדם לכך את עשון המקטרת, והולך לבית חברו לשאל ממנו איזה גחל אש להדליק את המקטרת ופעמים אין שכנו בבית, ויכול אף לבוא מזה לאסור יחוד, כי בגלל הצורך לגחל אש הוא עלול להפגס לפנים הבית לטל משם גחלת להדליק המקטרת. וכך המשיך ואמר לו כמה וכמה קלקולים היוצאים ובאים ומעוד כהנה וכהנה הנהגות משנות ומשתלשלים מחמת זה הנהגות משנות.

ז – טז

ספור החלום שבספר חיי מוהר"ן סימן צא נאמר בליל שבת בהשתלשלות זאת. שבאותו שבת המתינו אנשי שלומינו זמן רב שיקנס רבינו לערוך שלחן השבת, ולא נכנס, ולא היה מי שיגש לחדרו,

ואז האין והעז רבי שמעון משמשו לילך לחדרו ולראות ולבדק סבת האחור ופתח דלת חדרו בקלות בהחזיקו בידית החדר וראה את רבנו עומד בשלולית של דמעות עד שנשמע הרטיבות בתנועות המנעל של רבנו, ונבהל מאד, וסגר הדלת אחריו. אחר כך נכנס רבנו למקום הצבור וספר החלום לקהל הנמצא ורמז בדבריו שעוד יגיע זמן ועת כזה שיתעורר מחלקת גדולה עליו, ולא ישארו עמו כי אם חמשה אנשים, וכן היה אחר כך בעת המחלקת הגדולה שהתעוררה על מוהרנ"ת ז"ל שהחזיקו עמו ולא עזבוהו ועליהם התגברה עקר המחלקת כי אם חמשה אנשים הלא המה ר' יצחק בנו שתמך בו בכל אותו העת ור' נחמן מטולטשין ז"ל, ור' מרדכי המקנה מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה במפרסם. ור' נתן ב"ר לייב ב"ר ראובן ז"ל ומוהרנ"ת בראשם.

ז – יז

ידוע הדבר שרבנו ז"ל מאד לא סבל הדבר שידלגו בתפלה על אף שמתר לעשות כן על פי ההלכה, כמו בעת שמאחרים לתפלה בשום סבה. ואפלו כשמאריך בתפלה ומחמת כן עליו לדלג כדי להתפלל יחד עם הצבור. ומחמת כן צריך להזהר להקדים ולבוא לתפלה כראוי שלא יגיע לידי כך. ואמר רל"י ז"ל שכן אמר גם המגיד להרב הבית יוסף, כי מחמת כן מתקלקלים צנורות השפע. (ה"ה ועי' משנ"ב סימן נב ס"ק א)

ז – יח

רבנו ז"ל נתן לרבי יודל רשות ללמד קבלה וכתבי האר"י ז"ל אולם אמר לו במפרש שלא יתפלל עם פגנות רק שהתפלה תהיה בפשיטות בפרוש המלות. (וראה לעיל חלק ב סימן רעה. וראה ליקו"מ ח"ב סימן קכ.)

ז – יט

נהגו בבית רבנו לקבל השבת ולהדליק גרות השבת זמן רב קדם השבת, ובימים האחרים אף פשעתיים קדם. וכן נהגו בבית אמו עוד מקדמת דנא.

ז – כ

נחלה פעם בנו של רבי יודל ז"ל עד מאד מאד, והסתפק אם לבוא ולהפנס אל רבנו לבקשו על זה, אולם בראותו צרת בנו הקשה נכנס ובא אל רבנו, וספר לו רבנו ספור: היה מלך אחד שהיתה לו טחנת קמח מיחדת שהיתה טוחנת על ידי עשרים וארבעה אבנים, ומוציאה קמח רב. והיתה אותה המדינה מתפארת בטחנת הקמח המשכללת והמהירה כל כך, יום אחד הפסיקה מלפעל ולא ידעו מפעיליה הסבה משום מה, לחזור ולהפעילו עד שפנו אל חכם אחד, והוא אמר להם שכל זה מעשה שדים, ועצתם הוא שיקחו אבן אחת מאותן האבנים ויגדרו אותה במקום מיוחד, ועל ידי זה יעבדו שאר האבנים פראשונה וכן עשו, ואכן חזרו למלאכתם הראשונה. פשחור אחר כך רבי יודל לביתו ראה שבנו חזר לבריא אותו התקינה חוץ מאצבע קטנה אחת, (שהיא אחת מעשרים וארבעה ראשי אברים שיש לאדם כמו שאמרו חז"ל) שנשארה משתקת ולא חזרה למצבה הראשון, והבין. (וראה לעיל חלק א' סימן רפא)

ז – כא

בהמשך לספור המובא בחלק ב' סימן קמז מה שאמר רבנו להרב בעל התניא זצ"ל לענין דודו הצדיק רבי ברוך שלא יצליח להשלים עמו, אכן כך היה. שפשהגיע הרב אל רבי ברוך ישב הצדיק רבי ברוך מעטר בתפלין והיו אלו תפלויו של הבעל שם טוב זצ"ל, ועמד אצלו הרב והצדיק רבי ברוך ישב, ולא הזמינו רבי ברוך לשבת

בנהוג, ולקח הרב בעצמו פסא לשבת וישוב אצלו. פנה אליו רבי ברוך ואמר לו "וכי אין לכם דרך ארץ מפני תפלו של הבעל שם טוב וצ"ל. ענה לו הרב כמצטר 'אכל תפלו פסולים הם', ומיד הורידם רבי ברוך ונתנם לבדיקה ואכן היה חסר שם אות י', ואמר לו רבי ברוך בקפידה: אתם לקחתם מתפלי תפלין של סבי הבעל שם טוב ו"ל אות יוד, יקח ה' ממכם גם יוד אחד, ואכן השפיעה קפדתו ואבד את בנו שיצא ופקר ר"ל.

ז – כב

בידוע היה מנהג רבנו לערוך שלחן מיוחד בשמיני עצרת עם הבעלי בתים תושבי העיר בלבד, ולא הורשו החסידים לשבת אז עמם, ואחר כך בסיומו היו מלויים את רבנו תחת חפה עד לבית הכנסת לקראת ההקפות שבשמחת תורה ואז בדרך הלויכם הורשו כבר החסידים להצטרף, (וכמובא לעיל ח"א סימן רב) מנהג זה עוד נהוג היה אצל סבו הבעל טוב וצ"ל שהיו עורף שלחן מיוחד עבור אנשי בעלי התהלים המכונים 'תהלים זאגערס', שהיה להם את בית המדרש הגדול שבעיר שהיו מתאספים שם והיו מתפללים שם יחדיו, ואחר התפלה נהוגים היו לומר בכל יום את כל ספר התהלים.

ז – כג

ידוע שרבנו ז"ל היה מהדר ואוכל בתוך הסכה אף את סעודה שלישית של שבת שחל בשמיני עצרת, אף לא היה ישן אז פסכה. (וראה מג"א סי' תרסח, סק"ב)

ז – כד

זאת ידוע בברור שאת החלק הראשון של ספר המדות חבר רבנו ביגדותו עוד קדם היותו בן בר מצוה.

ז – כה

כְּשֶׁהָיָה רַבֵּנוּ אוֹמֵר תּוֹרָה בְּסֻעֻדָּה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת הָיוּ נִכְנָסִים אֵלָיו אַחֵר כָּף הַחֲשׂוּבִים אַחֵר תְּפִלַּת מַעְרִיב לַחֲזוֹר וּלְדַבֵּר עַל הַנֶּאֱמָר, וּמִזֶּה הַשְּׁתַּלְשֵׁל הַמְּבָאָר בְּתוֹרָה ו' לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' מִן ד"ה וְכָלֵל כָּל הָעֲנִין וְכו'. (וראה בִּסְפָר חַי מוֹהֲר"ן סִימָן ב.).

ז – כו

כְּשֶׁחֲזַר רַבִּי זְלַמֵּן הַמְּכַנֶּה רַבִּי זְלַמֵּן הַקָּטָן מְשַׁלְּחֵתוֹ שְׁשֻׁלְחוֹ רַבֵּנוּ עֲבוּר קְבִלַּת הַהִסְפָּמוֹת עַל הַלְקוּטֵי מוֹהֲר"ן וְהַשְּׁתַּהֲהָ בְּדֶרֶךְ זֶה מִשֹּׁךְ כְּשֶׁנָּה אַחַת, כְּשֶׁחֲזַר אָמַר לוֹ רַבֵּינוּ: 'הִיָּה לָךְ שָׁנָה נִקְיָה', 'הָאֵסֶט גִּיהָאט אַרִיין יָאָר'.

ז – כז

תָּכַף אַחֵר נִשְׁוֹאֵיו שֶׁל רַבֵּנוּ הַתְּנָה תְּנָאֵי עִם זִוְגָתוֹ, שֶׁתִּסְתִּיר אֶת הַנִּהְגוּתֵיו וְלֹא תִפְרָסֶמָּם, כִּי הִיָּה מִסְתִּיר אֶת סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹתָיו וְלֹא נִוָּדַע מִזֶּה לַחֲזוֹתָנוּ וְחֻמוֹתָיו כָּלֵל, וּבִרְבַּע הַפְּעָמִים אָף לֹא לִזְוִגָתוֹ. וְרָאָה עוֹד לַעֲיִל חֵלֶק ב, קֶסֶד. ג, נָא.

ז – כח

בְּהַמְּבָאָר בְּחַי מוֹהֲר"ן סִימָן כ"ט בְּעֲנִין בְּגָדִים לְבָנִים וְכו' עֵין שָׁם. הִיָּה זֶה אַחֵר שֶׁהֵבִיא אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ לְרַבֵּנוּ בְּגָדִים לְבָנִים לְכָבוֹד חַג הַשְּׁבוּעוֹת וְאִזּוּ נִכְלָל עֲנִין זֶה בְּתוֹךְ הַמֶּאֱמָר, וּבְמוֹצָאֵי הַחֵג בָּעֵת שֶׁבָּא לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה חִינֻקֶּעס וְטִינָה לְפָנָיו צָרְתוֹ שֵׁישׁ לוֹ מִהָאֲדוֹנִים שְׁבוּיֵינִצָּא אָמַר וְאָשֵׁר לוֹ רַבֵּנוּ 'הָרִי כָּבֵד אֲמַרְתִּי תוֹרָה עֲבוּר זֶה' אֵיךְ הָאֵב דָּאךְ גִּיזְאָגֶט אַ תּוֹרָה וְוַעֲגֵן דְּעֵם' בְּהַתְּכֻנּוֹ עַל זֶה הַמֶּאֱמָר.

ז – כט

עם פטירת רבי שלמה אפרים ז"ל בן רבנו בכתה זוגתו מאד. ואמרו וספרו זאת מוהרנ"ת ז"ל ורבי נפתלי ז"ל לרבנו שהיא בוכה מאד ומתאוננת ואומרת בין דבריה, 'אלו היה רבנו רוצה הרי שהבן היה נשאר חי'. ואז אמר רבנו בלשון תמיהה: **איר טוט וויי דאס קינד אין מיר נישט?** לה כואב מפטירת הילד ולי לא, ואז החל לבכות וכמספר בספר ימי מוהרנ"ת, סימן יא, עין שם, (בד"ה אמר המעתיק).

ז – ל

ידוע היה שאחד מהטעמים שמחמתם עבר רבנו לדור באומן היה כדי לשבר את רוח האפיקורסים שהיו שם, שהיו תלמידיו של משה דאסובער מברלין ימ"ש על אף שהשלשה האפיקורסים כבר נשבה בהם רוח אמונה מאז שרבנו עבר שם כשמונה שנים קדם הסתלקותו, והמעשה שנכנסו אל רבנו עם הספר יין לבנון המזכר בחלק א' תקפח היה בחצי שנה האחרונה לימי חייו.

ז – לא

בידוע חבר נפתלי וייזל את הספר 'יין הלכנו', ושם בספר מקשה קושיות גדולות באמונה ועל חלק מהם ענה תרוץ ועל חלק נשאר בקושיא, ועם קושיא אחת מאלו הקושיות שבספר נכנסו האפיקורסים שבאומן הינו חייקל והירש בער לשאל רבנו קושיתו וכו' במספר לעיל ח"א סימן תקצא. והם היו דבוקים ברבם מאד ואחזו אותו לחכם הגדול שבעולם וכו'.

ז – לב

רל"י ז"ל ראה את שטר הכתבה של רבנו מזווג השני והיתה חתימתה של זוגתו חתימה נאה בשל מלמדת, כי בן היתה.

היא המליצה בעת בכיתה על הסתלקות רבנו בהיותה בחדרה ממול 'אדמך אכנך ולא ידעתיד' (בפיוט אנעים ומירות). ותיכף קבלה כסף נדונייתה שהיה שמור וצורר בארון בסף שלש מאות רענדליף. (ראה לעיל ב, ריח).

ז – לג

ידוע היה שרבנו לא דבר בשום פעם נגד מי מגדולי הדור שלא הלכו בדרך החסידות. והיה אומר רבי לוי יצחק ז"ל שאף על פי שבודאי אלו היה יונקים גם מתורת החסידות היו גדולים במעלה עוד יותר ויותר, אבל גדולים במעלה היו בודאי.

ז – לד

כל התחלת המעשה עם האפיקורסים שבאומאן היה בעת שעבר שם רבנו כשמונה שנים קדם הסתלקותו, ששהה שם שבת אחת אצל רבי אברהם חיים, וכבר אז בקשו הם מרבנו ז"ל שישאר לגור באומן. ואמר להם 'עדין לא'. ונדחה הדבר שמונה שנים, ואז כשנכנסו אל רבנו, ישב אז ודבר עם אנשי שלומינו בדרך ונכנס מדבריו לחשבון עמק ונעמד ונעצר בקושיא גדולה שגם הם כמלמדים לא ידעו לענות ולבאר החשבון עד שפנו לרבנו שיפתר הוא את החשבון, ופתר להם והתפלאו מאד וכו'. וכמספר לעיל חלק א' סימן תקפז, תקפח.

ז – לה

בשהיה רבנו אצל הרב בעל התניא זצ"ל היה זה בשבת 'חזון' ואז אמר הרב תורה ארפה משך שש שעות, והפציר ברבנו כמה פעמים שיאמר תורה ולא אבה.

ז – לו

סמוך לציון רבנו ז"ל היה קים עד השנים האחרונות שלפני מלחמת העולם השנייה, אהל של קבר בשם הפנוי 'קבר המגיד' ז"ל.

שְׁהִיָּה צָדִיק גָּדוֹל שְׁנֵטְמָן שֶׁם כְּמֵאָה שָׁנִים קִדְּם לְרַבְּנוּ ז"ל, (וְסֻמּוֹף וְקָרוֹב מִמֶּשׁ לְצִיּוֹן רַבִּינוּ הָיָה קָבֵר עִם מַצֵּבָה שֶׁל אֶחָד לֹא יָדוּעַ מֵאֵן הוּא).

ז – לו

אָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ לְעִנֵּן כָּלִיּוֹת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּפִרְטוּיּוֹת, וְכֵן בְּכָלִיּוֹת הָעוֹלָם. שָׂאָף עַל פִּי שֶׁכֵּן הָאָמֶת מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, אֲבָל בִּינְתִים הַזְמָן פּוֹרֵחַ וְעוֹבֵר וְהַזְמָן לֹא מִתְיַחֵס לְמֵה שְׁעוֹבֵר בְּאִמְצָע דְּרָכּוֹ. וְדוֹמָה הַדָּבָר לְבֵית שְׂבוּעָר וְנִשְׁרָף וְהַשְׁעוֹן שְׂבִיבִית לֹא אִכְפֶּת לוֹ וְאִינוּ מִתְרַגֵּשׁ מִכָּל הַסּוֹכֵב, וּמִמֶּשִׁיף לְעַבֵּד וּלְהַקִּישׁ כְּדָרְכּוֹ. וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן 'הַבֵּית בּוֹעֵר וְהַשְׁעוֹן הוֹלֵךְ' 'דִּי שְׂטוֹב בְּרַעְנֵט אֹן דָּעַר זִיגְעַר גִּיט' כִּי שְׁעוֹן הַזְמָן אֵין מִפְסִיק הַלּוֹכִיו בְּגָלֵל הַשְׁרָפוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים הָעוֹבְרִים בְּעוֹלָם בְּפִרְטוּיּוֹת וּבְכָלִיּוֹת. (ר' אֶלְהֵוּ חַיִּים רוֹזִין ז"ל).

ז – לח

כְּשֶׁדָּבַר פֶּעַם רַבְּנוּ מַעֲנִין בְּנֵי אָדָם בַּעֲלֵי הַבְּחִירָה, שְׁקֻשָּׁה לְהוֹצִיאָם מִמְּקוֹמָם כְּרָאוּי, מֵאַחַר שֶׁתִּמִּיד הַבְּחִירָה הֵנָּה חֲפָשִׁית בְּיַד הָאָדָם אִם יַעֲשֶׂה אִם לֹא. אוּלָם הַתְּנַחֵם בְּאֵלּוֹ שְׂכָר אֵינָם בֵּין הַחַיִּים וְאָמַר: בָּהֶם אֲנִי כָּבֵד בְּטוֹחַ וְיֹדֵעַ מְקוֹמָם הָאֲמִתִּי (וּכְמִבּוֹאָר כֹּבֵד בַּסֵּפֶר חַי מוֹהֲר"ן), וְהַמִּשִּׁיל מִשָּׁל לְגִדֵּל חֲלִישֵׁת הַכַּחַשׁ שֶׁל הַבְּעָלִי בְּחִירָה: כְּמוֹ שֶׁהַחֲלָבֵן בָּא לְחָלֵב אֶת הַפָּרָה, אַחֵר שְׂכָר יִגַּע וְטָרַח הֵיטֵב עַד שֶׁמֶלֶא מִמֶּנָּה כֹּד הַחֲלָב, הָרִי לֹא פֶּעַם נִמְצָא שְׂבִפְנִיָּה אַחַת שְׁפוּנָה הַפָּרָה הוֹלֶכֶת וּבוֹעֵטֶת בְּכֹד הַחֲלָב הַמֶּלֶא שֶׁהִתְיַגַּע עֲבוּרָה הַחֲלָבֵן כָּל כָּף, וְאֵין שָׂמָה עַל לֵב וְאֵין מְבִינָה כְּמֵה קִלְקֵלָה, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ שֶׁהַצָּדִיק מִתְיַגַּע וּמִשְׁתַּדֵּל לְדָלוֹת הַטוֹב שִׁישׁ בְּכָל אֶחָד מִהַמְּקַרְבִּים וְעַמֵּל וְיִגַּע לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹד וְעוֹד מִמְּדֻרְגָּה לְמְדֻרְגָּה. וְיֵשׁ חֲלִילָה כְּאֵלּוֹ שָׂאָף אַחֵר

כל זאת בועטים בכל הטוב ברגע אחת והכל הולך לאבוד וצריך הצדיק לחזור שוב על פעלתו ולהתחיל הכל מהתחלה. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – לט

מספר שבחריגה הגדולה שהרגו הרוצחים את היהודים שבאומאן על ידי מנהיגם הרוצח גאנטע ימ"ש, הרגו תחלה את המבגרים ואחר כך את הנערים הקטנים, וכדי שאולי אחר ראותם רציחת המבגרים, ישתכנעו ויסכימו הם לעבר תחת החפה שעשו במקום השתי וערב עמד בו, ואף על פי כן לא היה אחד שיעבר דרכו. והיתה זאת קדוש ה' גדול כזה שלא היה כן מעולם. שיהרגו כל כך הרבה מישראל אנשים ונשים וטף במקום אחד עבור זה שלא הסכימו אפילו רק לעבר תחת חפה שעמד שם כששתי וערב. (הרה"ח רבי יחיאל מיכל דורפמאן ז"ל)

ז – מ

הגיע פעם רבנו אל אחד מאנשי שלומינו, ובאותו זמן ממש נחלתה בתו עד כדי גסיסה ממש והוא לא ידע להשית עצות לנפשו, לרפואתה, ובאמצע זאת ההמולה הגיע ובא אליו רבנו ז"ל, וסובב כך הדברים שרבנו יעבר דרך חדרה של בתו החולנית ושיראה רבנו גדל קשי צרתו, וכשנכנס ח"ף ואמר: הרי טובה היא לזווג עבור פלוני, והיה הדבר משנה עד מאד לכל העומדים, כי כבר הכינו עצמם לקבורה עבורה ובכאן עומד רבנו במח"ף ומציע לה שדוף. ואכן כך היה שבתוף כמה ימים הבריאה והתארכה אחר כך עם בן זוגה הנ"ל כשהיה הדבר כבר אחר הסתלקות רבנו. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – מא

אמר הלשון שאמר רבנו ז"ל לענין הפתות השונות שבספורי מעשיות. במעשה מהבצל תפלה שאלו היינו שומעין סברא אחת

מסבירותיהם הייתה מרימים שולי בגדיהם ורצים ונוהים אחריהם. כן אמר: 'ווען איר וואלט גיהערט אין סברא פון זייערא סברות. וואלט איר גיהופין די פאלעס און זיי גאן גילאפין' וראה בספר שיחות הר"ן. לקוטי מוהר"ן סי' קכג. ח"ב סימן לב. ובלקוטי תפלות סימן כא. נה.

ז – מב

באומן היו דרים בזמן רבנו ולאחריו הרבה תלמידי חכמים בעלי מפרשי הש"ס המכנים בשם 'מפרשי הים' והיה פעם שאחד מבני המשפחה נשא לאשה את בתו של אחד מגדולי התלמידי חכמים שבאוקראינה, והיתה חתנה גדולה ומפרסמת שבאו ונקבצו לשם כל גדולי הרבנים, פנה אז רבנו לרבי מרדכי הדגן מטעפליק. ואמר לו: ברצוני שתהיה בחתנה זו, ונסע. באמצע החתנה התעורר וכוח גדול בהלכה בענין איזה ברכה מברכת הנחנין, וכל אחד אמר דעתו ואמר אף רבי מרדכי את דעתו, והחל החתן להתופח עמו בוכוח גדול בלמדנות וחריפות גדולה, וכך הלכו והתוכחו והתעצמו, עד אשר פנה אבי החתן אל בנו ואמר לו בני, למה אתה מתופח עמו הרי הצדק עמו והוכיח אף הוא לבנו את צדקת דעתו להלכה של רבי מרדכי ז"ל, והיה מזה קדוש ה' על כל עדת החסידים כי תכף שאלו מי הוא זה התלמיד חכם הזה, עד שנודע שהוא מתלמידי רבנו ומקרב לעדת החסידים, ואמרו זה לזה לא ידענו שיש בין החסידים תלמידי חכמים מפלגים כאלו, וכשחזר לרבנו ספר לו ממה שארע שם אמר לו רבנו: אכן זאת היה פונתי בשליחות ששלחתיד. 'דאס האב איך טאקי גימיינט' (ר' אליהו חיים רוזין ז"ל)

אחר כך עקרו מושבם מאומן ובזמן רבי לוי יצחק ז"ל (משנת תרע"ה ולאחריה) כבר לא נשארו תושבים מבני המשפחה הזו באומן.

ז – מג

לענין הספור שהיה לרבנו עם תלמידו רבי שמעון ז"ל המובא בחלק ב' סימן רלד, מספר המשך לספור, שאחר כך בדרך חזרתו נקלע לאיזה ישוב שהיו דרים שם יהודים, ובמקום אכסנייתו היתה מקשה לילד זה כמה ימים, שאחר ששהתה אצלה המילדת (הנקראת באפע) ולא ילדה, הלכה וחררה לביתה לסדר כמה דברים כשבדעתה לחזור, ופתאם פרעה היולדת ללדה ולא היתה די זמן ללכת לקרא למילדת והיה בעלה אובר עצות מה יעשה, ובליית בררה עזר רבי שמעון ליהודי זה לילד התינוק, ועבר הכל בשלום, והיה דומה אצלו רבי שמעון כמלאך מושיע ממש ולרב שמחה מזג על השלחן כוס לחיים, ורבי שמעון שהיה אדם מתבודד ודבוק בה' היה אז בבחינת מה שאמר רבנו ז"ל בתורה ע"ה חלק א' על הפתוב 'יברכנו אלקים ויראו אותו כל אפסי ארץ' שמרב הבטול והאפסיות שתפסו התבטל לפניו הגשמיות לגמרי ונעשה בבחינת אפס ואין, ופתאם נעלם כוס השתיה ואיננו וכאלו לא היה. והיה לפלא. (ר' אליהו חיים רוזין ז"ל)

ז – מד

לאחר הסתלקות רבנו ז"ל שמעו פעם אחת את החולק הזקן הידוע, מכה על לבו בעת אמירתו 'על חטא' שאומרים בתפלות יום הכפורים. וכלל שם באמירתו, על חטא שחלק על רבנו, ועל הסתלקותו של רבנו קדם זמנו, ועל שגורם מה שגורם. וזה מלבד הידוע שבעת ימי השבעה שאחר הסתלקות רבנו הקדוש התאונן ובכה על הפסד הגדול שבעולם מהסתלקות רבנו שהיה אור גדול בעולם, ואיך שאין העולם יודעים מה שהפסידו. כאשר ספר זאת שמשו לאחר זמן.

ז – מה

מאמר רל"ו שפלקוטי מוהר"ן ח"א. אמרה רבנו על אחד מהגדולים שפך עלתה לו.

ז – מו

השיחה המובאת בתי מוהר"ן סי' קצג נאמר לענין האפיקורסים שהתקרב אליו בהיותו אז באומן. והיו נכנסים לשמע חכמתו.

ז – מז

ידוע הוא שרבי שמחה אבי רבנו שמש כבעל תפלה במעוז'בוז, אחר הרבה שנות עבודתו בהסתור ובהעלם גדול.

ז – מח

בתי רבנו היה משה חינוקעס אחד משלשת הנגידים הקבועים שתמכו ברבנו, וכמו רבי משה בן העניא המכנה משה העניעס ז"ל ורבי מרדכי ראטנזייט ז"ל.

ז – מט

רבי ישראל בן שרה בת רבנו ז"ל נשא לאשה את בתו של רבי אהרן מטשרנוביל בן הצדיק רבי מרדכי זצ"ל והיה דר בעירה סמוך לטשרנוביל ולא האריך ימים, והיה ידוע לחכם גדול. בנו רבי גדליה זצ"ל נקרא בשם זה על שם הצדיק רבי גדליה מליניץ זצ"ל שהיה חותנו של רבי אהרן מטשרנוביל זצ"ל. ואף הוא נהג באדמו"רות.

ז – נ

לפי הידוע, הרי שפמעט ולא יצא רבנו מזלאטיפאלי כל זמן משך היותו שם, על אף שסבל שם תרתי גיהנם ממש כמו שאמר מפדש בתי מוהר"ן סימן קטו.

שיח שרפי קודש

מוהרנ"ת ז"ל

ז — נא

הגאון רבי דוד צבי חותנו של מוהרנ"ת ז"ל המכנה 'רבי דוד צבי הגדול' היה רב ואב בית דין מטעם שלש קהלות גדולות הלא הם מאהלו קרעמיניץ ושאריראד עם כל העירות הסמוכות להם שהיו ביחד כשמונים עירות וכפרים, והיה צאצא לרבנים גדולי עולם מכמה וכמה דורות, הוא התייחס מאביו בהיותו כבן שבע או שמונה שנים, בימי השבעה היתה אמו בוכה ומיללת מאד מה יהיה עם בני ומי ילמדו תורה כראוי, ובא אליה בעלה עוד בימי השבעה ואמר לה: אני אלמד עמו, וכך היה שהיה בא ומופיע מדי ערב ולמד עם בנו היתום כמה שעות ונמשך הענין כמה שנים ולא ידע מזה שום אדם. וכשנודע הדבר לבריות פסק ולא בא יותר. (וראה לעיל חלק א סימן תרח)

ז — נב

שהה פעם מוהרנ"ת ז"ל איזה שבת אצל חותנו אחר התקרבותו לדרך רבני והחסידות ואז התאכסן באורח אצלו אחד מגדולי הרבנים שלא הסתפק בכתיבת מכתבי שאלות ותשובות עמו, אלא בא אליו במיוחד ללבן כמה שאלות סבוכות בהלכה, כשחקרו מבית הפנסת מוהרנ"ת ז"ל ברב התלהבותו הלך לחדר סמוך ואמר שם את ה'שלוש עליכם' בהתלהבות. גדולה פדרכו, וחותנו עם האורח המתינו לו שישים כדי שיוכלו לקדש על היין, והיה נראה לו כחצפה מצד מוהרנ"ת הגורם להמתנתו של הרב הגדול והמפרסם כל כך, שצריך להמתין ללא טעם וסבה לחתנו הצעיר בשנים, עד כדי כך ששאל האורח את חותנו על הדבר, ענה לו הרב 'מה אעשה והוא מתפונן לזה ברצינות' - 'ער מיינט דאס הערינסט', אחר כך כשסיים וקדשו על היין וישבו לאכל. והתחילו לדבר ביניהם דברי תורה

התפעל הלה מלמדנותו של מוהרנ"ת ז"ל ואמר לחותנו: אכן רואה אני שהוא גם יודע ללמד היטב.

ז — נג

פידוע נאמרה תורה ה' שבלקוטי מוהר"ן חלק א', בראש השנה של שנת תקס"ג. תכף עם התקרבותו של מוהרנ"ת ז"ל. ועקר התלבויות מוהרנ"ת ז"ל במאמר הזה היה מפרשו את הכתוב 'אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין' וכו', כפי אשר אמר בפרוש. ואמרו אנ"ש שהעקר שהתלהב מפרוש הפסוק: 'אזן שומעת וכו' ש'במאמר הזה היה מחמת שהתישב לו הקושיות שהיה שומע בבית חותנו הצדיק רבי דוד צבי זצ"ל. בענין המריבות שבין הצדיקים (כמבואר בחלק א, תקו) ובפרוש הכתוב כפי שפרשו רבנו היתה זאת לו למשיב נפש להבין לבלי לשמע למריבות שבין הצדיקים השלמים, ובזה גלה לו רבנו דעתו שצריך להאמין שכל מריבה ומצותא שבין הצדיקים הרי היא ענין גבוה כמחלקת שבין הצדיקים המבאר פנים. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז — נד

הרב רבי דוד צבי חותן מוהרנ"ת ז"ל דאג לקראת הפסח לגבות עבור עניי העיר 'קמחא דפסחא', וכדרך הנהג בכל ישראל. והיה איזה שנה שבקש ממוהרנ"ת ז"ל שילף הוא יחד עם עוד אברהם חשוב אל בתי הגבירים ולהתרימם עבור זה. והנה הגיעו לאיזה עשיר אחד להתרימו, והוא מחמת קמצנותו לא הביא להם תרומה כראוי לו, ועל פן הלכו להם בלא לקחת ממנו כלל, והנה הבחין בדמיונו אחר צאתם שחסר לו שום כלי זהב, ותכף חשד בהם כדעת בעלי בתים שמחמת שלא נתן להם תרומה הראויה גנבו ממנו הכלי. ותכף עשה מזה ספור מעשה ובא בטרוניא להרב וספר לו הדבר, איך בא זאת שמחמת

שלא נתן להם התרומה גנבו מביתו הכלי זהב. ובזה רצה גם להשפיל את מוהרנ"ת ז"ל בידעו מתרעמת הרב על מוהרנ"ת על התקרבותו לרבנו ז"ל ורצה בזה להשפילו עוד בעיני הרב. פנה אליו הרב בחמתו ואמר לו אספר לך משל.

היה פעם סוחר גדול של יהלומים שבא ליריד ופתח שלחנו כדי להראות סחורתו לסוחרי היהלומים, ובא סוחר אחד ובדק הסחורה והחל להתמקח עמו והסכים עמו לסף של כששים או שמונים אחוז ממה שבקש המוכר ולא הסכים לו המוכר והלך, וכך הלכו ובאו כמה סוחרי יהלומים וכל אחד ונמוקו עמו בכמה לקנותו, אחר כך עבר שם אחד ואמר לו ראה אני מוכן לשלם לך עשרים אחוז מהמחיר שאתה מבקש ובא ונגמר העסק, אמר לו המוכר ראה אלו שבאים אלי ונוקבים סכום של ששים אחוז או שמונים אחוז וכדומה הרי שבזה נכר שאכן מבינים הם בסחורה ויש להם שום זכות לנכוחם עמי, ואף שאני מסכים עמהם כי אני מבין באבנים שלי יותר מהם, אבל אתה שאתה בא ואומר לי מחיר פחות כזה עבור האבנים הטובות הרי שאתה מגלה שאינך אלא אולי סנדלר טוב, אבל לא סוחר באבנים טובות. והפטיר ואמר לו ר' דוד צבי ז"ל: הרי אלו האברכים משולים הם באבנים טובות מאד ואף אני שאני קצת מבין באבנים טובות עדין אני מבין במעלתם עד תמם, אולם אתה שאינך מבין כלל בכאלו אברכים מוציא שם רע עליהם וטוען שגנבים הם. הרי שאתה שנה חרם על כך והחרימו עד שיבקש את סליחתם. (סיפרו רבי נשקע מטולטשין ז"ל לרא"ח רוזין ז"ל)

ז — נה

הלכו פעם מוהרנ"ת ז"ל עם הרב רבי אהרן, הרב מברסלב יחדי, וכך בדרך הלוחם הבחין הרב במוהרנ"ת ז"ל הדבוק בשרעפיו, ואף כשדבר אליו לא שמע ולא הבחין בפניו, עד כדי כך ששאל

אותו הרב: רבי נתן במה חשבת והתדבקת כל כך במחשבתך? ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: חשבותי והרהרתי שהנה בנהג שפעולם פשאחד הולך ושוכר דירה לזמן קצוב אזי אף שמוצא בדירה זו שום חסרון כזה וכזה מותר על הדבר באמרו הרי אף לזמן קצר אני שוכר את המקום ומה בכך אם אסבל קצת, אולם כשבא לקנות מקום לשנים הרבה, אינו מותר על החסרונות רק דואג שיהיו כל הדברים נכונים ומסדרים פראוי, כי לשנים הרבה הולך להשתמש בהם, כמו כן חשבותי פאן בהליכתנו, מביט הייתי אל המקום והבית שאנו עתידים לילך ולשהות שם שנים הרבה הוא מקום הקבר המתעד לנו וחשבותי במה וכמה צריך אני לדאג שיהיו שם כל הדברים מסדרים ומוכנים היטב היטב.

ז — נו

אמר רל"י ז"ל: מוהרנ"ת ז"ל זכה שהיה לו פאלו תלמידים גדולים במעלה שלרוב גדלתם בתורה ויראה וקדשה רבה כזו היו דבוקים בהשם יתברך ממש, ואכן היו יכולים לצאת להתבודדות מחוץ לעיר ללילות שלמים והומים שם כחיות ביער כרצון רבנו ז"ל. ולא התבטאה דבקותם במטרה כדי להשיג משהו. אלא היו בבחינת הכתוב הנאמר בדוד 'אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותעצטף רוחי סלה' (תהלים עז). שמרב התלהבות דבקותם היו להוטים ודבוקים בהשם יתברך והומים ושואגים אליו בהתלהבות שאין נתן לתאור כלל, וזכה לכאלו תלמידים, שרבנו בעצמו לא היו לו כמותם.

ז — נז

אמר ראבר"ג ז"ל בשם מוהרנ"ת, שפעם כשדברו מקץ הפלאות הנה וגדל קשי הגלות, בפרט מה שאמרו הצדיקים מגדל הנסיונות והיסורים שעוד יעברו על ישראל בעקבות משיחא, אמר שמצד אחד

וְנִקָּא מִדְּבָרִים וְעִתִּידוֹת אֵלּוּ שְׁאֲמָרוּ הַצְּדִיקִים עַל הָעֵתִיד לְבֹא עָלֵינוּ
מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ הוּא מִתְחַזֵּק, שָׁאם רָאוּ מַה שְּׁרָאוּ בְּיָדָיו רַחֲמוֹ עַל הַדּוֹר
וְהַפְּצִירוֹ בַּתְּפִלָּה שְׁנוּכָל לַעֲמֹד בְּמַצָּבִים קָשִׁים וְנִסְיוֹנוֹת מְרִים אֵלּוּ.

ז – נח

עִיר קִיבְּלִיטְשׁ עַל אֵף הַיּוֹתָה עֲנִיָּה קִטְנָה, הָיָה מִתְקַיֵּם בָּהּ יָרִיד
גָּדוֹל כַּמָּה פְּעָמִים בְּשָׁנָה, וְהָיוּ מִתְאַסְּפִים שָׁם הַסּוֹחָרִים וְהַקּוֹנִיִּם מְכַל
הָעִירוֹת. וְהָיָה מְכַנֶּה בְּשֵׁם הַפְּנוּי 'קִיבְּלִיטְשֶׁער יָרִיד'. וְכָל הָעֲשִׂירִים
וְהַנְּגִידִים הָיוּ בָּאִים לְשָׁם לְקַדֵּם עֲסָקִיהֶם וּמִסְחָרֵיהֶם. וְאָמַר פֶּעַם
מוֹהֲרֵנ"ת בְּצִחוֹת: מִהֲיָרִיד שֶׁל קִיבְּלִיטְשׁ אֵין נוֹסְעִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.
'פּוֹן קִיבְּלִיטְשֶׁער יָרִיד פֶּאָרַט מֶעַן נִישְׁט קִיִּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל',
כְּאוֹמֵר שֶׁלֹּא יִתְכַּן שְׁמֵהּתּוֹצְאָה מִהַעֲסָקִים שְׁבִיָּרִיד שְׂקוּם מִי שֶׁהוּא
וְיִסַּע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְהוּא דִּגְמָא פְּלִלִית לְכָלל עֲבוֹדַת ה', שֶׁלֹּא
מִהֲיָרִידִים תֵּצֵא תוֹרָה יִרְאָה וּקְדוּשָׁה, אֵף שְׁמִצְלִיחִים בָּהּ בְּמִמּוֹן כָּשֶׁר,
וְלֹא בְּאֵלָה תִּפְאָרְתָּנוּ, וְלֹא מִצְּאֵנוּ מֵאֵלּוּ הַמִּצְלִיחִים שְׁבִיָּרִידִים שְׂקוּמוֹ
לִילֵךְ וּלְבֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּלְהַתְּעַלּוֹת מִמֶּנָּה בְּקִדּוּשָׁה שֶׁל מַעֲלָה.

ז – נט

בְּעִיר בְּרֶסֶלָב דֵּר יְהוּדֵי אֶחָד שֶׁהָיָה מְקַרֵּב מַעֲט לְמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל,
וְהָיָה מִסְחָרוֹ הָיָה בְּעִסּוּקִים כְּנֶגֶד חֶק הַמְּמַשְׁלָה, וּמוֹהֲרֵנ"ת הִזְהִירוֹ
בְּכָל פַּעַם לְבָלִי לַעֲסֹק בְּעִסּוּקִים כְּאֵלּוּ שֶׁהֵם נֶגֶד דִּין הַמַּלְכוּת, אוֹלָם
הוּא לֹא עֹמֵד בְּנִסְיוֹן זֶה, כִּי הִתְעַשֵּׂר בְּדֶרֶךְ זֶה בְּקִלּוֹת. וְלֹא עָבְרוּ יָמִים
מוֹעֲטִים וְתַפְסוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ לְמִשְׁפָּט, וּפְסָקוֹ דִּינוֹ לְמֵאָסֵר. וּכְשֶׁבֵּא
מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל לְבַקְרוֹ בְּכֵלָאוֹ וְתִינָה לְפָנָיו צָרְתּוֹ אָמַר וְהוֹדָה
לְמוֹהֲרֵנ"ת: מִתְחַרֵּט אָנִי כַּעַת עַל זֶה שֶׁלֹּא שְׁמַעְתִּי אֶז לְקוֹלְכֶם וּכְמָה
צוּדְקִים הָיוּ דְּבָרֵיכֶם לְבָלִי לַעֲסֹק בְּאֵלּוּ הַמִּסְחָרִים. אָמַר לוֹ מוֹהֲרֵנ"ת

בצחות, אינך מתחרט על זה שעסקת בדברים אלו, אלא מתחרט אהה על שלא הצלחת להערים על השלטונות יותר ולא היית נתפס. ועד שלא תבין לגער בעצמך ולומר לעצמך 'גנב' עדין אינך נקרא מתחרט. (וראה ליקוטי עצות אות בטחון סימן ד, ולעיל חלק ב סימן קלה)

ז — ס

אמר מוהרנ"ת ז"ל: כל מי שיתמיד בתפלה על שום דבר שבקדשה משהו ארבעים יום ברציפות מחיב הדבר שיהיה לו מזה שום שנוי לטובה.

ז — סא

מוהרנ"ת ז"ל היה כידוע 'בעל מחשבה', ומשום כן היה קשה לו לפני התקרבותו לרבנו ז"ל להתרפו ולהתפלל בפשיטות תבה אחר תבה, פעם לפני התקרבותו לרבנו ז"ל כשהלך בליל שבת אחר התפלה לביתו, כשעבר דרך איזה בית של יהודי פשוט אחד ושמע איך שאומר 'רבון העולמים' וה'אשת חיל' קדם הקדוש שאמרו תבה אחר תבה בתמימות ובפשיטות התקנא ואמר בכאב: 'רבנו של עולם איך זוכים לזה'.

ז — סב

תבערת לבבו של מוהרנ"ת ז"ל בתחלת התקרבותו היתה גדולה כל כך שהיה מתפלל בהתלהבות נוראה כזו עד שמחמת צעקותיו שבתפלה גרשוהו המתפללים מבית הכנסת והיה מכרח להתפלל בכניסת בית הכנסת הינו הנקרא פאליש, והתפלל כל כך בהתלהבות עד שגם תפלותיו שם לא היה בלח הצבור לסבלו, והיה מכרח לצאת לחוץ ששם היתה הסכה ושם עמד והתפלל כרצונו.

ז — סג

כְּשֶׁהִקְשָׁה פַּעַם אֶחָד מִגְדוּלֵי תַלְמִידֵי רַבֵּנוּ ז"ל אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל
אֲחֵר שָׁמְעוּ אוֹתוֹ לְהַפְלִיג מְאֹד בְּשִׁבְחֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ מֵאַיִן אַתֶּם
לוֹקָחִים לְהַפְלִיג כָּל כֶּף בְּשִׁבְחֵיו. 'פּוֹן וּוּאֲנִיט נַעֲמֻט אִיר דָּאס',
נִחְלַשׁ בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה מוֹהֲרַנ"ת ז"ל וְהַחֲרִישׁ וְשָׁתַק וְלֹא עָנָהוּ דְּבָר. וּפְנָה
אֵלָיו אֲחֵר כֶּף אֶחָד מִתַּלְמִידָיו וְאָמַר לוֹ: 'רַבִּי נִתֵּן!! מִדּוּעַ תַּחֲלֹשׁ
דַּעְתְּכֶם'. הָרִי אַתֶּם בַּעֲצָמְכֶם שְׁמַעְתֶּם מִרַבֵּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר: 'אֲנִי יוֹדֵעַ
נִגּוֹן כְּזֶה שְׁזֶה יִהְיֶה הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁל כָּל הַצַּדִּיקִים' וְעוֹד כְּהֵנָּה
וְכֵהֵנָּה דְּבוּרִים וְשִׁיחוֹת בְּגִדְלָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ וּמִדּוּעַ תַּחֲלֹשׁ דַּעְתְּכֶם'.

ז — סד

כִּידּוּעַ שְׁפַעַם אַחַת כְּשֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הַהֲגָדָה אָמְרָה
בְּהַתְּלַהּבוֹת כְּזוֹ שְׁפִשְׁהֲגִיעַ לְתַבּוֹת 'וּבְמוֹרָא גְדוֹל זֶה גְלוּי שְׂכִינָה'
הַתַּעֲלָף, וְהִיָּה פַּעַם שְׁלֹרֵב הַתְּלַהּבוֹתוֹ בְּאֲמִירַת הַהֲגָדָה כִּסָּה פָּנָיו
הַנִּלְהָבִים וְכֵן פְּעָמִים בַּעַת הַתְּלַהּבוֹתוֹ בְּשִׁבְתָּ קֹדֶשׁ.

ז — סה

פַּעַם כְּשִׁישַׁב בְּטַעֲפָלִיק בְּסַעֲוֹדָה שְׁלִישִׁית אֶצֶל רַבִּי אֶלְטֶעֶר
טַעֲפָלִיקֶעֶר ז"ל, דִּבֶּר וְסִפֵּר מַעֲנִין פְּרָסוּם שֶׁל שְׁקָר, וּבִמָּה שְׂאוּמֵר
רַבֵּנוּ לַעֲנִין זֶה שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מַלְכוּתָא בְּלֹא תִּגָּא שְׁנוּטְלִין כְּבוֹד
לַעֲצָמָם וּמוֹשְׁלִים עַל עַם דֵּל בַּחֲנָם וְלֹא קִבְּלוּ כַּחֲם מִן הַשָּׁמַיִם כָּלֵל
וְהֵם בְּבַחֲיִנַת וְהַכְּלָבִים עָזִי נָפֶשׁ הִמָּה רוּעִים. וְכַמְבֹּאֵר בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַנ"ן
ח"א סִימָן כב וּבַתּוֹרָה סא וּבַחֲלָק ב' סִימָן ה'. וְסִפֵּר שְׁפַעַם יָשַׁב
מוֹהֲרַנ"ת בְּסַעֲוֹדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שְׁבֹת וּכְשֶׁשְּׁרוּ הַזְּמִירוֹת וְהִגִּיעַ לְתַבַּת
שְׁבֻדָּמֵר 'בְּנִי הִיכְלָא' 'לְבַר נִטְלִין וְלֹא עֲאֲלִין הִנֵּי כָּלִבִּין דִּחְצִיפִין'
צָעַק וְאָמַר לַעֲצָמוֹ כָּלֵב צֹא מִמֶּנִּי צֹא מִמֶּנִּי, "כָּלֵב גְּעָה אַרְוִיס פּוֹן
מִיר, גְּעָה אַרְוִיס" בְּהַתְּכֻנּוֹ עַל הַרְהוּרֵי פְּרָסוּם וְכְבוֹד,

וְכָף הָאֵרִיף בְּדַבּוּרוֹ, וְתָכַף בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת, הַתִּישָׁב רַבִּי אֶלְטֶעֶר ז"ל
וְכָתַב דְּבָרָיו הַנִּלְהָבִים. (וראה חלק ב, תשכז)

ז — סו

נִסְעַ פַּעַם מוֹהֲרֵנ"ת עִם כַּמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ בְּעֶגְלָה, וְכָף בְּנִסְעָם
דִּבֶּר מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל דְּבִוְרִים חֲמִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדִרְכּוֹ, וּלְפִתְעַ
מִחֲמַת הַדֶּרֶךְ הִקְשָׁה נִתְהַפְּכָה הָעֶגְלָה עַל יוֹשְׁבֶיהָ, אוֹלָם בְּדֶרֶךְ גַּם לֹא
נִפְגַּע שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם וּמִמֶּלֶא כָּבֵד נִפְסַק דְּבִוְרָם יַחַד, אַחֵר כָּף אָמַר
מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל: הִיָּתָה זֹאת אֵךְ וְרַק מִצַּד 'הַבַּעַל דְּבָר' שֶׁרָצָה שִׁיִּפְרַע
שִׁיחָתָם וְיִקְטַע הַהֲתַעֲוִרוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ. וּמִחֲמַת זֶה גָרַם מָה שֶׁגָּרַם
לְהִפְרָעָתָם.

ז — סז

הָיָה לוֹ לְמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל קְבִיעוֹת לַמּוֹד יַחַד בְּחִבּוּרָה עִם כַּמָּה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ הֵן בְּעֶצֶם הַלְמוּד וְהֵן בְּשָׂאֵר עֲנִינֵי עִבּוּדַת ה'
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְאֵךְ בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וְכַדוּמָה. וְיָדוּעַ שְׁבִין
הַקְבִּיעוֹת לְלַמּוֹד הָיָה גַּם סֶדֶר לַמּוֹד שֶׁל שְׁנֵי פָּרָקִים מְשֻׁנּוּת בְּכָל יוֹם.
לְר' נִשְׁקָע טוֹלְטִישִׁינֶער ז"ל הָיָה הָעֵתָק מִכְּתַב יָד הַהֲתַחֲבוּת וְהַקְבָּלָה
שֶׁהָיָה בִּינֵיהֶם. וְזֶה הָיָה מִנְהַגָם לְאַחֵר הַסְתַּלְקוֹת רַבֵּנוּ ז"ל.

ז — סח

מִסְפָּרִים שֶׁבְּהִתְקַבְּצוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ אֶצֶל מוֹהֲרֵנ"ת לְשִׁבּוּעוֹת
הַגָּדוֹל הִשְׁתַּתַּף אִזְ גַּם רַבִּי שְׁמַעוֹן תַּלְמִיד רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁהִגִּיעַ אִזְ מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְהִתְבַּטָּא בְּשִׁבַּח עַל מוֹהֲרֵנ"ת בְּנִסְחָ זֶה "חֲשַׁבְתִּי שֶׁהוּא
תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ כִּיעַת אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא הָרַבִּי בְּעֶצְמוֹ". אֵיךְ הָאֵב
גִּימִינִיט אִזְ עַר אִיז אַ תַּלְמִיד, אִיֶּצֶט זְעָה אֵיךְ אִזְ עַר אִיז דְּעַר
רַבִּי אֵלִיין".

ז – סט

כִּידוּעַ הַקִּפּוּד הָרַב הַצָּדִיק מֵאֶפְסָא עַל זֶה שֶׁהַדְּפִיסוֹ אֶת הַסְּפֹרִי מַעֲשִׂיּוֹת וְכַשְׁגָּה יֵצֵא מִפִּי הַשְּׁלִיט וְקָלֵל וְאָמַר עַל זֶה שֶׁיֵּצֵא לְהַדְּפִיסוֹ בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב: בְּכֹוֹרוֹ יִסְדְּנָה וּבִצְעִירוֹ יִצִּיב דְּלִתֶּיהָ (קָלֵל יְהוֹשֻׁעַ הַבּוֹנֶה אֶת יְרִיחוֹ, יְהוֹשֻׁעַ ו'). וְאָכֵן נִתְקַיְּמָה קָלָלָה זֹאת בַּמִּדְּפִיס. כְּקָלֵל חָכָם שֶׁבָּאָה אִפְלוֹ עַל הַשּׁוֹגֵג. מוהרנ"ת עֲצָמוֹ אָמַר: מֵאַחֵר שֶׁאָמַר רַבְּנוּ בַּמִּפְרָשׁ שֶׁכָּךְ רָצוֹנוֹ שֶׁאָכֵן יִדְפֵּס בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וּבִשְׁפָת הָאִידישׁ וַיִּתְּפָרֶסם בְּרַבִּים עַל כֵּן אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְקָלָלָתוֹ.

ז – ע

פַּעַם בַּעֲת הַמַּחְלָקָת בְּחַג הַסְּפּוֹת הַבְּחִין רַנ"ט ז"ל אֵיךְ שֶׁמָּשָׁה חִינְקָעס מִתְקָרֵב לְבּוֹא לְבֵית מוהרנ"ת ז"ל, וְכַשֶּׁהוּדִיעַ זֹאת לְמוהרנ"ת ז"ל בִּקְשׁ מוהרנ"ת ז"ל מִמֶּנּוּ וְאָמַר לוֹ: תֵּצֵא וְאַל תִּהְיֶה נוֹכַח בַּמִּפְגָּשׁ. וַיֵּצֵא רַנ"ט מִהַסְּפָה, אוֹלָם מִחֻמַּת סְקָרְנוּתוֹ לִשְׁמַע מֶה יְבּוֹא בְּשִׁיתָתָם הַתְּחִבָּא מֵאַחֲרֵי הַסֵּכֶף לִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם, וְשָׁמַע אֵיךְ שֶׁמוהרנ"ת ז"ל פּוֹנֶה אֵלָיו וְאָמַר לוֹ בְּלִשׁוֹן תְּמוּדָה: "שָׁגַם אַתָּה תַּחֲלֵק עָלֵינוּ" !!! וְכִי מֵהֵיכָן זָכִיתָ לְבָנִים אִם לֹא מִמֶּנִּי שְׂאֵנִי אִמְרָתִי לְךָ דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְאָכֵן הִתְקַיְּמוּ דְּבָרָיו ז"ל, וְאַתָּה תַּעֲמִיד וְתַחֲלֵק עָלֵינוּ? עַד שֶׁאָמַר וַעֲנֵה לוֹ 'אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל הַתְּנַהּגוּתִי וְהֵלֶךְ. אוֹלָם אַחֵר כָּךְ שׁוֹב חֲזֹר לַחֲלֵק מָאָד עַל מוהרנ"ת ז"ל עַד שֶׁכָּנְהוּ מוהרנ"ת ז"ל מִשָּׁה הַמְּהַפֵּךְ לִשְׁמָה.

ז – עא

פַּעַם בְּשִׁמְנֵי עֲצָרָת בִּישְׁבוּ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ וְדִבְרוּ מִהַמַּחְלָקָת הַגְּדוֹלָה שֶׁהִתְעוֹרְרָה אֹז, וְכָךְ בְּדִבְרָם שָׁמְעוּ קוֹל הַבּוֹקֵעַ מִקְּהֵל הַמִּתְפַּלְלִים שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁבְּעִיר בְּאֶמְרָם (אַחֵר הַתְּפִלָּה כְּבֹר מַעֲרִיב שֶׁל שְׁמִינֵי עֲצָרָת) "אַתָּה הָרָאָתָ לְדַעַת" כְּנֶהוּג. נִעֲנֶה מוהרנ"ת ז"ל וְאָמַר:

ממי מדברים אנו כאן מיהודים שצועקים 'אתה הראית', אבל מה שנעשה מקדם לה ולאחריה זה יודע רק השם יתברך. פון וועמען רעדן מיר דא פון אידן וואס שרייען 'אתה הראית'. אפער וואס סי טוט זאך פאר דעם און נאך דעם ווייסט נאר ה' יתברך.

ז - עב

היה צריך פעם רבי נחמן מטולטשין ז"ל לדאג עבור צרכי פלה ממשפחתו ונסע עבור זה לעיר אדעס לאסוף ממון עבורה, ושאל למוהרנ"ת וכי אין הקדוש ברוך הוא יכול לעשות נסים עמי כאן במקומי ומדוע עלי לכתת רגלי עבור זה, ענה לו מוהרנ"ת יכול להיות שכל נסיעתך הוא בכלל עבור דבר אחר, אולי למשל כדי שתמצא אדם זה וזה ותעוררהו ליראת שמים וכדומה. ודרך אגב אתה גם עוסק במצוה זו של הכנסת פלה. וכאומר לו שהמכון האמתי של נסיעתו יכול מאד להיות שהשתלשל מלמעלה עבור הרבה ענינים רוחניים אחרים לגמרי. (רא"ח רוזין ז"ל) [נראה ליקוטי הלכות פקדון הלכה ה' סעיף לט].

ז - עג

שיחה א - תקנט שמעתיו גם בנסח פזה. בברסלב היה דר אחד מאנשי שלומינו שהיה מלמד תינוקות לפרנסתו, ואמר לו מוהרנ"ת אחר הפירו היטב בגדל מעלתו "באותן השעות שאתה מלמד תינוקות אותן השעות תקדיש לתורה ועבודה. ואחר שתתבליש בעניותך תתפלל ותבקש בתפלה במפרש גם על פרנסתך. ואזי תראה שתצליח ותגמור יפה יותר "וועסט שענער אויס פירן".

ז – עד

עקר מעלת מוהרנ"ת לגבי שאר תלמידי רבנו היה בזה שהבין שכל ענין רבנו תלוי ברבנו בעצמו הינו באור הצידיק, שהוא הוא המבקר שבכל צדיקי הדור וכמו שאמר זאת בפרוש, שממנו עד משיח לא יהיה חדשות בעולם (חיי מוהר"ן סי' רכט. רעט).

ז – עה

בענין המבאר בתורה ה' חלק ב' בענין 'צעקת הלב' בבחינת צעק לבם אל ה', ידוע בין אנשי שלומינו שפעם הדגימו מוהרנ"ת בפעל, פשרצה להבהיר הדברים.

ז – עו

פרש מוהרנ"ת ז"ל הנאמר בזמירות יום השבת: יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי דאנון את בשמיה כפילא וקלישא. והינו שהי"ב חלות של לחם הפנים מרמזים הם כנגד אותיות שם הויה ב"ב צרופים שלה, אולם האות ה' שבשם הויה הוא בא בכפילות והוא כפול ביסודו כי הוא האות הקל והקלוש ביותר מכל הכ"ב אותיות שבתורה ביותר והינו ה"ה. כי הוא בא בהכרתו בכפילות כי כל ה' בא ונאמר עם ה' הבא עמו והינו כפילא וקלישא. (והי"ב חלות מרמזים הם גם באות הו"ו הנכפל אף הוא בהכרתו ועולה בגימטריא יב.). וזהו 'דאנון', הינו הי"ב חלות הם מרמזים באות שמו.

ז – עז

בנשואין השניים של בת רבנו מרת חיה עם רבי אהרן המכנה ר' אהרן נכד הרב בעל התניא, נסע מוהרנ"ת אליהם לשמחת החתונה ואז צרף בדבריו את שני המאמרים שבלקוטי מוהר"ן סימן יב וסימן כח, בענין המבאר פנים מענין החולקים והמתנגדים על

הצדיק והמחרפים את יראי ה' וכו', וההלכה שעליה המובאת בהלכות תלמוד תורה הלכה ג. ובתוך דבריו תפס עצמו שחשש שלא ידמה בנפשו חלילה שמתפונן אליו, כי הוא היה למדן גדול ומפלג והיה לו משרת רבנות בקרימנטשוק ובחארקוב, והיה זה כשנגה היוצאת מפיו. להם נולדו כמה ילדים יקרים וגדולים במעלה, כי מזווגה הראשון עם רבי יעקב יוסף לויבארסקי ז"ל היה לה רק בן יחיד הלא הוא רבי נחמן המכנה רבי נחמן חילעס ז"ל. ואמרו אנשי שלומינו שעוד בהיות הרב בעל התניא אצל רבנו ז"ל בנסיעתו אל הרב רבי ברוך בבר אצו נרמז בדבריהם ענין השדוף הזה.

ז – עח

כשהיה מוהרנ"ת ז"ל בגאליציא ועבר בדרך נסיעתו גם בעיר בראד וחל אצו יום תשעה באב, ושאלוהו שם באיזה ספר קינות הוא רוצה לקונן אם לפי גסח אשכנז או פולין, אמר בכאב: אלו היו מרגישים את החרבן לא היו שואלים שאלה זו "איזה קינה לומר"

ז – עט

בני מוהרנ"ת ז"ל הלא הם. הבכור הלא הוא רבי שכנא ז"ל והשני הוא רבי יצחק ז"ל שנקרא על שם אבי סבו. והשלישי רבי דוד צבי נקרא על שם חותנו, והרביעי רבי נחמן שנקרא על שם רבנו ז"ל, ורבי יוסף יונה הקטן שבהם, כלם אהובים וברורים. וספר רל"י ז"ל בשם אנשים שעוד הפירו את רבי יצחק ז"ל היטב והפליגו מאוד במדת הזריזות שבו שהיה להפליא, מלבד שאר מעלותיו הנעלות. רבי נחמן היה דומה ביותר למוהרנ"ת בדרך ה'עבודה' הינו בעבודתו את ה'. וכשהיה מתפלל היה נדמה להשומעים שמוהרנ"ת ז"ל הוא המתפלל.

ז – פ

ידוע שבפעת המחלקת התר דמו של מוהרנ"ת ז"ל לגמרי עד כדי כך שהבטח ברבים כל מי שיפגע בו נפש הרי שהוא מזמן לחיי עולם הבא.

ז – פא

מוהרנ"ת ז"ל היה חפץ מאוד לדור באומן כדי להיות סמוך לציון רבנו אלא לא עשה כך מחמת שרבי נפתלי היה דר שם, וכדברי רבנו ז"ל בלקוטי מוהר"ן סימן ס"ה שיש שצריך להרחיק בין האילנות והעשבים כדי שלא יכחיש אחד את חברו.

ז – פב

אחר פטירת בנו של הרב מסאוראן ז"ל, נשבר לבו, של הרב עד שפעם כשבאו אליו לטען לפניו איזה רכילות וטענות על אנשי שלומינו, נענה ואמר: שכבר די ומספיק הטעיתם אותי עד הנה, ולא אבה לשמע יותר דבורי שלילה, כידוע היה בנו מצדיק את אנשי שלומינו בפני אביו והיה אומר לו 'הרי אנשים פשרים הם חסידי ברסלב ולמה להומם ולרדפם'.

ז – פג

צוה פעם מוהרנ"ת לרנ"ט ז"ל שבאותם הזמנים שאינו שוהה מוהרנ"ת בביתו לא יבוא לביתו, ואף לא עם אחרים.

ז – פד

באותם שלש שנים שהיה מוהרנ"ת ז"ל מגרש מברסלב ושהה אז בנעמירוב, שלח אליו רבי הירש ליב בן רבי אהרן הרב מברסלב

ז"ל, את שְׁנֵי בָּנָיו ה"ה הרב מְטַשְׁעֵהרִין וְאַחִיו רַבִּי חַיִּים זצ"ל, כְּדֵי שְׂשֻׁמְעוּ וְיִקְבְּלוּ תוֹרָה מְמֻנָּה.

ז – פה

סֵפֶר רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטֵרִינְהַרְץ ז"ל לְרַבִּי בְּרָךְ רויבִּינְזֶאהן ז"ל שְׁסָבְתוּ אִמְרָה לוֹ פֶּעַם: אִם אַתָּה רוֹצֶה לִרְאוֹת אֶת הַמְּלָשִׁין הַגָּדוֹל הַנִּקְרָא בְּשֵׁם שְׁנִיאֹר דָּוִד, שֶׁהִיא מְלָשִׁין עַל מוֹהֲרֵנ"ת לְפָנֵי הָרַב הַחֹלֵק לָךְ וְתִרְאֶהוּ בְּכִנְיֻסַּת בֵּית הַכְּנֻסֶת שֶׁבְּעִיר שְׁשֻׁבִּב שֶׁם מְשַׁתָּק חֲצִי מֵת חֲצִי חַי, וְהִלֵּךְ לִרְאוֹתוֹ וּכְשֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ עַל עֲבָרֹתָיו אָמַר לוֹ: מִכְּתִי וְחֹלְאֵתִי נִזְקָף לְזִכּוֹת סְבִיךָ מִחֲמַת הַיְסוּרִין שֶׁגִּרְמָתִי לוֹ, אָבֵל זֶה לֹא אֲשַׁמְתִּי שְׁלִי וַיְמָה יִכְלָתִי לַעֲשׂוֹת שְׁקָרְבוֹנִי כָּל כֶּף וְאַף כְּבֹדוֹנִי בְּרַבִּים לְבָרֶךְ בְּרִפְתָּ הַמְּזוֹן בְּרַבִּים.

שיח שרפי קודש

תלמידי רבינו ז"ל

ז – פו

רבי שמואל אייזיק ז"ל לרב התלהבותו היה מתפלל תפלת מנחה של ערבי שבתות במשך כ-4 שעות, בליל ראש השנה אחר תפלתו, אכל סעודת הקג בנהוג וחרור תכף למעמדו ועמד כף דבוק בשרעפיו כל הלילה עד למחרת אחר תפלת המוסף ברצף כשכלו בווער בחרם ובהתלהבות עד שלא יכלו לעמד אצלו בסמוך (ראה עוד בחלק ג סימן רד) וזכה גם לתלמידים מפלגים במעלה מאד.

ז – פז

פעם אחת נסע רבי שמואל אייזיק לאומן ורצה להגיע בערב ראש חודש אולם לא הספיק והגיע בראש חודש עצמו ומשום כבודו הלך עמו ולנהו מוהרנ"ת לציון רבנו. אף שבדרך כלל לא עלה להשתטח על ציון רבנו בראש חודש.

ז – פח

על המובא לעיל חלק ג סימן רל, במה שאמר רבי שמואל אייזיק ז"ל על הצאר 'או הוא או אני'. אמרו אנשי שלומינו שאדם גדול מורם מעם כזה כמו רבי שמואל אייזיק ז"ל מחמת גדל מעלתו היתה זאת כשנגה היוצאת מפיו, ואף שלטובה בודאי נתפנן אף על פי כן פגע בו בעצמו דבורו והסתלק לעולמו באותה שנה. מה גם שלפי דעת רבנו צריך להיות הדבור כלפי מעלה אף ורק בנחת ושובה וברחמים ולא בדין.

ז – פט

היו אנשי שלומינו מפליגים בשבחו של רבי יודל תלמידו של רבנו שהתקרב אליו עוד בהיות רבנו במעדוודיבקע, שאף על פי שהיה רבי מפרסם ואדמו"ר לעדת חסידים במקומו, אף על פי כן

תכף פשראה בתלמידו רבי בער שום שנוי לטובה ביראת שמים, תכף הלך ונסע עם חסידיו ובא לרבנו, והיה זה דרך נסיעה ארצה מעירו דאשיב המרחקת ממעדוויבקה, והיה זה מצדו מסירות נפש גדול מאד בפרט שהיה מבגר מרבנו בכמעט שני עשור שנים והיה שמו הולך לפניו בתלמידו של הצדיק רבי פינקס מקאריץ זצ"ל, ואף על פי כן תכף פשראה והבחין שום שנוי לטובה בתלמידו התלהב ועזב כל עברו ובא ונסע לרבנו ושהה אז אצלו משך ששה שבועות ברצף, ואחר כך אמר: איך אפשר לדור כל כך רחוק מהרבי ועקר דירתו ועבר לדור למעדוויבקה כחסיד נלהב. אשרי לו.

ז – צ

רבי יודל ז"ל התקרב לרבנו בשנות תקנב-תקנה עוד קדם נסיעת רבנו לארץ ישראל והוא היה חשוב כרב בעירו דאשיב וזה היה אחר הסתלקותו של הצדיק רבי פינקס מקאריץ זצ"ל. ואחר כך כשעבר לגור במעדוויבקה התקבל שם לרב. ונהג בנו רבי ישעיה שלום ברבנות אחריו ואחריו בנו רבי זלמן ז"ל. והוא כבר לא זכה לבנים, ופסקה השושלת.

ז – צא

רבי יודל התקרב לרבנו ז"ל אחר פטירת רבו רבי פנקס מקאריץ זצ"ל שנפטר בשנת תקנ"א, והוא היה אז כבן שלשים ושבע שנים.

ז – צב

רבי אברהם פּעטערבוּרגר ז"ל היה אדם מלמד וכתבן גדול עד שהיה עורך מכתבי בקשות למלך וכדומה, מלבד מסחריו בפּעטערבוּרג. ועל שם זה נקרא 'פּטערבוּרגר' מקום מגוריו, ומוצאו היה בארדיטשוב.

ז – צג

כִּידוּעַ שְׁהָה רַבִּי אֶפְרַיִם ב"ר נִפְתָּלִי תַלְמִיד רַבֵּנוּ בְּחֻזְרָתוֹ מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל מִשָּׁךְ זְמַן אֶצֶל רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטָשִׁין ז"ל, וְהָיוּ הַשְּׂכָנִים
שׁוֹאֲלִים אֶת רַבִּי נַחֲמָן: מִי הוּא זֶה הַמִּתְאַרֵּחַ אֶצְלָכֶם שְׁבוּכָה חֲצִי יוֹם
וְרוֹקֵד וְשֹׁמֵחַ חֲצִי יוֹם. כִּי הִנֵּה קָם חֲצוֹת לִילָה כְּנַחוּג וּמִתְבּוֹדֵד
וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלוֹתָיו בְּהִתְעוֹרְרוֹת גָּדוֹל וְכוּ', וְאַחֵר חֲצוֹת הַיּוֹם כְּשִׁחְזוֹר
מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לִסְעֵד סְעוּדָתוֹ הִנֵּה אַחֵר כָּף לֹמֵד בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָּה, וְעֵנָה
לָהֶם רַבִּי נַחֲמָן בְּצַחֲוֹת לְשׁוֹנוֹ: יְהוּדִי זֶה אֶצְלוֹ חֲצִי יוֹם הוּא יוֹם כְּפֹר
וְחֲצִי יוֹם שְׂמִיחַת תּוֹרָה.

ז – צד

מֹשֶׁה חִינְקֵעַס שֶׁהִפֹּךְ אֶת עוּרֹו לְחֹלֶק עַל מוֹהֲרֵנִי ז"ל, הִנֵּה אִישׁ
מִלְּמַד בְּנוֹ שֶׁל רַב מִלְּבַד שֶׁהָיָה גַם עָשִׂיר, וְהָיָה מְכַנֶּה 'מֹשֶׁה בְּהַרְבֵּ'
כְּמוֹכָא בְּסִפְרָ עָלִים לְתַרּוּפָה, וּבְזוּוּגוֹ הַשְּׁנִי נָשָׂא לְאִשָּׁה אֶת אַחֲוֹתָו
שֶׁל הָרַב מִטְּאֵמֶשְׁפִּיל שֶׁהָיָה מְאַנְשִׁיו הַחֲשׁוּבִים שֶׁל הָרַב הַחֹלֵק
מִסְּאֻרָאן, הַחֲתָנָה עֲצָמָה אִף הִיא הִתְקַיְּמָה בְּסִאֻרָאן, וּמְזוּוּג זֶה נוֹלְדוּ
לוֹ כְּמָה בָּנִים, וְכָל זֶה עָשָׂה עַל פִּי דְבָרֵי מוֹהֲרֵנִי ז"ל שֶׁאָמַר לוֹ אֶת אֲשֶׁר
שָׁמַע מִרַבֵּנוּ שֶׁאָמַר: כְּשִׁמְשָׁה יִתְגַּרֵּשׁ וְיִתְחַתֵּן שׁוֹב אֲזִי יִזְכֶּה לְבָנִים.

ז – צה

רַבִּי יוֹדֵל וְרַבִּי שְׁמוּאֵל אֵיִיזִיק, וְעוֹד שְׁאָר הַתַּלְמִידִים ז"ל לֹא הָיוּ
בְּאוּמָאן בְּחַג הַסְּכּוֹת בְּעֵת הַסְּתָלְקוּתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ.

שיח שרפי קודש

אנשי שלמינו

[אין מוקדם ומאוחר]

ז – צו

אנשי שלומינו אמרו בשבחו של רבי נחמן מטרטשין ז"ל, אשריו ואשרי חלקו, שמלבד רבוי מעלותיו העצומות עוד זכה גם כן לבן כזה כמו ראבר"נ ז"ל.

ז – צז

הרב מטשעהרין זצ"ל היה איש בריא ובעל גוף, ואף על פי כן היה עומד על רגליו בתפלת ראש השנה כל עת התפלה צמוד לקיר מבלי לשבת באמצע, וכשהיה פעם סובב את פניו לצבור ראוי אף שפניו היו פני להבים עד להבהיל.

ז – צח

אמר רבי נחמן טולטשינער ז"ל לענין הוכחות שיש עם האפיקורסים או המתנגדים, שמאחר שידע שאם יענה להם תשובה הוגנת, הרי ישחזו את חרצבות פיהם לבלי חק ויחרפו עוד יותר ויותר, על כן מלכתחלה אינו מתחיל עמהם בשום וכוונת דברים אם לא שרואה בעליל שיאיל בדבריו. ויכנסו דבריו בלב המתנגד.

ז – צט

ספר רבי חנא פארבער ז"ל לרבי ברוך רובינאזאן ז"ל, שזוכר שבלי יום כפור התפלל בטשעהרין עם אנ"ש. והיה הרב מטשעהרין ז"ל ער בבית המדרש כל הלילה, והבחין אף שבאמצע הלילה כשישנו בבית המדרש אלו שנשארו שם וסבב הרב והביט בפני כל אחד מהישנים.

ז – ק

רבי ישראל בן הרב מטשעהרין ז"ל היה דר בסמילע ובזווג שני נשא אשה חשוכה מקרימנטשוק, היא היתה גם אשה נגידה וכשהיתה באה עמו לברסלב היתה תומכת בהגן בעניי אנשי שלומינו.

ז – קא

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, שהרב מטשעהרין ז"ל אמר לו בשכבו על ערש דוי ממש קדם מיתתו שיענין בשלחן ערוך יורה דעה (סימן שלח) ויראה לפי המבאר שם אם אכן נפרים בו כבר סימני הגסיסה, ובקש ממנו שילמד לפניו את התורה דרשו ה' ועזו שבלקוטי מוהר"ן סימן לז, ובזה המאמר נסתלקה ועלתה נשמתו לגנוי מרומים. *

ז – קב

רבי נחמן ב"ר פסח המכנה נחמן פסח'ס ז"ל היה דר בבבסלב והיה אדם מורם מעם, ולאחר הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל חשב לעצמו שהוא ינהיג וינדרף את אנשי שלומינו אחר שהיה להם לב נשפר גדול עם הסתלקותו של מוהרנ"ת ז"ל, ופעם בישיבתם כשאמרו בכאב מה נעשה היום עם הסתלקותו של מוהרנ"ת ז"ל, ענה ואמר כמנחם צמח היום יש שארית וכדומה. והיה לו גם בית כנסת פרטי בעיר, הוא היה ה' בעל תוקע' בראש השנה. פעם בעמדו לפני התקיעות האריך בהכנותיו, וכן האריך מאד באמירתו את הוזהר בבכיה ובהתעוררות, עד שרבי נפתלי ז"ל תלמיד רבנו פנה ואמר למה ומדוע מאריך הוא בזה כל כך (והוא טרחא דצבורא) וכאמרו זאת ידעו והבינו אנשי שלומינו שמשום קפידתו, לא יצליח לתקע בשופר ואכן כך היה שלא הצליח בשום אופן לתקע בשופר כראוי, עד ששולחו את רבי מאיר לייב בלעכער ז"ל שהוא יתקע ואכן הצליח ומני אז היה הוא הבעל תוקע בכל שנה.

ז – קג

ספר רל"י ז"ל ששמע מאנשים שהפירו עוד היטב את רבי נחמן ב"ר יצחק לייב ז"ל, וספרו לו שאין ביכולתם לספר לו גדל היראה

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו

והפחד שֶהְיָה בְּקִלּוּזִי בְּעֵת עֲבֹרִי לִפְנֵי הָעַמּוּד כְּשֶׁלִּיחַ צָבוּר בְּתַפְלַת מִנְחָה שֶׁל עָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה. (וראה בחלק ד תרלז)

ז – קד

רבי אהרן ליפין־עצקער ז"ל, הִיָּה דָר בְּסוּף יָמָיו בְּעִיר זְדַאמִּינְקֶע וְשֵׁם הָיָה לְבָנָיו בֵּית הָאֲרֻחָה הַנִּקְרָא 'קֶרַעֲטִישְׁמֶע'. וְהוּא יָשַׁב שָׁם עַל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּכַחוֹת וּבְהַשְׁתַּפְּכוּת לֵב נִפְלָא עַד כְּדֵי כִּן שֶׁאֲפָלוּ הַגּוֹיִים שֶׁבָּאוּ לְשֵׁם הָיוּ אוֹמְרִים לְבָנָיו 'בְּנִסְעָנוּ בְּדֶרֶךְ הַחֲלָטָנוּ לָבוֹא אֲלֵיכֶם לְהִתְאַרֵּחַ כְּדֵי שֶׁבְּעֵת אֲכִילָתָנוּ נִשְׁמַע אֶת אֲבִיכֶם מִתְפַּלֵּל תְּפִלוֹתָיו הָעֲרֻבוֹת'.

ז – קה

עם הַתְקַרְבוּתוֹ שֶׁל רַבִּי מִנְדֵּלִי לִיטְוּאָק ז"ל לְדֶרֶךְ רַבְּנוֹ הַתְקַרְבּוֹ עָמַד עוֹד כְּמָה וְכְמָה, וְרַל"י ז"ל עוֹד הִכִּיר אֶחָד מִחֲבוּרָתָם בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמֵעוֹן שֶׁהִתְקַרֵּב אֵף הוּא עִמָּהֶם, וְאֵף רַבִּי בְּרוּךְ אֶפְרַיִם ז"ל בַּעַל מַחֲבֵר הַפְּרוּשׁ 'בְּאֵבֵי הַנַּחֲל' עַל לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, הָיָה אֵף הוּא מֵאֱלוֹ הַמְקַרְבִּים.

ז – קו

רַבִּי זִלְמָן הֶרֶב מִמַּעֲדוּדֵיבִקֶּע ז"ל הָיָה דָר בְּסוּף יָמָיו בְּעִיר בֶּאֱבְרִינִיץ, מִחֲמַת שְׂרָדָפוֹ אוֹתוֹ בְּעִירוֹ, וְהָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלּוֹמֵינוּ דְּשֵׁם תּוֹמְכִים בּוֹ, כִּי עָנִי הָיָה וְהוּא בְּרָצוֹתוֹ לְחֻזְקָם כְּשֶׁהָיוּ נוֹתְנִים לוֹ שׁוּם סָכּוּם הָיָה אוֹמֵר לָהֶם בְּזֶה שִׁבְרָתָם חֶלֶק זֶה שֶׁל הָאֲכֻזְרִיּוֹת שֶׁבִּלְב, וּכְשֶׁתִּתְּנוּ עוֹד תִּשְׁבְּרוּ עוֹד וְעוֹד מִהָאֲכֻזְרִיּוֹת וְהוּא עַל פִּי הַמְבַאֵר בְּתוֹרָה ד' חֶלֶק ב'.

ז – קז

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל לרבי הירש לייב ליפל ז"ל
בשבח חבורת העובדים שבטרהוין, שפעם פשהגיע לשם להתארח
באיזה שבת, התבלבל לגמרי מתפלתם היגעה והארפה בכחות
ובקולות שלא נתן לתאור כלל וכלל. ורבי ישראל טרהויצער ז"ל
שהיה גם הוא מחבורתם היה פעם שראהו מתפלל מזמור 'רננו
צדיקים' שבמזמורי התפלה של שבת למעלה משעה. (וראה עוד חלק ד
סימן רעד)

ז – קח

ספר אחד מאנשי שלומינו פעם פשהלך רבי מיכלי ב"ר יצחק
ז"ל ברחוב ראהו אחד שידע שידבר עמו הרבה בעבודת השם יתברך.
והלך והתחמק ועבר לצדו השני של הרחוב, ועבר רבי מיכלי ז"ל
אף הוא לצד השני של הרחוב ובא כנגדו ואמר לו בחמימות אחי
היקר שמא פן ואולי תוכל לייעץ לי איך אזכה כבר פעם להיות איש
כשר. ועוד דבורים חמים וכבר דברו יחד לנכון.

ז – קט

רבי מיכל ברבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל בבואו לאומן היה
מתאכסן בבית רבי שמשון בארסקי ז"ל כי רבי מיכל היה דודו כי
היה חתן רבי שמשון הגדול. הוא נזהר מאד משום גנוני כבוד עד
שלא היה נותן בשום אפן שסייעוהו בשום סיוע כמו לעזור לו ללבש
הבגדים בהיותו במקוה וכדומה. מרב חששו משום צד גדלות, אף
שלפעמים לקח לו זמן עד שמצא אחד מבתי ידיו, ואף על פי כן לא
הניח לשום אחד לסיעו. כי כן היו אנשי שלומינו זהירים מאד מאד
בשום נטילת כבוד, ושום הבעת גדלות ועליונות חס ושלום. (וראה
עוד חלק ד-תכח)

ז – קי

אָמרוּ בַּשְּׂבָחָהּ שֶׁל זִוְגָתוֹ הַפְּשָׁרָה שֶׁל רַבִּי מִיכָל ב"ר יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל, שֶׁמֶשֶׁף עֲשָׂרוֹת בְּשָׁנִים הָיְתָה מְכִינָה לוֹ בַּקְבִיעוֹת אֶת הַדִּסָּא 'גְּרִיץ' תָּכָף בַּבֹּקֶר מִקֵּדָם מִדְּעַם חֲזָרְתּוֹ מֵהַתְּפִלָּה.

ז – קיא

מִסְפָּרִים עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ ז"ל שֶׁהָיָה חוֹלָה וְכָאֵב לוֹ הַחֲלִי מְאֹד עַד שֶׁהָיָה נֶצְרָף לוֹ לְעֵצֶק בְּכָל פַּעַם צִעֲקַת אוֹי אוֹי. וְאָמַר בְּצַחוֹת לָמָּה לִי לוֹמַר אוֹי אוֹי בְּגִנְיָהּ וּבְעֶצֶב אוֹמַר אוֹי אוֹי אוֹי בְּנִעִימַת נִגּוֹן וְשִׁירָה וְכָךְ עָשָׂה בְּכָל פַּעַם שֶׁתִּכְפּוּהוּ כְּאֲבִיו, עַד שֶׁנִּתְרַפָּא. *

ז – קיב

הָיוּ מִבֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ אֲנָשִׁים רַמִּי מַעֲלָה בָּאֵלּוּ, שֶׁהָיָה יָדוּעַ שֶׁבִּכְחֵם לַעֲשׂוֹת אֵף מוֹפְתִים, אוֹלָם מִחֲמַת שְׁדָּבָר זֶה הֵבִיא אוֹתָם לַפְּרָסוֹם וְכְבוֹד וְשׁוֹם שְׁרָרָה. לֹא הָיָה הַדָּבָר לְרִצּוֹן אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שִׁינְהִיגוּ בָּכֶךְ. וְאָמְרוּ: אֵין זֶה מִדְּרָכּוֹ הַצְּרוּפָה שֶׁל רַבֵּנוּ, וְלֹא בָּאֵלָה הַתְּפָאֲרוֹתָיו.

ז – קיג

הָיוּ בָּאֵלּוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ עוֹבְדֵי ה' הַמְתִּינְגָעִים בְּתִפְלָה כָּל כֶּךְ, שֶׁמִּחֲמַת שֶׁהָיוּ מְהֻדָּרִים גַּם לְהַתְּפַלֵּל תָּכָף וּמִיד מִזְמַן הַמִּתָּר, וּמִחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם בְּמִקּוֹמָם מִנְּיָן לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי, הָיוּ מִתְּפַלְּלִים בִּיחִידוֹת כָּל סֹדֶר הַתְּפִלָּה עַד לְתִפְלַת הַי"ח. וּמִחֲמַת שֶׁרָצוּ לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת י"ח בְּמִנְיָן הָיוּ מִתְּפַלְּלִים בְּכָל הַכּוֹחוֹת וּמֵאֲרִיכִים כָּל כֶּךְ בְּתִפְלָתָם עַד

שְׁנַעֲמָדוּ לְתַפְלַת הַי"ח עִם צָבוּר הַמִּתְפַּלְלִים בְּמִנְיָן שְׁנִי, וּכְשָׁפְאוּ לְתַפְלָה לֹא יָדְעוּ הַצָּבוּר שֶׁכָּבֹר הַחֲלוּ תַפְלָתָם קִדְּם הַרְבֵּה לִפְנֵי הַגֵּן הַחֲמָה. וְכָל זֶה מַחֲמַת עֲנוּתָנוֹתָם שֶׁלֹּא יָדְעוּ מִי מִהַצָּבוּר שֶׁהַתְּפִלָּה כָּבֹר פְּוִתִּיקִין וְקִדְּם לָהּ, וְכֵן הֶעֱלִימוּ אֶת יְגִיעָתָם הַגְּדוֹלָה בַּתְּפִלָּה. עַד שֶׁלֹּא יָדְעוּ הַמִּתְפַּלְלִים שֶׁכָּבֹר הַתְּפִלָּה מִשָּׁךְ זְמַן רַב.

ז – קיד

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי טְרַהוּיץ שֶׁנִּתְעוֹרֵר לְבוֹ לְכַתֵּב סֵפֶר סְפוּרֵי מוֹפְתִים מִרַבְּנוֹ, וְסֵפֶר שָׂבָא אֱלִיּוֹ רַבְּנוֹ בַּחֲלוּם וְאָמַר לוֹ "זֶה לֹא הָעֵנָן שְׁלִי" "דָּאֵס אִיזוּ נִישֵׁט מִיִּין זַאךְ" וּמִשָּׁךְ יָדוֹ מִזָּה. וְהִסְבִּיר רַל"י ז"ל כִּי רָצוֹן רַבְּנוֹ הָיָה רַק שֶׁיִּדְבְּרוּ מִמֶּנּוּ בְּעֵנִינִי עֲבוּדַת ה' וְאִין תִּהְיֶה לָהּ בְּסֻפּוֹרֵי נְסִים וּמוֹפְתִים.

ז – קטו

פַּעַם בְּנֹסַע אֶחָד מִחֲשׁוּבֵי אַנ"ש ז"ל עִם כָּמָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל וְהַפְּלִיג בְּדַבּוּרָיו בְּגִדְל מַעֲלַת רַבְּנוֹ ז"ל וְגִדְל הַהֲרָגָשׁ הַנִּדְרָשׁ בְּבוֹאָנוּ לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, אָמַר: הִבָּה וְלֹא נִהְיָה וְנִדְמָה ח"ו כְּהַסוּסִים הַהוֹלְכִים וּבָאִים הֵם אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ.

ז – קטז

וְרָאָה מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל בְּעֶצְמוֹ בְּחַיֵּי מוֹהֲר"ן סִימָן שֵׁלָה. שֶׁאִינוֹ חֲפֵץ שֶׁנִּסָּע וְנִבּוֹא אֱלִיּוֹ בְּלֹא יָדִיעַתָּנוּ עֲבוּר מָה אָנוּ בָּאִים אֱלִיּוֹ וְעִם מָה אָנוּ חוֹזְרִים מִמֶּנּוּ חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל כֵּן בְּהִכָּרַח לְהַרְחִיב הַדַּבּוּרִים בְּכָל פַּעַם בְּגִדְל מַעֲלָתוֹ ז"ל וּבְגִדְל כַּחוֹ וְזִכּוּתוֹ לְרַפָּאוֹת אוֹתָנוּ בְּרַפּוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּרוּחָנוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת עַל יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁ וְתוֹרוֹתָיו הַעֲמֻקּוֹת וְהַרְחָבוֹת מִנֵּי יָם.

ז – קיז

היה אדם יקר אחד מאנשי שלומינו שנסע מפולין להגיע לראש השנה לאומן ולא הצליח ונשאר בכפר של גויים הרחוק כ־20 קילומטר מאומן ולא שמע קול שופר והתפלל בלא מניין. כשהגיע לאומן אחר ראש השנה וספר ספורו כאב וחרה הדבר מאד לאנשי שלומינו, בהטעימם מאחר שאמר רבנו: שכל ענינו הוא ראש השנה. ומצוות היום בעקרו הוא במצות השופר, ואיך לא השגיח ואחר בדבר. ואמרו משום כן, שאם אין האדם יודע בברור שיוכל להגיע בזמן הנכון הרי שאסור לו לצאת לדרך כזו בלי לקחת עמו שופר שיוכל לקיים מצות עשה של תקיעת שופר. כי איך מתר להכניס עצמו אף לספק של בטול מצוות עשה דאורייתא.

ז – קיח

פעם הגיע אחד מאנשי שלומינו עם ילדיו הקטנים לקלויז, וילד אחד חבק ונשק, ואחר כך לילדו האחר שהתפרע נתן סטירה, אמרו לו הזקנים, בבית כנסת לא מנשקים ולא סוברים, "אין א שול קושט מען נישט און מפאטש נישט". (וראה בחלק ב סימן ריב).

ז – קיט

בכל עת המחלקת היו אנשי שלומינו מקפידים מאד מאד לבלי לעשות שום פעלות כנגד החולקים ואף לא בסגלות ולא בתפלות שיפלו ויכלו, אלא רק זאת התפללו שיתגלה אף להם האמת, ושלא יצליחו חס ושלום במזמתם למנע אורו הגדול של רבנו שיתגלה בעולם, ואם היה פעם מאן דהו עושה שום פעלה כנגדם היו אומרים 'אין זה מהנלמד בבית מדרשו של רבנו אלא השתרבב אצלנו משדות זרים'.

מִחֲמַת שְׂבָאוֹמֶן הַזֶּמֶן שְׁבִין שְׁקִיעַת הַחֲמָה לְצֵאת הַכּוֹכָבִים הַנּוֹמָשׁוֹ זֶמֶן שֶׁל 72 דְּקוֹת עַל כֵּן אֱלוֹ שְׂמַאנְשִׁי שְׁלוֹמִינוּ הַזִּהִירִים בְּקִימַת חֲצוֹת הָיוּ הוֹלְכִים וְאוֹכְלִים אֶת סְעוּדַת הָעֶרֶב מִהֲנֻמָּצָא לָהֶם, וְחֲזָרוּ לְהַתְּפַלֵּל עֲרֵבִית וְתַכְף בְּגִמְרָם תְּפִלַּת הָעֲרֵבִית קָרְאוּ אֶת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה בְּעוֹדָם בְּקִלוּזוֹ, וּמִיד חֲזָרוּ לְבֵיתָם, וְכִדִּי לְהַזְדַּרֵּז בְּשִׁנָּה וְשִׁיּוּכָלוּ לָקוּם פְּרָאוֹי בְּחֲצוֹת לַיְלָה לַעֲבוֹדַת ה' בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה שֶׁהִיא הָעֵקֶר שֶׁבְּעֲבוֹדַת ה' שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כְּמוֹ שְׂאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל. (וראה בַּחֲלָק ד' סִימֶן קמב)

אלו העשרים ושבע איש מאנשי שלומינו היקרים שתפסום השלטונות למאסר ולא חזרו, לא היה להם מה לאכל בפסח, כי לא נתנו לזוגותיהם להביא להם אכל והיו נזונים רק בספר ומים וכך שהו בתענית כל ימי הפסח, הי"ד. וכך גם היה בשנות הרעב הקשות לרב אנשי שלומינו.

לְקִרְאָת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת תר"פ הָיָה סִפְּנָה עֲצוּמָה לְנִסְעַ
לְאוּמָן. עַד כְּדִי כֹךְ שֶׁכְּשֶׁעָמַד רַבִּי יִצְחָק דָּאָחוּוָּנֶע ו"ל לְנִסְעַ לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה פָּנְתָה אֵלָיו זוגָתוֹ בְּכָאֵב רַבִּי יִצְחָק הָרִי אֶתָּה מְסַתֵּפֵן בְּחַיִּיךָ
בְּנִסְיָעָה זֹו. וְעָנָה לָהּ אֲנִי נֹסֵעַ לְאוּמָן בְּכָל אֶפֶן. וְאִם חֵס וְשָׁלוֹם אָמוֹת
בְּדֶרֶךְ אַרְוִיחַ שְׁלֹכַל הַפְּחוֹת הַיִּיתִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקּוֹדֶם בְּאוּמָן, אוּלָם
לְהִשָּׂאֵר כָּאֵן וְלֹא לְנִסְעַ עֲדִיף לִי מִמֶּנּוּ הַפְּנוֹת, וְנִסְעַ וְחֹזֵר בְּשָׁלוֹם.
לְעֵבֶן אוֹן נִישְׁט זִיין אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה קָען נִישְׁט זִיין וְעוֹט
מִיר שִׁיסָן אוֹיפֵן וְעוֹג! ! בֵּין אִיף דָּאָךְ פֶּאָר אַ יָאָר גִּיווּעַן.

ז – קכג

אָפּלו סוּחֲרֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְהַבְּעֲלֵי בָתִּים הָיָה נֶכֶד בָּהֶם בְּאֵלּוּל שְׁמִירָתָם וְהַקְפָּדָתָם עַל הַזְּמַן שֶׁלֹּא הָיוּ מְדַבְּרִים כְּמַעַט שׁוּם דְּבוּרִים מִרַב לַחֲצִיצַת הַזְּמַן לְהַסְפִּיק מַה שִׁיּוֹתֵר בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְאַמִּירַת סֵפֶר הַתְּקוּנֵי זֵהָר וְנִיָּף וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל כָּל אֶחָד לְפִי סִדְרוֹ.

ז – קכד

רַב הַבְּעֲלֵי בָתִּים שֶׁבְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ שֶׁבְּאוּמָן לֹא הָיוּ נוֹהֲגִים לְצֵאת מִבֵּית הַכִּנְסָה לִפְנֵי לְמוּדָם סִדְר יוֹמָם, כְּמוֹ מְשֻׁנוּת, וְעֵין יַעֲקֹב אוֹ גַּמְרָא, מְדַרְשִׁים, שֶׁלֶחֶן עָרוּף וְכוּ', פְּרָשָׁת הַשְּׁבוּעַ וְכוּ' תנ"ף. וְסִדְר בְּכֻמָּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, מְלַבֵּד אַמִּירַת תְּהִלִּים וְלִקּוּטֵי תַּפְלוֹת.

ז – קכה

מִסִּפְרֵים עַל עֲדִינוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל אֶחָד מֵגְדוּלֵי הָעוֹבְדִים (שֶׁבְּדוֹר הַקָּדָם לְזִמְנוֹ שֶׁל רל"ז ל). שֶׁפַּעַם כְּשֶׁחֲזַר מִבֵּית הַכִּנְסָה בְּלֵיל שַׁבָּת, וְהַבְּחִין בְּזוּגָתוֹ הַנִּרְדָּמָה, רַחֵם עָלֶיהָ שֶׁמִּחְמַת הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה שֶׁל עָרֵב שַׁבָּת הִתְעִיפָה עַד שֶׁנִּפְל עָלֶיהָ תְּרִדְמָה, וְחָשַׁב וְהִרְהֵר לְעֲצֹמוֹ אֵיךְ לְהַתְנַהֵּג וְחֲזַר לְבֵית הַכִּנְסָה לִזְמַר שֶׁם אֵת ה'שְׁלוֹם עָלֵיכֶם' וְרַבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים בְּהַתְעוּרוֹת וּבִקּוּלוֹת כְּדֶרֶכּוֹ, וּכְשֶׁסִּיֵּמוֹ חֲזַר לְבֵיתוֹ לְעֲרִיכַת הַקְדוּשָׁה וְשֶׁם כָּבֵד מִצָּא אֵת זוּגָתוֹ הַנִּיעוּרִת וְעָרַף אֵת הַשְּׁלֶחֶן כְּרָאוּי וּלְנִכּוֹן. וְהָיָה סִפּוּר זֶה לְלִמּוּד גְּדוֹל עַל דֶּרֶךְ אֲרֶץ וְהַשְׁמִירָה עַל כְּבוֹד וּבְרִיאוֹת הָאִשָּׁה. וַיֵּשׁוּב הַדַּעַת הַנִּכּוֹן שֶׁבְּעֲבוּדַת ה'.

ז – קכו

הָעוֹבְדֵי ה' הַגְּדוֹלִים הָיָה אֲצֵלָם הַחִיּוֹת וְהַשְׁמָחָה מִעֲבוּדַת ה' גְּדוֹל כָּל כָּף. רַב הִרְבֵּה בִּיּוֹתֵר מֵאֲלוֹ הָיָה נִתֵּן לְדַמּוֹת אֵת סִדְר קִימַת חֲצוֹת לֵילָה וְהַתְּבוּדָּה וְהַלְמוּד בְּאוֹתוֹ עַת רְצוֹן מִגּוּשׁ זָהָב שִׁישׁ

לְעֶשֶׂיר, כִּי הִסְפוּק וְהִשְׁמָחָה שְׂבִדְבָקוֹת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּקְדָשָׁה הָיָה שׁוֹה אֲצֵלָם רַב בְּהִרְבֵּה מְזָה, וְזֶה הָיָה נִרְאָה בַּחוּשׁ לְכָל עוֹמֵד מִן הַצַּד. כִּי מֵאֲסוּ בְּפִיָּהֶם וּבְמַעֲשֵׂם אֶת כָּל רְדִיפַת הַמָּמוֹן וְגִנוּנֵי הַכְּבוֹד וְהַפְּרָסוֹם הִנָּהוּג בְּעוֹלָם לְגִמְרֵי לְגִמְרֵי.

ז – קכז

גָּדַל הַדֶּרֶךְ אַרְצָן וְהִשְׁפָּלוֹת שֶׁהָיָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שְׂבָאוֹמָן וְכָלֵל אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שְׂבָאוֹקְרָאִינָא אֶחָד כָּלִפִּי הַשָּׁנִי אֵין נִתֵּן לְתַאוּר כָּלֵל, כִּי דוֹקָא מִחֲמַת זֶה שָׂרֵב הָעָם הָיוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וְלֹא לְמַדְנִים כְּאֲנָשֵׁי פּוֹלִנְיָא וְלִיטָא הָיוּ שְׂפָלִים וּמִתְבַּטְּלִים אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, בְּפֶרֶט כָּלִפִּי מִי שִׁידְעוּ בּוֹ שִׁידְעַ לְלַמֵּד, וְעַל כֵּן גַּם הָיוּ פּוֹנִים בְּפִשְׁטוּתָם אֶף לְהַבְחִירִים שְׂבָאוּ מְפּוֹלִנְיָא לְאוֹמָאן בְּלִשׁוֹן כְּבוֹד לֹמֵר לָהֶם 'אַתֶּם' 'אִיר' בְּלַע"ז, וּכְשֶׁשָּׂאֵל פֶּעַם רַל"י ז"ל לְאֶחָד עַל זֶה עָנָה לוֹ הֲלֹא אַתֶּם הָרִי יוֹדְעִים לְלַמֵּד טוֹב יוֹתֵר מֵאַתֶּנּוּ. (וּרְאֵה חֵלֶק ה', תא)

ז – קכח

וְאֶף שֶׁהָיָה הַכְּבוֹד וְהַנִּימוּס גָּדוֹל כָּל כָּף אֶף עַל פִּי כֵּן אֶמְרוּ הַזְקֵנִים שְׂבָאוֹתוֹ דּוֹר אֵלּוּ הָיוּ הַזְקֵנִים שְׂבָדוּרוֹת עָבְרוּ קָמִים הַיּוֹם לְתַחֲיָה הָיוּ קוֹבְרִים עֲצָמָם שׁוֹב מִחֲמַת הַבוּשָׁה עַל גָּדַל הַשָּׁנוּי שֶׁחָל בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנִים בְּהַתְנַהּגוֹת הַשְּׁלִילִית שֶׁל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ.

ז – קכט

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שֶׁהָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִם הַתִּינוּק הַשּׁוֹכֵב בְּעִרְסָה דְּבוּרֵי יִרְאָה וְעִבּוּדֵת ה' וְחִסִּידוֹת וּכְשֶׁשָּׂאֵלָה אוֹתוֹ זִוְגָתוֹ וְהָרִי אֵינוֹ מִבִּין אֶת מַה שְׂבִפִּיךְ אָמַר לָהּ בְּצַחוֹת, הוּא שׁוֹמֵעַ וּמִבִּין אוֹתִי הַיֵּטֵב, הַגְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ הֵם אֵינָם שׁוֹמְעִים וְאֵינָם רוֹצִים לְהִבִּין דְּבָרֵי. וְהִסְמִיךְ לָזֶה רַל"י ז"ל אֶת מֵאֲמָרָם ז"ל שְׂאֶמְרוּ עַל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן

חַנּוּכָּה אֲשֶׁרִי יוֹלַדְתּוֹ (אבות פ"ב). וְעַיִן שֶׁם בְּפֶרוּשׁ הָרַע"ב, מִיּוֹם שְׁנוּלָד
לֹא הוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ בְּאַזְנוֹי אֲלָא דְּכַרִּי תוֹרָה.

ז – קל

בְּאַחַת מֵהַשָּׁנִים הַקָּשׁוֹת שֶׁל שָׁנוֹת הַמַּהְפָּכָה לֹא הִגִּיעַ שׁוּם אֶתְרוֹג
לְמַחֲזוֹת לֹא לְאוֹמֶן וְלֹא לְשָׁאֵר עִירוֹת, וְרַק לְאַיִזָּה עָשִׂיר אֶחָד גָּדוֹל
מֵעִיר טַאָרְנֶאָנְקֶע (נִמְצָא בֵּין טַעֲפֵלִיק לְאוֹמֶן) הִגִּיעַ לוֹ אֶתְרוֹג, בְּאוֹמֶן הָיָה
דָּרִים אִזְּ כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף נִפְשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל בִּיְנֵיהֶם חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי
מַעֲשֵׂה וְכֵן בְּשָׁאֵר עִירוֹת לְאַלְפִים וְלַרְבָּבוֹת. וְהִתְעוֹרְרוּ שְׂתִים עֲשָׂרָה
מִשְׁפָּחוֹת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְנִסְעוּ לִשְׁהוֹת שָׁם כָּלֶם בְּחָג, וְכִדִּי שִׁיזְכוּ
לְקַיֵּם הַמִּצְוָה כְּמֵאֲמָרָה וְהִיָּתָה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה בְּאוֹתָהּ עִירָה עַל בִּיאָתָם
שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ, עַד מְאֹד, וְהָרַב שֶׁל הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה אָדָם נִכְבָּד וְהָיָה
מִצַּד הַחוּלָקִים הוֹדָה אִף הוּא עַל חֲסִידוֹתָם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ. וְאָמַר
בְּכֹאבוֹ: מִכָּל הָעִירוֹת הַסּוֹכְבוֹת לֹא הִזְדַּרְזוּ אִי מִי מִן הַחֲסִידִים וְאַנְשֵׁי
מַעֲשֵׂה לְבֹא וּלְהִדָּר בְּמִצְוָה זוֹ כִּמּוֹ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְהָיָה זֶה קִדּוּשׁ ה' וְכַבּוֹד גָּדוֹל לְרַבֵּנוּ וּלְדִרְכּוֹ.

ז – קלא

הָיָה כְּמָה שָׁנִים שְׁסָגְרוּ אֶת הַקְּלוּיז בְּאוֹמֶן בְּעֵת תְּפִלַּת מִנְחָה
וּמַעֲרִיב בֵּין יוֹם א' לְיוֹם ב' מִחֲמַת רַב הַדְּחָק שֶׁבָּאוּ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר
לְמָקוֹם, וְהָיָה חֲשֵׁשׁ תַּעֲרוּבוֹת וְהָיָה רַב אַנְ"שׁ מִתְּפִלָּלִים מִנְחָה וּמַעֲרִיב
בְּאַכְסֻנִּיּוֹתֵיהֶם. וּפְעָמִים סָגְרוּ אֶת הַקְּלוּיז מִבְּפָנִים לְבָלִי לִתֵּן לְצַבּוֹר
הַגּוֹדְשִׁים לְהַכְנִס.

ז – קלב

בְּחֹאֲרָקוֹב דָּר אֶחָד מִנְּכִדֵי מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל מִבְּנֵי בְּנֵיהֶ שֶׁל בֵּיתוֹ מֵרַת
חֲנָה צִיָּרֵל שֶׁהָיָה בַּעַל בֵּית נִכְבָּד. וְהָיָה נוֹהֵג כְּמִנְהַג פָּשוּט וְקַבּוּעַ
שְׂאֵחַר הַתְּפִלָּה יֵשֵׁב וְלִמַּד י"ח פָּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת לִלְאָ הַפֶּסֶק דְּבוּר, וְכֵן

נהג כִּמָּה וְכִמָּה שָׁנִים, רל"י ו"ל הפִּירוּ וּפְגָשׁוּ שָׁם בְּחֶאֱרָקוֹב, וְהָיָה מִגִּיעַ מִדֵּי שָׁנָה לְקַבּוֹץ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ לְאוֹמֶן. ת.נ.צ.ב.ה.

ז – קלג

בְּלוּבְלִין הָיָה דֶּר אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל רֹאבֶר"נ ו"ל בִּשְׁם רַבִּי שְׁלֹמֶה זִלְבֶּעֶרמָן ו"ל הוּא הָיָה מִגִּיעַ מִדֵּי שָׁנָה לְקַבּוֹץ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ, וְרֹאבֶר"נ הֶעֱרִיכוּ מָאָד, הוּא הָיָה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת בְּמִקְצוֹעוֹ.

ז – קלד

אֱלוּ הָעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ לְקַחוּם הַשְׁלֹטוֹנוֹת לְמֶאֱסֵר בְּשָׁנַת תרצ"ח, וּבִר"ה שֶׁל שָׁנַת תרצ"ט שֶׁהוּא עֲדִין בְּפֶלֶא שְׁבֹאוֹמֶן, וּבְאִמְצַע הַחֲרָף לְקַחוּם לְמָקוֹם ה'לֹא נוֹדַע'. וּכְשֶׁבָּאוּ נִשְׁוֹתֵיהֶם לְמִשְׁרָד הַמִּשְׁטָרָה לִשְׂאֵל וּלְחַקֵּר אַחֲרֵיהֶם עָנוּ לָהֶם: אִם יִהְיֶה מִהֶם שׁוֹם הוֹדְעָה וְשׁוֹם חֲדָשׁוֹת נוֹדִיעַ לָכֶם. וְכָל זֶמֶן שֶׁלֹּא נוֹדִיעַ לָכֶם שׁוֹב אֵל תְּבוֹאוּ לִשְׂאֵל עֲלֵיהֶם. ה"ד.

ז – קלה

בְּיָדוֹעַ שָׁעַם עֲלִית הַקוֹמוֹנִיסְטִים לַשְׁלֹטוֹן הָיָה בְּהֶכְרֵחַ מַחֲק הַמְּמַשְׁלָה לְשַׁלַּח אֶת הַיְלָדִים לְבֵתִי סֵפֶר עֲמֻמִּים מְעַרְבִים, וְעַקֵּר הַקָּשִׁי הָיָה לִיְלָדִים מִגִּיל 7 עַד 16. וְרַבִּים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ הִצְלִיחוּ וְהִבְרִיחוּ אֶת הַיְלָדִים מִבֵּיתִי סֵפֶר אֱלוּ, וּבָאוּ לְחַפְשָׁם בְּבֵיתָם וְהָיָה הַדְּבָר מְסֻכָּן מָאֹד, כִּי עַל פִּי הַחֵק הָיוּ מִתְּרִים לְשַׁלַּח אֶת הַהוֹרִים לְגִלּוֹת לְסִיבִיר עֲבוּר חֶטָּא זֶה, לְמִשְׁוֹךְ כִּמָּה שָׁנִים וְאֶת הַיְלָדִים הָיוּ לוֹקְחִים אֶז הַשְׁלֹטוֹנוֹת לְמִשְׁפָּחוֹת אוֹמְנוֹת שֶׁל גּוֹיִים וְכַדּוּמָה, וְלֹא פָעַם הָיוּ הַשְׂכָּנִים הַגּוֹיִים מְלֻשְׁיָנִים לוֹמַר הִנֵּה הַיֶּלֶד מִתְּחַבֵּא פֹה וְפֹה וְכַדּוּמָה. וְהָיוּ הַרְבֵּנִים שׁוֹאֲלִים אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ אִיךְ אֲתָם מְסַתְּכָנִים בְּדָבָר זֶה וְהֵלֹא חָלִילָה אִם יִתְּפְסוּ אֶת הַהוֹרִים וְיִגְלוּ אוֹתָם לְסִיבִיר הָרִי הַיְלָדִים הָאֵלּוּ יִגְדְּלוּ כְּגוֹיִים גְּמוּרִים, וְטוֹב יוֹתֵר שֶׁתִּשְׁלַחוּם לְבֵתִי סֵפֶר וּבֵבִית תַּחֲנוּכּוֹם לְתוֹרָה כִּיאוֹת, וְהָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ אוֹמְרִים לָהֶם נִכּוֹן

דבריהם וצודקים לעצמכם אבל אנו: נוסף לנו פח עליכם, כי יש לנו את רבנו הקדוש שהוא בעל פח גדול לפעל ישועות עבורינו בשמים, ולא סמכו סתם בדבורם לומר כך, אלא היו זועקים ומרעישים ובוכים בתפלה על זה עד מאד מאד בציון רבנו. וכמה וכמה משפחות הצליחו בדבר והצילו את הילדים. ואכן ראוי בזה כמה וכמה נסים גלויים מפלאים.

ז – קלו

הוכח בכל הדורות שאחר דורו של רבנו ז"ל, פשהתגברו המחלוקות על אנשי שלומינו הרי שפל אלו שהבליגו וקבלו היסורים הבזיונות, הרדיפות והשפיות דמים באהבה ושתקו ולא ענו למחרפם דבר, הם שעלו ונתעלו וזכו למה שזכו, ולהפך אלו שנהלו ופוחים ומריבות והתקוטטיות, הוכחות וטענות. לא החזיקו מעמד ונפלו ממעמדם לגמרי. (וראה חלק ב סימן תשעד. ובחלק ג, תכה)

ז – קלז

פעם כשהעיר מאן דהוא לרבי אליהו חיים רוזין ז"ל על אחד מאנשי שלומינו שצועק מאד בתפלה עד כדי כך שמפריע לסדר התפלה. ענה ואמר: דוקא לי יש מעלה גדולה בצעקותיו של הלה, שמחמת צעקותיו נדחים ממני המחשבות זרות שלי. כי פעמים אפשר להתפלל תפלה ארבה במחשבה זרה אחת, וכך מחמת צעקותיו של זה הזועק והצועק מזכיר לו ומבלבל את מחשבותיו הזרות וחוזר שוב לתפלתו הראויה.

ז – קלח

אמר ר' אלחנן ספקטור ז"ל לרבי לוי יצחק ז"ל בשם ספרים על לשון התפלה 'וקדושים בכל יום יהללוך סלה', שדיקא הקדושים מחמת שקדושים הם יש בכחם להלל סלה ואינם מתעזפים מלהלל, כי העיפות בא מחסר קדשה.

ז – קלט

ספר רבי שמואל הורביץ ז"ל לרבי שמואל ציציק ז"ל שבשהותו באומן משך זמן של למעלה משנתיים ימים, היה בוער לבו כל כך שבשהתחיל בתפלה היה מתלהב בכל תבה ותבה, וכמו כן בהתבודדותו ובתפלתו עד שלא הצליח משום פן בשום פעם לסיים את כל ספר התהלים ברצף מהחל ועד פלה.

ז – קמ

שנה פעם רבי מענדל ליטוואק ז"ל בטעפליק, והיה שמח ורוקד כל כך עד שבאו כל תושבי העיר לראות בשמחתו וצהלתו. והיה לשיחה בפי התושבים כל כך שנים עד שאחר כמה עשרות שנים בשבא רל"י ז"ל לדור שם עוד שמע מספרים בשבחו זה שמאז.

ז – קמא

שמעתי מאחד מאנשי שלומינו על מה שאמר רבנו בשיהר"ן סימן קסו מיט איין זאך איז מיר גיראטין 'בדבר אחד הצלחתי'. ולא אמר וגלה מהו הדבר. שנה מרמז למה שאמר במקום אחר שהנכון שיבחר אדם לעצמו בכל פעם שיעבד על מדה ותאווה אחרת לבטלה וכו' (וכמובא בתורה נב ובעוד מקומות). שעל פן אמר רבנו ש'בדבר אחד' הצליח הינו בסדר עבודה כזו, שבכל פעם היה אצלו 'דבר אחד' שעליה המשיך כל כחותיו לתקנו ולבררו בכל פעם עד שזכה וזכה עצמו לגמרי. ודפח"ח.

ז – קמב

על המבאר בספר חיי מוהר"ן סימן שמ. בשבח מעלת תורתו שאמר: אלו היו העולם שומעין את התורה שלי עם הנגון שלו ועם הרקוד שלו היו הכל מתבטלין לפני תענוג הנורא הזה וכו' שמעתי מאחד מאנשי שלומינו הי"ו שאמר בצחות ש'התורה', הינו לרמז על

ספרו לקוטי מוהר"ן, והנגון שלנו הינו בחינת ה'לקוטי תפלות' שהוא מלא שירות ותשבחות ורננות והלולים, וה'רקוד שלו', הינו ספרי 'לקוטי הלכות' שנקרא הלכות על שם הליכות הרגלין. כי אם היינו מרגישים נעם צוף תענוג זה של התורות והתפלות והלקוטי הלכות המיסדים עליהם, היינו מתבטלין לפניו יתברך בתכלית. ואשרי הזוכה לשמע אלו הנגונים.

ז – קמג

רבי אהרן קיבליטשער ז"ל היה פידוע עובד ה' מפלג מאד אכל לרב צניעותו לא ידעו להעריכו והיו מכנים אותו רבי אהרן הרקדן 'הטענצער', כי מרב הדורו במצות השמחה כשהיה הולך לחתונה היה משמח מאד את החתן ברקודים מיוחדים. עד שכנוהו בשם זה. נלב"ע כ' אלול תרפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

ז – קמד

רבי אהרן קיבליטשער ז"ל היה פידוע בעל מנגן נפלא. וידע גם היטב נסחאות התפלה של אנשי שלומינו. ושנה אחת עשו מנגן ביום כפור בביתו מחמת זוגתו של רבי לוי יצחק היולדת שלא יכולה היתה ללכת לבית הכנסת. והתפלל אז רבי אהרן תפלת 'כל נדרי' ומוסף מדיק היטב. ורל"י התפלל אז תפלת שחרית ונעילה.

ז – קמה

כל כף עני היה רבי אהרן מקיבליטש ז"ל שבהיות ר' לוי יצחק סמוך על שלחנו בשנה הראשונה לנשואיו, הנקרא קעסט בלע"ז לא היתה זוגתו אוכלת עמו והיה אוכל לבדו ארוחתו ולא ידע מדוע, עד שאחר כך נודע לו שחמותו היתה מכינה עבורו אכל כראוי מהמעט שהיה להם וזוגתו וחמותו התפרנסו מהנשאר להם, וכדי שלא ירגיש הוא בשום חסרון. והתבטא פעם ואמר: את התנהגותם וכבודם שכבדו אותי עוד יולכו על גס בעולם הבא.

ז – קמו

פֶּלֶא גָדוֹל הָיָה לְרֵאוֹת אֵיךְ שָׁר' אֶהְרֵן מְקִיבֵלִיטְשׁ ז"ל הָיָה נֶעוֹר מַעֲצָמוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹם בְּדִיּוֹק בְּשַׁעַת חֲצוֹת לַיְלָה לֹא שָׁעוֹן, וְהָיָה אוֹמֵר רַבִּי לִוִּי יִצְחָק ז"ל שֶׁבְּהִכָּרַח לוֹמַר עַל פִּי הַמְּבֹאֵר בְּלִיקוֹ"מ סִימָן נד שֶׁכְּשֶׁמִּגִּיעַ עַת חֲצוֹת לַיְלָה אֲזִי מִתְעוֹרֵר גַּם בְּיוֹם הַרוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנֻשָּׁבֶת בְּכַנּוּר שֶׁל דָּוִד, וּמִי שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְרוֹצֵה לְקַיֵּם הַעֲבוּדָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת שֶׁהִיא 'הַעֲקָר' בַּעֲבוּדַת ה' פְּדֻכָּרִי רַבֵּנוּ ז"ל. מְסִיעִים לוֹ מִלְמַעְלָה וְזוֹכָה לְהִתְעוֹרֵר מַעֲצָמוֹ בְּנִקְדַּת חֲצוֹת. (וְרֹאה עוֹד חֵלֶק ד' סִימָן שְׁלוֹ)

ז – קמז

סֵפֶר רַבִּי אֶהְרֵן קִיבֵלִיטְשֶׁעֶר לְרַל"י ז"ל בְּשִׁבְחַת זָקֵן אֶחָד מִפְּלֶג שֶׁהָיָה דָּר בְּמוֹסְקָבָא וְהָיָה חוֹתֵנוּ שֶׁל הַשּׁוֹחֵט הַמְּקוֹמִי שֶׁקִּדְּם פְּטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם הַשְּׁתַּבַּח וְאָמַר: תּוֹדָה לָאֵל שֶׁכָּל יָמֵי רַדְפוֹ אוֹתִי מְצִיקִים וּמְסִיקִים, וְיִרְדּוּ לְחַיֵּי בְּנֵי עוֹלָה אֵף עַל פִּי כֵּן, אֲנִי מַעֲוֹלָם לֹא הָיִיתִי רוֹדֵף לְשׁוֹם אָדָם. וְאָמַר רַל"י ז"ל שֶׁזֶּהוּ שִׁבְחַת נִפְלָא יוֹתֵר מִכָּל דְּבוּרֵי הַשִּׁבְחָה שֶׁמְשַׁבְּחִים נִפְטָר בְּמִדַּת מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים. (שְׁקִים בְּשִׁלְמוֹת צוּרֵי מַאֲמָרֵם ז"ל מָה אֲמִנּוּתוֹ שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלִים).

ז – קמח

לֹא פַעַם הָיָה שֶׁלְרַב עֲנִיּוּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶהְרֵן מְקִיבֵלִיטְשׁ ז"ל לֹא הָיָה לוֹ כָּלֵל לְקִנּוּת צָרִכִּי שִׁבְתָּ כְּמוֹ דְּגִים אוֹ שׁוֹם עוֹף, וְהָיוּ מְקִימִים סְעוּדוֹת הַשִּׁבְתָּ בַּעֲנִיּוּת גְּדוּלָּה מְאֹד. וּבְמוֹצָאֵי שִׁבְתָּ הָיוּ מִתְנַחֲמִים זִוְגָתוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ עִמּוֹ, בְּאִמְרוֹ ב"ה הִצְלַחְנוּ וְעָבַר עָלֵינוּ הַשִּׁבְתָּ כְּרֹאֵי אֵף בְּלֹא דְגִים וּבְלֹא בֶשֶׂר. דִּאֲנִקְעֵן גָּאט אֵיבֶעֶר גִּיגֵאנְגֶּעֶן דָּעם שִׁבְתָּ הָאֵן פִּישׁ אֹוֹן הָאֵן פִּלִּישׁ.

ז – קמט

רבי נחמן ב"ר אהרן מקיבליטש ז"ל מת ברעב הוא וזוגתו ביום אחד יום שביעי של פסח, וכשהלכו לקרא לזוגתו שתבוא להלויה מצאוה אף היא מתה, ותכף לקחו השלטונות את שני ילדיהם למוסדותיהם, והסתכן רל"י ז"ל בנפשו ונסע לעיר בארשאד להשתדל להוציאם מרשותם, ואנ"ש ועוד רבים הזהירוהו שלא יסתכן בזה, בפרט אנ"ש שבעיר ברשאד (היה שם מגן מכבד מהם), כי תכף כשירגישו השלטונות שמטרתו כדי להצילם משמד ולגדלם בדרך התורה יגרשוהו לסיביר, והוא בא למשרדיהם וטען עמהם שהיות שיש להם שני דודות באומן היא זוגתו של רל"י, וכן זוגתו של רבי הירש לייב ליפל ז"ל ורוצים הם לגדלם, ותכף כשחזר ממשרדיהם הזהירוהו אנ"ש שלא יישן בביתו, כי בודאי תכף יבואו לעצרו על עצם הבקשה, והיה זה נס גמור שנתנו לו אחר כמה ימים כל האשורים לכך והחזירום אחר חצי שנה שפבר היו אצלם, וכך נצלו משמד.

ז – קנ

רבי נחמן ב"ר אהרן מקיבליטש ז"ל מת ברעב הוא וזוגתו ביום אחד יום שביעי של פסח, וכשהלכו לקרא לזוגתו שתבוא להלויה מצאוה אף היא מתה, ותכף לקחו השלטונות את שני ילדיהם למוסדותיהם, והסתכן רל"י ז"ל בנפשו ונסע לעיר בארשאד להשתדל להוציאם מרשותם, ואנ"ש ועוד רבים הזהירוהו שלא יסתכן בזה, בפרט אנ"ש שבעיר ברשאד (היה שם מגן מכבד מהם), כי תכף כשירגישו השלטונות שמטרתו כדי להצילם משמד ולגדלם בדרך התורה יגרשוהו לסיביר, והוא בא למשרדיהם וטען עמהם שהיות שיש להם שני דודות באומן היא זוגתו של רל"י, וכן זוגתו של רבי הירש לייב ליפל ז"ל ורוצים הם לגדלם, ותכף כשחזר ממשרדיהם הזהירוהו אנ"ש שלא יישן בביתו, כי בודאי תכף יבואו לעצרו על עצם

הבקשה, והיה זה גם גמור שנתנו לו אחר כמה ימים כל האשורים
לכך והחזירום אחר חצי שנה שפבר היו אצלם, וכך נצלו משמד.

ז – קנא

רבי אהרן קיבל יטשער ו"ל על אף היותו מטבעו אדם שמת
מאד, אף על פי כן היה נוסע לפעמים לרבי נחמן מטולטשין ו"ל
לשבתות כדי לשאף ולקבל ממנו עוד ועוד ממדת השמחה שלו כי
היה אדם שמת. כי היו אנ"ש משתדלים בעבודת השמחה להגדילה
ולהרחיבה בכל פעם.

ז – קנב

ספר רבי לוי יצחק ו"ל בשבח חותנו ו"ל שלא פגש עדין אדם
עני כמותו וגם איש שמת כמותו לא פגש, ואף קדם הסתלקותו ממש
לא גם ממנו ליחת השמחה והרגע הנפלא, והיה בזה איש פלאי.

ז – קנג

אביו של רבי אהרן מקיבל יטש ו"ל היה אדם מכבד בעירו
ותקיף גדול, והתנגד מאד על התקרבותו של רבי אהרן בנו לדרך
רבנו, והנה כשהגיע ראש השנה נסע אף על פי כן רבי אהרן לקבוץ
אנשי שלומינו, והיה חשש גדול בחזרתו שיציק לו עד מאד מאד.
וכשחזר פגש בהלכותו של אביו ששבק חיים ר"ל. ספור זה לא שמע
רל"י מרבי אהרן שלא רצה לדבר מזה אולם תושבי העיר ספרו לו
זאת.

ז – קנד

היה מספר על חותנו, רבי אהרן ו"ל, שהיה כל כך נחבא אל
הכלים וצנוע מאד, שכשהציעו לו את בתו לשדוך היה נדמה לו

לר"י ז"ל שהוא איש פשוט כי כן היה מדמה עצמו בעיני כל רואיו עד כדי כך שהיו מכנים אותו 'אהרן הרקדן' 'אהרן טאנצער' משום שהיה משתדל להחיות ולשמח את כל סובביו בפרט לקראת חתן וכלה, ורק אחר נשואיו ראה והבין מה גדל מעלתו של חמיו רבי אהרן עד אין שעור.

ז – קנה

לאומן באו להסתופף רבים הן מגדולי המעלה כרבנים ועוד, והן מהקטנים במעלה, כלל כלם שהיו כלם מתבטלים ועובדים את ה' ביראה נוראה. וכמו הרב מאסטער הסמוך לקיוב הבירה, שהיה מכנה בשם 'דער אוסטויער רב', שפראותו איך בננו מחיבים לילך על פי חקי המדינה ללמד בבית ספריהם עזב את ביתו ומקומו במסירות נפש ועבר לדור באומן וגדל את בננו לתורה כראוי, כי באומן היה קל יותר לעבד את ה' וכך היו עוד רבים גדולים וטובים.

ז – קנו

רבי נחום כהאן ז"ל הדין מחארקוב היה הרב של חסידי חב"ד שם, והיתה לו דירה סמוכה לבית המדרש, הוא התקרב לאנשי שלומינו אחר שהתאכסן אצלו פעם רבי נחמן המכנה נשקע מטולטשין ז"ל והיה בא לראש השנה לאומן וכן באמצע השנה כמה פעמים, אף שסבל משום פן, הוא היה למדן מפלג, וכשהיה בא לאומן התאכסן בבית רל"י ז"ל ולא אבה לאכל אצלו רק אחר שבדק איך נוהגת זוגתו להכשיר את העופות כי בחב"ד היו מחמירים בזה מאד, ורק לאחר שראה את הכשרתה הסכים לאכל אצלו. באחד הימים התאלמן ר"ל בהיותו כבן חמשים שנה וכשבא לאומן אחר כך תיכף וזוהו אנשי שלומינו ובראשם רל"י ז"ל ודאגו לו לשדוף עם בחורה מבגרת מאנשי שלומינו, בנדעם שפירב כמוהו מכרח לו

שְׁתַּהֲיָהּ לוֹ אִשָּׁה שֶׁתִּדְאָג הֵיטֵב לְכָל מַחְסוּרוֹ, וְהוּא בְּחֻשְׁשׁוֹ מְשׁוּם מַה יֵּאמְרוּ עָלָיו בְּחֻרְקוֹב הַסֵּס בְּדָבָר עַד שֶׁחֲזָקוֹהוּ בְּזֶה אֲנָשִׁי שְׁלֹמִינוּ שֶׁלֹּא יִחַשֵׁשׁ לְשׁוּם לַעֲזוֹ. וְאָכֵן נָשָׂא אוֹתָהּ לְאִשָּׁה וְעִבְרָה לְדוֹר עִמּוֹ בְּחֻאֲרָקוֹב וְאַחֵר כֶּף הוֹדָה לְאֲנָשִׁי שְׁלֹמִינוּ עַל כֶּף מְאֹד מְאֹד. הוּא הִתְקַרֵּב בְּשָׁנֵת הַתִּר"צ, מְזוּגָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה הָיָה לוֹ כַּמָּה בָּנִים וְכֵן מְזוּגָתוֹ הַשְּׁנִיָּה. הוּא הָיָה מְלַבֵּד לְמִדְּנוֹתָיו גַּם עוֹבֵד ה' גָּדוֹל בְּתַפְלָה וְזִהִיר בְּקִימַת חֲצוֹת לַיְלָה וְכו' וְהָיָה חֲבִיב מְאֹד עַל הָרַבִּי מִחֲבִ"ד שֶׁקָּרְבוּ מְאֹד מְאֹד. וְאַחֵר שֶׁהִתְקַרֵּב לְאֲנָשִׁי שְׁלֹמִינוּ מִחֲמַת הַשְּׁפָעָתוֹ הַגָּדוֹלָה וְחָן דְּבוּרוֹ הָיָה מְסִיעַ רַבּוֹת עֲבוּר אֲנָשִׁי שְׁלֹמִינוּ לִפְנֵי הַשְּׁלִטּוֹנוֹת שֶׁבְּחֻאֲרָקוֹב. אַחֵר כֶּף כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַנְּאֻצִּים הָרוֹצְחִים לְחֻאֲרָקוֹב תָּלוּ אוֹתוֹ שָׁם בְּבֵית הַכְּנָסֶת, הִי"ד.

ז – קנז

סֵפֶר רַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל ו"ל לְרַבִּי לִוִּי יִצְחָק בִּנְדָר ו"ל שֶׁפָּעַם הָלַךְ וְעָלָה לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ בְּאֲמָצֵעַ הַלַּיְלָה וְהַתְּנַפֵּל עָלָיו כָּלֵב אֵימָתָנִי גָּדוֹל בְּכַעַס גָּדוֹל, וְכָל כַּמָּה שֶׁצָּעַק וְצָרַח וְהַתְּעַמַּת עִמּוֹ לֹא עֲזָבוּ וְהָיָה כְּפֶשַׁע בֵּינוֹ לְבֵין סוֹפּוֹ, וּלְפָתַע הִגִּיעַ רַבִּי מִתְתִּיָּהוּ כֹהֵן הִי"ד אֵף הוּא לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל הַצִּיּוֹן וְתַכְף כְּשֶׁרָאָהוּ הַכָּלֵב בָּרוּחַ בְּפִחַד גָּדוֹל וְהָיָה זֶה לְרַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל גַּם גָּמוּר וּבּוֹדָאוֹת שֶׁנִּצַּל מִחֲמַת קִדְשָׁתוֹ הַגָּדוֹלָה שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי מִתְתִּיָּהוּ הִי"ד.

ז – קנח

סֵפֶר רַבִּי מְרִדְכִי אֶלְעָזָר רוֹבֵנְשֵׁטִיין ו"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל הַרֵ"ח רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא ו"ל, שֶׁלְּהַבְדִּיל מִכָּל בְּנֵי חֲבוּרָתָם שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים יַחַד בְּעִבּוּדֵת ה', וְהָיוּ נִתְמַכִּים מִיַּד חֲסִידִים וְאֲנָשִׁי מַעֲשֵׂה וּבַעֲלֵי צִדְקוֹת, הָרִי שֶׁהֵם מְלַבֵּד מֵה שֶׁהִבִּיאוּ לְבֵיתָם לְהַחֲיוֹת אֶת בְּנֵי הַבֵּית הָיוּ מְשֹׁאֲרִים שִׁירִים גַּם לַעֲצָמָם לְצָרְכָם הַחַיּוֹנִית, בְּעוֹד שֶׁרַבִּי שְׁמוּאֵל הָיָה נוֹתֵן וּמוֹסֵר הַכָּל לְזוּגָתוֹ בְּלִי לְהַשְׁאִיר לַעֲצָמוֹ כָּלוּם כָּלוּם.

ז – קנט

רבי יעקב המכנה רבי יעקב מהיער ז"ל היה עובד את ה' ביער שהיה דר שם והיה מנהל את האחזה באמונה כזו שלא היו הפעלים בודקים את חשבונותיו כלל והיו סומכים על כל דבריו, ושם ביער היה עובד את ה' בתפלות בכל כחותיו עד כדי כך שאף הגויים הסוחרים שבאו לקנות ממנו העצים אמרו שהם אלהים לבוא ליער כדי להאזין ולהקשיב לנעימות קול תפלותיו. (וראה עוד חלק ד סימן תקנד).

ז – קס

רבי נחמן בר' יצחק שטרינהרץ ז"ל (אביו של רבי ישעיה שטרינהרץ הי"ו ונפטר פאן בארץ ישראל) התפלל פעם באומן תפלת מנחה של ערב ר"ה, והתפלל בכזה שברון לב ובשפיכת דמעות כזו שאין נתן לתאור כלל וכלל, כי היה בעל לב רגש גדול מאד והדמעות היו מקלחות ממנו בשטף כזה ללא הפוגות בלא גזמא כלל וכלל.

ז – קסא

רבי הירש כהן ז"ל, זכור לטוב מפלל מעשי תמימותו ופשיטותו בפרט מזה שהתנדב לנקות את הקלוזי שבאומן, והשקיע בזה את כל נפשו ומרצו והיה מטאטא את רצפת העץ שבקלוזי בנקיון כזה שיצא נקי יותר מאלו היו שוטפים אותו במים.

ז – קסב

רבי מתתיהו כהן ז"ל שהיה ממבשרי תלמידי הישיבה בראדין עזב את הישיבה גם מחמת זה שלא יכול היה לסבל את הכבוד וההערכה שהעניק לו החפץ חיים זצ"ל, והלך ונשא אשה וגר בעיר ראדזימין, והנה חותנו לקחו לחתן מחמת גדל למדנותו המפלגת והוא בהיותו צדיק ונרא וחרד היה מנדה עצמו ללמד עם הנערים תושבי המקום והפקיר עצמו ואת תורתו ללמד לכל. (וראה חלק ד סימן תקט)

ז – קסג

רבי נחמן נעמירובער ז"ל התפלל באומן בשליח צבור גם ביום פפור, והיה מתפלל בנעימות כזו שאף שמשך את תפלת הנעילה בלילה מאד, אף על פי כן מרב הנעימות שהיה בתפלתו לא הקפיד מאן דהוא על כך.

ז – קסד

רבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל היה דר בעיר דעמיטרינקע וספר אחיו רבי יודיל שהיה הגבאי בקלויז, שפשראה את מצב אחיו ביום י"ח תשרי ז"ל, צעק וצעק ובכה בשכרון לב גדול מאד כי היה אוהבו אהבת אה בלב ונפש מאד, והרים אחיו את ראשו כמתעורר וחי עוד כמה שעות ושבק חיים ביום י"ט תשרי תרע"ג ת.נ.צ.ב.ה.

ז – קסה

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל לרבי יעקב דב ז"ל, ששמע שעקר הדבורים שגרים לרבי עוזר ז"ל להתעורר ולהתקרב למוהרנ"ת ז"ל היה בשמעו מבאר את הפתוב (תהילים ח) 'מפי עוללים ויונקים יסדת עז', שפרש שדיקא מפי העוללים המטנפים המרמז על הירודים בישראל, שפשהם מתחזקים ומתעוררים שוב לעבדו יתברך ואינם מתאזשים חלילה, הם הם המיסדים את עז ותקף הקדשה בעולם. ועוד מדבורים אלו. וראה ליקו"ה הלכות ברכות הראיה וברכות פרטיות הלכה ה'.

ז – קסו

אמרו אנשי שלומנו בצחות בשבחו של רבי שבתי ברסלבר ז"ל שעסק בצדקה לעניים ודאג למחסורם, שענש 'עולם התהו' שלו והיה בזה שיאספו לערמה גדולה את כל הלחמים והמאכלים שחלק ויהיה נעשה מהם הר שלם והוא יסתובב ויטיל וירנה נחת סביב הר זה.

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו סט

הוא הִיה בעל חנות בגדים וְהִיה נוהג לאכול רק פעם אחת ביום, בפֿשעה 2 בצָהֳרַיִם, אחר שְׁנֵכְנֵס לְקִלּוּזֵי לֶאֱסֹף אֶרֶץ שְׂיָבוֹא לֶאֱכֹל עִמּוֹ. (ראה עוד חלק ד סימן תקעו תקצג).

ז – קסז

קִדְּם הִסְתַּלְקוּתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁבְתִּי בְּרִסְלָבֶר ז"ל בְּקֵשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶצְלוֹ רְקוּד וְאֶכֶן כָּךְ עָשׂוּ וּלְאַחֲרֶיהָ הִשִּׁיב אֶת נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרָאָה. ת.נ.צ.ב.ה. הוא נפטר בעֶרְב שַׁבַּת בְּהִיּוּתוֹ לְמַעַלָּה מִגִּיל שְׁמוֹנִים. הוא הִיה אָדָם תָּמִים בְּמַעֲשָׂיו, וּבְקַבּוּצוֹ אֶת הַצִּדָּקָה וְהָאֶכֶל עֲבוּר הָעֲנִיִּים תָּפַר שָׁקִים לְפִי מִדָּתוֹ הַגְּדוּלָּה וְכָךְ הָלַךְ וְאָסַף לְחֻמִּים וּפְרוֹת בָּאֵלוֹ הַשָּׁקִים הַגְּדוּלִּים. וְחָלַקְם לְעֲנִיִּים. וּבִפְטִירָתוֹ הָיוּ הַיְלָדִים שֶׁבְּרָחוּב צוֹעֲקִים בְּדִי לְפָרֶסֶם הַלְוִיתוֹ שִׁבְתִּי 'מִהַשָּׁקִים עִם הַלֶּחֶם' נִפְטָר. וְאָמַר רַל"י ז"ל בְּשִׁבְחוֹ 'אֵי אֵיךְ הִסְפִּידוּהוּ טוֹב הַיְלָדִים'.

ז – קסח

הִרְאָה פֶּעַם רַבִּי אֵיזִיק קִרְאִינְשְׁטֵיין ז"ל לְרַל"י ז"ל מִכְתָּב מִבְּנוֹ שֶׁשָּׁלַח אֵלָיו וְבוֹ מְשִׁבְחוֹ וּמִפָּאָרוֹ שֶׁלּוֹלָא דְּבוּרֵי הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁהִיה כּוֹתֵב אֵלָיו בְּכָל עֵת לֹא הִיה מְחִזִּיק מְעַמָּד חֲלִילָה, כִּי הִיה רַבִּי אֵיזִיק מְחִזְקוֹ בְּכָל עֵת דֶּרֶךְ קָשֶׁר הַמְּכַתְּבִים.

ז – קסט

זוּגָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֵיזִיקֵל מֵאוּמָאן (אֵיזִינְשְׁטֵיין) נִפְטָרָה קִדְּם לוֹ בְּכַמָּה חֲדָשִׁים וּבְכָר שָׁכַב אָז עַל עֶרֶשׂ דָּוִי וְלִכְבוֹדָה יָרַד מִמִּטָּתוֹ לְלוּוֹתָהּ כַּמָּה פְּסִיעוֹת וְאָז אָמַר עָלֶיהָ מֵאִמֶּר הַבֶּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁאָמַר שֶׁאֵין מִי שֶׁמִּפְּרִי בִּשְׁנֵי אֲלָא הַבֶּעַל אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִיא אוֹתָהּ. וּבִכֵּן אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם: הִיא הִיְתָה אִשָּׁה בְּשָׂרָה וְכו'.

ז – קע

רבי נחום כהאן ז"ל נפטר ביום א' של סכות קדם אור יום. ושכב כף בחלשתו בשעותיו האחרונות כשהוא מצפה שיזכה עוד לטל הארבעה מינים בידו במצנה, ושכב כף בגעגועים, אולם לא זכה כי קדם אור היום עלתה נשמתו השמימה ת.נ.צ.ב.ה.

ז – קעא

ספר רל"י ז"ל שכשהגיע לאומן, פגש שם בבחור אחד שהיה אז חתן, שמו היה יצחק מאיר, והיה למדן גדול מתלמידיו המיוחדים של הצדיק רבי יחיאל מיכל מאוסטרובצ'ע זצ"ל. הוא היה לומד מדי יום שעורים קבועים, ואחד משעוריו היה למוד גמרא עם רבי שמשון בארסקי ז"ל, וכן היה לומד מדי יום במשך שעותים לקוטי מוהר"ן ולקוטי הלכות עם רל"י ז"ל, והיה מתפעל כל כף בכל פעם והיה אומר בהתרגשותו: למוד זה הרי יש בה טעם גן עדן ממש.

ז – קעב

בברדיטשוב היה גר החסיד רבי דוד שוסטער ז"ל שהיה דודו של רבי נחום שוסטער ז"ל, ואף הוא היה סנדלר במקצועו. והיה מאנשי ראבר"נ ז"ל.

ז – קעג

רבי ישראל מענדל ז"ל דודו של רבי שמשון בארסקי (אחי אביו), היה עובד אצל רבי פסח זסלבסקי ז"ל שהיה מחשובי וגדולי אנשי שלומינו, והוא היה מאריך בספור גדלתו של ר' פסח אף שנהג בשלחן הערוך בסדר הפסח, בסבלנות נפלאה, למעלה מגדר אנושי.

ז – קעד

אחד מאנ"ש מאומן בשם רבי אברהם שטרנפלד ז"ל היה דר באמריקא בסוף שנותיו. והנה לימים נפל מנכסיו, ובלית בררה התנאשו נוסיו מלגבות חובם, כי ידעו שאין לו ואין זה באשמתו מקרהו. אולם הוא אסף ממון לאט לאט מעסקיו החדשים ופרע להם הכל, וכשבא לשלם להם התפלאו הבעלי חובות על ישרו, ואמר להם. חוץ ממה שאני יהודי, עוד גם זאת נוסף על זה הם דברי רבנו היקרים הנטועים בנו, והיה זה קדוש ה' גדול וכבוד רב לשם רבנו. הוא האריך ימים ונפטר בשם טוב.

ז – קעה

רבי משה בער רוזנפלד ז"ל סבל קשות ומרוזים משלטונות הצבא יותר מכל אנשי שלומינו שבזמנו, שרדפו אחריו מאד לגיסו למלחמה בעוד שאות כל אנשי שלומינו עזבו לנפשם ופטרם בלא כלום, כי הוא היה אדם בריא וחסון ולא הספימו לוותר עליו, ופעם התחבא בציון רבנו ז"ל ופעם במקום אחר וכך ממקום למקום, וברח פעם גם לעיר דמיטריוקע ושם שהה מחבא במקלט וגם שם חפשו אחריו. פעם התאוונן לפני רבי לוי יצחק ז"ל מאד על צרתו ונחמו וחיזקו מאד, וכך עבר בטלטולים קשים עד שעלה לארץ בשנת תרצ"ה וכאן זכה להקים ביתו לתפארת פידוע, וראה אחר כך איך שהכל התהפך אצלו לטובה, ועסק בעבודת ה' כרצונו.

ז – קעו

ראה רבי לוי יצחק בנדר ז"ל את רבי אברהם רימער ז"ל בבארדיטשוב, שהיה במקצוע מנקה ארבות (קומין קערער) מגיע עם פלי עבודתו ועם בגדי עבודתו המלכלכים, לבית הפנסת קדם שבת והניח פליו בפנה והלך רץ לטבל במקוה לכבוד שבת ואחר כך ראהו

בתפלתו בתפלת מנחה וליל שבת מתפלל בהתלהבות כאחד מגדולי העובדים עד שלא היה עולה על דעת מאן דהו שזה המתפלל הוא המנקה הארבות הקדם. כי אין לתאר כלל להבין איך מתחברים אלו שני הפכים באדם אחד. וכל זה לגדל התמימות והפשיטות שהיה לאנשי שלומינו. (וראה עוד חלק ו, צט)

ז – קעז

כשנפטר רבי אייזיק קראסינשטיין ז"ל רצה רל"י ללהכניסו לתוך בית המדרש שלנו ליד הבימה ושם יאמרו קדיש אחריו וכמה דברים בספור מעלתו. אולם גבאי בית הכנסת שבתוך העיר ששם היה מתפלל בסוף ימיו, מחמת שלא יכל היה להגיע להתפלל אצלנו לרב חלשתו לא הרשה. באמרו שאינו חסיד ברסלב, ולא הכניסוהו, אחר כך פשהגיע לבית החיים והיה המקנה פלו גושי קרח ולא רצה לטבולו אמרו לו אנשי שלומינו, נו! הרי הוא נפטר שלך נא הטבילו! ולא אבה והטבילו רבי יעקב זיטאמיר הי"ד. (ועיין להלן).

ז – קעח

רבי יצחק אטוואצקער ז"ל הגיע לישיבת מאקעוו אחר פסח שנת תרע"ד אחר שהותו באומן משך זמן קצר עד אחר פורים. ותכף פשהגיע לישיבה, התחילו כל הבחורים למשך אליו עד שכלם ממש התקרבו מיד לדעת רבנו בינם היה רבי לוי יצחק ז"ל ורבי משה גלידמאן טשנסטחובער, ורבי ישראל כהן ואחד ששם משפחתו סאראצקע ועוד, כי הוא היה גאון מפלג מאד עד שאפלו הראש ישיבה נהג בו בכבוד לגדל למדנותו וגאונותו.

ובז' אב בפרץ המלחמה העולמית כבר נתפזרה כל הישיבה וכל אחד הלך לדרך ונסגרה הישיבה, ורל"י ז"ל נסע אז לוארשא ומשם

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו עג

לאומאן בעברו דרן בארדיטשוב. ובאמצע אלול בא והגיע ראבר"נ ו"ל מארץ ישראל. רבי יצחק זה היה אז אף רק בחור בן 16 שנים.

ז – קעט

רבי דוד שוסטער ו"ל היה דר בבארדיטשוב והיה דודו של רבי נחום שוסטער (אח אביו) הוא היה עובד ה' גדול מהאנשים המקרבים לרבי אברהם בר"נ ו"ל, אף הוא היה סנדלר במקצועו והיה מתפרנס ממנה בכבוד.

ז – קפ

רבי יעקב מזיטומיר הי"ד היה מתפלל בכל פחותיו. וכשהיה לפעמים מתלהב ביותר היה יכול לקחת לו למשל, תפלת 'עזרת אבותינו' כמשוף שעה ויותר. והיה לומד ספורי מעשיות בעיון כזה שהיו הלומדים השומעים אותו חושבים ששומעים דברי תורה בעיון כלמוד מהר"ם שיף שעל הש"ס.

ז – קפא

רבי יצחק דוהובנא ו"ל התפלל לפני העמוד אחר פטירתה של אמו (היתה אחות רבי אלטער מטעפליק הי"ד) והיה מתפלל בנעימות כזו שבהיו תושבי העיר שומעים את קול תפלתו אמרו בקנאה איך זוכים לבן כזה שיתפלל ויאמר אף אחריהם קדיש כמותו, אחר כך עבר לדור בחארסאן אצל בתו שדירה שם, והיו התושבים משבחים אותו שם מאד מאד.

ז – קפב

באומן דר אחד בשם אהרן שהיה מכנה 'אהרלע קצב' הוא בעסקיו שכר את המאפיה במקום, והיה בא איזה זמן להתפלל אצל

אנשי שלומינו, והיה מפטפט בתפלה ומפריע לצבור בדברי בטלה שהיה מרבה בהם, וחפצו כמה מאנשי שלומינו להרחיקו ולא נתן להם ראבר"נ ז"ל באמרו להם הרי מה יש לו לחפש אצלנו, ואם הוא בא להתפלל עמנו, צריכים אנו להשתדל לקרבו, ויש תקנה לאחריתו. אחר כך משום מה נסע לדור בארצות הברית והיתה בתו שולחת מכתבים למשפחתה שבאומן וספרה כמתגעגעת ואיך שאביה היה מוכיח את המתפללים עמו בבית הכנסת: וכי זו תפלה היא? אני ראייתי מה זו תפלה בהתפללי עם חסידי ברסלב באומן. וכך הלך והשתנה לטובה מיום ליום ונפטר שם בשם טוב.

ז – קפג

רבי זאנוויל מאומן ז"ל נפטר ונקבר בלעמברג ואחר פשנתיים השתדלה זוגתו להעלותו לארץ ישראל, וכשהוציאוהו מקברו היה גופו שלם כביום קבורתו ויהי לפלא.

ז – קפד

נחלה פעם רבי ברוך חתן רבי געציל ז"ל עד מאד במחלת הראה. ונכנס רל"י ז"ל לבקרו והיה זה ביום ששי בבקר. בין דבריו אמר לו רל"י ז"ל אתם הרי לא לוקחים רפואות לפחות תעמידו לכם עלקות. אמר לו רבי ברוך בתקיפות מי בקש ממך לבוא הנה לחוות לי דעות. כי רבי ברוך היה חזק מאד בדעתו לציית לרבנו לבלי לקחת שום רפואות כלל וכלל וכמו שנהג בן מוהרנ"ת ז"ל. והנה אחר כך בצהרים ראהו רל"י ז"ל במקנה יחד עם כלל האנשים שבאו לטבל לכבוד שבת וכאלו לא היה לו שום חלי והיה זה לפלא.

ז – קפה

שהו פעם בשבת רבי נחמן המכנה רבי נשקע מטולטשין ז"ל עם רל"י ז"ל אצל ר' מרדכי קנלסקי ז"ל המכנה מאטיע, בעיר

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו

עה

קרימנט'שוק. ונהג בזמירות בכזה התרוממות רוח ובהתעוררות נשגב, כי היה מטבעו בעל בכי ורגש גדול מאד. עד שאמר רבי נחמן לר"י ו"ל בהתפעלות: ראה נא איך יהודי יושב בשלחן השבת.

ז – קפו

ר' נחמן ב"ר הרשל שהיה מנקה את הקלויז הנקרא והמכנה הדוד הלכן, סבו היה מתלמידי מוהרנ"ת ו"ל וסב סבו היה עוד מתלמידי רבנו ו"ל.

ז – קפז

ספר רבי נחמן המכנה רבי נשקע מטולטשין ו"ל שפילדותו היתה שוורת עניות פזו בבית אביו רבי שכנא, עד שהיה משתדל להסתובב על דלת בית זקנו הלא הוא רבי דוד צבי ו"ל בזמן אכילתו כדי שיכבדוהו משירי האכילה שלו. וספר, שפמעט ולא היה אוכל כלום, ותכף כשטעם כף או שתים מהמגש לו כבר הניחו וחקקו לו.

ז – קפח

רבי יחיאל ב"ר הירש לייב ווייסלייב ו"ל נשא לאשה את מרת רחל בת ר' נחמן מטולטשין ו"ל. ובתם נשאה לרבי משה טשנסטחובער ו"ל, אולם אחר שנה התגרשו. ונשאה לאחד שהתחרטה על זה כל ימיה, והיתה אומרת לחברותיה היכן הוא והיכן רבי משה, ואז נשא רבי משה בשנית לבת רבי אהרן קיבל'טשער ו"ל.

ז – קפט

רבי שמשון בארסקי ו"ל היה מתפלל במתיקות גדול ובמתינות מלה במלה עד מאד, ומספרים שאמר פעם, שאינו מספיק לומר כליל

שבועות בפעם אחת את כל התקון ועל כן עשה לעצמו סדר לומר בליל החג כפי הספקו, ואת השאר היה אומר כל יום פסקא פסקא עד שלקראת תשעב באב סימו.

ז – קצ

רבי שלמה יהודה אפרים ז"ל הופמן. היה בעל תפלה נפלא כזה עד שאפלו רבי מאיר שפירא ז"ל אמר פעם לאנשי שלומינו אינכם מבינים איזה בעל תפלה יש לכם. וספר רבי מרדכי יגלניק ז"ל שפעם כשאמר התבות 'תקעו בחדש שופר' וכו', אמרו בשאגה זו עד שנבהל וחסב שהקירות מתמוטטות סביבו. (שם אמו היה צפורח).

ז – קצא

פעם כששעה בלובלין הגאון רבי שרגא ז"ל תלמידו הגדול של הגאון רבי יוסף מנוברדוק זצ"ל שבא ללובלין לאסוף ממון עבור ישיבתו שיסד, התאכסן סמוך לבית רבי מרדכי יגלניק ז"ל ויצא להם לדבר הרבה, וכך בא להתפלל בבית הפנסת של אנשי שלומינו, והתפעל כל כך מתפלתם עד שאמר לו: אצלנו עם ההתלהבות שיש כל ההכנות לפני תפלות ימים הנוראים וההתעוררות הגדולה בההכנות שלפניה אין מגיע אצלנו התפלה כמו התלהבות אצלכם בתפלת ליל שבת רגילה. כי היו מתפללים בהתלהבות ובקול רם עד מאד. והקויד של נגון 'שבחנו' רקדוהו בשמחה רבה כמה וכמה פעמים ובסבלנות.

ז – קצב

רבי יחזקאל העשיל גערשינוב ז"ל היה אדם מישב ומסדר מאד ומשום כך היה עובד ה' מנעוריו פסדר ולא החסיר בשום פעם קימתו בחצות לילה, פעם אמר שאחת מתפלותיו לה' שיינקה להסתלק

מהעולם מִיִּשְׁבֵּי בְּדַעְתּוֹ עַד רִגְעוֹ הָאֲחֵרוֹנָה, וְסִפְרֵי רַל"י וְרַל"ל שֶׁאֵין זָכָה לָהּ כִּי בָאוּתָהּ לִילָה הָאֲחֵרוֹנָה לִימֵי חַיֶּי, עֲבַר רַל"י וְרַל"ל דֶּרֶךְ בֵּיתוֹ בְּחִצּוֹת לִילָה וְשָׁמְעוּ עוֹד אוֹמֵר הַתְּקוּן בְּנִעִימָה עֲרֵכָה וּמִתּוֹקָה בְּנִגּוֹן הַמִּיחָד לוֹ, כִּי הָיָה גַם בַּעַל מְנַגֵּן, וְאַחֵר כֶּף בִּבְקָר לְרֹב חִלְשָׁתוֹ הַתְּפִלָּה עִם מְנִיָּן בְּבֵיתוֹ, וְתַכָּף אַחֵר גָּמַר הַתְּפִלָּה דְּבַר כַּמָּה מִשְׁפָּטִים וְשִׁבְק חַיִּים.

ז – קצג

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת תרצ"ח הִגִּיעוּ מִהַמְּשֻׁטָּרָה הָרוֹסִית לְקַבּוּץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְשִׁאֲלוּ אֶת הָאֲנָשִׁים מִי כָּאן הַמֶּאֱרָגֵן אֶת כָּל הַחֲכָנוֹת וְהַסְּעוּדוֹת הַנִּדְרָשׁוֹת לְקַהֵּל הָרֶחֱב, וְנִגַּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה יְרוֹסְלָבְסְקִי וְרַל"ל וְאָמַר לָהֶם אֲנִי הוּא הָאֲחֵרָאִי. וְתַכָּף אֶסְרוּהוּ וּלְקַחְוּהוּ לְחֻקִּירוֹת, וְשִׁאֲלוּ אוֹתוֹ מִדּוּעַ מֶאֱרָגֵן הוּא אֶת הַקַּבּוּץ לְכַמָּה מֵאוֹת הָאֲנָשִׁים. וְעָנָה לָהֶם, שֶׁהִתְחַיֵּב בְּדִבְרֵי מַחֲמַת הַצֵּלָתוֹ שֶׁנִּצָּל מִמָּוֶת בְּטוֹיַת כַּמֶּסֶפֶר בְּחִלָּק ד' סִימָן תַּקְמַח. וּבְלִשׁוֹ וְחֻקְרוּ לְמַעֲשָׂיו כָּל הַשָּׁנָה, וּבִרְרוּ אֵף בְּמוֹסָקָבָא עַל מַעֲשָׂיו, וּמִצָּאוּ שֶׁהוּא אָדָם פֶּשׁוּט הַעוֹבֵד כְּעֶגְלוֹן לְפָרְנֶסְתּוֹ. וְלֹא מִצָּאוּ עֲלֵה לְאֶסְרוֹ וְשִׁחְרוּהוּ בְּאִמְצָע יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁלְאַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְתַכָּף הֵלֵךְ לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ. וְהָיָה זֶה גַם הַצֵּלָה שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הַטֵּבַע בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים הַקָּשׁוֹת, וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּרֹאוֹתָם אוֹתוֹ שֶׁמָּחוּ כָּל כֶּף בְּסִעּוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת שֶׁרָקְדוּ עִמּוֹ זְמַן רַב בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּגְדוּלָה כָּל כֶּף עַד שֶׁשָּׁנִים הִרְבֵּה אַחֵר כֶּף גִּחְרִיט זְכוּרֹן שִׁמְחָה זוֹ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי מַחֲמַת מֶאֱסָרוֹ בְּרָחוּ וְהִתְחַבְּאוּ כָּלָם וְהָיוּ בְּפִתְחָה כִּי לֹא יָדְעוּ מַה יֵּצֵא וְיָבוֹא מִמֶּאֱסָרוֹ, וּבְשִׁחְרוּרוֹ לְמַעֲשֵׂה שִׁחְרוּרוֹ כָּלָם.

וְאַחֵר כֶּף תַּכָּף אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הֵלֵךְ לְמִשְׁרָדֵי הַמְּמַשְׁלָה הַמְּאַשְׁרִים אֶת אֲשֵׁרוֹת הַיְּצִיָּאָה מִהַמְּדִינָה וְהֵלֵךְ לִשְׁאֵל עַל בִּקְשַׁת יְצִיָּאתוֹ שֶׁבִקֵּשׁ הוּא עִם בְּנָיו מְרוֹסָיָא, זֶה מִכָּבֵד וּמִצָּא הַרְשִׁיוֹנוֹת כָּבֵד מוֹכְנוֹת, וְהָיָה אֵף זֶה לְגַם גָּמוּר שִׁיתָנוּ לוֹ כָּלָל אֲשׁוּר יְצִיָּאָה, וְעוֹד עִם

בְּנֵי הַקְּרוֹבִים כָּבֵר לְגִיל גִּיוֹס הַצָּבָא, הוּא עֲצָמוֹ עוֹד לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה
כָּבֵר אָמַר בְּבִטָּחָה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ "בְּשָׁנָה הַבָּאָה כָּבֵר אֲדוּר בְּאַרְץ
יִשְׂרָאֵל" וְכֵן הָיָה לִיה.

ז – קצד

פַּעַם כְּשֶׁנִּחַלָה רַבִּי שְׁלוֹם ז"ל הָרַב שֶׁל אוֹמֵן נָתַן צִדְקָה לְמִנְיָן
אֲנָשִׁים שִׁיתְּפִלְלוּ עָלָיו, וְהָלְכוּ וְהִתְפַּלְלוּ לְרַפּוּאָתוֹ בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אַחֵר
כִּף בָּאוּ אֵלָיו חֲבָרָיו מִהַמִּתְנַגְּדִים בְּטַעֲנָה עַל זֶה. דָּחָה אוֹתָם בְּאָמְרוֹ:
אֲנִי נִתְּתִי לָהֶם צִדְקָה שִׁיתְּפִלְלוּ עָלַי, וּמָה זֶה עֲנִינִי הֵיכֵן הִתְפַּלְלוּ
וּפָעֲלוּ לְרַפּוּאָתִי. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – קצה

אָמַר פַּעַם רַבִּי שְׁלוֹם הָרַב שֶׁל אוֹמֵן ז"ל לְאֵלּוּ מִהַמִּתְנַגְּדִים עַל
אֲנִי"ש. וְכִי אֵיךְ אֶפְשָׁר לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם? 'בְּשֵׁר כְּשֵׁר' מִהֲדָר נָתַן לְהַשְׁיֵג
רַק אֶצְלָם, 'חֵלֶב יִשְׂרָאֵל' כְּשֵׁר, כְּמוֹ כֵּן, כִּי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הָיָה
הוֹאֵג לְזֶה לְרוֹחַת הַכָּלֵל, 'מִקְוֶה' יֵשׁ אֶצְלָם, בְּעוֹד שֶׁבְּכָל הָעִיר סָגְרוּם
הַשְׁלִטוֹנוֹת זֶה מִכָּבֵר. 'חֲנוּף כְּשֵׁר לִילָדִים' מֵאַרְגָּן אֶצְלָם, וְכְמוֹ כֵּן אֵינָם
מְשַׁנִּים לְבוּשָׁם, וְכִף הֵלֵךְ וּמָנָה עוֹד שְׂבָחִים רַבִּים, וְאֵיךְ שִׁיף אִם כֵּן
לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם כָּלֵל וּכְלָל. הוּא הָיָה מְגִדוּלֵי חֲסִידֵי סְקוּוּעֵר וּבִתְחִלָּה
חָשַׁשׁ מְאֹד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְאַחֵר כִּף חֲבַב כָּל כִּף אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ
עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לָהֶם אֶת מַעֲשָׂרוֹתָיו, וְאַף גַּם זֹאת שֶׁהָיָה רַבִּי מֹשֶׁה
שְׁמוּאֵל ז"ל לֹוֹמֵד לְפָנָיו עִם עוֹד אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מִהַסָּפֵר לְקוּטֵי
מוֹהֲר"ן, הָיָה מְקַשֵּׁיב לָהֶם וְאַף נִכְנָס לְהִתְפַּלֵּל פְּעָמִים בְּיוֹם ב' שֶׁל
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְקַבּוֹץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ. *

ז – קצו

הוּא שָׁבַח מְאֹד אֶת הַשְּׁחִיטָה הַכְּשֵׁרָה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ עַד כְּדִי
כִּף שָׁאֲמַר שְׁלִפִּי מִה שֶׁבִּדֵּק בְּהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת נִהַג וְסִדֵּר הַשְּׁחִיטָה בְּעִיר,

הרי שלא היתה שחיטה מהדרת כזו כבר משוף מאה שנים. ואמר פעם בצחות על אלו שמצד המתנגדים שבאו עליו בטרוניה על חברותו כל כך עם אנשי שלומינו ענה ואמר להם: אני מכהן באומן במשרת רב וכל העל המטל עלי הוא לדאג לכל הפתוב ב"שלחן ערוך", ומה אעשה ויהי מדקדקים הם חסידי ברסלב קלה כבחמורה, וכל מעשיהם הוא על פי דיני התורה ומה לכם כי תלינו עלי. ואמר פעם בצחות על אלו שיש באמתחתם כאלו 'דברי קבלה' לחלק על אנשי שלומינו: אמר בצחות תבת קבלה בשנוי נקודו 'קבלה', שבלשון רוסקא משמעותו סוס אביר. כאומר שיש להם קבלעס - סוסים אבירים. ולהדגיש שדברי קבלה כאלו לחלק אחד על השני הם דמיונות ושטיות. בשבחו גם יאמר שהיה נוהג לאכל בלילי פסח רק את הפזית מצה בלבד משום חשש חמץ. ובזקנותו כשהיה חולה במעיו ולא היה יכול לאכל המצה אם לא לשרותה, שאל על מנהגו והתירו נדרו ואכל שרויה.

ז - קצו

הרב שבאומן שנהג שם במשרת הרבנות קדם לרבי שלום ז"ל, לא היה רב הגון, אף שהיה גאון אדיר וידע ממש כל התורה כלה, עד כדי כך שידעו אנשי מעשה שאסור לפגוש בביתו מחמת חנוף ילדיו שלא היו כהגון. והיה בחור אחד מאנשי שלומינו בשם יודל שהגיע לאומן מהשיבה שבמאקווע, בן גילו של רבי לוי יצחק ז"ל והיה למדן מפלג, והתפלל בכל הפחות פראוי והתחיל לילך לבית של זה הרב, כי מחמת העניות הגדולה שהיתה אז התקרב לבית הרב, שהיה אוכל שם ומדבר עם הרב בדברי תורה והתחבב כל כך עד שהיה שם לבן בית, ורבי לוי יצחק ז"ל הזהירו בכל פעם 'יודל אל תלך שם' אולם לא שמע בקולו, לאחר זמן שדכו לו שם את בת אחות זוגתו של הרב, ומיום ליום ירד מדחי אל דחי, ולאחר זמן נסע ללמד באוניברסיטה, וכשפגשו רל"י ז"ל אחר כך כבר היה מגלח

בזקנו ולבוש בבגדים אחרים, וכך לאט לאט ומיום ליום נעקר מיהדותו ולא נודע מה עלה אחר כך בגורלו.

ז – קצח

כשדבר פעם רבי אליהו חיים רוזין ז"ל עם הרב בענגיס זצ"ל בענין הרב הזה אמר לו הרב בענגיס ז"ל, ראוי היה לרב זה שהאדמה תקיא אותו ממנה. כי הכירו לשמחה אף הוא מקדמת דנא.

ז – קצט

פעם נכנס רבי ברוך חתן רבי געציל ז"ל לשאל איזה שאלה את הרב מאומן שפידוע היה מקורו מצד המתנגדים. בהיות הרב טרוד בשום ענין באותו עת והיה מכרח רבי ברוך להמתין לו. הסתפל בינתים בספריו שבביתו ומצא שום ספר שהיה כתוב בו ספורים על הרב החוזה מלובלין, והיה כתוב שם שהרב החוזה נתן חמשה הסכמות בחייו לחמשה ספרים שהדפסו בחייו, ובין אלו החמשה היה מנוי גם הספר לקוטי מוהר"ן וכמפרסם. אחר כך פשנפנה הרב לשאלתו, וענה לו על שאלתו, אמר לו רבי ברוך רבי אתם יודעים שיש לכם בביתכם הסכמה על הספר לקוטי מוהר"ן? והתפלא הרב על דבריו, והלך והוציא והביא לו את הספר, וכשראהו נעמד דם. ואמר: אכן, אין לי יותר שוב מה לומר.

ז – ר

אמר פעם רבי מרדכי באבריניצער ז"ל בשבחו של ראבר"נ ז"ל, אמר לכם את האמת: אני בא לקבוץ אנשי שלומינו שבראש השנה לאומן כצווי רבנו ז"ל אולם באמצע השנה פשאני בא לאומן הרי שמלבד הסבה לבוא להתפלל על ציון רבנו ז"ל אני בא לשהות שם בכונה לשבתות כדי לזכות לראות את הדרת פניו של ראבר"נ ז"ל בשיבתו לשלחן השבת בליל השבת.

ז – רא

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל, שהיו אנשי שלומינו מתפללים כל כך בכחות, שאף שהיה הקר גדול מאד מאד ופעמים היה הקר 30 מינוס, אף על פי כן לא מנע הקר את המשך יגיעתם בעבודת התפלה, לרב החיות וההתלהבות שהרגישו בתפלה, וספר שהיה פעמים שעמד הוא עצמו משתומם איך יכול להיות כזאת, כי לרב ההתאמצות היה פעמים שאף היו מזיעים בתפלה עד שהאדים שיצאו מהם בהתפללם התפלות, קפאו ונגלדו עליהם ועל הטליות, אף על פי כן היו עומדים כך מכסים בטליתם הקפואות, והתפללו בכל הכחות בשבוקעים בקולם כל תבה ותבה מתבות התפלה עד להפליא, ואין נתן הדבר כלל וכלל לתאור. וכך נמשך הדבר משך כמה וכמה שנים, אשרי להם.

ז – רב

בזמן הפרעות שעל ידי הפורעים הבולשביקים שהיו הולכים מבית לבית בכל פעם מתדש, ושודדים והורגים בדרפם. היו שכני רבי ישראל טרהויצער ז"ל באים בעת צרה זו לשהות בביתו, וכל מי שהיה ושהה בביתו נצל.

ז – רג

רבי אייזיק מאומן ז"ל היה אדם חכם מחכם מאד עד כדי כך שהיו הסוחרים מתייעצים עמו במסחר. פעם נענה ואמר בצחות משום מה אין מוכן לי הענין שפשאני נמצא בשוק, או חזים אותי לחכם, וכשאני מגיע לציון רבנו ז"ל ואומר התקון הכללי ולאחריה התפלה שם אני רואה שאני חכם כלל וכלל וכמו שמתפלל שם "יהמו נא מעיך וחנינותיך על עלוב נפש כמוני על נרדף כמוני על מלכלך בחטאים כמוני, על חסר דעה וחסר עצה כמוני".

ז – רד

לרבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל הי' אח בשם רבי יודל שהיה דר באומן ונפטר זמן למעלה מכן שמונים שנים, לפני פטירתו של רבי יודל התאנח ואמר: מה אמר ואצטדק בעת כשאבוא אל אחי ר' דוד צבי בעולם האמת על שבקשני שאשתדל להדפיס ספריו שכתב, ביניהם היה גם ספר חדושי תורה על לקוטי מוהר"ן. כי היה רבי דוד צבי למדן ותלמיד חכם מפלג.

ז – רה

פעם התאונן רבי יודל אחיו של רבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל לפני רבי שמשון בארסקי ז"ל על צעקותיהם הגדולות של המקרבים מפולג'ה שהיו צועקים וזועקים מאד בתפלה, והוא היה אז זמן מבגר והיה קשה לו הדבר בפרט מצעקותיו ושאגותיו של בחור פולג'י אחד שהיה מתיגע מאד בתפלתו והפריע לו הדבר מאד לתפלתו, ואמר לרבי שמשון אלי הם לא שומעים, אבל אתם כשתאמרו להם להתפלל במתינות יותר ישמעו לכם מפני כבודכם, ענה לו רבי שמשון ז"ל ראה והבן, הרי אני סובל מזה יותר מכם, כי אני יושב בסמוך לו ממש, אבל מפחד אני לומר לו איזה הערה כל שהיא כי שוא מתבונן הוא בצעקותיו באמת. ואיך אעשה דבר למנעו מזה. והסכים עמו. טאמיר מיינט ער דאס ערינסט.

ז – רו

רבי אברהם יצחק וייזאנד מאוסטרובצע ז"ל היה למדן מפלג, והעיד עליו הצדיק הגאון רבי יחיאל מאוסטרובצע זצ"ל שמצאו בקי בש"ס כלו ישר והפוך ממש. ואמר רבי ברוך רובינזאהן ז"ל שלדעתו הוא היה הלמדן המפאר שבאנשי שלומינו שבפולג'א.

ז – רז

רבי משה לייב גערשינוב ז"ל היה עובד קשה בעבודתו, ובמיוחד כדי שירויח ממון עד כדי שיוכל לתת צדקה לאנשי שלומינו שבאומן, והיה שולח מממנו שיגע וטרח עבורה טליות צמר ושמן לאומן.

ז – רח

רבי יצחק דוחובנא ז"ל היה אומר שבעת שוכבו על מטתו אחר קריאת שמע הולך ונרדם בצירו לעצמו את כל אנשי שלומינו הזקנים שנפטרו והלכו לעולמם ומתפק ומתגעגע על זכונם, כי הכיר הרבה זקנים תלמידי מוהרנ"ת ז"ל.

ז – רט

רבי אייזיק קראסינשטיין ז"ל היה למדן מפלג וישוב כל ימיו על התורה ועל העבודה ובזקנותו היה דר אצל בנו רבי הירש לייב שדר באומן בעיר החדשה. בעת הלגותו אמר בנו כמספיד: אבא הרי ישבת כל ימך ועסקת בתורה ולמדת תורה לשמה פראוי תדע שאתה כבר אינך בין החיים וכו'.

והנה לא היה מי שיטביל את רבי אייזיק כי היו המים שבמקוה קפואים, עד שנגש בנו רבי הירש לייב ואמר לרבי יעקב זיטומיר הי"ד: אבי השאיר קאפוטת חדשה וטובה בבית אתן לך אותו אם תטבילהו ושברו הקרח והטבילוהו עשרים ושש טבילות ויצא פצוע מהטבילה כי נחבל מהקרח הקפוא שבמקוה. והוא נתן לו הקאפוטת אולם לא לבשו כדי שלא יהנה בשכר המצוה רק נתנו לעני אחד על אף שהיה הוא עצמו עני מרוד. (וראה חלק ד תצו)

ז – רי

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל בשבחו של רבי מרדכי קנלסקי ז"ל שהיה בעל צדקה ונדיב לב גדול, שפעם בא אליו בתחלת ימי החרף הקשים ונתן לו סכום מעות שיקנה בהם עצים להסקה כדי ספוקו לכל ימי החרף ועשה זאת בצנעה וממש שהצילו בזה מימות החרף הקשים.

ז – ריא

בעת ההתנגדות הגדולה שנתעוררה על רבי בערל שוחט ז"ל היה ההתנגדות קשה כזו שהיו המנגנים שרים בתחנונות בעת שמחה 'בערל טרף', אז נסעו כמה מאנשי שלומינו החשובים לרפם של המתנגדים לדבר עמו בענין זה, ואמר שלא מפריע לו אם אנשי שלומינו ימנו שוחט אחר מטעמם אבל לא את רבי בערל מחמת שנתן והתחייב לו בתקיעת כף, כמספר לעיל חלק סימן ד סימן שיז, והפרו.

ז – ריב

רבי בעריל בארדיטשובער ז"ל שהיה גאון מפלג מאד מאד, והיה תלמיד חבר לבעל האבני גזר זצ"ל, אמר פעם להרבנים שבטבריה שהיו מצד המתנגדים והיו מפירים בגדלתו ולמדנותו: אני יכול להראות לכם איך שבדף אחד מהספורים שבספר ספורי מעשיות כלולים וכלולים כארבעים דף שבכתבי האר"י ז"ל ושתקו לו. כי בהפירם אותו ידעו שאכן יכול להראותם.

ז – ריג

רבי משה טשנסטחובער ז"ל היה מעורר את אנשי שלומינו מדי לילה לקימת חצות ואחר כך היה עולה להשתטח על ציון רבנו ז"ל, ובשרצה לחמם עצמו בעת ההליכה והעליה לציון בקר הלילה

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו פה

המקפא היה מִפְּנֵם וְחוֹזֵר וּמִפְּנֵם לְעֲצֻמוֹ הַכְּתוּב 'אֲדָדִם עַד בֵּית אֱלֹקִים'. (וראה עוד בחלק ה סימן שמ)

ז – ריד

רבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל נפטר בשנת תרע"ג והיה בן שמונים וארבע בפטירתו. הוא זכה עוד להפיר את מוהרנ"ת, והיה בן בית אצלו, ומספרים שבשבועות הגדול של שנת תקצ"ה שהיה אז כבן שש שנים ספר את המזלגות להכניס עבור האורחים. (אז נספרו בשמונים מזלגות).

ז – רטו

רבי צבי הירש וויסליב ז"ל הדפיס את הספר 'ספורי מעשיות' בלעמבערג יחד עם רבי ישראל קארדוונער ז"ל. הוא היה אדם גדול במעלה מאוד וזכה וקרוב מאות אנשים לדרך רבנו ז"ל, ונוהג היה שאחר שקרבים וידעו המקרבים היטב את אשר לפניהם הניחם לנפשם. כי היה בנוסף לכל מעלותיו אדם נסתר וצנוע מאוד מאוד. (וראה בחלק ד סימן שעט, מספר כמו כן על ישראל קארדוונער ז"ל)

ז – רטז

הגיע פעם רבי ישראל טרהויצער ז"ל לבארדיטשוב ושהה בבית המדרש של הצדיק רבי ליפער ז"ל ורב המקום בשם פרידמן שהיה קשור לבית חסידות רוזין קרבו מאוד, כי בית המדרש של הצדיק היה בחזקתם. והם לא ידעו שהוא מקרב לאנשי שלומינו וכבדו אותו שם שיאמר דברי תורה, ודרש לפניהם מדבורי רבנו הנפלאים, וכששאלוהו מהיכן לוקח דברי תורה נחמדים מזהב פאלו, היה אומר להם שראה זה בספרים שונים. וכשהבחין בו שם אחד מאנשי שלומינו רמז לו שישתק ולא יגלה מי הוא ומיכן, כי היו המתפללים מעדת החולקים. והיה נגרם להם הפסד מזה. (וה"ל ליפל ז"ל)

ז – ריז

הַלֵּךְ פַּעַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל טְרַהוֹיָצֶער ז"ל לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל בְּחֻצוֹת
לִילָה וְהַתְנַפְּלוּ עָלָיו כָּלִבִּים. וּבְאַיִזָּה אַפֵּן שֶׁהוּא הִצְלִיחַ לְגַרְשֵׁם בְּמַקָּל,
וְאַחֵר כִּף כְּשֶׁשָּׁקָה בְּצִיּוֹן. נִרְדֵּם וְחָלַם שָׂרָאָה אִיף שֶׁנִּפְתַּח לְפָנָיו מַעֲיָן
וְעָמַד שָׁם רַבֵּנוּ וְשָׂאֵב מִמֵּימָיו וְאָמַר לוֹ קַח וְשִׁתָּהּ, וְנִתְעוֹרֵר. וְאָמַר
שֶׁהֲרֵגִישׁ שְׂמָאָז נִפְתַּחוּ לוֹ שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּחִדוּשֵׁים דְּאוֹרֵיתָא. *

ז – ריח

רַבִּי שְׁבִתִּי בְּרֶסְלָכֶר ז"ל נִפְטָר וְהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת גְּדוֹל
מָאָד, וְעוֹד מִמֶּשׁ סְמוּךְ לַפְּטִירָתוֹ רַקֵּד וְשָׂמַח, וְאָף אָמַר בְּשִׂמְחָה:
בְּרוּךְ ה' הוֹלֵךְ אֲנִי לְעוֹלָם שְׁפָלוֹ טוֹב. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – ריט

רַבִּי מְרִדְכִי בְּאֶבְרִינִיָּצֶער ז"ל הָיָה מֵאַנְשֵׁי רַבִּי אַבְרָהָם ב"ר נַחֲמָן
הַנִּלְהָבִים. וְהָיָה לוֹ בֵּית חֲרָשֶׁת לְסִבּוֹן. וְהָיָה בְּעִירוֹ לֹא הָיָה בֵּית כְּנֶסֶת
מִיַּחַד לְאַנְשֵׁי שְׁלּוּמֵינוּ, וְהָיוּ מִתְפַּלְלִים כָּלֵם יַחַד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַמְּרֻכָּזִי
שְׁבַעֲיָרָה, הוּא הָיָה מִתְאַמֵּץ בְּתַפְלָה מָאָד, וְהָיָה מִתְעַטֵּף בְּתַפְלָה
כְּשֶׁהִטְלִית מְכֻסָּה פָּנָיו וְכֵן מִתְפַּלֵּל שְׁעוֹת בְּכַחוֹת. וְסִפֵּר עַל עֲצָמוֹ
מִמְלַחְמוֹתָיו עִם יִצְרָיו וְדִמְיוֹנוֹתָיו, שֶׁפַּעַם אַחֵר שָׁגְמוּ הַצְּבוֹר הַתְּפִלָּה
נִשְׁאַר הוּא לְבָדוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְהַתְּפִלָּה כְּדִרְכוֹ בְּכַחוֹת וּבְקוֹלוֹת,
וְהַתְּחִיל הֵיכָר לְבַלְבְּלוֹ בְּהִרְהוּרֵי גְּאוֹה וּפְנִיּוֹת וְדִמְיוֹנוֹת, שֶׁהָיָה אָדָם
גְּדוֹל הוּא בְּמַעֲלָה, וּבּוֹדָאֵי רַבִּים וְאוֹלֵי כָּל בְּנֵי הָעִיר בָּאוּ לִרְאוֹת
וְלִהְתַּעֲנֵג וְלִהְתַּפְּעֵל מִתְּפִלָּתוֹ וְכֵן הִצִּיקוּ יִצְרוֹ וְיִסְרוֹ בְּמַחְשָׁבוֹת אֱלוֹי,
עַד שֶׁלֹּא יָכוֹל הָיָה לְהִתְאַפֵּק וְהִסִּיר טְלִיתוֹ וּפָנָה וְאָמַר לִיִּצְרוֹ רְאֵה
כִּמָּה מְשַׁגֵּעַ וּמְטָרֵף אֶתָּה, שְׂאִין מִי שֶׁשָּׁם כָּלֵל לְבֹו לְתַפְלוּתִיךָ, וְאֵינִיךָ
מַעֲנִין שׁוֹם נֶפֶשׁ וּבְרִיָּה. וְתַכֵּךְ הַתְּעַטֵּף שׁוֹב וְהַחֵל לְהִתְפַּלֵּל שׁוֹב וּבְיָתֶר
שְׂאֵת וּבְיָתֶר עַז. *

ז – רכ

ספר פעם רבי שבתי ברסלבר ז"ל בצחות ואמר: פעם בליל חרף קשה יסרני יצרי ואמר לי מה לך לקום בדרךך בחצות והרי השלג והקרח בחוץ על הארץ ומספן הדבר לך, שמא תחליק ממנה ותשבר עצמותיך, וגם חלוש כח אתה עוד מהיום הקודם, והפל קר וקפוא, ואף על פי כן קמתי והלכתי ובאתי לקלויז, והנה רואה אני שזה יצרי ששדלני בביתי ופתני לבלי לקום, הוא עצמו הזדרז עוד לפני וקם ובא לבית הפנסת בלא שום עיפות, ופניתי ליצרי ואמרתי לו תתבייש לך, אותי נסית לפתות לבלי לבוא לבית הפנסת בעוד שאתה עצמך מזדרז לבוא ועוד להקדימני, בוש לך. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – רכא

רבי חיים הקצב המכנה 'חיים שי'ש בו' והמספר ממנו בחלק ה סימן ריג, ריד. היה עוד מתפרנס בקצב בזמנו של רבי לוי יצחק שהיה עוד קונה אצלו בשר לשבת, והיו לו כמה בנים יראי ה'. הוא היה אדם פשוט שעיקר למודו היה חמש רש"י ושלחן ערוך ומדרש וכיוצא. ת.נ.צ.ב.ה.

ז – רכב

פעם בזקנותו של רבי אייזיק אייזינשטיין מאומן פשהיה פבר חלוש כח ולא היה בכחו ללכת לבד לציון רבנו לקחיהו בעגלה אלו מאנשי שלומינו. וספרו רבי בנציון אפטער ורבי הירש לייב ליפל ז"ל שפעם פשלקחיהו לציון והתחיל לומר את ה'יהי רצון' שקדם להעשרה מזמורים פשהגיע לתבות 'הבוחר בדרך ובזרעו אחריו', והחל מיד לבכות בכי רב ללא הפוגות והתרגש והצביע בידו על הציון כאומר: הלא רבנו ז"ל הוא הוא מ'זרעו אחריו' פידוע.

ז – רכג

נַעֲמַד פַּעַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל טְרַהוֹיָצֶער ז"ל בָּעֵת שֶׁמַּחַת חֲתָנָה כְּשֶׁכָּל הַצָּבוּר שָׁמַח וְטוֹב לֵב וּבַהֲתְרוֹמְמוֹת רוּחַ, וְאָמַר מוֹכֵן אֲנִי לְשִׁמְעַת כָּל קוֹשִׁיָא שְׁבַעוּלָם וְאַתְרֵן אוֹתָהּ עַל פִּי דְבָרֵי תוֹרוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ שְׁבַסְפֹּר לְקוּיֵי מוֹהֲר"ן. הוּא אָף אָמַר פַּעַם בְּפִשְׁיטוֹת לְמָאן דְּהוּ שְׁכַבְרַהּ בְּהִיּוֹתוֹ בְּגִיל הַבֵּר הַמְצֻנָה יָדַע עַל פֶּה כָּל הַסְפֹּר הַלְקוּיֵי מוֹהֲר"ן. (וְרָאָה חֵלֶק , שֶׁנֶּגְדֵּן מִסְפֹּר בְּעֵין זֶה עַל הַחֲסִיד רַבִּי מְנַדְלִי לִיטְוָאק ז"ל)

ז – רכד

רַבִּי מִתְתִּיָּהוּ כַּהֵן הִי"ד הָיָה בָּעֵת שִׁילוּחוֹ לְמָקוֹם הַבִּלְתִּי יָדוּעַ יַחַד עִם הָעָשָׂרִים וְשִׁבְעַת מַאֲנֵ"שׁ שֶׁלֹּא נִדְּעָה מֶה עָלָה בְּגוֹרְלָם כִּכְּן שְׂשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. וְהָיָה חָשׁוּב כָּל כֶּף בְּעֵינֵי רַאבְר"נ ז"ל שֶׁפָּשְׁתָּהּ בָּא מִפַּעַם לְפַעַם לְשִׁמְעַת דְּבוּרָיו שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם ז"ל, הָיָה רַאבְר"נ קָם מִפְּנֵיו. בְּדִין קִימָה מִפְּנֵי תַלְמִיד חָכָם חָשׁוּב הִי"ד.

ז – רכה

פַּעַם כְּשֶׁנִּכְנְסוּ בְּפוּרִים מִתְנַגְּדִים לְקַלּוּזֵי כְּדֵי לְהַפְרִיעַ לְשִׁמְחַת אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ, כְּדִרְכָּם הִנְלוּזָה וְהִתְגָּרוּ בְּכֻנָּה עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אִיזָה קְטָטָה וְאַחַד מֵהֶם עָשָׂה כֵּן בְּכֻנָּה כְּאִלוֹ הוֹלֵךְ לְמוֹת וְעָשָׂה כֵּן בְּכֻנָּה כְּדֵי שֶׁתְּבוֹא הַמְּשִׁטָּה לְמָקוֹם וַיֹּאסְרוּ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ, וְכֶף בְּשִׁכְבוֹ נִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ כְּמִשִּׁיחַ לְפִי תָמוּ וְאָמַר לוֹ תִּקּוּם מִהֵר כִּי אִם לֹא תִּקּוּם וְתִסְתַּלֵּק מִיָּד אֶשְׁפֹּף עָלֶיךָ אֶת כָּל אֲגֹן הַשּׁוֹפְכִין שְׁבִידֵי, וְהוּא בְּפִתְחוֹ תִּכְף קָם 'לְתַחֲיָה' וּבְרַח כָּל עוֹד נִפְשׁוֹ בּוֹ.

ז – רכו

רַבִּי אֶלְטֶער טַעפֿליקֶער ז"ל הָיָה אִישׁ לְמַדָּן וְתַלְמִיד חָכָם, עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁהָרַב פּוֹלִנְסְקִי מְטַעֵפֶלִיק ז"ל (עָלָה אַחֵר כֶּף לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל), הִפְצִיר

בו בכל פעם שהיה צריך לנסע מהמקום שכל שאלה שתתעורר אצל אחד מאנשי העיר יפנו אליו בזה, כי סמך עליו הרב מאד. הוא היה גם מלמד ורדקי והיה לומד עצמו כל הלמודים כל התנ"ך עם פרוש רש"י, שלחן ערוך, ש"ס ומפרשים, והיה אמן גדול בזה בהסברם של הדברים. בתפלות שבראש השנה היה חזן ממתין עליו להתחלת חזרת התפלה כי היה עומד על ידו. הוא היה מתפלל בהדגשת כל מלה ומלה מהחל ועד כלה ואף תפלת השמונה עשרה היו הקרובים אליו שומעים ממנו כל מלה ומלה, כי היה מבטא את התבות בברור. וכן נהגו להמתין לו לסדר התקיעות שבתפלת העמידה, זוגתו השנייה הייתה אחותו של רבי אברהם ב"ר נחמן. ומזה הייתה קרבתו ובטולו הגדול לראבר"נ ז"ל שהיה מעתיק וכותב שמועותיו.

ז – רכז

רבי ישראל דוד ז"ל מלובלין היה איש תם וישר כזה שלרב רצונו לנסע מפולין לאומן השפיר עצמו מחמת עניונו הגדולה לרועה בהמות. וכך אסף פסך ונסע לאומן. אחר כך כשנסגרו השערים התמנה לחזן בלובלין והיה מתפלל בשליח צבור את תפלות המוספין בקבוצ אנשי שלומינו שבראש השנה.

ז – רכח

ספר רבי ישראל דוד ז"ל שפעם אחר אכילתו בליל סבות הלך לבית רבי שלמה גבריאל ז"ל, כדי לדבר עמו בעבודת ה' ולהתחזק עמו בעבודת ה', והבחין איך שבכל פעם מביט הוא מחלון ביתו לחצר שלמטה ולא הבין הסבה, עד ששאלו על זה. והנה בפולין מחמת רב הקר ומחמת הדחק היו עושים דירי הקצר סבה גדולה משתפת לכמה דירים, והיו בעלי המשפחות יורדות לאכל בספה כל אחד בפנה אחרת. ואמר לו: אמר לי האמת שמחמת שאין לי מה

לֵאכֹל כִּי אִם לֶחֶם שְׁחֹר (שֶׁל פֶּעַם) עִם מַעֲט דִּיֶּסָא, וּמַחֲמַת כְּבוֹד אֲשֶׁתוֹ שְׁלֹא יֵרָאוּ הַשְּׂכָנֹת אֶת מַאֲכָלָם עַל כֵּן הִמָּתִין וּבִדֵּק בְּכָל פֶּעַם לִרְאוֹת אִם כָּבֵר סִימוֹ הַשְּׂכָנִים אֶת סְעוּדָתָם וְאִזּוֹ כְּשֶׁכָּבֵר הַחֲשִׁיף הַמָּקוֹם וְעִזְבוּ הַשְּׂכָנִים אֶת הַסֵּכָה אִזּוֹ יָרֵד עִמּוֹ לְקַדֵּשׁ וְלֵאכֹל אֶת "סְעוּדַת הַחֵג" וְכֵף יֵשְׁבוּ וְדִבְרוּ וּבָא עִמּוֹ לְשִׁמְחָה כְּזוֹ עַד שֶׁעָמַד וְרָקַד עִמּוֹ שֶׁם מִשְׁפָּחָה שְׁעָה אַרְבָּה.

ז – רכט

רַבִּי אַבְרָהָם יִצְחָק הַכֹּהֵן הַמְזֻכָּר בְּסוּף סֵפֶר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, הָיָה אַבְרָהָ מוֹרֵם מֵעַם גָּדוֹל בַּתּוֹרָה וְהוּא אֲשֶׁר קָרַב אֶת רַבִּי אֶלְחָנָן סִפְקָטוֹר ז"ל לְדַעַת רַבָּנוּ הוּא הַקִּים יִשְׁכֵּיבָה עַל שֵׁם רַבָּנוּ בּוֹרְשָׁא, וּמַחֲמַת שְׁנַפְטָר צָעִיר לִיָּמִים מְאֹד הַתְּבַטְּלָה הַיִּשְׁכֵּיבָה. וְרַבִּי אֶלְחָנָן הָיָה מִפְּלִיג בְּשִׁבְחוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמַר פֶּעַם, אֲנִי שֶׁכָּבֵר הֵייתִי אַבְרָהָ וְהוּא הָיָה עֲדִין בַּחֲזוֹר בִּישְׁכֵּיבָה כָּל כֵּף הַתְּפַעֲלָתִי מֵרַחֵב בֵּינָתוֹ וְיִרְאָתוֹ עַד שֶׁהִלְכָתִי פֶּעַם בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר קִילּוֹמֶטֶר רִגְלִי כְּדֵי לְהִתְחַמֵּם לְאוּרוֹ. הוּא לֹא הִשְׁאִיר אַחֲרָיו בָּנִים ת.נ.צ.ב.ה.

ז – רל

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ בְּשֵׁם ר' הֶעֱרָשֶׁל טַעֲפֶלִיקֶעֶר ז"ל, הוּא הָיָה אָדָם מְמֻלָּח בְּמִסְתָּר, וְהָיָה לְפָנִים בְּמַצָּב רוּחָנִי יָרוּד, בָּעֵת הַמְּלַחְמָה לְקַחוּ וְחֻטְפוּ אוֹתוֹ לְצָבָא, וְהוּא מִטְבָּעוֹ הָיָה חֹלֵשׁ כַּח מְלֻכָּד זֹאת שֶׁסָּבַל עַל הָרָאָה, וּפֶעַם כְּשֶׁנִּתְּנָה לוֹ וְלִקְבוּצַת הַחֲיִלִּים אֲשֶׁר עִמּוֹ לְהַעֲמִים וּלְהַעֲבִיר שְׁקִי קָמַח גְּדוֹלִים, הִרְגִּישׁ שֶׁהִנֵּה הוּא נוֹפֵל כְּפִגָּר וְנָתַתְּ, וְאִזּוֹ נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקִרְבּוֹ מְאֹד וּפְנֵה בַּתְּפִלָּה מַעֲמָקֵי לְבוֹ לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיִּצִּילוֹ מִצָּרָתוֹ הַקָּשָׁה הַזֹּאת, וְהוּא מִבְּטִיחַ שֶׁאִם יִנָּצֵל שִׁיחֲזוֹר לְמוֹטָב כְּרֹאוֹי וְכִנְכוֹן, וְאָכֵן בְּדֶרֶךְ גַּם נִצַּל מֵהֶם.

וְאִזּוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ הַגִּיעַ לְאוּמָאן וּבְכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁהֵלֵךְ לָשֵׁם רָאָה אֲגִידוֹת אֲנָשִׁים עוֹמְדִים וּמְדַבְּרִים מִחֲדָשׁוֹת הַמְּלַחְמָה וְכָל אֶחָד

מצטט דבריו, זה מעתון זה וזה מעתון זה, והוא היה אז מתרחק מהעתונים הרעים, וכך הלך וסבב עד שהגיע גם לקלויז, וכשנכנס לקלויז שוב פגש באגדות בני אדם ונגש לשמע שיחתם, ושמע איך שקבוצת אנשים אלו מדברים בתורה ועבודה ודבורי חשבון הנפש מהתכלית, ובתחלה חשב אותם למשגעים שפצת במצב מסכן כזה עומדים אנשים ומדברים בשלות נפש ביראת ה' כאלו אין קורה דבר בעולם, וכשעזב קבוצת אנשים אלו וראה איזה אברכים עומדים במקום אחר ומדברים נגש גם אליהם ושוב חזר הדבר כמו כן שכל שיחתם היה בלמוד תורה ועבודת ה', והתפעל מאד ומזה התקרב לאנשי שלומינו.

ואחר כך עקר משם ונסע לעיר פולנאה ויסד שם תלמוד תורה בהסתתר ובהוראת הרבי מחב"ד, וכשבא להרבי ורצה להכנס אליו, אמר לו הגבאי שיכתב משאלות לבו על קוויטל, והוא לא ידע לכתב בלשון קדש רק כתב הכל בכתב עברי בלשון אידיש וכמו שכותבים תבת אמת - אמעס וכדומה, והגבאי הבין שיקשה לרבי לקרא דבריו באפן כזה, על כן אמר לו כתב הכל כהרגלך ואני יעתיקו כראוי והכניסו פנימה לרבי. והיה הגבאי והרבי מלאים בהתפעלות שכל מקתבו ובקשתו בעת קשה כזו שהיו מקפים בו אז כל בני ישראל, היה בעקר שמבקש עצות לאמונה וליראה והפליג בשבחו מאד.

ז – רלא

רבי נחמן ב"ר דוד צבי ב"ר יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל. התפרץ פעם בראש השנה בבכיה עצומה בעת שאמרו הקהל הפיט 'לאל עורך דין' בתבות 'לקונה עבדיו בדין' שמבקשים אנו מהשם יתברך שיקן אותנו אף פעבדים לשמשו ולעבדו, ובכה בזה בכיות עצומות קורעות לב. (וידוע בזה ספור עם הרב מבארדיטשוב שטען כלפי מעלה שלפחות שיהיה עבד כאן בעולם הזה כמו שיהיה משמש במרום).

ז – רלב

אנשי שלומינו שבדור האחרון ספרו בשבחו של החסיד המכנה רבי וועלוול ז"ל שמער דיבאבע, והרבו בשבחו מאד מגדל עבודותיו בתורה ובתפלה והיה איש שמח והיה שר ומפגם הרבה לעצמו הנגזר 'אשרינו'.

ז – רלג

ספר רבי מרדכי באבריניצער ז"ל לרל"י ז"ל, שרבי משה וולוול ז"ל נכדו של רבי ליפא תלמיד רבנו התפלל פעם מנחה באכסנייתו בראש השנה בלב נשבר מאד ושיפך דמעות פנים. ופסק מלבוא משום מצוה שהיה.

ז – רלד

ספר רבי מאטיל שוחט לרל"י ז"ל שפעם התאכסן בשבת אצל רבי נחמן מטולטשין ז"ל, וראה שאחר גמר הסעודה שאכלו דגים ומרק וכו' פנהוג, אכל שוב עוד מהחלה, וכשהבחין במבטו אמר לו רבי נחמן הרי רבנו אומר (בליקו"מ סי' נז ובח"ב סי' יז) שאכילת שבת פלו קדש פלו אלקות. ואין להסטרא אחרא שום חלק בה.

ז – רלה

רבי יצחק אוטוועקער הי"ד. היה מנכדי ומצאצאי הרב הצדיק בעל הלבושים הגאון רבי מרדכי יפה זצ"ל פעם כשבא אביו לבקרו בשיכח, ראו התלמידים שנוי גדול בינו לבין אביו, שאביו היה איש שחור והיה אף מכער, בעוד שבנו היה מראהו יפה מאד, עד כדי כך ששאלוהו לרבי יצחק לפשר הדבר, וענה להם שסבם רבי מרדכי היה לו פעם שום נסיון לעברה ובערמתו ברח דרך חדר השרותים שקפץ משם לארץ, וקבל על עצמו קדם, שבאם ינצל ולא יפגע בנפילתו

הרי ש'יחבר ספריו ויפיצם על פני תבל. ועל פן קרא לספריו אחר כך בשם ה'לבושים'. אחר כך כשנצל, פנה בתפלה להשם יתברך ברחמים ובתחנונים שינצלו גם בניו משום חטא ומחמת שהנפיון בא לו מחמת יפיו בקש בתפלתו שלפחות עשרה דורות ממנו ולהלאה לא יהיו צאצאיו יפים ולא יבואו חלילה לידי נפיון. ואמר להם: אבי הוא העשירי ביחוסו, ואני הוא כבר פן הדור האחד עשר לסבנו הקדוש, ומזה בא ההבדל הגדול שבינינו. הוא היה למדן מפלג מאד מאד והיה גאון ובקי גדול גם בנסתר והיו הלומדים נפעמים מכח תורתו על אף גילו הצעיר. בכח השפעתו הגדולה התקרבו רב תלמידיו ושיבת מאקווע שבפולניה אל דרך רבנו.

ז – רלו

אמר פעם רבי יצחק ברייטער הי"ד לרבי מרדכי יגלניק ז"ל שבספר עלים לתרופה - מכתבי מוהרנ"ת ז"ל, נתן לראות בהם את מוהרנ"ת ז"ל כאלו לבוש בבגדי החל שלו. ובהתמודדותו היום יומית.

ז – רלו

ספר רבי יצחק ברייטער הי"ד שבנסיעתו השניה לאומן נסעו עמו עוד שבע אברכים חשובים וכשהגיעו לבארדיטשוב הלכו לבית רבי שמעריל בארדיטשובער ותכף כשראם, פרץ בשמחה כזו עד שברך ברפת שהחנינו בשם ומלכות, וברכם בכל לב שיזכו לקרב את כל יהודי פולין לדרך רבנו ודאג לצרכם מאד.

ז – רלח

ספר רבי יצחק ברייטער ז"ל לרבי מרדכי יגלניק ז"ל, שהוא מטבעו קדם בואו לאומן לא ידע בכיה מהי, ומאז בואו לציון רבנו

השתנה אצלו הדבר בטבע וְשַׁעַר הַדְּמָעוֹת נִפְתָּחוּ לוֹ. וְסֵפֶר רַבִּי מְרַדְכִּי שָׂרְאָהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּעַת הַסְּלִיחוֹת אֵיךְ שֶׁשׁוֹפֵךְ דְּמָעוֹת כְּמִים מִמֶּשׁ עַד שֶׁנִּרְטְבוּ דְּפֵי הַסְּלִיחוֹת מִדְּמָעוֹתָיו הָרְבוֹת הִי"ד.

ז – רלט

הָיָה אוֹמֵר בְּצָחוֹת רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּיטֶעֶר ז"ל בְּשִׁבְחַת הַסֵּפֶר 'לְקוּטֵי הַלְכוֹת', רַבְּנוּ בְּעֶצְמוֹ חֲזוֹר וְיִרְדּוּ וּבֹא לְעוֹלָם וְהִבִּיא עִמּוֹ סֵפֶר חֲדָשׁ הֵינּוּ 'לְקוּטֵי הַלְכוֹת' וְהֵינּוּ מְלַבֵּד הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן בֶּא רַבְּנוּ בְּדוֹר הַשְּׁנִי וְגִלְהָה הַסֵּפֶרִים הַחֲשׂוּבִים שֶׁהֵם לְקוּטֵי הַלְכוֹת.

ז – רמ

כְּשֶׁדִּבֶּר פַּעַם רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּיטֶעֶר הִי"ד עִם רַאבֶּר"נ ז"ל בְּעֶנְיָן הַתְּכֵלֶת וּכְשֶׁשָּׁאֲלוּ שְׂאוּל וְחִזּוֹר עַל הַדְּבָר: מֵאֵין אַתָּם לוֹקְחִים הַדְּבָר לְהַנִּיחַ בְּטִלִית אֶת חוּט הַתְּכֵלֶת? שֶׁהַתְּגִלָּה עַל יְדֵי הַצַּדִּיק מֵרַאדְזִין זצ"ל, אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְרָהָם ז"ל בְּקַפִּידָה הַפֶּסֶק בְּשִׂאלוֹתָיךְ, וְלֹא, תַעֲנֶשׁ. (ר' מְרַדְכִּי יִגְלִינִיק בְּשִׁמּוֹ)

ז – רמא

פַּעַם כְּשֶׁהִלָּךְ רַבִּי יוֹחֲנָן ב"ר בְּרוּךְ בְּאַרְדִּיטְשׁוֹבֶעֶר ז"ל לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּאִמְצַע הַלֵּילָה כְּמִנְהַגוֹ הַתְּנַפֵּל עָלָיו אֶחָד מֵהַשְּׂכָנִים וְהִכָּהוּ מִכּוֹת נִמְרָצוֹת, וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים וְשָׁבַק הָלָה פְּתָאם חַיִּים.

ז – רמב

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁיוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמִשׁוֹן בְּאַרְסֶקִי ז"ל שֶׁהָיָה מִתְפַּרְנֵס בְּשׁוּק מִמְכִּירַת מִגְפֵי עוֹר מְשֻׁבָּחִים וְהָיָה בֹּא מִדֵּי יוֹם לְשַׁעֲרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמִשׁוֹן שֶׁהָיָה מְלַמֵּד אֶת הַבְּעָלִי בְּתִים שְׁעוּרִים קְבוּעִים, וְלֹא פַּעַם הָיוּ שׁוֹמְעִים אוֹתָם מִתְאַנְחִים וּמִתְלַהֲבִים מִגְדֵּל הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁהָיוּ

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו צה

מקבלים מדבריו. והנה מדרך המשא ומתן היו מתופחים הקונים על המחיר כדרך העולם. והנהג היה שפדי לספם הדברים היו הגויים הבאים להתופח על סכום הקניה מכים בכפם על ידיו של המוכר פאות הסכמה על המחיר, וכשלא הסכים ושוב העלו המחיר לרצותו היו שוב מכים וכך היו מתופחים הקונים ומכים על ידיו הלוחף ושוב ואמר כמתאונן בצחות, כאן בבית המדרש אני בא לשמע שעור תורה מרבי שמשון ומתקיים בי הפתוב 'הקול קול יעקב', וכשאני יוצא לחוץ מתקיים בי 'והידים ידי עשו'. ומי יתן ואוכל לשבת רק על התורה. ואנצל מהידים 'ידי עשו'. ואנפה להנות רק מ'הקול קול יעקב'.

ז — רמג

רבי מתתיהו כהן הי"ד היה משפך זמן פרוש לגמרי ונסע ללמד יחד עם בחירי תלמידי הרב החפץ חיים בעיר אישישוק. *

ז — רמד

כששאלו אנשי שלומינו פעם את ר' שמשון בארסקי ז"ל בענין הידוע שאמר רבנו בשבח מוהרנ"ת ורבי נפתלי ז"ל שלעתיד הם יהיו מלאכים וכמוכא לעיל חלק א סימן תפה, והרי ידוע שצדיקים עולים במדרגתם על מלאכים, ומהו השבח הגדול שבה? ענה רבי שמשון בארסקי ז"ל ואמר, שאכן כן הם הדברים בעולם העליון כלפי צדיקים ומלאכים, אבל מלאכים שנעשו אחר שהיו צדיקים כאן בעולם הזה, מלאכים פאלו, גבוהים הם על מדרגת צדיקים ודו"ק.

ז — רמה

ספר רבי יעקב קלמנוביץ ז"ל ששמע מאנשי שלומינו הזקנים שאמרו בקבלה שלילא המחלקת הגדולה שהתעוררה על רבנו

בְּחֻזְרָתוֹ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָרִי שְׁהִיָּה רַבָּנוּ עוֹלָה וּבָא שׁוּב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וּמַעֲלָה עִמּוֹ כָּבֵר אֶת כָּל בְּנֵי הַגּוֹלָה.

ז – רמו

אָבִיו שֶׁל רַבִּי בֶּן צִיּוֹן אֶפְטָעֶר ו"ל הִגִּיעַ גַּם הוּא בְּאַיִזָּה שְׁנָה
אַחַת לְאוּמָן לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוֹן רַבָּנוּ הַקָּדוֹשׁ וּלְהַתְּפִלֵּל יַחַד עִם אַנְשֵׁי
שְׁלֹמִינֵנו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. הוּא הָיָה אָדָם חָשׁוּב וּמֵיחָד מְאֹד וְנִזְכָּר כְּמָה
וְכְמָה פְּעָמִים בַּסֵּפֶר 'שִׁיחַ שְׂרָפִי קֹדֶשׁ' שֶׁל אֲדָמוֹר"י פּוֹלִין הַמְּפָרָסָם
בְּעוֹלָם בְּשֵׁם רַבִּי יִחְזַקְאֵל סוֹפֵר מֵאֶפְטָע.

ז – רמז

סֵפֶר רַבִּי יִצְחָק מֵאִיר קוֹרֵמָן ו"ל שְׁהִיָּה אִיזָּה זְמַן פָּקִיד בִּישִׁיבָתוֹ
שֶׁל הַמַּהְרֵ"ם שְׁפִירָא מְלוּבָלִין, וְשָׂאֵל רִי"מ פַּעַם אֶת הָרַב עַל אִיזָּה
מִכְתָּבִים שֶׁהִגִּיעוּ אֶל הָרַב וְאָמַר לוֹ הָרַב הַיּוֹם הִגִּיעוּ שְׁנֵי מִכְתָּבִים,
וְאַחַד מֵהַמִּכְתָּבִים הָיָה שְׂאֵלָתוֹ שֶׁל חֲסִיד סְלוֹנִים אֶחָד שְׁהִיָּה כּוֹסֶף
מְאֹד שְׁנֵים רַבּוֹת לְנִסֵּעַ לְאוּמָן אוֹלָם בִּידְעוֹ שֶׁרַבּוֹ מִתְּנַגֵּד לְדַבֵּר עַל בֶּן
מְנַע עֲצָמוֹ מִזֶּה, וְהִנֵּה זֶה עָתָה הִסְתַּלַּק רַבּוֹ לְבֵית עוֹלָמוֹ עַל בֶּן שׂוֹאֵל
אֶת הָרַב מַה לַּעֲשׂוֹת הָאֵם גַּם עָתָה אַחֵר הִסְתַּלַּקוֹת רַבּוֹ צְרִיף לְצִיָּת
לוֹ, אוֹ כָּעֵת עָתָה הִתֵּר לוֹ הַדְּבָר וְשׁוֹלַח אֵלָיו שְׂאֵלָה זֹאת בִּידְעוֹ רַחֲב
דַּעְתּוֹ בְּעִנְיָנִים כָּאֵלּוּ עַל בֶּן שׂוֹאֵל אוֹתוֹ שְׂאֵלָה זֹאת, עֲנֵה לוֹ הָרַב עַל
פִּי הַמּוֹבָא שְׂאֵלָה כְּזֹאת לְהָרַב מִבֶּאֱרֻזָּאן ו"ל, לְעִנְיֵן שׁוֹחֵט שְׁפֹטֵר
מִשְׁחִיטָתוֹ מִחֻמַּת הַתְּנַגְּדוֹת אִיזָּה רַב עָלָיו עַל שְׂלֵא הָיָה כְּפוּף לְמְרוֹתוֹ
וְעָתָה נִסְתַּלַּק הָרַב וְיִדְוֶעַ לָהֶם שֶׁהַשׁוֹחֵט הֵנוּ שׁוֹחֵט כָּשֶׁר וְיִרָא, אֲשֶׁר
עַל בֶּן שׂוֹאֵלִים אוֹתוֹ תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם אִם כָּעֵת לְאַחֵר הִסְתַּלַּקוֹת הָרַב
יְכוּלִים לְהַחְזִירוֹ לְמִשְׁרָתוֹ, וְאֵין בְּזֶה מִשּׁוֹם פְּגִיעַת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הָרַב,
אִם לֹא, וְעֲנֵה לָהֶם הָרַב מִבֶּאֱרֻזָּאן, שְׂאֵם אֲכֵן כָּשֶׁר וְיִרָא הוּא הַשׁוֹחֵט
אִם בֶּן כָּעֵת גַּם הָרַב שְׁהִלֵּף לְעוֹלָמוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כָּשֶׁר וְיִרָא, אִם בֶּן

לית דיין צריך בושש ומתיר להחזירו למקומו בבתחלה, כמו כן הכריע לו הרב רבנו מהר"ם שפירא זצ"ל, פעת גם רבך יודע במעלת רבנו מהר"ן מברסלב ותלמידיו ויודע האמת ואין בזה משום זילות כבודו ומשום כן יכול אתה לנסע לאומן בחפצך. *

ז — רמח

ספר רבי אליהו חיים רוזין ז"ל שפעם במוצאי שבת היה נצרך משום מה ללכת לקלוזי והתפלא לראות איך שמבחוץ עומד אחד מפרסם ברשעותו ובאפיקורסותו, שהיה גר בסמוך לקלוזי (היה מחבריו הקודמים של רבי הערשל טעפליקער) ומקשיב ומאזין לקול הזמירות הנעימות הבוקעות ממנה. וכשנכנס מצא שם את רבי אברהם זאבאקראטשער ז"ל שר לעצמו זמירות של מוצאי שבת בנעימה נפלאה), ושאלו מה הנך עושה כאן, וענה לו שכן נוהג מדי שבוע לעמוד מחוץ לקלוזי לשמע ולהאזין להזמירות לרב מתיקות נעימתם והשתפכות הלב שבהם.

ז — רמט

כעשר שעות קדם לפטירתו של רבי אברהם שטרינהרץ ז"ל בקשו בני הבית להביא אליו רופא לבדקו, והוא כבר לא היה יכול לדבר אולם עשה תנועות גוף כאלו שהובן לכל שהוא מוחה על פונת בני הבית להביא אליו שום רופא. ולא הביאו את הרופא אחר כך כשנסתלק לא רצו ליתן לו בשל כך רשיון קבורה היות ורצו לדעת ממה נפטר והתחייב הרב הרצוג לשר המשטרה שפטירתו היתה מזקנה בדרך הטבע ואז ניתן הרשיון

ז — רנ

פעם בהלכו לבית הכנסת לתפלה בדרך הלוכו היה איזה גמא ובור כל שהוא ומשום כן נפל ואבד את געלו האחת ונסה לחפשה

ולא הצליח למצאה ובא והלך כף לבית הכנסת עם נעל אחת. ואמר להמתמיהים: נו וכי מה אעשה וכי משום כן חלילה לא אבוא לתפלה?

ז – רנא

אמר רבי הירש לייב ליפל ז"ל: אין ביכולתי להסביר כלל וכלל איך זאת שבקר הגדול שהיה באומן כשקירות בית המדרש מבפנים היו מכסים בגלד הקרח, ומרב החיות והכחות שהיו מתפללים לא הרגישו את הקר והתפללו בהתלהבות כזו ובחיות כזו עד שבמעט שעלו אדים מהם. ואמר שכזה דבר אין לו שום הסבר אם לא מחמת אש הצדיק - רבנו ז"ל שיקד בהם אף בגשמיות כיקוד אש ממש.

ז – רנב

מספר רמ"ל שליט"א שפעם הלך להתרים בטבריה לצדקה את בעלי התניות וכשנכנס לחנות אחת שאלו בעל החנות מאין הוא, ואמר לו שהוא חסיד ברסלב מירושלים, אמר לו בעל החנות אני אין דרכי לתת צדקה אבל כשאמר לי שאתה חסיד ברסלב אני נותן לך, וספר לו כשדמעות בעיניו שהוא זוכר בצעירותו את רבי ישראל קארדונער ז"ל ואף שעזב את דרך התורה ר"ל אבל דמותו הנעלית חקוקה בנפשו, וכששמע שהוא חסיד ברסלב התרגש ועלה דמותו של רבי ישראל לפניו והתרגש ממנה עד כדי דמעות.

ז – רנג

לח'רבי מקאצק' שהיה דר בבני ברק בשנותיו האחרונות שהיה גם אספן גדול פיזוע, היה אצלו ספר לקוטי הלכות חלק יורה דעה שהיה שיף להרבי מראדאמסק זצ"ל והיו שם הארות והערות כמעט על כל דף מהספר. (ראה זאת אצלו רמ"ל שליט"א)

ז – רנד

מספר רמ"ל שליט"א שפעם פשראה קבוצת תיירים עולה במעלות כדי להכנס להר הבית, פנה אליהם ואמר להם שפיהודים אסור להם העליה להר והם לא שמו לב אליו, ולפתע פנה וחזר אליו אחד מהתיירים החילוניים ואמר לו: רבי יהודי, יודע אתה מי אני? אני אחיו של רבי שמואל הורביץ ז"ל. ואז ראה לעיניו מה יכול היה להיות לולא זכה רבי שמואל והתקרב לרבנו וסבל מה שסבל עבור התקרבותו. ומה נשאר ממנו ומה נשאר משאר אחיו, וראה בחוש איך שרק בזכות התקרבותו לדרך רבנו נשאר אחריו שארית טובה וברכה לו ולכל בית אביו.

ז – רנה

אמר ברמז רבי נפתלי כהן ז"ל לענין תקון הפללי שבבתבה הראשונה שבהם מרמז מוהרנ"ת, כי 'מכתם' עולה כמספר 'נתן'. ותבה האחרונה שבאותה פרק מסים בתבת 'נצח' כמספר 'נחמן'.

ז – רנו

ספר רבי שמואל הורביץ ז"ל שבעת היותו תפוס בבית הסהר ברוסא והיה סגור בחדר צר בלא ראותו החמה והירח וללא ספרים וכו', כי חשדוהו כמרגל והיה חי בפחד מות ממש. אז הניח עצמו בזה שהשתוקק לארץ ישראל וחזר בדעתו כל המקומות שהכיר בירושלים כמו הכתל המערבי, ובצפת, וקברי צדיקים. וכן חזר ושנן לעצמו התורות והמאמרים מלקוטי מוהר"ן ושאר ספרי רבנו, וזה החזיר לו החיות לזכרון התורה והתחזקות בתפלה. וקים ענין ההשתוקקות לארץ ישראל המבאר בתורה קנה. ואמר שאלו הדברים נתנו לו פעמים חיות כזה עד שהרגיש במקומו קדשה כאלו הוא נמצא ממש במקומות קדושים אלו.

ז – רנז

הָיָה אוֹמֵר רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ ז"ל שֶׁהוּא מֵאֲמִין שְׁכָל הַדְּבוּרִים שְׁאֵמַר רַבֵּנוּ שְׁכֵן הוּא רְצוֹנוֹ כֵּן יִהְיֶה לְבִסּוֹף, וְאֶפְלוּ זֶה הַדְּבוּר שְׁאֵמַר שֶׁהוּא חָפֵץ שֶׁנִּהְיֶה כְּמוֹתוֹ מִמֶּשׁ כֵּן יִהְיֶה לְעֵתִיד. אָבֵל הַכֹּל תְּלוּי בַּתְּפִלוֹת בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָּה. וְכֵן הַדְּבוּר שְׁאֵמַר שֶׁרָצָה שִׁיְהִיָּה לוֹ כְּאֵלוֹ אֲנָשִׁים צַדִּיקִים בְּעָלֵי דָעָה וְהַשָּׂגָה שֶׁבְּכֻמָּה דוֹרוֹת לֹא הָיָה שְׁכָל כְּזֶה (חיי"מ רכח) כֵּן יִהְיֶה לְבִסּוֹף בְּיָדָיו כִּי כָל דְּבָרָיו וְכָל רְצוֹנוֹתָיו לֹא יִחְזְרוּ רִיקָם חֵס וְשָׁלוֹם וְיִמִּי שִׁיִּצִּית לוֹ יִהְיֶה לְבִסּוֹף מֵאֵלּוֹ הַמְּבַחֲרִים.

ז – רנח

סֵפֶר הַחֲסִיד רַבִּי שְׁמוּאֵל מִרְדְּכִי קוֹרְנֶבְלִיט ז"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַבִּי בְּרוּךְ בֶּאֱרֵדִיטְשׁוֹבֶעֶר ז"ל שֶׁרָאָה הַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ עוֹבְדֵי ה' גְּדוּלִים אָבֵל זֹאת לֹא רָאָה כְּזֶה הַתְּלַהּבוֹת וְהַתְּרַגְּשׁוֹת כְּמוֹתוֹ שֶׁכְּשֶׁלְמֹד בִּסְפָר לְקוּטֵי הַלְכוֹת בּוֹכָה הָיָה הַרְבֵּה לְרֹב הַתְּרַגְּשׁוֹת לְבוֹ.

ז – רנט

הַחֲסִיד ר' שְׁלֹמֹה וִועֶקְסֶלְעֶר ז"ל לֹא נָסַע לְמִירוֹן בְּשׁוּם פֶּעַם וְכָל זֶה מִחֲשֵׁשׁ יִצִּיאָה לְחוּץ לְאֶרֶץ כִּי בְּדֶרֶךְ הַנוֹסְעַת דֶּרֶךְ בִּקְעַת הַיַּרְדֵּן עוֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן בַּחֲלָק הַנִּקְרָא אֲרִם נִהְרִים, וְלִנְסֵעַ בְּדֶרֶךְ עֲכוּ חֲשֵׁשׁ לְדַעַת כְּמָה מִהֲרָאשׁוֹנִים שֵׁשׁ חֲלָק מִרְצוּעַת חוּץ לְאֶרֶץ הַנִּכְנָסֶת לְאֶרֶץ כִּידוּעַ. וְעַל כֵּן מִסְפֵּק לֹא נָסַע. *

ז – רס

הַחֲסִיד רַבִּי יַעֲקֹב פִּילְמֶר ז"ל הָיָה הוֹלֵךְ בְּכָל עָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל קִבְרָה שֶׁל רַחֵל אִמִּנוּ, וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּרִגְלָיו וְלֹא אָבָה לִנְסֵעַ, בְּהַדְּגִישׁוֹ שְׂרוּצָה לְלַכֵּת רִגְלֵי בְּדוּקָא שִׁיְהִיָּה בְּבַחֲיִנַת הַלִּיכָה לְצַדִּיק בְּרִגְלֵי דוּקָא וְכַמְבָּאֵר מַעֲלַת הַהֲלִיכָה בְּסִפְרֵי חַיֵּי מוֹהֲר"ן, עֵינִי

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו קא

שם. (סימן שכח שכט) והיו עוד כמותו שהיו עניים מרודים ומחמת שלא היה להם להוצאת הדרך, שהלכו פעמים רגלי גם עד לחברון משך לילה שלם. *

ז – רסא

רבי עזריאל ז"ל המכנה רבי עזריאל הגר ז"ל היה מלמד גדול מאד, וכהן בתפקיד חשוב קדם התגירותו, ואמר שאחר שנבר בספריהם כמה וכמה ראה בשום לב שכלם הגיעו למסקנא אחת שלבסוף יתבטלו כל הדתות ולא ישאר בעולם כי אם דת ישראל ולכן הקדים והתגיר. וקבע מושבו באומן.

ז – רסב

היה אחד בשם רבי גבריאל ז"ל שהגיע לאומן מקווקאז והיה דר באומן כמה שנים והיה עובד ה' גדול ותלמיד חכם מכלל וזכה אחר כך ועלה לארץ ישראל ונפטר בשיבה טובה למעלה מכן מאה שנים ודר היה בנהריה. וכששמע רל"י ז"ל פריסת שלום ממנו כאן בארץ ישראל התרגש ושמח בו מאד והפליג בשבחו.

ז – רסג

אמר פעם רבי אפרים קראקובסקי ז"ל לרבי יעקב דב ז"ל שקדם התקרבותו לדרך רבנו היה לומד עם תלמידיו בעיון רב ומעמידים עצמם בלמוד בעיון רב על כל דף ודף שבגמרא. אולם תכף ומיד בהתקרבותו לדרך רבנו כשראה את הנאמר בשיחות הר"ן סימן עו. שנה את כל סדר למודו ללמד בדרך רבנו ז"ל המבאר שם.

ז – רסד

בעת שבנו את בית הכנסת על שם רבנו בשכונת שערי חסד הבטיח רבי משה רוזנטל ז"ל לשני אנשים שיזכו לבנים אם יסיעו

לבנותו. אחד היה שלא זכה לבנים למעלה מעשרים שנה, ואחד שהיה לו רק בנות. וזכו והתקיימו ברכותיו. ולרבי משה ירוסלבסקי ז"ל שתרם את העצים במקום, הבטיחו שפע של ברכה והצלחה וזכה לה באותה שנה. *

ז – רסה

נסע פעם רבי יעקב קלמנוביץ ז"ל המכנה רבי יעקב מלמד, ברפכת ושמע איך זוג חלוני מלגלג עליו ועל החרדים לדבר ה' על אורחות חיייהם המסכנות וכו', וכו', נגש ואמר להם בניחותא בואו ואציר לכם אורחות חיים של יהודי זה שמלגלגים אתם עליו. הסביתו ושמעו: יהודי זה לומד או עובד כל ימות השבוע, ואחר כך ביום ששי כבר בבקר הולך וקונה מפל טוב לכבוד שבת, ובשעות הצהריים הולך למקנה טובל ורוחץ עצמו לכבוד השבת ואחר כך הולך לבית הכנסת ומתפלל ברב שמחה ואחר כך מתישב עם בני ביתו ואוכל ודשן ושמח ושר ומירות השבת ומדבר ומספר עם בני ביתו בנחת ובשלוחות הנפש מדשן ענג הולך לישן שנה מתוקה. ואחר כך קם והולך שוב לטבל לכבוד שבת והולך שוב להתפלל בשמחה וכו' וכו' הולך וסדר להם סדר הנהגת השבת של יהודי הכשר. והפטיר ואמר: ולבסוף עוד גם יקבל עבור תענוג זה שכר עולם הבא, ואתם החלונים שעזבתם דרך ה' ומתנכרים לה, שאינכם שובתים בשבת אינכם גומרים לעבד ולהתנגע, ואין לכם מנוחה אמתית בשום פעם ואין לכם אפלו לא עולם הזה ומלבד זאת עוד גם תקבלו ענג בעולם הבא בודאי, אם תאמינו בזה או לא תאמינו. נענתה האשה ואמרה לבן זוגה הוא נצחך בדבריו היטב היטב.

ז – רסו

רבי שלמה וועקסלער זצ"ל היה איש קדוש ומראהו מראה קדוש, וספר רבי לוי יצחק ז"ל שכשראהו פעם ראשונה התפעל

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו קג

ממראהו עד מאד, ד"ר וואלאף ז"ל מבית החולים שערי צדק שהפירו היטב, פי היו הם מאותו ארץ מוצא גרמניה היה מחבבו מאד, וכשחלה ונזקק לאשפוז נתן לו טפול מיחד בחדר נפרד בבית החולים. והיה נוהג פשהיו נכנסים אליו לבקרו בביתו, שהיה קם ומרקד עם הנכנס ברקוד של שמחה. הוא היה למדן גדול והגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל היה מחבבו עד מאד.

ז – רסז

רבי פישל בערנשטיין המכנה רבי פישל דיין ז"ל שהיה מנכדי הרב מסאוראן היה עוסק הרבה בלמוד ספרי רבנו בסוף ימיו, ופעם ראהו אחד מאנ"ש הי"ו לומד ומעין למעלה מעשר שעות ברצף בספר לקוטי מוהר"ן. וגם ספרי המתנות לבר מצוה שקבל היה משאל אצלו לעיון. פי היה אביו רבי דוד ז"ל בן בית אצלו. והיה גם משתתף בהוצאות הסעודה ביום היאר ציט של רבנו, ואמר פעם והפטיר אלו הייתי צעיר לימים הייתי הולך ומתחבר עם רבי שמואל שפירא וחבורתו אף שהיה מבגר ממנו בשנים הרבה. והיה משבח מאד את הספר 'עלים לתרופה' בהפליגו בפליאה זו שמוהר"ן זצ"ל שהיה אדם גדול ולמדן מפלג כזה היה לו תמימות ואמת כזו פנראה ממכתביו שאין ולא מוצאים דגמא לזה כלל וכלל. והיה נוהג מדי יום ביומו ללמד תכף אחר התפלה בספר המדות.

ז – רסח

ספר פעם רבי פישל דיין ז"ל לרבי דוד שכטער ז"ל: בקר אצלי זה עתה רבי אברהם מרדכי אלתר זצ"ל הרבי מגור וכשראה אצלי את הספר לקוטי מוהר"ן, ספר לי שאביו בעל השפת אמת זצ"ל בקש לפני הסתלקותו שיקראו לפניו את המעשה מהשבעה בעטלערס ואמר שבספור זה מרמזת הגאולה העתידה לבוא.

ז – רסט

שְׁמַעְתִּי מִרְבִּי מְרִדְכִי יִגְלָנִיק ו"ל לַעֲנִין זֶה שֵׁשׁ הָאוּמִּים שְׁפָל עֲנִין רַבָּנוּ שִׁיף יוֹתֵר לְמַבְגֵּרִים וְלֹא לַצֵּעִירִי הַצֶּאֱנָן אוֹ לְזִקְנִים חֲלוּשֵׁי כַח שְׁפָכָר אֵין בְּכֶחֱם לַעֲבֹד אֶת ה' פְּרָאוּי. וְאָמַר בְּצַחוֹת וְהָרִי זֹאת הִיָּתָה עֲצַת פְּרָעָה שְׁאָמַר לְמִשָּׁה (שְׁמוֹת י, ב) 'לָכוּ נָא הַגִּבֹּרִים וְעֲבְדוּ אֶת ה' כִּי אוֹתָהּ אַתֶּם מְבַקְשִׁים', וְעַל זֶה עָנָה לוֹ מִשָּׁה רַבָּנוּ לֹא וְלֹא פְדַעְתָּד, אֲלֵא בְּנִעְרִינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גִלְף בְּכַנְיָנוּ וּבְכַנּוּתֵינוּ גִלְף כִּי חָג ה' לָנוּ.

ז – ער

רַבִּי אֱלִיָּהוּ חַיִּים רוֹזִין ו"ל הֵלֶךְ לִפְנֵי פִּרְדָּתוֹ וְנִסְיַעְתּוֹ מֵאוּמָן לְרַב הַגְּדוֹל שְׁבַעִיר שֶׁהָיָה שָׁכְנוּ וְגַר מוּלּוֹ וְזֶה הָרַב הָיָה הַלְמֶדֶן הַגְּדוֹל יוֹתֵר מִשְׁאֵר שְׁלֹשֶׁת הָרַבָּנִים שְׁבַעִיר, וְהוּא הָיָה מַחְסִידֵי סְקוּוֹעֵר הַמִּתְנַגְּדִים, וְהָיָה בִּינְיָהֶם קִשְׁרֵי יְדִידוֹת רְאוּיִים, וְאִזּוֹ חֲזֹר בְּתַקְוָה עַל דְּבָרָיו שְׁאָמַר לוֹ כִּמָּה פְּעָמִים מִכְּבָר בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ, מָה אָמַר לָךְ אֲנִי בְּעֶצְמִי כָּבֹר מִבְּלָבֵל בְּעֲנִין הַמַּחְלָקָת, בְּרֹאוּתִי אֵיךְ שָׁזָה כָּבֹר לְמַעַלָּה מִמָּאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנִים אַחֵר הִסְתַּלְקוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן ו"ל 'תְּבַשִּׁיל הַדִּיָּסָא שְׁלוֹ עֲדִין עוֹמֶדֶת עַל הָאֵשׁ וּמִתְבַּשֶּׁלֶת וּבוֹעֶרֶת כָּל כָּךְ'. "דִּי קֵאֲשַׁע קֵאֲכֻט נֶאֱדָף אֵלַי".

ז – רעא

הָיָה מִשְׁדָּף זְמַן שְׁנֵהֲגוּ לְהִתְקַבֵּץ כִּמָּה וְכִמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ בְּלִיל שְׁשִׁי וְהָיוּ לוֹמְדִים יַחַד בִּסְפָּר "קִרְא דְּשִׁבְתָּא" בְּבֵית הַחֲרָשֶׁת שֶׁל רַבִּי יַחֲיָאל גְּרִינְוֹלְד ו"ל, וְאַחֵר כָּךְ הִלְכוּ יַחְדָּיו לַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי לְהַרְבּוֹת שֵׁם בְּתַפְלָה וּמִשָּׁם לְתַפְלָת וְתִיקִין וְכָל זֶה כְּהִכָּנָה לְשִׁבְתַּת קִדָּשׁ. *

ז – ערב

לא שָׁהָה רל"י ז"ל בירושלים איזה שָׁבַת אחת כְּהַרְגָלוּ כִּי נִסַּע לְבָנִי בָּרֶק מִפָּאֵת אֵיזָה שְׁמֻחָה. בְּשַׁבָּת בְּבִקְרָה כִּבְדּוֹ לִלְמַד בְּמִקְוָמוֹ בְּסִפְרֵי סְפֹרֵי מַעֲשִׂיּוֹת כְּמִנְהַג אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינֹי אֶת רַבִּי מֹשֶׁה יְרוּסְלָבְסְקִי ז"ל, וְתַכְף כְּשִׁפְתָּח אֶת הַסֵּפֶר נִתְרַגֵּשׁ כָּל כָּף וּפָרִיז דְּמַעוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו עַד כְּדִי כָף שֶׁלֹּא יָכוֹל הָיָה לִלְמַד, רַק זֹאת שְׁעוֹרֵר מְאֹד אֶת הַקֹּהֶל מִדּוּעַ שׁוֹתְקִים הֵם וְאִינֶם מְעוֹרְרִים רַחֲמִים בְּשָׂמִים שִׁיפְתָּחוּ הַשְּׁעָרִים וַיּוּכְלוּ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינֹי לִנְסֹעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וּכְשֶׁחֲזַר רל"י ז"ל לִירוּשָׁלַיִם סִפְרוּ לוֹ זֹאת וְאִיךָ שֶׁהִיָּתָה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינֹי מִחֻמַּת דְּבָרָיו הַנִּזְכָּר, וְשִׁבַּח רל"י ז"ל מְאֹד הַדָּבָר.

ז – רעג

רַבִּי מְרֻדְכִי בֶּאֱבְרִינִיָּצֶעַר ז"ל, הָיָה מְתִינֵד מְאֹד עִם אֲנִ"שׁ הָעוֹבְדֵי ה' הָעֲנִיִּים וּמַחְזִיקֵם וּמַעֲוֹדֵדֵם כְּפִי יָכֹלְתוּ, וְהָיָה לְמִשְׁלַל מִזְמִין אֶת עֲצָמוֹ לֶאֱכֹל בְּבֵית רַבִּי לֵיִבְלִי צֶעֱרִטְנֶעַר ז"ל, אֲף שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ רִיקָם מְכֹל, מְלַבֵּד זֹאת שֶׁלֹּא הָיְתָה זִוְגָתוֹ שֶׁל רַבִּי לֵיִיב יוֹדַעַת הֵיטֵב לְהַכִּין תְּבַשִּׁילִים רְאוּיִים, וְכָל זֶה עָשָׂה בְּכֹנֶנָה כְּדִי שֶׁעַל יָדֵי זֶה יוּכַל לְתַמְּךָ בּוֹ בְּתַמּוּרָה עַל הָאֲרוּחַ. וְכָל זֶה כְּדִי לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת הָעוֹבְדִים מְעוּטֵי הִיכָלְתָּ. כִּי הָיָה חָכָם בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים.

ז – עדר

כְּמִסְפָּר כָּבֵד, הָיוּ בָּאִים אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינֹי מְדֵי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי אֲבֶרְהָם שְׁטֵרִינְהָרִץ זצ"ל לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמְחַת הַפּוּרִים וְהָיוּ רוֹקְדִים שָׁם וּמִשְׁתַּכְּרִים, וְסִפֵּר רל"י ז"ל שֶׁאַף שֶׁהָיָה שׁוֹתָה כְּמוֹ כָּלֵם אוּלָם הָיָה לוֹ כַּח וַיִּשׁוּב דַּעַת כְּזוֹ שֶׁלֹּא הָיָה הַיֵּין שָׂרָף מְשַׁכְּרוֹ כָּלֵל וּכְלָל עַד שֶׁהָיָה הַדָּבָר לְפֶלֶא. (וְכֵן שִׁמְעָתִי מֵאֲדוֹנִי אָבִי רַבִּי אֶלְעָזָר ב"ר שְׁלֵמָה

יהודה ו"ל שראהו לשנות בפורים בעת זקנותו כוס מלא יין שרף מזקק החזק במספר 96, ולא ראו עליו שום שנוי והמשיך לדבר בתורה ובעבודה כרגיל).

ז – ערה

רבי יוסף כהן ו"ל אחיו של רבי אהרן כהן ז"ל ראש ישיבת חברון בהיותו במוסקבא, השתדל רבות אצל השלטונות עד שהשיג פאספורט כדי לעלות לארץ ישראל, ואחר כך השתדל הרבה עד שקבל גם ויזה, אולם הויזה הגיע אליו אחר שכבר פג תקפו של הפספורט, וידע שעתה יקח לו שוב זמן רב עד שיקבל אשור על הפספורט וחוזר חלילה, ונשבר לבו בקרבו מאד, ואמר לו רל"י ו"ל: שמע לעצתי ובא עמי לאומן כי נוסע אני לשבת הקרובה לאומן, ואמר לו וכי מה אעשה באומן על ציון רבנו ו"ל והרי כהן אני? אמר לו רל"י ו"ל ובכן תצמד מחוץ לציון ותבקש בתפלה על הדבר, והתחמק ממנו. אולם כשהגיע רל"י ו"ל לתחנת הרכבת פגשו שם שאף הוא בא בדרךכו לנסע לאומן ונסעו יחדיו, ואכן נצמד מחוץ לציון במקום עמידת הכהנים, וספר אחר כך לרל"י ו"ל שאינו יודע פרוש הדבר שארע לו כי הוא מטבעו מעולם לא בכה ולא ידע דמעות מהו, ופתאם בעמדו במקום הציון, נפתחו לו מעין הדמעות ובכה ללא הרף, והיה זאת לו לפלא עצום, ואחר כך כשחזר למוסקבא והלך לחדש את הפספורט תיכף ומיד אשרו לו זאת ועלה לארץ ישראל והתקרב לדרך רבנו והסתופף בין אנשי שלומינו משך ימי חייו האחרונות ואשרי לו.

ז – רעו

אמר פעם בצחות רבי אפרים ו"ל בעל הספר 'ענג שבת' על פי הכתוב (תהלים סו), ולא נתן = למוט רגלינו, אלולא רבי נתן ו"ל היה למוט רגלינו ח"ו כי היינו מפסידים כאלו אוצרות אוצרות. (הרה"ח ר' יעקב דב ו"ל בשמו)

ז – רעז

ספר רבי אליהו חיים רוזין ז"ל, שספר לו הרבי מטאלנע ז"ל שדר פאן בארץ ישראל שפעם היה צריך הרבי מסקווער ז"ל לעבר נתיח קשה, ואמרו לו שאין מי שידע לנתח נתיח כזה אלא רק רופא זקן ידוע שגר בויןא וצריך להזמין תור לפחות שלשה חדשים קדם, והשתדלו עבורו החסידים וקבעו לו תור תיכף ומיד, באמרם גם לרופא שמאחר שהוא רבי גדול יתפרסם שמו הטוב על ידו מאד, מלבד מה ששלמו לו בהגן. ואחר כך עשה לו הנתיח ואכן הצליח, ובין דבריו עמו אמר לו הרופא 'דע לך שכל מה שאנו יודעים ברפואה אנו יודעים רק בחיצוניות של הגוף אבל בפנימיות קרבי האדם וסוד קיומו וכו' נעלם הדבר הזה לגמרי מאתנו'. אחר כך חזר לרוסא, והלך שם לרופא מקומי שיבדקהו כפי הנצרך וספר לרופא מה שאמר לו הרופא הגדול הזקן בויןא, הפטיר הרופא ואמר לו הוא יכול לומר לכם האמת כי הוא כבר זקן ובא בשנים ואין לו ממה לפחד לומר האמת, אולם אנו מפתחים לומר זאת וכדי שלא נפסיד פרנסתנו וכבודנו. אבל זאת היא האמת הצרופה.

ז – רעח

רבי אלטער בן ציון ז"ל מוצאו היה מעיר לאדז הוא היה למדן ועמקן עצום ובקי בכל התורה ש"ס בכלי וירושלמי, והיה מוסר שעורים באומן מדי שבת במדרש, והיו רבים מבני העיר באים לשמע שעוריו. היה לו אח בשם רבי אברהם משה ז"ל, ועלו אחר כך שוב לארץ ישראל, ואחיו נהרג וכבר לא פגשו רל"י ז"ל שוב בעלותו לארץ ישראל, בשנת תשט.

ז – רעט

רבי משה ירוסלבסקי ז"ל היה מוסר נפשו מנגד ממש עבור מצות הכנסת אורחים, ובעת שדר במוסקבא היה מארח בשבת כמה

וכמה אנשים על אף שפחצרו הִיה דָּר כְּמֵר מְלִשִּׁין שְׁאָרְב לֹו בְּכָל עֵת, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דְּבָר וְהָיָה מְאָרֵחַ בְּסִתֵּר פְּעָמִים לְמַעַלָּה מִמִּנֵּן אֲנָשִׁים וְכָךְ מְדִי שִׁבְתָּ וּלְמוֹצָאֵי שִׁבְתָּ הָיָה מְשַׁלְחֵם מִיָּד עַד לְשִׁבְתָּ הַבֹּאָה, וְכָךְ מְדִי שִׁבְתָּ בְּשִׁבְתּוֹ מְשֻׁךְ זְמַן רַב.

ז – רפ

סֵפֶר רַבִּי הִירֵשׁ לִיִּיב לִיפֹל ז"ל שְׁכַשְׁהָה בְּפוֹלִין הֶלֶךְ לְקַבֵּל פָּנָיו שֶׁל הַחֲפֶץ חַיִּים, וְהַכְנִיסוּ רַבִּי הִירֵשׁ זֶאֱקֵס חֲתָן הַחֲפֶץ חַיִּים אֵלָיו, וּבֵין דְּבָרָיו שָׁאָלוּ לְאִיזָה חֲסִידוֹת יִתְקַרֵּב וְעָנָהוּ 'לְחֲסִידוֹת הַמְדַקְדָּקֵת יוֹתֵר לְקִיּוֹם הַשְּׁלֵחַן עָרוּךְ'. וּבַחֲרָ בְּדֶרֶךְ רַבָּנִי.

ז – רפא

סֵפֶר רַבִּי בֶּן צִיּוֹן אֶפְטָעֶר ז"ל עַל אַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹוֹמִינוּ שֶׁשָּׁמָּה הָיָה רַבִּי אֶלְקָנָה שְׁבִזְכוּתוֹ הִתְקַרְבוּ רַבִּים רַבִּים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹוֹמִינוּ הַגְּדוֹלִים שֶׁבְּפוֹלֵנְיָא כְּמוֹ רַבִּי פִּנְחָס'ל עֲלוּי ז"ל רַבּוֹ שֶׁל רַבִּי אֶפְרַיִם מִפְּשֶׁעֶדְבוֹרֵז בַּעַל סֵפֶר הַמְּכַתְּבִים עֲנָג שִׁבְתָּ וְעוֹד גְּדוֹלִים וְטוֹבִים. (הִרְה"ח ר' יַעֲקֹב דֵּב ז"ל)

ז – רפב

בְּשָׁנַת תרע"ח בְּמִדְמָה בְּיוֹם ל"ג בְּעֶמֶר הַכְרִיזוּ חֲרָם בְּמִירוֹן שְׁלֹא יִבֹּאוּ נָשִׁים לְהַשְׁתַּטֵּחַ בְּיוֹם זֶה בְּמִירוֹן בְּגִלָּל הַצְּפִיפּוֹת שֶׁהָיָה שָׁם וְחֻשְׁשׁוֹ מִפְּנֵי הַתַּעֲרוּבוֹת, וְהָיָה הַמְּכַרִּיז לָזֶה רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרֵדָאן ז"ל, וְסֵפֶר רַבִּי גְּדַלְיָה בְּעֶרְגָּעֶר ז"ל לְרַל"י שֶׁהוּא הָיָה נוֹכַח אָז וְהָיוּ כְּפֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלֹוֹמִינוּ שֶׁאָמְרוּ לְעֶצְמָם מִדּוּעַ נִדְחָף לְהַכְרִיז כְּרוֹז כָּזֶה. וְנִבְאוּ וְלֹא יָדְעוּ, כִּי בְּתוֹךְ אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁלֹאֲתָרִיָּה שָׁבַק חַיִּים. ת.נ.צ.ב.ה.

ז – רפג

שְׁהָה פֶּעַם אֵיזָה זְמַן רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאֲרֵדָאן ז"ל בְּעִיר טַעֲפֻלִּיק, וּמַחֲמַת גָּדֹל אִישִׁיתוֹ וְצִדְקוֹתוֹ עוֹרֵר אֶת כָּל הָעִיר לְתִשׁוּבָה וְנִתְקַיֵּים בּוֹ מֵאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לעיל חלק ב, סימן סו) 'הֵיכֵן שְׂמַגִּיעַ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי כּוֹבֵשׁ הוּא אֶת כָּל הָעִיר' עַד כְּדֵי כֵּן שְׂאֲחֹר כַּמָּה שָׁנִים כְּשֶׁהִגִּיעַ לְדוֹר שָׁם רַל"י ז"ל עוֹד דִּבְרוּ בְּשִׁבְחוֹ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר.

ז – רפד

רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאֲרֵדָאן ז"ל הָיָה דֵּר בְּקִאֲרֵדָאן שְׂבָגְלִיצְיָה, וּכְשֶׁהִתְקַרֵּב וְשָׁמַע שְׁמַע בְּרִסְלָב הֵלֵךְ וְנָסַע לַחֲפֹשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שְׂבָבְרִסְלָב אוֹלָם מִשּׁוּם מָה טָעָה וְנִחַלֵּף לוֹ שֵׁם בְּרִסְלָב עַל שֵׁם בְּאֶסְלָאוֹ שֶׁהוּא אֵיזָה מְקוֹם סְמוּךְ לְקִיּוֹב, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְשֵׁם וַחֲפֹשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ פָּגַשׁ שָׁם אוֹתָם כָּלָם מִתְנַגְּדִים גְּדוֹלִים עַל אֲנָשֵׁי שְׁלֹמִינוּ וְהֵם לְמִדּוּהוּ וְהַעֲמִידוּהוּ עַל טְעוּתוֹ, וְהֵלֵךְ וְנָסַע וְהִגִּיעַ לְבְּרִסְלָב. (גם הָרַב מִטַּעֲפֻלִּיק הַמְּפָרָסֵם ז"ל מוֹצֵאוֹ הָיָה מֵעִיר זו).

ז – רפה

כְּשֶׁבָּא רַבִּי יִשְׂרָאֵל קִאֲרֵדוֹנֶער ז"ל בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְדֶרֶךְ רַבֵּנוּ לְקַבֵּל תּוֹרָה מִהָרַב מִטְשֶׁעֶהֲרִין ז"ל הִתְפַּעַל מִמֶּנּוּ הָרַב מְאֹד וְאָמַר עָלָיו שֶׁהוּא כְּמוֹ 'הָאֶבֶן טוֹב' 'דְּיוֹמִיט' שֶׁהָיָה עָלֶיהָ כָּל הַמִּינֵי חֵן. הַמְּסַפֵּר עָלָיו בְּמַעֲשֵׂה מְזֻבּוֹב וְעַכְבִּישׁ (סיפורי מעשיות מעשה ז).

ז – רפו

מֵרַת גִּיטֵל ע"ה שֶׁהָיְתָה נְשׂוּאָה לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאֲרֵדָאן ז"ל, יָלְדָה לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים שְׂפָלָם מֵתוּ בַּמַּגָּפָה, וְאַחֵר כֵּן נִשְׂאָה לְרַבִּי נֶתָן בִּיִּטְלֵמַאכְעֵר ז"ל וְנוֹלְדוּ לָהֶם בֶּן וּבִת. זֶה הָבֵן נִפְטָר מֵאֵיזָה מַחֲלָה בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן כֶּבֶן חֲמֵשׁ שָׁנִים. וְהַבִּת נִפְטְרָה אַף הִיא. שְׁפַעַם כְּשֶׁנִּכְנְסָה

האם לביתה החליקה התינת מידה ונפלה וקבלה מפה בראש ושברה אחר כך חיים. והנה בעת החתונה בחששה שמא לא תזכה לבנים (פי לר' נתן צדין לא היו ילדים מקדם), בקשה מקהל המשמחים אנא התפללו 'שנזכה לבנים ושאקחהו לתגלתו למירון בהיותו בן שלש שנים', ואכן נפקדה וזכתה לכך. ולאחריה שבק חיים, ה"י.

היא אמרה פעם בכאב: העולם משבחים את בעלי הראשון ר"י מקארדאן אבל אינם יודעים ומבינים בחשיבותו של ר' נתן.

ז – רפז

ספר רבי יהושע העשיל פרענקל ז"ל, שפעם חלה בדלקת ראות ושכב חולה כמה שבועות, והנה רואה איזה יום שבא רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל לבקרו ועודדו ונחמו כראוי, אחר כך כשהכריא הלוך תחלה לכתל המערבי להודות על רפואתו, ולאחריה עלה לבית רבי אפרים ז"ל, והנה פגשו בצאתו מבית הפסא, והביט עליו ר' אפרים ז"ל ולא אמר כלום, ורחץ את ידיו וברך הברכה מלה במלה במתינות כהרגלו בפרט בהזכירו שם ה' מזדעזעים היו כל איבריו. וכשסיים הברכה נגש אליו ונתן לו ידו בחרם ובלבביות, וכך באחזו בידי ברוך ברפת שהחינו בשם ומלכות בשמחה גדולה מאד. והנה ידוע הנה בגאונותו ובדקדוקו על כל קוץ וקוץ שבהלכה עד אין שעור, ואם ברוך ברפת שהחינו נתן לשער כמה אהבה ושמחה גרם לו באמת בראותו אותו עומד על בריו. וצא ולמד כמה מדת אהבת ישראל היתה בו.

ז – רפח

פעם בא אליו רבי דוד שכטער ז"ל להזכיר לפניו את בתו החולנית שחלתה מאד והיה חשש גדול לחייה, ושאלו גם מה יעשה במצבו זה. אמר לו רבי אפרים המכנה רבי אפרים ז"ל דבר ראשון

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו קיא

הנח בצד את כל הרפואות ואל תתן לה מהם לאו כלום. והיה זה נסיון גדול לרבי דוד כי כבר היה לו בת אחת חולנית שנפגעה במחלתה, וחשש מאד לבתו זו אם לא יתן לה שום רפואה, אולם מחמת אמונתו בדבריו של רבי אפרים'ל ז"ל, כף עשה, והנה למחרת הורע מצבה מאד מאד, ואף על פי כן עמד איתן לשמר על צויו, ולא נתן לה שום רפואה, וביום השלישי החלה פתאם להבריא עד שנרפאה לגמרי וזכתה להקים דורות ישרים מברכים בריאים ושלמים.

ז – רפט

רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל היה תמיד חוזר על הנאמר באקדמות: צלותא בכין מקבל והניא בעותא, שצריך לומר האדם לעצמו תמיד, שהשם יתברך מקבל ומאזין תפלתנו והתפלה מועילה תמיד בבחינת והניא בעותא.

ז – רצ

כשהיה מאן דהו נותן קוויטל (פתקא) לר' אפרים המכנה ר' אפרים'ל ז"ל שיתפלל עבורו, היה נותנו בתוך הספר לקוטי מוהר"ן, ומפציר עבורו בתפלה. וכך היה ספרו מלא בפתקאות של אלו הנצרכים לישועה.

ז – רצא

כשהעיר אחד לר' אפרים'ל על זה שהוא משתעל קשות ומדוע אינו הולך לשום רופא לטפול, ענה ואמר בצחות תודה לאל שעדין חי ומשתעל אני.

ז – רצב

בליל פטירתו של החסיד רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל בעל ספר ענג שבת שהיה כבר גוסס וחוזר ונעור, כשהבחין ברופא העומד לידו

ונתן לו שום זריקה התעורר ואמר: אני מגלה דעתי בזאת שאין רצוני שיעשו לי שום רפואה על ידי רופא.

והנה בחלשתו הגדולה כבר לא היה בכחו להתפלל תפלת ערבית ושכב כך ואמר בעל פה כמה תבות מהתפלה ומעט ובחולשה גדולה כשעניו סגורות, ונח. והמשיך אחר כך לומר עוד כמה תבות, וחוזר חלילה. והעיד רבי יהושע העשיל פרענקל ז"ל, שעמד אצלו למשמר אותו לילה, שעמד משתומם איך שאמר כל התפלה בעל פה, ולא טעה בשום טעות לחזר פעמים על אותה תבה. אף שהפסיק בינתיים בכל כמה תבות וכשהוא כבר חולה וגוסס.

אחר כך שלחו לומר לבתו הכלה שישבה בחדר סמוך שהיתה מארסת ורצתה לכתל השדוף, ובקש לומר לה שאם לא תכתל את השדוף הרי שימליץ עליה למעלה לטובה. ולאחר שעה שתיים החזיר נשמתו הטהורה לבוראו. הוא עלה לארץ בשנת תרצ"ו וחי ששים ושש שנים. ת.נ.צ.ב.ה.

ז – רצג

הלכו פעם יחדיו רבי שמואל שפירא ז"ל עם ידידו ותלמידו רבי מרדכי אלעזר רובינשטיין ז"ל. (לפני כשבשים שנה) להתבודדות אחר חצות לילה בשדה לקבר הנמצא בהר שכנגד ציון הרשב"י אחר כך כשחזרו היתה אז הלבנה מאירה וזרחת, עד שהיה הנוף הנשקף יפה מאד עד כדי כך שהתפעל רבי מרדכי אלעזר ונענה ואמר לרבי שמואל שהלך עמו מצמצם עיניו ומביט על הארץ. ואמר לו: רבי שמואל, שא נא עיניך והבט נא וראה יפי הבריאה שמסביבנו. ולא הרים עיניו מהקרקע. ולא אבה. והמשיך בהפצרו ואמר לו בצחות: רבי שמואל, מבטיחך אני שצד מזרח ומערב, צפון ודרום, מעלה ומטה, בדוק לגמרי עד שאין בכל האפק שום נברא. ושוב לא אבה להרים עיניו, בהפטירו: יוכי איך אדע מהיכן זה היצר יקום ויבוא

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו קיג

עלי, "מ'קען דען וויסן פון וואנעט וועט ער (הפעל דבר) מיר אונטער קומען". פאמר לו, פאן בעולם הזה מקום מספן הוא, ואין יודע האדם היכן טומן לו היצר מלפדת להפילו, וכל זה היה ביצר, ובהר מירון, ובאמצע הלילה, ולפני פשעים שנה ששום נפש חי לא היה אז שם בנמצא כידוע. ומכאן בוא ולמד ותבין מהו קדשה. ומי היה רבי שמואל ז"ל אשרי לו.

ז – רצד

אמר ורמז רבי שמואל שפירא ז"ל בגדל חשיבות מעלת תקון חצות שעל פן תקנו חכמינו ויסדו לומר אז עשרה מזמורי תהלים שהם על נהרות בבל ומזמור לאסף שבתקון רחל, ושאר שמונה המזמורים שבתקון לאה. דוק ותשכח.

ז – רצה

אמר רבי שמואל שפירא זצ"ל שבפורים רמזים כל הימים טובים, פסח וספוד ראש השנה יום הפורים מ'תן תורה. והוא שיך למאמר שבלקוטי מוהר"ן ח"ב סימן עד.

ז – רצו

בפסירתו של רבי שמואל שפירא ז"ל בשכבו עדין על הרצפה שבביתו צעקה ובכתה זוגתו מרת פריידא ע"ה אני יודעת מי הייתה הייתה קדש קדשים.

ז – רצז

איש אחד שהיה לו בן חולה קשה בביתו היה נוהג מדי יום לבוא אל רבי שמואל ולתת לו מטבע לפדיון נפש עבור בנו החולה וכך נהג מדי יום, פעם בבואו לתת לו הפדיון כמנהגו לא אבה לקבלו

בשום אפן. וכשחזר לביתו בשרוהו על פטירתו והבין שהרגיש רבי שמואל ברוח קדשו שפבר שבק חיים ומשום בן לא לקח הפדיון. *

ז – רחצ

הגאון רבי איסר זלמן מלצר ז"ל חבב כל בן את רבי שמואל שפירא ז"ל עד שפעם בסמם את התפלה אמר להחזן שליח הצבור להמתין לחזרת התפלה עבור רבי שמואל ז"ל. *

ז – רצט

התבטא פעם רבי לוי יצחק ז"ל ואמר בשבחו של רבי שמואל שפירא 'אשרי העינים שזכו לראות את רבי שמואל'.

ז – ש

היה נוהג רבי שמואל שפירא ז"ל ללכת מרחק רב כדי לקבל מדי שבוע את פני אמו, והיה מקפיד לשבת במקום מיוחד שבעת עברה לפניו היה קם מפניה כדי לקיים מצוות כבוד אם בהדור.

ז – שא

רבי שמואל שפירא היה מתפלל בשנת אבלו אחר אביו בבתי ברוינדא יחד במנזן עם הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל, ואף שבמנהג המקום לא נתנו לבחור להתפלל לפני העמוד אף על פי בן עליו אמר הגאון 'הוא יכול להתפלל כי הוא ירא שמים באמת'. ואף אם לא די בכך, הרי שמחמת תפלתו בדבקות היה מאריך בתפלת השמונה עשרה. ואף על פי בן אמר וצוה הגאון הנ"ל שלא להפריע לו, כי הוא מתפלל ביראה. והיה ממתיין לו לסיום תפלתו בסבלנות.

ז – שב

אמרו בצחות בענין קריאת הגבר, הינו התרנגול, לקום בצחות לילה וכמוכא בפרק שירה. ורמזו שלאמת צועק 'קא בארי קא' הינו

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו

קטו

שְׁצוּעַק לְאָדָם שְׁיָקוּם מִשְׁנָתוֹ בְּזִרְיוֹת פְּקִימַת הָאָרֶץ פֶּשְׁעוֹמֵד מִרְבָּצוֹ.
וְזֶהוּ קָא וְעָמַד בְּעַמִּידַת הָאָרֶץ וְהִינּוּ 'בְּאָרֵי קָא'. וְכִמּוֹ שְׁאָמַר הַפֶּתוּב
בְּשִׁבְחַ יִשְׂרָאֵל הֵן עִם פְּלִבְיָא יָקוּם וְכָאָרֵי יִתְנַשָּׂא. (במדבר כג)

ז – שג

אָמְרוּ בְּצַחוֹת: יְהוּדֵי אֶפִיקוֹרוֹס בְּעִיר וִינָה הוּא פְּבֻדְרָגַת חֲסִיד
בְּבֶרְלִין "א אֶפִיקוֹרוֹס אֵין ווִיעֵן אִיז אַ חֲסִיד אֵין בְּעֶרְלִין".
מִחֲמַת רַב הַשְׁפָּעַת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת שָׁפָה.

ז – דש

הָיוּ אוֹמְרִים בְּצַחוֹת: מַה בֵּין הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים לְאַחֲרוֹנִים
שְׁהָרֵאשׁוֹנִים עַל אֵף שֶׁהָיוּ עֲנִיִּים מְרוּדִים כָּל כּוֹף אֵף עַל פִּי כֵן
הָרֵקוּדִים וְהַשְׁמָחָה שֶׁהָיָה לָהֶם הָיָה לְאֵין שְׁעוֹר וְאָמְרוּ בְּצַחוֹת
'הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ יְכוּלִּים לְרַקֵּד בְּשִׁמְחָה לִילָה שָׁלֵם בְּאַכְלָם
אֵף רַק חֲתִיכַת זָנָב מִדָּג הָעָרִינְג'. (רבי יעקב קלמנוביץ ז"ל)

שיח שרפי קודש

אמרות טהורות

- כלליות אנ"ש ז"ל -

[אין מוקדם ומאוחר]

ז – שה

אמרו בענין אלו הכתובים בעשרה דורות שמאדם עד נח, שבפרשת בראשית בכלם כתיב לשון 'וימת' כמו 'ויהיו כל ימי אדם תשע מאות שנה ושלשים שנה וימת', ויהי כל ימי שת שנים עשרה שנה ותשע מאות 'וימת'. וכן בשאר גדולי הדורות, והינו שבא הכתוב לשבחם ולפארם שחיו כל כך הרבה שנים ואף על פי כן לא פגמו בקדשם משך כל כך זמן רב, וימת כל אחד צדיק בצדקו על אף שחי עלי אדמות כל כך הרבה שנים.

ז – שו

בפתוב (שמות יח) ויצא משה לקראת חותנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבואו האלה. אמרו: שכן הדבר גם ביחס המקרב המתקרב לצדיק, דהינו שתכף כשבא אחד להתקרב לצדיק אף שהוא רחוק מאד מהצדיק והוא עדין במדרגת כהן מדין שהיה ראש הכמרים כמו שפרש רש"י, אבל תכף כשבא לצדיק בהכנעה תכף יורד אליו הצדיק עד שמכנה אותו התורה בשם 'רעהו'. כי זהו אמנותו הגדולה של הצדיק שיודע להחיות ולהאיר במדרגות הפחותות ביותר לגלות להם שעדין לא אבדה תקותם והם פרעים ואהובים לצדיק. וזה גם בחינת הכתוב ביוסף ובני השפחות 'והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה' וכמבאר הדבר באריכות במקום אחר. (ראה לקוטי הלכות, השפמת הבקר ד, טז. בכור בהמה טהורה הלכה ד, כב).

ז – שז

אמרו: עקר התביעה שיתבעו את החסיד המקרב לרבנו יהיה על ענין זה, הינו 'על דבר אשר לא צעקה' בהכתוב בנערה המארסה, הינו שיתבעוהו מדוע שתקת ולא השתמשת בעצה הגדולה שקבלת מרבנו, והוא העצה של ההתבודדות והתפלה והצעקה לה' שוב ושוב

קב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

בְּכָל עֵת וּבְכָל מָצֵב יִהְיֶה מָה שְׂיִהְיֶה? וְנִגְדָה זֶה מָה יֵאמַר וְיִטָּעַן הָאָדָם, כִּי יִטָּעֲנוּ וַיֵּאמְרוּ לוֹ אֵף עַל זֶה שְׂאִין לָךְ כֵּחַ וּמַחַ לְזַעַק וְלִהְתַּפְּלֵל גַּם עַל זֶה הִיָּה לָךְ לִהְתַּפְּלֵל וְלְזַעַק וּלְשׁוֹעַ. (וראה חלק ד, קטו)

ז – שח

אָמְרוּ: מִהֶכָּתוּב בְּתִהְלִים (קמו) "רוֹצֶה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמִּיֻּחָלִים לְחִסְדֵּיוֹ", רָאִינוּ אִיךָ שְׁזָה הַמִּיֻּחָל וְהַמְקֻוּה וְהַמְצַפָּה לֵה' אֵף שְׂאִינוּ בְּכָלל 'יִרְאָיו' וְעַדִּין רְחוּק הוּא מִמַּעַלָּה זֹו אָבֵל בִּבְחִינַת הַכְּסוּפִים שְׁוֹה הוּא לְזֶה הִיָּה ה' וְחָשׁוּב הוּא כְּמוֹתוֹ, וּמָה שְׂזוּכָה הִיָּרָא מִבְּחִינַת יִרְאָתוֹ זוּכָה זֶה הַמִּיֻּחָל בְּאַמָּת וּמִשְׁתַּדֵּל בְּכָל יְכָלָתוֹ בְּמַעֲמָדוֹ מִבְּחִינַת הַכְּסוּפִים, כִּי לְבִסּוֹף יִזְכָּה עַל יְדֵי כְּסוּפָיו הַטּוֹבִים לְחֹזֶר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִהְתַּעַלּוֹת עוֹד וְעוֹד עַד שְׂיִזְכָּה שְׁמִלְמַעַלָּה יִכְנוּ גַם אוֹתוֹ בְּשֵׁם יִרְאָה'. וְכִמּוֹ בְּדִין סוֹרֵר וּמוֹרֶה אָמְרוּ רַז"ל (סנהדרין פרק ח, ה). שְׁנַעֲנֵשׁ עֲתָה עַל שֵׁם סוֹפּוֹ. כְּמוֹ כֵּן בְּמִדָּה טוֹבָה דְּנִים אוֹתוֹ לְטוֹב וְלִזְכוּת עַל שֵׁם סוֹפּוֹ וְרַחֲמָנָא לִיבָא בְּעִי, וְה' יוֹדֵעַ בְּאַמָּת מָה כְּוָנָתוֹ בְּכַנִּימִיּוּתוֹ.

ז – שט

אָמְרוּ בְּכָתוּב: חוֹשֵׁף שְׁבִטוֹ שׁוֹנָא בְּנוֹ (משלי יג). שְׂאִין הַכְּוָנָה בְּדוֹקָא לְהַרְבִּיץ בּוֹ אֱלָא שְׂיִדַּע הַתִּינּוֹק שְׁנִמְצָא הַשְּׁבִיט וְהַעֲנֵשׁ מוֹכֵן וּמִזְמָן אִם לֹא יִתְנַהֵג בְּטוֹב. אָבֵל לֹא שְׂיִכָּה וְיִחְזֹר וְיִכָּהוּ חֲלִילָה בְּפַעַל. רַק יָדַע בְּחֻכְמָתוֹ לְהַטִּיל עָלָיו מְרוֹתוֹ וְיִרְאָתוֹ. וְכֵאלוּ מְנַח וּמוֹכֵן הַשְּׁבִיט וְהַמְקַל לְהַכָּאתוֹ.

ז – שי

אָמְרוּ בְּמָה דְּכָתִיב (ישעיה י, ג) 'מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ' שְׁנִמְצָא לְפִי זֶה שְׁזָה הַבַּעַל גִּאָוָה כְּשִׁנּוּטִיל לְעַצְמוֹ אֶת הַגִּאָוָה וְהַכְּבוֹד הָרִי הוּא כְּבִיכּוֹל מִמַּעַט אֶת ה' מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ'.

ז — שיא

אָמרוּ בְּצָחוֹת: מַה שְּׁאָמְרוּ רַז"ל (ברכות ו:): עַל הַפְּתוּב 'פְּרוּם זְלוּת לְבָנֵי אָדָם', אֵלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם. סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ בְּעֶקֶר עַל אֲמִירַת תַּחֲנוּן שְׁאֵז נֶפֶר בְּיוֹתֵר הַזְּלוּל, כְּמוֹ שֵׁישׁ בְּצָבוּר הַמִּתְפַּלְלִים הַשְּׂמֵחִים עַל קִצּוֹר הַתְּפִלָּה.

ז — שיב

אָמְרוּ עַל מֵאֲמַר רַז"ל: (ברכות לה:): הִרְבָּה עָשׂוּ כְּרַבִּי שְׂמֵעוֹן וְלֹא עָלְתָה בִּידָם. שְׂאֵכֵן 'הִרְבָּה' לֹא עוֹלָה וּמִגִּיעַ לַעֲשׂוֹת, אֲבָל מַעַט שִׁיף וְשִׁיף, שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל מַעַט לְהַשְׁתַּדֵּל בֵּן לַעֲשׂוֹת כְּרַבִּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי וַיִּצְלִיחַ בְּמַעַט וְעוֹד מַעַט. עַד שִׁיגְרַף הִרְבָּה פְּעָמִים מַעַט לִהְיוֹת כְּרַבִּי שְׂמֵעוֹן וּכְמוֹ כֵּן בִּשְׂאֵר מִדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁל תְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים וְצַדִּיקִים וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל חֵיב אָדָם לוֹמַר מְתִי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי כְּמַעֲשֵׂה אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְהֵבֵן. שְׂעַל בֵּן יָכוֹל אָדָם הַמִּתְיַגֵּעַ בַּעֲבוּדַת ה' שֶׁהִרְבָּה פְּעָמִים יִהְיֶה בְּמַעַט בְּמִדְרַגַּת צַדִּיקִים מְפֻלְגִים, וְלִזָּה צָרִיף שִׁישְׂאָף הָאָדָם שִׁיְהִיָּה מַעַט כְּצַדִּיק גָּדוֹל וְעוֹד מַעַט, וְעוֹד מַעַט עַד שִׁיִּזְכֶּה לְהִרְבָּה מַעַט לִהְיוֹת כְּמוֹתָם.

ז — שיג

אָמְרוּ בְּפִירוּשׁ מֵאֲמָרָם זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה: (שבת יב:): מִי שֵׁישׁ לוֹ חוֹלָה בְּתוֹף בֵּיתוֹ יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים. וְהִינּוּ כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלִל כְּשֵׁאִינוּ הוֹלֵךְ לְחָכָם, מִחֻפּוֹשׁ הָאָדָם לַעֲצֹמוֹ כָּל מִינֵי יַעֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת הַנִּרְאוֹת לוֹ לְנִכּוֹן - אֲבָל כָּלָם הֵם יַעֲצוֹת נִכְעָרוֹת כִּי מֵאִין לוֹ יַעֲצָה נִכּוֹנָה, וְעַל בֵּן יַעֲצוֹתוֹ הָאֲמִתִּית שִׁיִּלֵּךְ אֶצֶל חָכָם, וְהִחָכֵם הַזֶּה יִלְמְדֵהוּ וַיַּחֲזִקֵהוּ עַד שִׁיִּנְכַח שְׂעֶקֶר הָעֲצָה הַנִּכּוֹנָה הִיא הַתְּפִלָּה שְׂעַל יָדָה יַעֲזֹרֵהוּ ה' לְמַצֵּא יַעֲצָה נִכּוֹנָה לְכָל תְּלִיזוֹ וּמִכּוֹתִיו, וְזֶהוּ יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם - וַיִּלְמְדֵהוּ אִיף שִׁיִּבְקֹשׁ עָלָיו = עַל יַעֲצוֹמוֹ רַחֲמִים.

ז – שיד

במאמרם ז"ל שאמרו: אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך (מגילה טו). אמרו פי הנוהג שפעולם שמים האדם לב למברכו ונקא כשמברכו על דברים נשגבים ועליונים, אבל על ברכה פשוטה כמו למשל, שיזכה לעשות ברכה בכונה, ושיניח תפלין כראוי וכדומה ברכה כזו קלה בעיניו, ועל זה אמרו אל תהי אפלו ברכת הדיוט הינו ברכה של מצוה שבעיניך היא קלה ופשוטה שלא תהיה קלה ומבזה בעיניך.

ז – שטו

אמרו בצחות בלשון המשנה שאמרה: ודע מה שתשיב לאפיקורוס. (אבות ב, יד), הינו שתשיב לאפיקורוס שאין לי 'מה' לדבר עמך שום שיחה מאחר שאתה אפיקורוס, ואיני רוצה עמך שום שיג ושית. והינו 'מה' - הוא שתשיב ותאמרו לאפיקורוס. (ר' יעקב קלמנוביץ מלמד ז"ל בשם אנ"ש)

ז – שטז

במשנה (אבות ה, כ) עז פנים לגיהנם ובשת פנים לגן עדן. שאלו אנשי שלומינו ממה נפשך אם הוא בעל עברה מגיע לו ענש הגיהנם ואם צדיק הוא מגיע לו גן עדן ואם כן במי מדברת המשנה. ואמרו שיש שזה קאי וסובב על זה שאכן עשה מעשים טובים, ומצד מעשיו לבד היה מגיע לו גן עדן, אולם מחמת גאונותו ומחשבות הגדלות שלו נעשה עז פנים ויכול להכשל רק מחמת עזותו וגאונותו במכשולות כאלו שיהיה ענושו גיהנם, אבל יש אחד שמצד מעשיו לבד מגיע לו ענש גיהנם אולם אם אף לו, יש בשת פנים והכנעה ומתבטל בפניו יראי ה' והצדיקים, הרי שמחמת הבושה והלב נשבר שאופפת אותו, היא שתביאהו לתשובה שלמה עד שיזכה לגן עדן.

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קבג

כי העקר ויסוד הקדשה של כל יהודי הוא ההכנעה והלב נשבר וזה אין יודע אף אחד כי אם השם יתברך שֶׁלִפְנֵי נִגְלָה הַכֹּל. ועל כן אף שהוא צדיק אם יש בו חסרון זה של עצות פנים, סופו לירש גיהנם בודאי. ולהפך, אם אכן כעת המעשים שלו אינם פשוטה אבל יש לו בשת פנים סופו יהיה לירש גן עדן.

ז – שיח

אמרו ופרשו במאמרם ז"ל שֶׁאָמְרוּ: (קהלת רבה א) יש לו מנה רוצה מאתים וכו'. שֶׁכְּמוֹ שֶׁבִּגְשָׁמִיּוֹת כֵּן הוֹלְכִים וְסוֹבְבִים הַדְּבָרִים, על אחת כמה וכמה ברוחניות, שֶׁלֹא יִסְתַּפֵּק הָאָדָם בְּמָה שֵׁישׁ לוֹ וּבְמָה שֶׁזָכָה (לפי דעתו) אֲלֵא יִכְסֹף לְעוֹד וְעוֹד וְלֹא לַחֲשֹׁב שֶׁכָּבֹד הַשִּׁיג וְהַגִּיעַ, כִּי הַמְּלָאכָה מְרַבָּה וְאֵף עַל פִּי כֵּן לֹא עָלִיף הַמְּלָאכָה לְגַמֹּר וְאִי אֶתָּה כֵּן חוֹרִין לְהַבְטִיל הַיְמָנָה. וְאִדְרָבָא אִם מְרַגֵּישׁ שֵׁישׁ לוֹ 'מָנָה' רוֹחֲנִית וּבִסּוּף יִרְצָה וַיִּשְׁתַּדֵּל לְהַשִּׁיג כְּפֹלּוֹ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם.

כי בענין מדת העזות יכול בקל להכשל העוסק בתורה פעמים יותר מזה שֶׁלְעֲמֻתּוֹ, אף שאינו כל כך בן תורה כי מתחזק בעזותו דווקא מחמת התורה ומעשים הטובים שעשה, ואם לא ישיג יכול ליפול לדמיונות של גדלות עד שיהיה עז פנים ביותר עד שתביאהו לגיהנם ממש, ויש פעמים שאף יעבר ויחיה כך כל ימי חייו עם דמיונות שווא כשכלו עובר והולך לגיהנם, ועל זה בעקר סובב והולך מאמרם 'עז פנים לגיהנם' יהיה מי שיהיה.

ז – שיח

אמרו: על פי המובא בזהר ראה פרשת כי תשא דף קצב: ועוד) בְּקִשְׁתָּ הַזֶּהָר וְתִרְוִצוּ הַנּוֹרָא, וְתַפֵּס שָׁם בְּלִשׁוֹן רְחִימִין דְּנִפְשָׁאִי וְעוֹד כְּמָה וְכְמָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה וְאָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוּמִינוּ, שֶׁסִּבַּת הַהֲשָׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת הָאֵלוּ הֵיוּ אֵף וְרַק בְּגִין אֲהַבַּת הַחֲבָרִים שֶׁהִיְתָה בֵּינֵיהֶם,

קבר שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

שְׁמַחַת גִּדְלָה הָאֵהָבָה שְׂבִינִיהֶם זָכוּ לְהָאֲרֵת הַתּוֹרָה וְהַשְׁגוֹת גְּבוּהוֹת פָּאֵלוּ, וּמִכָּאֵן אָמְרוּ בְּצַעַר: מִי יוֹדֵעַ כִּמָּה הֵינּוּ אַף אֲנוּ זֹכִים לְהָאֲרוֹת וְהַרְגָּשׁוֹת וְהַשְׁגוֹת גְּבוּהוֹת אֵלּוּ הֵיטָה הָאֵהָבָה בִּינִינוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַצִּדִּיק מִשְׁפִּיעַ בְּתוֹרָתוֹ לְהַדְבִּיקִים בּוֹ לְפִי גִדְלָה הָאֵהָבָה שְׂבִין הַמִּקְרָבִים וְכִמּוֹ שְׁמַתְבָּאֵר הַדְּבָר הַיָּטֵב בְּתוֹרָה יג ח"א בְּלִשׁוֹן הַרְבֵּב"ח חֲבֵרִית מִי שֶׁבִקֵּת מִיָּדִי בְּעֶלְמָא וְכו' עֵינִי שָׁם.

ז – שיט

אָמְרוּ: עַל הַנֶּאֱמָר בְּנֶסֶח הַתַּפְּלָה שֶׁבְּכִרְפַת אֶהְבֵת עוֹלָם וְכו': לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ, שֶׁפִּדְיוֹעַ 'לְשֹׁמֵר' סוֹבֵב עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְ'לַעֲשׂוֹת' הֵינּוּ הַמַּצּוֹת עֲשֵׂה, וּמֵהוּ שֶׁחֲזַר וְאָמַר 'וּלְקַיֵּם' אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ? וְאָמְרוּ שֶׁהוּא עַל פִּי הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה כִּבּ בְּעֵינֵי הָעֲבוּדָה שֵׁישׁ בְּבַחֲיִנַת הַדְּבוּרִים שֶׁסָּבִיב הַמַּצָּה, שֶׁעַל זֶה אֲנוּ מְבַקְשִׁין 'לְקַיֵּם' אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאֵהָבָה. שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת הַדְּבוּרִים שֶׁסָּבִיבוֹת הַמַּצּוֹת וְהָעֲבוּדָה בְּזֶה הוּא עֲבוּדַת הָאֱמוּנָה בַּה' וּבְתוֹרָתוֹ וְהָאֱמוּנָה הַגְּדוֹלָה שֶׁצָּרִיךְ לְקִיּוּם הַמַּצּוֹת. עַד שֶׁבּוֹ תְּלוּי קִיּוּם כָּל הַמַּצּוֹת וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קיט) כָּל מַצּוֹתֶיךָ אֱמוּנָה.

ז – שכ

אָמְרוּ בְּכִמָּה שְׂאוּמְרִים בְּתַפְּלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה "כִּי זֹכֵר כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת אַתָּה הוּא ה'". הֵינּוּ שֵׁישׁ שֶׁהָאֵדָם שׁוֹכַח דְּבָרָיו הַטּוֹבִים וְאֵינּוּ מַתִּיחִס אֲלֵיהֶם וְאֵינּוּ מַתְגַּאֵה בָּם, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל זֹכֵרָם וּמַעֲלָה זְכוּרָם בְּיוֹם הַדִּין לְהַמְלִיץ טוֹב בְּעֵדוֹ וּלְחַיִּים טוֹבִים אֲרָכִים וּלְשָׁלוֹם. וּלְהַפְּךָ ח"ו כְּשֶׁעֲשֵׂה מַעֲשִׂים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים וְאֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עֲלֵיהֶם, וּמַעֲבִירָם מִדַּעְתּוֹ כָּאֵלוּ לֹא הָיָה, אֲזִי בְּיוֹם הַדִּין זֹכֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת שָׁלוֹ, וְדָנִים אוֹתוֹ לְמַעֲלָה בְּדִין ח"ו.

ז — שכא

שאלו אנ"ש במאמר תקוני הזהר (דף כט). שאמר: מאן נצח מאן דאחיד מאני קרבא בידוהי. מי הוא זה המנצח הקרב זה האוחז כלי מלחמתו בידו. ואמרו זאת בשבח הד' מינים והלולב שבראשם, עין שם. ושאלו הרי המנצח האמתי הוא זה שפבר אינו אוחז הכלי קרב בידו, כי פבר נצח את אויביו ואין לו עוד צרך בכלי קרב? ותוצו שזה עצמו גופא שאלת הזהר, וזה זה עצמו תרוצו והינו שאין מלחמת היצר כשאר המלחמות שיש מנצח ומנצח, ואחריו באה המנוחה, כי במלחמת מצוה והקדש המלחמה היא תמידית משוף כל חיי האדם 'משעה' שהוא ננער ממעי אמו' עד אחר קבורתו לאחר שנות ימי חייו. כי המלחמה היא תמידית, וזהו ששואל הזהר מי הוא המנצח שבקדשה במלחמת הקדש שאינה בדרך שאר המלחמות, זה 'האוחז תמיד' כלי הקרב בידו, כי היצר הרע הוא המסית והמדיח והאורב והמצפה בכל רגע על האדם להביאו לידי מכשול כל ימי חייו, והמלחמה והחזית שבה היא תמידית. (וראה ליקוטי הלכות ה, יט) שבת ז, נד. וראה עוד בהלכות ברכת הריח וברכת הפירות הלכה ה, יט)

ז — שכב

אמרו על זה המתקרב לרבנו שצריך לשמע לדברי רבנו ולהתבטל אליו ולציתו על כל דבר שאמר וצוה, ואם אינו מצית ל'כל' צויו המפרשות, דומה לגר שמתגיר על תנאי של אי ציות לתורה בפרט אחד, שאז בודאי אין מגירים אותו.

ז — שכג

הסבירו בענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. שעקר מה שהיצר המסית מפחד ורועה משום כך למנע מהאדם שיתנהג בדרך ומנהג זה, הוא משום שחפץ להתעלל ולהשפיל ואף לעשות את

האדם כמשגשג ושוטה כמה שמחטיאו ואף כדי להמיתו, וכל פחדו ממנו הוא מזה שילך ויספר וילשין עליו לפני אביו הוא אבינו שבשמים, ועל כן ישקיע בזה למעלה מכחותיו למנע מהאדם ולהסיתו מדרך ונהגה קדושה זו, כי אז כשילך האדם ויספר וילשין עליו על מה שעולל לו בכל יום יכמרו רחמיו יתברך על זה האדם ויצילהו מידי המגלות, ולבסוף ינצחו זה האדם ויתגבר עליו, ולא תהיה ליצר שום אחיזה בו, ומזה נובע פחדו וחסשו של היצר המסית והמדיח והממית. אף שבדורנו אנו, אין נביאים ואין לנו אורים ותומים שיאמרו לנו מפרש עשה כך או כן, ואין לנו מראות וחזיונות, אף על פי כן כשעוסק האדם בתפלה לפני הקדוש ברוך הוא ומדבר לפניו דבורי אמת היוצאים ובוקעים מתוך הלב, הרי מחמת שחזתמו של הקדוש ברוך הוא אמת כמו שאמרו רז"ל. אזי מציין בו ומאיר בו נקדת אמת כל שהוא שידע על ידה את אשר לפניו לעשות, וברב התפלות וברב הימים ישיג ויגיע להבין היטב לאשורו את אשר לפניו באמת, וינצל מכל הפחיתים והשקרים שהיצר מניח לפניו ולא יטעה לבבו מן האמת, באמת.

ז — שכד

אמרו שעקר ההתעוררות תבוא לנכון דיקא על ידי רבוי ההתחזקות, וכמו המובא בספרים, שהיה פעם מלך אחד שאחד מהשרים פגע בכבודו מאד, והמלך שהיה חכם לא הענישו בענשו המקבל, אלא צוה לשריו הגדולים להעלות את זה השר לדרגה גבוהה יותר, וזה השר שראה שאחר שפגע כל כך בכבוד המלך לא די שלא הענישו על זה עוד גם מכבודו ומגדלו יותר, בוש לו בנפשו מאד איך בא זאת לידו לצער כל כך את המלך, והמלך הלך בכל פעם וגדלו יותר ויותר וכל פעם נשבר לבו והתבייש יותר ויותר. כמו כן בכל פעם ופעם שנחשב אצלו יותר כל מעשה טוב שעשה וכל נקדה טובה שמוצא בעצמו ושמח בה, אז מתעורר יותר לבו בקרבו

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קבז

לומר: אם כן חשוב ונפלא מעשה טוב זה ואף הרהור טוב זה וזה, הרי כמה חבל על הימים שעברו אצלי לריק ולא ידעתי להחשיב אלו המעשים טובים, וכמה חבל שעוד עשיתי אלו ואלו המעשים שהכעסתי בהם את בוראי. נמצא שדוקא כשמבין להתחזק ולהחשיב את הדברים הטובים, כל כמה ששמח בהם יותר וידע להחשיבם יותר, כמו כן מתעורר לבו בקרבו להרבות עוד ועוד במעשים טובים כראוי כנכון וכהגון.

ז – שכה

בענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. מאחר שיסוד הדבר הוא הענין של ה'ישוב הדעת' הנכון כאן בעולם הזה, הרי שעל פני הזמן הנכון לקימו הוא בזמן הנוח לאדם לקימו יתיה מתי שיהיה אם ביום ואם בלילה. הינו שיקבע זמן הנוח לו והמישב בדעתו לסגור עצמו במקום מיוחד ומפרש, שבו יוכל להשיח נכונה כל אשר על לבו בפרוטרוט. וכל שעות היום טובות לו לענין זה אם הם בזמן הנוח לו מסבה שתהיה לקימו בזמן זה. וכל אחד צריך לשקל בדעתו הזמן הנכון לו.

ז – שכו

אמרו: עקר מעלת השגותיו של רבנו היה בזה, שבכל פעם הגיע והשיג רחמנות השם יתברך יותר ויותר, ואף על הגרועים ביותר ומשום כך כפי השגותיו כן הם דבורי ההתחזקות שגלה, ואת זאת הרחמנות שגלה והשיג הורישו לנו. ואשר על פני נאמין יותר ויותר שעדין יש לנו תקנה וכן לחברינו ואשר על פני גם נביט בכל פעם בהסובב אותנו יותר ויותר בעין טובה וברחמנות, ונדון תמיד את הכל לכף זכות. (וראה ליקוטי הלכות תפילין ה, ט)

ז — שכז

אמרו אנ"ש בשבחו של רבנו הקדוש שמחמת טוב העין שלו נתן לנו הדרכות ועצות גבוהות כאלו, אף על פי שמצד מעשינו איננו ראויים לזה כי דרך סלל לנו בשפלותינו, ולכל אחד מישראל אף להקטן שבקטנים דרך גבוהה העולה למעלה למעלה, עד אין סוף, מה שלפנים לא היו משתמשים בדרך זו אלא בעלי מדרגות וצדיקים יראים ושלמים. ורק הוא בטובת עינו מסרה אף לנו והוא בחסד חנם ממשי. וכמו שאמרו רז"ל (נדרים לח.) לענין הפלפול שמשה רבנו הוא אשר בטובת עינו מסרה לכל ישראל.

ז — שכח

אמרו: עקר חשיבותו הדרו וזיוו של דברי רבנו שנאמרו בכלליות גדול הוא דוקא כשימצא ומתבטא בפרט, הינו בעבודת היחיד של כל אחד שמקבל דעתו כראוי ומצייתו כראוי. כי אין בכלל אלא מה שבפרט והפרט הוא כעין הכלל. כי הדברים הכללים עקר מעלתם כשנפרים בפרט.

ז — שכט

אמרו: מאחר שרבנו אסר לנו להפנות לבנים, מחיבים אנו ביותר מאחרים להשתדל בעצות אחרות, הינו בהרבה תפלות להשם יתברך, ובשיחות רבות עם הילדים בדבורים של יראת שמים, ובדרכי נעם עמהם ובמתנות ודברי מתיקה על התנהגותם הטובה וכדומה, כי החנוף הבא בדרך הפאה אף שנראה שפועל בה תיכף ומיד, ברוב הפעמים ההפאות הם מחמת כעס האב שיש לו הרבה כעסים מעניניו שלו ואינו כלו בטהרת החנוף, ולפעמים מחמת קצור דעתו וסבלנותו רוצה לגמר הדבר במהירות וממנה נובע המכות, שבעצם לא תקנו את בנו בשרש. (וראה עוד ח"ב צא. ו, שלו)

ז – של

אָמרו אנשי שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲנִין הַשִּׁיחָה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל הוּבָא לְעִיל חֵלֶק סְעִיף א. לַעֲנִין עֲבוּדָת ה' שְׁפִשְׁנוּפֵל הָאָדָם לְתוֹף בֵּין ח"ו צָרִיף לַפְחוֹת שִׁיחָה רָגֵל בַּחוּץ, וְכֵן רָגֵל בַּחוּץ רָגֵל בַּפְּנִים 'א פּוֹס אַרְיִין א פּוֹס אַרְוִיס' וְהַעֲקָר שֶׁהָרָגֵל הָאֲחֵרוֹן יִהְיֶה בַּחוּץ, שְׁנֵה הָרָגֵל הָאֲחֵרוֹן הֵינּוּ בָּיוֹם הַהִסְתַּלְקוֹת, כִּי כָּל יָמֵי חַיֵּי הָאָדָם הֵם נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרוּרִים עַד נְשִׁימָתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה. וְהַעֲקָר שֶׁיִּצְלִיחַ לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּמִלְחָמָה הַגְּדוֹלָה וְהָאֲרָכָה, וְהָרָגֵל הָאֲחֵרוֹן יִהְיֶה מַחוּץ לַבֵּץ וּבָזָה יֵצֵא מִנִּצָּח בְּמִלְחָמַת עוֹלָם זו.

ז – שלא

אָמרו שְׁכָמוֹ שְׁמַחוּבֹתֵנוּ לְמִצָּא טוֹב בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וּלְעוֹדְדוֹ וּלְהַרְיֵמוֹ וּלְהַחֲזִיקוֹ בְּדַעְתּוֹ, כִּמּוֹ כֵּן מַחוּבֹתֵינוּ לְכָלִי לְהַגְבִּיחַ שׁוֹם אָדָם יוֹתֵר מְדִי וְכַדִּי שְׁלֵא יִפֹּל עַל יְדֵינוּ לְגֵאוֹה וְדַמְיוֹן הַכְּבוֹד. (וראה חלק ב, תשצה)

ז – שלב

אָמרו אנשי שְׁלוֹמֵינוּ שֶׁהַתְּבִיעָה וְהַטְעָנָה וַיּוֹם הַדִּין שִׁיחָה לְעֵתִיד עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ יִהְיֶה קָשָׁה יוֹתֵר מִשְׁאָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי אוֹתָנוּ יִתְבָּעוּ מָאָד וַיֹּאמְרוּ לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הֲרִי הִיא לָךְ רַבִּי גְּדוֹל כָּזָה, וּמַדּוּעַ לֹא הִקְשַׁבְתָּ לְקוּלוֹ וְכו' וְכו' וּמָה נֹאמַר וּמָה נִדְבָּר. אָבֵל אֵף עַל פִּי כֵּן עֲדִיף שִׁיחָה כֵּן - מְלָהּיוֹת חֵס וְשְׁלוֹם מְרַחֵק מִרַבֵּנוּ לְגַמְרֵי כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה כִּמּוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל, (יומא עו.) וּמַעֲט הִתְקַרְבוּתָנוּ אֶל רַבֵּנוּ עוֹלָה בְּמַעֲלָה יִתְרָה עַל רַב הַתְּרַחֲקוּתָנוּ. (וראה חלק ד, ת. וְשֵׁנִד)

ז – שלג

פִּידוּעַ כָּנָה רַבָּנוּ ז"ל אֶת בְּרִסְלָב בְּשֵׁם 'בֵּית חֲרָשֶׁת שֶׁל הַיְּהוּדוֹת' "פֶּאֶבְרִיק פֹּון אִיִּדִישְׁקֵיִיט" וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂכָמוּ בְּבֵית חֲרָשֶׁת גָּדוֹל שְׁעוּבָדִים בּוֹ מֵאוֹת אַנְשִׁים לְהוֹצִיא וּלְגַמֵּר כָּלִי כָּל שֶׁהוּא, הָרִי שְׂפָלָם עוֹמְדִים עַל עֲמָדָם וּמְשַׁלְּמִים אֶת הַתּוֹצָר עַד שֶׁלְּבִסּוֹף יוֹצֵא הַמוֹצָר בְּרוּר וְגָמוּר, וְהָאֵם שִׁיף שִׁיחֲשָׁב וַיִּתְּפֹאֵר אֶחָד מִהַפּוֹעֲלִים שֶׁהוּא מַחְמַת חֲכָמָתוֹ וּמַעֲשֵׂיו הוֹצִיא מוֹצָר זֶה וְזֶה, וְהָרִי יִהְיֶה לְשֹׁחַק, וְכִי שִׁיף לְהַפּוֹעֵל הַפְּרָטִי שִׁיחֲגָאָה בְּמַעֲשֵׂה הַנֶּגֶם עַל יְדֵי כָּל הַפּוֹעֲלִים בְּבֵית הַחֲרָשֶׁת? כִּמוֹ כֵּן הוּא עֲנִין בֵּית הַחֲרָשֶׁת שֶׁל רַבָּנוּ, שְׂאֲחֵר הַתְּקָרְבוּתָנוּ לְדַרְכּוֹ הַקְּדוּשָׁה אֵין אֶחָד הַיָּכוֹל לְהַתְּגַאֵר עַל חֲבֵרוֹ, וְכָל הַיּוֹצֵא וְהַנֶּעֱשֶׂה וְהַמְּנַפֵּק הֵנָּם תּוֹצְאָה שֶׁל בֵּית הַחֲרָשֶׁת הַגָּדוֹל, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּאַחֲדוּת שְׂבִין הַפּוֹעֲלִים. וְכִשְׁפּוֹגֵם בְּאַחֲדוּת עַל יְדֵי שְׂמִתְגָּאָה עַל חֲבֵרוֹ הָרִי הוּא כְּאוֹתוֹ פּוֹעֵל הָעוֹמֵד וּמְקַלֵּק אֶת הַמוֹצָרִים וְסוֹפּוֹ יִהְיֶה לְפִטְוִרִין.

ז – שלד

אָמְרוּ לָזֶה הַמִּתְקָרֵב מִחֲדָשׁ: אַכֵּן נִתְגַּלָּה לָךְ סוֹד הֵלֵא הוּא עֲנִין וְדָרָךְ רַבָּנוּ, אָבֵל תִּדַּע שְׁסוֹד זֶה נִשְׁאַר שׁוּב סוֹד וְעֲלִיךָ לְהַעֲמִיק בְּצַפּוֹנוֹת הַסּוֹד וַיִּתְגַּלָּה יוֹתֵר הַסּוֹד וְכֵן הֵלֵאָה. וְשִׁלָּא תַחֲשָׁב חֲלִילָה בְּשׁוּם פֶּעַם שֶׁהַתְּגַלָּה לָךְ הַסּוֹד וְהָרִי. כִּי עֲמָק עֲמָק הוּא. (וראה חלק ד, שסט)

ז – שלה

אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמֵאֲמָרוֹ הַיְּדוּעַ שֶׁל מוֹהֲרֵנִי"ת: (על פי דְּבָרֵי רַבָּנוּ ז"ל שֶׁבִּלְקוּטֵי מוֹהֲרֵנִי"ן סִימָן סו, עִי"ש בְּמָה שֶׁמִּבְּאָר שֵׁם עֲנִין אוֹת א' וְהֵט' נִקְדּוֹת מִקְמָץ עַד שׁוּרוּק). רַבָּנוּ לוֹמְדִים עֲמָנוּ קִמְצָא. (כְּמוֹכָא לְעִיל וּבִסְפָּר עֲלִים לְתַרוּפָּה מִכְתָּב ש') "דְּעַר רַבִּי לְעֵרִינְט מֵיט אוֹנֵז קִמְצָא", שִׁישׁ גַּם בְּכוֹנְנָתוֹ לוֹמֵר וּלְהַדְגִּישׁ א. שְׁצָרִיךְ תָּמִיד לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלא

בהתקרבות לרבנו הקדוש וכתיונוק הבא לחדר וכך בכל יום כל ימי חיו. ב. להרגיש שמחה בהתקרבות לרבנו בכל פעם וכתיונוק ששמח ומשתעשע על ידיעתו בהברת קמץ א'. וג'. לדעת ולהבין בעקר יסוד ההתחזקות של רבנו שבא ללמדנו שאפלו נקדה טובה קטנה ומעוטה פידיעת קמץ א' גם היא חשובה עד אין סוף וצריך להחיות את עצמו אף בזה.

ז – שלו

אמרו כל מי שאינו זהיר לגמרי לבלי לקחת רפואות כרצון רבנו ו"ל הידוע, אין לו רשות כלל וכלל לחיות דעה בזה לזה המשתמש ברפואות. רק זאת יכולים הפל לומר שכל מי שחזק יותר בתפלה ינצל יותר מלהגיע לשמוש ברפואות. וכמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"ב סימן א'.

ז – שלז

אמר פעם אחד מאנשי שלומינו בצחות ובקמץ על פי לשון הכתוב (תהלים ד, ח) ובקמץ נ'תת ש'מחה ב'לבי ר"ת נ'חמן ב'ן ש'מחה. פ'דה ב'שלוש נ'פשי' ר"ת נ'חמן ב'ן פ'יגא. (שם נה)

ז – שלח

הסבירו ואמרו אנשי שלומינו לענין הבטחת רבנו ו"ל, שפשיאמרו על ציונו את העשרה מזמורים על ידי זה יוציא מהשואל תחתיים. שהכונה שישתדל לטובתו שיגמר תקונו כאן בעולם הזה כל אחד לפי צרכי תקונו. וזאת הבטחתו, הינו שיגמר ענינו ושליחותו שנשלח לזה העולם על צד היותר טוב.

ז – שלט

אמרו: יש לפעמים שזה המקרב שנתקרב שוכח מבחינת מעלת ההתקרבות ומגדל רחוקו מהיכן הגיע ושוכח מגדל החסד שעשה

קלב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

ועושה ה' עמו, עד שחושב עצמו כ'בן בית' ושוכח שעקר מעלת ההתקרבות לענין רבנו הוא כדי שיפיר היטב מדרגתו וכמה כמה יש לו להתעלות עדין יותר ויותר, והמשילו זאת לעני אחד שזכה משום איזה זכות מה עד שנתן לו רשות להפגס לבית אוצר המלך והוא סובב והולך בה ומתפעל מהדברים שבהם. וכך לרב שהותו שם מרגיש עצמו כבן בית עד שמתחיל להתחצף כנגד עבדי המלך וכדומה וחושב שזהו מקום הראוי לו מאז ומקדם, ושוכח מאין בא וכמה עני הוא באמת.

כמו כן זה המקרה לרב הרשות הרב וטוב העין הגדול של הצדיק שנותן לו רשות לחפש בגגו פפי רצונו יכול להיות שישפח ערכו האמתי. ועל פן צריך לזה שמירה יתרה לכלי לשפח עברו ולכלי לחשב ולדמות שהעשירות הגדול המנח לפניו שלו הוא, אלא יבין ויראה כמה רחוק הוא מזה מאד. וכל מה שנתנו לו לראות בגגו המלך הוא בשביל שיראה כמה רחוק הוא ולא כמה קרוב הוא עד שיחשב חלילה ששלו הוא האוצר, ומראים לו כל האוצרות להראות ולומר לו ראה כל האוצרות ודע לך שאם תצליח תוכל גם 'אתה' לזפות לכאלו אוצרות כמו שזכה זה בעל האוצרות, שזה בחינת מה שאמר משה (במדבר יא, כט) "מי יתן והיה כל עם ה' נביאים". וזה בעל הדמיון לא די לו בענייתו ובטעותו עוד גם מתחיל לחיות דעות לעבדי המלך הסובבים ויש שגם מבזם ופוקד עליהם ולא מרגיש שהנה בפתע פתאם אולי יצו להוציאו ולגרשו החוצה ומאומה לא ישא בעמלו, כי אינו שלו כלל. ואין הוא בעצם שיך כלל למקום נכבד זה.

ז - שמ

היו כאלו מאנשי שלומנו שסברו שנתנו הנעשה לרפואה הוא קל יותר מנטילת תרופות. כי הרופא פותח המקום וחותך מה שאינו טוב וראוי או תופר תפירה הנצרכת וכל זה הוא דבר חיצוני שאינו

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלג

מעלה ומוריד לשרש תהלוכות חקי נפש האדם והתערבות בסוד קיומו לא כן הם הרפואות המשנים אורחות.

ז — שמא

אמרו: הפשיטים והתמימים על פי רב מצליחים בחייהם יותר מהחכמים המתחכמים, ויש שזוכים אף לדרגות גבוהות, וכל זה מחמת שאין חכמתם מרבה ממעשיהם ואת מעשיהם עושים הם בתכלית הראוי לפי ידיעתם בעקר, ועל כן שלמים הם יותר מהחכמים. ובודאי זה החכם שהולך ומתאמן בדרך התמימות מתעלה מאד מאד.

ז — שמב

אמרו דומה רבנו עם עצותיו הטובות הרבים לחנות בית המרקחת שיש בו את כל הרפואות והמרשמים הטובים המועילים בודאי ללא ספק, ורק נשאר לו לזה הנכנס בה לקחת את הרפואות והמרשמים ולהשתמש בהם ולעשותם ולהרפיקם פראוי כפי ההוראות הפתובות בהם.

ז — שמג

אמרו: עצם ההליכה לישן מקדם כדי לקום ולהתעורר בחצות הוא כבר תוצי מהקימה.

ז — שדמ

היו אומרים אנשי שלומינו שההבדל שיש בין זה האדם שתיכף כשנכשל במה שנכשל ח"ו כל אחד ומכשולו, תיכף מהרהר בתשובה ומבקש סליחה וכפרה מאתו יתברך, לבין זה שממתין בתשובתו ודוחהו לאחר זמן, הוא כההבדל שיש בין חמץ למצה שהחמץ מקבל חמוצו ואסורו דוקא על ידי השתיה, מה שאין כן המצה, שאף שגם בה יש הקמח והמים אבל מחמת שאין משהה אותה נתן לה שם

קלד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

מצה, כי זה שנותן תיכף מחאה על מצבו בזה נצל שלא יתחמץ לבבו ומצבו חס ושלום, ואז קלה יותר בהרבה תשובתו.

ז — שמה

אמרו במשל: כמו סוחר טוב חושב תמיד על רווחי מסחריו, ומנסה בכל פעם איך להרויח עוד רוח באפן כזה או כזה. וכל מחשבתו תדירה במחשבה זו, כמו כן צריך להיות גם בעבודת השם יתברך, שצריך תדיר לחשב איך יכול להרויח יותר קדשה ויותר תורה ודעת ואיך אפשר לעשות עוד דבר ופעלה כזו שיהיה לו מזה רוח רוחני יותר ויותר וכמבאר בתורה מ"ט (ליקו"מ ח"א) שייצר טוב הינו מחשבות טובות איך לעבד את ה'. כי כל עקרו של האדם נמדד לפי טהרת מחשבתו וכל מה שנטהר מחשבתו יותר כן מעלתו גבוהה יותר. וכשנותן צדקה ועושה שום מצוה יבקש בתפלה שעל ידי זה יטהר מחשבתו יותר ויותר. וכן בכל פעם ופעם כשעושה שום מצוה ושום טוב.

ז — שמו

אמרו אנשי שלומנו דוקא אדם כזה שכל נקדה טובה וכל מעשה טוב שעושה חשוב הוא בעיניו הוא זה המצליח לאגר מהם הרבה ולהתעשר בכך במעשיו הטובים, אבל מי שאינו אוסף ושומר ושמח אף בקטנות ובמעט לא יוכל להתעשר בראוי מהם, ואם אין חשוב אצלו המעט מפסיד לאט הרבה הרבה. וכעין מה שאמרו רז"ל (סוטה ח:): לענין צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. (וראה עוד חלק א, תרצז)

ז — שמז

כידוע המובא בספרים בגדל מעלת חשיבות ההכנה שקדם עשית המצוה. (ראה דרך חיים אבות ה, יד. וקדשת לוי פרשת בשלח. ספר המדות אות תפלה, כג) ואמרו אנשי שלומינו אין לך הכנה למצוה כמו התפלה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלה

להתפלל עליה קדם עשייתה, הינו שיזכה שיעשנה פראוי ושתהיה
לנחת רוח לפניו יתברך, ושיעשנה בשמחה ובשלמות הראוי.

ז — שמח

אמרו לענין מצות צדקה ומעשר, שפמו שאם חלילה אדם חולה
מאד, ובהכרח לו לעבר נתוח קשה ומסבך, אם יאמר לו הרופא
הגדול שמבקש סכום זה וזה עבור הנתוח הרי שלא שיף שיאמר לו
האדם שאין לו לתת סכום המעות הגדול, מחמת שאינו יכול לתת
יותר ממעשר מממונו, כמו כן פשמרגיש האדם נגעי נפשו באמת
ומבין כמה קשה הנתוח הקשה שצריך לעבר אין חל עליו דין מעשר
ואפלו חמש ויש שהוא בבחינת 'כל אשר לאיש בעד נפשו' (איוב ב).
רק שצריך בזה ישוב הדעת נכון.

ז — שמט

אמרו אנשי שלומינו שאצל זה שמקבל על עצמו לחזור בתשובה
באמת, הזמן נעשה חשוב אצלו כל כך ובכל פעם יותר ויותר עד
שאפלו חשבון של דקה אחת היא אצלו כשנים רבות, ושמירת הזמן
של האדם היא הסימן על חזרתו בתשובה שלמה. וזה שאמר
הכתוב (תהלים ז) תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם, כי אלה
שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר. הינו שבעת שהאדם זוכה באמת
לאור התשובה הרי שהזמן אפלו זמן של אלה שנה הם אצלו כאלו
כיום אתמול שפכר פרח ועבר.

ז — שנ

אמרו לכלל כל היסורים העוברים על כל אדם: הרי לבסוף
נגמרים היסורים הראשונים ובאים אחריהם נסיונות ויסורים ובורחים
חדשים, וצריך האדם תמיד לתפס עצמו ולהזכיר ולומר לעצמו: הרי
סוף כל סוף יגמרו היסורים העכשויים ומה ישאר לי מהם לטובה,
ויתחזק לקבלם באהבה ושיסכים שהיסורים ימרקו אותו ויכפרו לו

קלו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

על עונותיו, ודיקא על ידם יזכה לעלות ולהתעלות ולהשיג דרגות גבוהות, וכמו שהיה לישראל בעבודת הפך במצרים בכלליות ובפרטיות וכו' וכו'. ואחר כך במ"ט ימי הספירה, שדוקא לאחר שספרו מ"ט ימים והשתוקקו כל יום להשיג האורות הנעלמים, לבסוף אכן זכו לראות עין בעין איך שירד ה' על הר סיני וקבלו התורה, וכמו כן נעשה ונשנה הדבר לכל אחד בפרטיות בענין היסורים, שפשזוכה להשפיל ולקבל היסורים באהבה לבסוף נגמרים ונתבטלים היסורים, וזוכה שהשם יתברך בכבודו ובעצמו יורד אליו לתן לו התורה לפי בחינתו, רק שצריך להשפיל לא להפסיק לספור ספירתו והשתוקקותו ויתחיל כל פעם מחדש עד שיזכה למה שיזכה.

ז — שנא

אמרו: בעת שהאדם מתפלל לה' יתברך על שום ישועה הנצרכת לו, צריך גם להתפלל שבעת שתבוא לו הישועה שיזכה להאמין שהכל בא ממנו יתברך ולא יתלה ישועתו חס ושלום בשום דרך הטבע, כי מאחר שדרך הנס לבוא ולהתלבש בדרך הטבע, על כן צריך להתחזק באמונה ולהאמין שהכל ממנו. וכמו שהתפלל אליהו בהר הפרמל פשהכניע את נביאי הבעל צעק ואמר: עגני ה' עגני (מלכים א יח). ואמרו רז"ל (ברכות ט:): עגני שתירד אש מן השמים ועגני שלא יאמרו מעשה כשפים הם. ונמצא שהתפלל הן על הנס והן שלא יאמרו שהוא בא חלילה שלא מצד הקדשה.

ז — שנב

אמרו: שאף שפיוס בדורותינו בסוף הגלות אנו בירידה והסתרה כזו, אף על פי כן מצד השני פיוס מתקבלים התפלות ונחשבים הרצונות למעלה הרבה יותר, וכל מעשה טוב נחשב היום יותר ויותר משנים עברו. (ועיין ליקוטי הלכות שבת הלכה ז, מג).

ז – שנג

אמרו אנשי שלומינו לענין היצר הרע הפא לאדם ומתחדש כנגדו מדי יום ביום, כמו שאמרו רז"ל (סוכה נב). שהאדם העקשן שאינו שותק לו וממשיך אף הוא להתחדש כנגדו, הרי שדומים הם לשנים המתקוטטים שפעם זה סוטר לזה ופעם זה סוטר לזה, אבל עקר הקובע לנצחון הוא זה הנותן את הסטירה האחרונה, וזה הנותן באחרונה הוא המנצח והזוכה. וכך פשהוא ממשיך לעבד ה' נמצא שהוא תמיד מנצח. (הרה"ח רא"ח רוזין ז"ל)

ז – שנד

אמרו: מהיצא והנלמד מדברי הזהר והספרים הקדושים שמעלת התפלה בעת חצות לילה הוא גם כזה, שאז מתקבלים התפלות שלא כתפלות היום שצריכים לעבר דרך שערים וצריכים לזכות שתתקבל ותעלה ותבוא ותגיע ותרצה התפלה. כי בחצות לילה אז נאמר (איכה ב) קומי רני בלילה לראש אשמורות שפכי פנים לבך נכח פני ה' - ממש. ועל כן חשובה היא מאד, ואז התפלות נכנסות לפניו ממש. ועל כן אז בסגלת התפלות להתקבל ביותר. (ועיין ביאור הליקוטים תו' ט).

שיח שרפי קודש

אמרות טהורות

ספרי רבינו

אַמְרוֹת טְהוֹרוֹת לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א

ז – שנה

הַעִירוּ וְרַמְזוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ לְעִנְיָן זֶה שְׁשָׁנִי חֶלְקִי הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' וּב' מִתַּחֲלִילִין בְּלִשׁוֹן 'אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי' וּבְיִדְאֵי רַמְזוֹ דְּבָרִים יֵשׁ בָּהּ.

ז – שנו

תורה א

וְזֶה בְּחִינַת תִּיּוֹ, שְׁעַל יְדֵי הַח"ן נַעֲשֶׂה בְּחִינַת תִּיּוֹ, וְכוּ'. וְלַעֲמִיל מִבְּאֵר עִנְיָן יַעֲקֹב וְעֵשׂוֹ, שְׁיַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַחֵן דְּקִדְשָׁה, לְעֻמַּת זֶה עֵשׂוֹ הוּא הַהֶפֶךְ מִזֶּה, עֵינֵי שָׁם. וְאָמַר רַבִּי אַבְרָהָם בְּרַבִּי נַחֲמָן זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה: דְּזֵהוּ עִנְיָן הָאֲרָבַע מֵאוֹת אִישׁ כְּמִסְפֵּר תִּי"ו שְׁבָאוֹ עִם עֵשׂוֹ נִגְדָּר יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית ל"ב, ו'; ל"ג, א), יַעֲזָר רָצוֹ לְהַתְגַּבֵּר נִגְדָּר בְּחִינַת הַתִּיּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.

ז – שנו

תורה ב

וְכָל מַלְחָמָתוֹ שְׁיַעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שְׁיִכְבֹּשׁ הַכָּל מִשָּׁם וְכוּ'. (סְעִיף א) שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הָרֹב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוִי יִצְחָק בִּנְיָדָר זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה: לְרַמֵּז בְּזֶה גִדּוֹל מַעֲלַת הַתַּפְּלָה, שְׁבָא בְּשָׁנֵי אֶפְנִים, הֵן בְּתַחֲלִית הַבִּקְשָׁה - שְׂאֵז מִבִּקְשׁ עַל עֶצֶם הָעֵצָה, וְלִמְשָׁל בְּעִנְיָן הַמִּבְּאֵר הָאֵם לִצֵּאת לְמַלְחָמָה אִם לָאוּ, וְהֵן לְסִיּוּם הַפְּעֻלָּה הָאֵם יִצְלִיחַ לְכַבֵּשׁ אִם לָאוּ, וְלִשְׁנֵי הַפָּרָטִים הַנ"ל תּוֹעֵלַת הַתַּפְּלָה הֵן לְתַת לוֹ עֲצָה נְכוֹנָה, וְהֵן הַהִבְטָחָה שְׁבִידְאֵי יִכְבֹּשׁ וַיִּנָּצַח. וְזֶה הָעִנְיָן הוּא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,

קמב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

שֶׁמִבְטָח לוֹ שְׁאֵם אוֹחֵז בְּתַפְלָה וּמִתְמִיד בָּהּ, יִקְבֹּל עֲצָה נְכוֹנָה, וְהַעֲצָה תֵּצֵא מִפֶּתַח אֶל הַפֶּעַל עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ "וְכָל מִלְחָמָתוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה - וְכָל הַכְּבִישוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ".

ז — שנח

תורה ג

וְכִד אֶתְפַּלֵּג לִילֵיָא, כְּדִין כְּרוּזָא כְּרִיז, כְּצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפַּח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי אָדָם. שְׁאָלוּ: לְכַאוּרָה מַה יֵּשׁ לָנוּ מִהַכְּרוּז הַיּוֹצֵא כִּד אֶתְפַּלֵּג לִילֵיָא. וְאָמְרוּ: שְׂזָה הָקָם בְּחֻצוֹת לִילָה הוּא זוֹכָה לְשִׁמְעַת הַכְּרוּז הַנִּלְל, וְיִזְהַר שֶׁלֹּא יִקְוֶה אוֹתוֹ הַקְּלָפוֹת כְּאֲשֶׁר תּוֹפְסִים יוֹקְשִׁים אֶת הַצַּפְרִים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, בשם רבי אלחנן ספקטור זכרונו לברכה)

ז — שנח

תורה ד

מִבְּאֵר בְּפָנִים שֶׁהַעֲוֹנוֹת נִחְקָקִים עַל הָעֲצָמוֹת, וְנִשְׁבְּרִין עַל יְדֵי זֶה. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא וְדוּי דְּבָרִים לְפָנֵי תַלְמִיד חָכָם. וְשֵׁם (בסוף אות ו') כְּתִב רַבֵּנוּ דְּמִצְוָה לְשׁוֹן הַתְּחַבְּרוֹת כְּשֶׁעוֹשֶׂה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת (מֵאלוּ הַחֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת) אֲזִי נִתְחַבְּרוּ שְׂבָרֵי עֲצָמוֹתָיו. (מדרש רבה אחרי פכ"א) וְהִנֵּה שֵׁם בְּמִדְרָשׁ כְּתוּב: "אִם עָשִׂיתָ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת, עֲשֵׂה כְּנִגְדֵן חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת". אֲךָ קָשָׁה דְּאִיזוֹ שִׁיכוֹת יֵשׁ לְעִנְיָן זֶה לְעִנְיָן הַתְּחַבְּרוֹת הָעֲצָמוֹת שֶׁהוּא עַל יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים. וּבְאֵרוֹ אֲנָשִׁי שְׁלוּמִינוּ, שֶׁהַכּוֹנֵה שֶׁעַל יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים שֶׁהוּא הַתְּשׁוּבָה, עַל יְדֵי זֶה נִתְהַפְּכִין עֲוֹנוֹתָיו לְזִכִּיוֹת, נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים עוֹשֶׂה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת (מֵאלוּ הַחֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת), שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְחַבְּרוּ שְׂבָרֵי עֲצָמוֹתָיו. (מעדני מלך)

ז — שס

שם. ועל ידי ודוי דברים יוצא מעצמותיו האותיות וכו', פי הדבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב "כל עצמותי תאמרנה" וכו'. (סעיף ה) שאלו אנשי שלומינו, איך אפשר להגיע לבחינת ודוי בזה של "כל עצמותי". ותרצו, שמשום כן צריך האדם להתנדות בכל פעם לפני ה', ועל ידי רב והרגל הודוי יזכה עד שיבוא פעם לבחינת ודוי בזה של בחינת "כל עצמותי תאמרנה", שעל ידי זה יוציא כל צורפיו הרעים החקוקים עמק בעצמותיו. (מעדני מלך)

ז — שסא

שם. וזה לשון עברה, שהצרוף של עברה עובר בתוך עצמותיו מעבר אל עבר (סעיף ו) ולעיל בסעיף ה' נקט רבנו משל מהדבור של הלאו של "לא יהיה לך" שהיה כתוב בלוחות, ודיק בזה הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שעל כן באמת גם בלוחות נאמר "משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים" (שמות לב, טו), שכמו שבקלפה העברה נחקקת בעצמותיו מעבר אל עבר, כמו כן בקדשה נאמר "משני עבריהם הם כתובים", ועל כן נקט דגמא מהכתוב בדבור 'לא יהיה לך' מעשרת הדברות שבלוחות. (שמעתי יום ג' פרשת "חיי שרה" תשמ"ז) (מעדני מלך)

ז — שסב

תורה ו

פי צריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום דיקו בזה, שלכאורה מה העבודה הזו למעט בכבוד עצמו, וכי מה לו לאדם ולכבוד כלל עד שצריך למעט בכבודו, ויותר היה נראה לומר כי צריך כל אדם לבטל כבוד עצמו. ואמרו: שעל כן נקט רבנו לשון זה, לרמז שענין זה להרבות בכבוד המקום תלוי במעוט

קמנד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

כבודו, ומעוט כבודו היא עבודה תמידית בכל עת ורגע, שצריך כל ימי חייו להשתדל למצט עוד ועוד בכבודו, ולהרבות תמיד בכבוד המקום, ועל כן נקט "למצט", כי תאנה זו מתגברת בכל דרגא, על כן נקט למצט, והינו למצט תמיד. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה) (מערני מלך)

ז — שסג

שם. כי מי שרודף אחר הכבוד אינו זוכה לכבוד אלקים וכו', והכל חוקרים אחריו ושואלים מי הוא זה ואיזהו שחולקים לו כבוד הזה וכו'. (שם) בארו אנשי שלומינו הפונה במה שכתב "הכל חוקרים אחריו", הינו בין למטה, בין למעלה בעולמות עליונים. (הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה) (ולעיל חלק ו', סעיף רנב)

ז — שסד

שם. ועקר התשובה - פשישמצע בזיונו ידם וישתק (סעיף ב). דיקו אנשי שלומינו בלשון רבנו שאמר, שעקר התשובה הוא פשישמצע בזיונו "ידם וישתק", ואמרו שדמימה היא בלב, ושתיקה הוא בפה, כי האדם פשקמכל בזיון צריך לשתק בפה למחרפו, וגם לדם בלב, ולכלי להתרעם על האדם המבזו, ולא על מדותיו יתברך ששלח לו את הבזיון הזה, וצריך להצדיק עליו את דין הבזוי ששלחו לו מלמעלה. (מערני מלך).

ז — שסה

שם. והפ"ף הוא פתור וכו'. (שם) שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שזהו שמוכא (פרדס רמונים שער ל, ח) שאות כ' שהוא מספר "עשרים" שזה בגימטריא למספר "פתור". (שניהם 620) : (מערני מלך)

ז - שסו

שם. בענין תשובה - שהיא בחינת פתח, בחינת המתנה, "משל לאחד שבא לקנות אפרסמון, אומרים לו המתן", וכו'. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שזה האפרסמון הוא בחינת השגת הפתח והסג לזכמה המבאר להלן בתורה, ועל כן כשבא לקנות אפרסמון זה, חייב להמתין, כי אינו ראוי לקבל זה האפרסמון - מחמת מעשיו ודרכיו הפגומים, ואם יתנו לו זאת תכף ומיד, יפגם זה האפרסמון, ואדרבא יבאיש ריחו. על כן אומרים לו המתן, ותראה ברצון ובהשתוקקות, ובזה תנקה מיד, ועל ידי זה תוכל לקבל מעט מן זה האפרסמון הקדוש, וכך מדרגה לדרגה יבסם כלו. (מעדני מלך)

ז - שסז

בענין תשובה - בחינת פתח, בחינת המתנה, "משל לאחד שבא לקנות אפרסמון, אומרים לו המתן", וכו'. צריך להבין מה היא עבודת המתנה, עד שהיא היא עקר התשובה, הלא לכאורה אין שום עבודה ועשייה בהמתנה? אמרו ובארו אנשי שלומינו בזה שאכן ענין המתנה הוא עצם הדבר מה שהאדם עומד על עמדו, אף על פי שאין רואה ומרגיש בעצמו שום התעלות, אף על פי כן אינו נסג אחור, רק עומד וממתין ומצפה וכוסף ומשתוקק ומתגעגע "מתי אבא ואראה פני אלקים", כי יודע שכל זמן שעדיין אין מקרבין אותו מלמעלה, זהו מחמת שעדיין אין ראוי לזה, ועל ידי הרצונות והפסופין עצמן יודבק ויתעלה, עד שיזכה להגיע להמדרגה העליונה שהיא בחינת האפרסמון, ו"לפום צערא אגרא": (מעדני מלך)

ז – שסח

תורה ז

על המבאר בתורה ז' חלק א' שתפלה היא בחינת זכרון. אמרו אנשי שלומנו שלזה גם מעלת התפלה. והינו שתזכר נשמתו לזכרון טוב בעולם הבא לבוא לצדיק האמת.

ז – שסט

תורה ח

מבאר בפנים סעיף ו' שפרור הארבע יסודות הוא על ידי שלן בעמקה של הלכה, ומברר האסור והמותר וכו', עין שם. אפשר לבאר על פי זה מה שהלכות התורה נתחלקו בארבע חלקי שלחן ערוך, שאין ספק שזה מכון בדוקא. והינו כי על ידי זה מבררין הארבע יסודות, ונעשין בבחינת ארבע אותיות הויה, בבחינת "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" במבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכורנו לברכה בשם אנ"ש) (מעדני מלך).

ז – שע

תורה ט

בסעיף ד' במאמר רבה בר רב חנה: "ואתלויין בהדן ההוא טעיא" - שקשרנו את עצמנו עם צדיק הדור. וקשה, שהנה בפשוטו של הכתוב, וכפי ספור האגדה, משמע בפרוש שהסוחר הוא שהתלוה עמם בהליכתם במדבר, ולמה שנה רבנו ופרש שאנחנו קשרנו את עצמנו עם צדיק הדור? ויש לבאר, שבכונתו לומר, שאף על פי שהצדיק מעלה תמיד התפלות, שנה בחינת "ואתלויין בהדן ההוא טעיא", כי הוא בחינת משה משיח, שהוא כלול מכל התפלות, ומעלה אותם תדיר, בבחינת "ויקם משה את המשכן" וכמבאר לעיל בתורה ב'. אבל על אף זאת צריך האדם הרוצה שתתקבל תפלתו

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קמז

כָּרְאוּ וְכִהְיוּ, שִׁינְשָׁר הוּא עֲצָמוֹ אֶת תְּפִלוֹתָיו לְצַדִּיק, וְזֶה שֶׁכָּתַב בְּתַחֲלַת סְעִיף ד': "וְצָרִיף כָּל אָדָם לְקִשָּׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר", כִּי סִגְלַת רְצוֹנוֹ תוֹעִיל לְצַדִּיק לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ לְשַׁעַר שְׁבָטוֹ.

ז — שעא

וּמִהֲרַב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה נִשְׁמַע כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁבָּאָר שְׂכָפִי שֶׁהָאָדָם מְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ לְהַצַּדִּיק, כֵּן זִוְכָה שֶׁהַצַּדִּיק יִתְלַוֶּה אֵלָיו, כִּי "בְּאַתְּעֻרוּתָא דְלִתְמָא אֲתַעֵר לְעֵלָא", כַּמְבָּאָר בְּזִהַר הַקָּדוֹשׁ. (מַעֲדָנִי מִלֵּךְ)

ז — שעב

תּוֹרָה י

(בסעיף ה) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', וְעַל יָדוֹ נַעֲשֶׂה מֵאַחֵר אֶחָד. יֵשׁ לְרַמֵּז דְלִכְּנָן "קו"ץ ד'" בְּגִימַטְרִיא ר', הֵינּוּ דְעַל יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', נִתְבַּטֵּל ר' דְאַחֵר וְנַעֲשֶׂה אֶחָד. עוֹד יֵשׁ לְרַמֵּז, דְצַדִּיק בְּגִימַטְרִיא ר"ד, הֵינּוּ שְׂמִיחָיָה מֵר' לֵד' וְעוֹשֶׂה מֵאַחֵר אֶחָד: (הַרְה"ח ר' לֹוי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, בִּשְׁם ר' מִתְתִּיָּהוּ כַּהֵן מֵאוּמָן הִי"ד) (מַעֲדָנִי מִלֵּךְ).

ז — שעג

תּוֹרָה יא

בְּפֶרוּשׁ מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה (מִנְחוֹת פּה). "תִּבְּנֶן אֶתְּהָ מְכֻנִּים לְעִפְרַיִם וְכו', אֲמָרִי אֲנָשִׁי" וְכו', הִנֵּה אוֹמֵר הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, שֶׁעֲנָנָן זֶה הוּא הוּא עֲצַת הַיִּצָּר הַבָּא לְאָדָם תָּמִיד, וְאוֹמֵר לוֹ אֶתְּהָ עֶפֶר וּנְחוֹת דְרָגָא, וְאֵין לָךְ שׁוֹם סְכוּי וְתִקְוָה לְהַתְעַלּוֹת, וְכִי "תִּבְּנֶן אֶתְּהָ רוּצָה לְהַכְנִים לְעִפְרַיִם" כְּמוֹתָךְ? אוּלָם עֲצַת הַצַּדִּיק לְעֻמָּתוֹ, שֶׁאוֹמֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה: "אֲמָרִי אֲנָשִׁי" - אַל תִּפְסִיק לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לִפְסֹק מִצְעָקוֹת וְזַעֲקוֹת וְתַפְלָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה בִּסּוּף אֵף אֶתְּהָ תִּזְכָּה לְתִבְּנוּת

קמח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

התורה לעמקא, וכל בחירתו הוא רק שישמע לצדיק ויקבל מרותו.
(מעדני מלך)

ז — שער

תורה יג

וזה בחינת קטרת ישמח לב על שמקשר חמום הלב וכו'.
שמעתי מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר ז"ל. כי קטרת סובל שני
משמעות א. לשון קשר כמו 'קטרא' שבלשון תרגום. ב. לשון חמום
כמו קטור הכבשן, וזהו שאמר שמקשר חמו"ם הלב ששניהם
נסבלים בלשון קטרת והבן.

ז — שעה

שם. שאלו אנשי שלומינו: לכאורה אינו מובן הדבר איך יכול
החכם להעלות את בחינת הארץ שבנפש שהוא בחינת אריתי מרי
עם בשמי, מאחר שהם פגומים ושפלים מאד, והתרוץ, שהן נכון
שמצד עצמם הם פגומים ונכללים בבחינת מרת נפש, אבל מזה
עצמם תקונם, הינו מזה שהם שבורי לב ומרי נפש, זה זה מה שמוצא
בהם החכם נקודת אחיזה להעלותם עד שנתקיים אף בהם הפתוב:
'עיר גבורים עליה חכם וירד עז מבטחה כמבאר פנים'. (הרה"ח ר' לוי
יצחק בנדר ז"ל) (ה"ה ואולי בזה גם מרמז הכתוב בדוד בברחו מפני אבשלום
(שמואל-א כב) שהלכו עמו ארבע מאות איש מרי נפש כי זה זה גדל
לחו של הצדיק שיכול להעלות ולתקן כלם). בבחינת אריתי מורי —
עם בשמי.

ז — שער

תורה יד

"ולפעמים שהוא קטן שבקטנים, צריך להקטין את עצמו
בנגד מדרגת עצמו" וכו', לכאורה קשה איך שיהיה ענו ושפל

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קמט

יותר ממנו, מאחר שהוא קטן שבקטנים, ופרשו, שהכונה הוא כי באמת הוא קטן שבקטנים מחמת השגתו הוא, אבל לפי השגת הצדיק שיודע ומכיר בגדלתו של השם יתברך הוא קטן עוד יותר ויותר, ועל כן גם אצלו בעצמו שיך בחינת שפלות יותר ויותר, כי גם כשהוא קטן שבקטנים צריך להקטין עצמו יותר מחמת שפלותו לפי השגתו של הצדיק. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה) (מעדני מלך)

ז — שעז

תורה יז

שם. לגלות היראה והאהבה. הינו כי עבודת הצדיק הואיל רק 'לגלות' היראה והאהבה, כי בשרש נמצא האהבה והיראה בכל אחד מישראל, ועבודת הצדיק הוא לגלותה מכסויה. (רל"י ז"ל)

ז — שעח

שם. כמה שהביא רבנו הדגמא מהיתוש ומהארי. לרמז בא על עבודת הצדיק לגלות הטוב והאור הנמצא בכל אחד מישראל מהקטן שבקטנים כדגמת היתוש עד להגדול שבגדולים כמו הארי, שגם בו צריך לגלות היראה והאהבה ולמצא בבחינתו עוד התפארות, עוד ועוד. כדי שיזכה לעוד ועוד לבחינת אהבה ויראה. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל).

ז — שעט

תורה יח

ענין השיחה ששח רבנו בעת שגלה ראשי פרקים מתורה י"ח, שאמר "היום חיייתי חיים שלא חיייתי מעולם חיים כאלו" וכו' כמבאר בספר חיי מוהר"ן (סימן ח). יש לבאר שיכות שיחה זאת לתורה זו, כי מבאר שם מענין השגת התכלית של כל התכליתין, שהוא שעשוע עולם הבא, שעליה נאמר "עין לא ראתה" וכו'. אבל

קנ שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

הצדיקים יש להם תפיסה בזה, עין שם. וענין שעשוע עולם הפא הוא עקר החיים בנודע, ועל פן יחיו אז חיים נצחיים (עי' תו' כ"א), ובנודאי שבהשגה זו יש מדרגות עד אין סוף, וככל שהצדיקים משיגים בזה, הם זוכים לחיות חיים יותר עליונים במעלה, כפי השגת ותפיסת התכלית הזו בשכלם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך)

ז - שפ

תורה כ

בהמבאר בתורה (בסעיף ב') קדם הדיוש צריך לבקש ברחמים ותחנונים שיפתח לב העליון, וישפע משם דבורים וכו'. ד"ק הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שהנה בזה נמצא מבאר שיחתו הקדושה של רבנו הקדוש שאמר (שיחות הר"ן סעיף רפ"ז): "אין צריך כי אם להתפלל וללמד ולהתפלל", "דאוינען און לערנען און דאוינען" - שהנה קדם לתורה צריך לשפף שיחו בתפלה, ואחר שכבר זכה לתורה, הרי ידוע ענין הגדול שצריך לעשות מתורות תפלות (תורה כ"ה חלק שני), נמצא מד"ק לשונו הקדושה "להתפלל וללמד ולהתפלל". (מעדני מלך ושיש"ק ח"ג, סעיף תפ"ד)

ז - שפא

שם. בענין אסור דחיקת השעה אם יתן יתן ואם לאו לאו וכו'. הנה רל"י ז"ל מקשר ענין זה לספור ומעשה התם שבספורי מעשיות (מעשה ט) שמצד אחד בקשת האדם צריכה שתהיה גבוהה בבחינת מה שאמרו רז"ל (תדא"ר כח) חייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב, כי אסור לו לאדם להניח את הרצון, ועקר הבחינה בזה, כשרואה שאין עושים לו רצונו אפלו רצונותיו הרוחניים, שאז גם מחובתו לבלי להרפות מהתפלה והבקשה, וכמו התם שבקש מזונתו המרמז על הבקשה שמבקש האדם מהשכינה שום מאכל טוב ובגד נאה ומשקה טוב וכשלא קבל

לא בא בתרעמת רק המשיך להיות בשמחה, ושוב חזר ובקש כרצונו הטוב, ויש פעמים שמקבל כבקשתו ואז נתרבה אצלו השמחה בתכלית. ויש פעמים אדם שלעולם אין עושין לו רצונו ואין מראין לו שפעל שום פעלה עד עת פטירתו והסתלקותו מהעולם. וכמבאר בספר שיחות הר"ן סימן רמד, אבל זה כל נסיונו לבלי להפסיק לרצות ואף אם לא יתנו לו ימשיך לבקש עוד ועוד, וכמו שמוכא (כ"ר סב, ב.) על רבי אבהו שאמר אחר שהראו לו י"ג נהרות אפרסמון בשכרו "כל אלה לאבהו ואני אמרתי לריק יגעתי" הרי שאדם גדול כרבי אבהו היה בבחינה זו שלא הראו לו כל ימיו בשכרו עד שחשב שיגיע לריק כל ימיו, וכל שפן וכל שפן אדם שיודע נגעי לבבו ומכאובי נפשו איך יצפה לראות שכרו כאן בעולם. ואף על פי כן יש פאלו נשמות שפן מראים להם. וענינים אלו מדרכי ה' הנעלמים הם ותלוי בסוד הנשמה של כל אחד. ואי אפשר בכגון זה להקיש מאחד על חברו כלל וכלל.

ז — שפב

שם. בענין אסור דחיקת השעה וכו'. אלא יבקש ברחמים ובתחנונים אם יתן יתן, אם לאו לאו. הקשו אנשי שלומינו, שלכאורה איך יסכים לבחינת 'לאו'? ובארו שהכונה שאם יתן - הינו מיד, ואם לאו - שלא יפעל רצונו דקדושה מיד, אלא יצטרף להמתין עוד ועוד עד שיפעל רצונותיו הקדושים, ואף על פי שיקח לו הדבר זמן זמנים טובא, לא יפסיק לרצות ולכסף ולהשתוקק לדבר הטוב הנכסף: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרנו לברכה - מעדני מלך).

ז — שפג

שם. "נמצא מה שנוחסר על ידם נשלם על ידם". בארו בזה: שבזה שנמשך אור הצדיק אחר הסתלקותו, בזה נשלם יותר ויותר החסרון שנוחסר על ידם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרנו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז - שפד

תורה כא

וְזֶה "רֹאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה'" - זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֶצֶל חֲטָט (סעיף ב). הִנֵּה לְכַאוֹרָה הַחֲטָט שְׁמוּשׁוֹ הוּא שְׁמוּשׁ הַקֵּל בְּיוֹתֵר וְהַנֶּגֶשׁ פְּחוֹת מִכָּל שְׂאֵר הַשְּׂבַע גִּירוֹת, כִּי "רִיחָא לָאוּ מִלְתָּא" (פסחים עו: ע"ז סו:), וְאֵין בָּהּ שׁוּם מַמָּשׁוּת, אוֹלָם לְאָמֶת מִהַחֲטָט הוּא הוּא עֶקֶר הַחַיּוּת, וְכִמּוֹ כֵּן מִדַּת הִירָאָה הִיא הִיא עֶקֶר וִיסוּד כָּל שְׂאֵר הַשֵּׁשׁ גִּירוֹת, וְכִמּוֹ דְּבַר הַמְּרִיחַ כָּל מָה שְׁמִמְסָמְסִין אוֹתוֹ מְרִיחַ יוֹתֵר, כֵּן הִירָאָה כָּל מָה שְׁמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ יוֹתֵר מִשְׁפַּעֲת יוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת "בְּרֹאשִׁי יֵצֵר הָרַע בְּרֹאשִׁי תוֹרָה תְּבַלִּין" (קידושין ל:), וְלְכַאוֹרָה מָה בְּכַח הַתְּבַלִּין לְהַשְׁפִּיעַ, אוֹלָם מִזֶּה נִלְמַד שֶׁהֲרִיחַ הוּא דְּבַר חָשׁוּב, וִיסוּד דֵּק בְּזֶה שְׂבֻי תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים כָּל הַמִּדּוֹת וְהַתּוֹרָה וְהַמַּצּוּוֹת, כִּמּוֹ כֵּן מִדַּת הִירָאָה הִיא כְּהַחֲטָט שְׂכָל הַחַיּוּת תְּלוּי בּוֹ. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

ז - שפה

שם. הִנֵּה בַּתְּחִלַּת הַתּוֹרָה (בסעיף ב) מִתְחִיל רַבֵּנוּ קֶדֶם כָּל לְבָאֵר עֲנִין פָּגֶם הַשְּׂבַע גִּירוֹת כִּמּוֹ שְׂקֵר וְכוּ', וְרַק אַחֵר כֵּן (בסעיף ו) מְבַאֵר רַבֵּנוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל קִדְשֵׁת שְׂבַעַת הַגִּירוֹת, כִּמּוֹ "פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא" וְכוּ'. וְלְכַאוֹרָה הִיא צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּבִאּוֹר תִּקּוּן הַשְּׂבַע גִּירוֹת שֶׁהוּא הַחַיּוּבִי, וְלֹא לְהִתְחִיל בְּבִאּוֹר הַצַּד הַשְּׁלִילִי. וּבִאֲרוֹ אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמִינוּ טַעַם הַדְּבַר, מִשּׁוּם שֶׁזֶּה קָשׁוּר בְּזֶה, שֶׁלֹּזְכוֹת לְבַחֲבִינַת "פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ" וְכוּ'. שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתִּקּוּן, זֶה זֹכִינ׳ כְּשֶׁלְּפָחוֹת נִשְׁמְרִין מִשְׂקֵר, וְכֵן בְּשְׂאֵר הַגִּירוֹת וְכוּ'. (ועי' עוד בביאור הליקוטים). וְזֶה בְּחִינַת "הַטֶּבֶת הַגִּירוֹת" וְ"הַדִּלְקַת הַגִּירוֹת", שֶׁעַל יְדֵי הַטֶּבֶת הַגִּירוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירָה מִשְׂקֵר וְכוּ'. עַל יְדֵי זֶה זֹכִינ׳ לְהַדִּלְקַת הַגִּירוֹת,

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קנג

עד שתהא שלהבת עולה מאליה כמבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

ז - שפו

היה אומר רל"י ז"ל בפשיטות שענין תקון הדבור מהשקר המבאר בפנים המאמר, כולל גם סתם ענין הדברים בטלים. שאין לה שרר גדול מזה היושב ומבטל זמנו על דבורי סרק ושל מה בכך.

ז - שפז

שם. עתיקא טמיר וסתים בחינת המקיפים שהם טמירים וסתומים בכל צד מפל המשך הזמן של עולם הזה ולא יתגלה אלא לעתיד. יש להבין אם כן מה הקשר והחבור שיש לנו עם זה ובשביל מה הביאו רבנו לידע אותנו כלל ענין זה, ועוד גם דוקא בזה המאמר, ואף אם בשביל להסביר את ענין הזעירא דאנפין שלאחריו, אולם אין זה מדרך בספרו הקדוש ובפרט בזה שמגלה שהם טמירים וסתומים מפל צד. אולם הענין הוא שאם אדם מוציא לאור כל יכלתו כאן בעולם הזה, ומתנגע בתכלית יגיעתו אזי זוכה שלאחר הסתלקותו מגלים לו כל מה שלא השיגם בחייו מחמת שהיה מגבל אז בגוף וחרמר. וכמו שמבאר בשיחות הר"ן לענין השכחה, עיי"ש בסימן כו. כח.

ז - שפח

שם. יש לבאר כי אור הפנים מאיר על ידי הארת המוח, ועקר השנוי בפנים נעשה על ידי שנוי המוח, כי הפנים היא אספקלריית החכמה שבמוח, בחינת "חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח, א), ועל ידי שהאדם מטהר מחשבותיו ומזכך מוחו, על ידי זה נצל מהשונאים, כי נשתנים פניו, ונעשה לו בחינת מלבו"ש - שהוא בגימטריא חשמ"ל להצילו מפל רע כמבאר בפנים שם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך)

ז – שפט

תורה כב

אמרו אנשי שלומינו, במה שמבקשים בכרפת אהבת עולם: "ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך", הרי לכאורה תבת "לעשות ולקיים" את כל דברי תלמוד תורתך" הוא מיתר, אחר שאמר לשמר. ובארו אנשי שלומינו, ד"לשמר", הינו לקיים בפשיטות את המצוות המפרשים, שהם בחינת נגלה, בחינת תורה. ו"לעשות ולקיים" את כל דברי התורה - מרמז על הדבורים שסביבות המצוה, בחינת נסתר, במבאר שם (בסעיף י) על הפסוק (דברים כט, כח) "הנסתרות וגו'", לעשות את כל דברי התורה הזאת", עין שם. ואמרו אנשי שלומינו שזה ענין אמונה, שהוא בחינת "כל המצוות" כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", וכן דיקו אנשי שלומינו בכתוב (דברים כז, כו): "אור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", דברי התורה דיקא, ועין שם ברמב"ן, שמפרש שזה סובב והולך על החפשי בדעה שאין לו אמונה אף על פי שעושה כל המצוות, שהרי הוא פאינו עושה. עין שם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז – שיצ

שם. הסביר ואמר על המבאר בדברי רבנו בתורה כ"ב (ובתורה נ"ט ח"ב) בענין דבורי התורה שסביבות המצוות כגון וידבר ה' אל משה וכו', וכו' שזה סובב על כלל כל המצוות שצריך האדם להתחזק באמונה ולידע שכל מצוה שאנו עושים ומקיימים אנו עושין אותה מחמת שכן דבר ה' אל משה לאמר, וכן צוה אותו ה' לאמר לנו לעשותה כך וכך, ואז כשנקיים זאת המצוה נעשה אותה בשלמות יותר ובאמונה ושמחה גדולה יותר. וזה זה בחינת העבודה שיש בדבורים אלו המבאר פנים.

ז — שצא

שם. אמרו אנשי שלומינו שענין הדבורים שפכיבות המצוה הוא ענין האמונה שהוא בחינת "כל המצוות" כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצוותיך אמונה" וכן דיקו אנשי שלומינו בכתוב (דברים כז, כו): "ארוך אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", דברי התורה דיקא, ועין שם ברמב"ן, שפרש שזה החפשי בדעה שאין לו אמונה אף על פי שעושה כל המצוות, הרי הוא כאינו עושה. ובדבורים אלו שפכיבות המצוה שהם ברורי האמונה בהם תלויים ועומדים כל המצוות המעשיות. עין שם. (מעדני מלך).

ז — שצב

שם. מה שפאר רבנו הקדוש בפרוש מאמר שפאבות יהודה בן תימא אומר עז פנים לגיהנם וכו'. יהי רצון וכו' שתבנה עירך וכו', עין פנים. שמעתי מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה לדיק בלשון המשנה שאמרה: "יהי רצון שתבנה עירך", ולא אמרה "בית המקדש", כי בכונתה לקשר זאת לענין ירושלים קריה נאמנה, שהרחיב עליה רבנו הדבור לעיל בפנים המאמר, ובבנין ירושלים שהיא האמונה, על ידי זה יבנה ממילא בית המקדש במהרה בימינו אמן. ודו"ק. (מעדני מלך).

ז — שצג

תורה כג

אמרו אנשי שלומינו מזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (קה"ר א, לד; ג, יג; מובא להלן תו' רכ"א): "מי שיש לו מנה רוצה מאתים", ולא אמרו כמו כן ממש בשאר התאוות רואים חמרת תאות ממון משאר תאוות, כי בתאנה זו מוסיף והולך תמיד, ואינו נעצר, מה שאין כן בשאר תאוות. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה).

קנו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

וַיֵּשׁ לְרִמְזוֹ שְׁעַל בֶּן צוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה ק"מ קָלִין, כְּדֵי שְׁנִזְכָּה לְהַנְצִיל מִמָּנָה, כְּמִבְאָר בַּתּוֹרָה (בסעיף א) - כִּי תִאָּנוּתוֹ כְּפוּלָה, יֵשׁ לוֹ מָנָה רוּצָה מֵאֲתִים. וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה עַל פָּגַם הַבְּרִית (סוכה נב: סנהדרין קז): "מִשְׁבִּיעוּ רַעֲב", אֵינוֹ כֹּהֵנִי לְשִׁרְוֹצָה מֵאֲתִים בְּכָפֹל מִמֶּשׁ. וְאוּלֵי בַעֲבוּר זֶה כְּשִׁנּוּפֹל לְפָגַם הַבְּרִית, וְאֵינוֹ שָׁב בְּתִשּׁוּבָה, נוֹפֵל עַל יָדָה לְתִאָּנוּת מִמּוֹן - הֶחֱמוּר יוֹתֵר, שִׁרְוֹצָה כְּפָלִים מִמֶּשׁ, כְּמִבְאָר בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת (אה"ע הל' קידושין ג, ג). (מעדני מלך).

ז — שצד

שָׁם. מִבְאָר בַּתּוֹרָה (בסעיף א) עַל מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה (משנה סנהדרין, דף מו): "קָלִנִי מֵרֹאשִׁי קָלִנִי מִזְרוּעֵי" - שֶׁהִיא צִעֲקַת הַשְּׂכִינָה עַל אֱלוֹ שִׁנְפָּלוֹ בַּתִּאָּנוּת מִמּוֹן. עֵינֵי שָׁם. שְׁמַעְתִּי מֵהֵרָחֵק רַבִּי לֹוִי יִצְחָק בִּנְדֵּר זְכוּרֵנוֹ לְבִרְכָּה שֶׁתִּבְת "רֹאשִׁי" מִרְמֹז עַל הַמֶּלֶךְ, וְתִבְת "זְרוּעֵי" עַל מַעֲשֵׂה הַיָּדִים, וְהֵינּוּ שֶׁתִּאָּנוּת מִמּוֹן טוֹרְדַת וְטוֹרְפַת דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם, וְגַם נִכְשֵׁל בְּמַעֲשִׂים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים בְּעֶסֶק הַפְּרִנָּסָה, וְעַל זֶה צוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה ק"מ קָלִין, בְּחִינַת "קָלִנִי מֵרֹאשִׁי קָלִנִי מִזְרוּעֵי".

[ועיי"ש בְּסוֹף הַתּוֹרָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "רַק כָּל פְּנוֹתוֹ וְכו'". כְּדֵי שְׁיִזְכָּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי וְכו' וְלִתֵּן צִדְקָה". וְזֶהוּ שֶׁצִּעֲקַת הַשְּׂכִינָה "קָלִנִי מֵרֹאשִׁי" - אִם לֹא מִכּוֹן לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "קָלִנִי מִזְרוּעֵי" - אִם לֹא נוֹתֵן צִדְקָה]: (מעדני מלך)

ז — שצה

שָׁם. בְּעֵינֵי סָבִי דְּבִי אֲתוּנָא שְׁבִקְשׁוּ מִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: "אֵימָא לָן מִיָּלִי דְּכַדִּיבִי" וְכו'. עֵינֵי שָׁם. לְכַאוּרָה מָה הַקָּשִׁי לֹוִמֵר שְׁקָר, עַד שֶׁצָּרִיף לָזֶה חֲכָם כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אוּלָם מִחֲמַת שֶׁשָּׂאֲלוּ אוֹתוֹ שִׁיאֲמַר לָהֶם שְׁקָר כִּזְזָה שְׂאִינוֹ נִרְאָה לְאִנְשֵׁי הָעוֹלָם שֶׁהוּא שְׁקָר, וְלָזֶה צָרִיף צְדִיק גָּדוֹל וְטוֹב כִּזְזָה שִׁיבְאָר וְיִגְלֶה זֹאת, וְגַם

יוציא את השקועים בשקר הזה שחושבים אותו לאמת, ולהעלותם לבחינת האמת האמתי שהוא שכירת תאות הממון, וזה היה מעלת רבי יהושע בן חנניא, שבאר להם שהשקר הזה הוא תאות ממון, שנדמה להם שמרויחים ומתים בעלי חובות וכו' בחינת "ומסקי ביה אבא" וכו'. במבאר שם בפנים, ובשקר הזה שקועים ונבוכים כל בני העולם, עד שמרכ השקר נדמה כבר בעיני כלם לאמת, ואין יכול לגלות השקר הגדול הזה אלא הצדיק האמתי שרחוק מתאות הממון בתכלית ממש. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

ז — שצו

שם. שמעתי בשם הרב החסיד רבי בנימין זאב חשין ז"ל שאמר בצחות על פי המבאר בתקוני זהר (עיי"ש בדף פה:), והובא בלקוטי מוהר"ן סימן כ"ג (סעיף ב) "בור דא טחול" וכו' "שהוא בחינת בעצבון תאכלנה" (בראשית ג, יז) וכו'. עיי"ש. ועל פי המבאר בשיחות הר"ן (סעיף מג) מגדל מעלת זה שמראה פנים שוחקות לחברו, שפזה מחייהו וכו', וכענין הגי תרי בדחי (תענית כב). וכו' עין שם. שעל בן להפך כשאחד הולך בפנים זועפות ועצובות, הרי הוא ממש כבו"ר ברשות הרבים, ואדם מועד לעולם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (משנה ב"ק כו.), ויתחייב בדבר אם לא ישגיח בזה, שעל בן מחייב להראות פנים שוחקות, ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות טו.). (מעדני מלך)

ז — שצו

תורה כה

בענין שאין שני בני אדם עומדים על מדרגה אחת, ועל ידי עליתו של אחד, על ידי זה הוא מגביה את זה שלמעלה ממנו. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, וכן מהרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א, שזה הענין שעולה על ידי

עלייתו של חברו, הוא פועל ביותר דיקא בעת שהם חברים בעבודת השם יתברך וכו'. אבל כשאין הם חברים בעבודת השם יתברך, אין עליית אחד מגביה את חברו כל כך, אף על פי שכל הנשמות אחת גבוהה מחברתה; כי אם לא כן, איך מצינו בקרח, וכן ביוחנן כהן גדול ובאלישע אחר שנפלו וכו', אבל בהכרח שפועל בעקר דיקא כשאחד קשור באחדות בחברו. ובזה נבין מה שאמר רבנו בחיי מוה"ר"ן (סעיף שכב), שכל אחד שישגוע ויתחבר לאנשיו, אפילו שיהיה כמו שיהיה, יבוא לתקונו והינו מחמת טעם הנ"ל, כי באנשי שלומינו המקרבים לצדיק, בודאי נמצאים ביניהם כמה וכמה כשרים אמתיים, ועל ידי התחברותו אליהם, יעלוהו גם על ידי עליותיהם (ועיין בספר קב הישר סוף פרק ס"ו, עיי"ש): (מעדני מלך).

ז — שצח

תורה כט

בהמבאר בתורה כט בענין שבח הצדיקים אמרו אנשי שלומינו לענייננו אנו שעקר שבח הצדיקים אינו בספורי מופתים ממנו ז"ל, אלא עקר שבחו בזה הוא שנאמין ונספר מגדלתו ומענינו ודרכו הקדושה הנמשכת גם כיום בדורנו אנו, והוא איש אשר רוח בו ללקח אף כיום כנגד רוחו של כל אחד ואחד.

ז — שצט

שם. יעקב אבינו המשיך הלכנונית וכו'. בחינת "מחשוף הלכון", בחינת "ראשית אוני" וכו'. עין שם. אמר פ"עם הרה"ח רבי שמואל שפירא זכרוננו לברכה, שמוכא (דעת זקנים בראשית כה, כה. בשם מדרש) שעשו לא היה מהול, כי היה אדם, ואסור היה למולו עד שיכנס בו הדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קלד. חולין מז:), ואחר כך התמהמהו זמן רב, ולא נקלט בו הדם, עד שהגדיל ומרד במצות מילה. וזה שכתב כאן שיעקב שהוא כנגד עשו, המשיך

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קנט

הלבנונית, בחינת "מחשוף הלבן" וכו'; כי עשו מכנה בשם אדמוני, ולא ה'יה לו בחינת לבנונית, [ועיין עוד בתו' נ"ז, סעיף ו' עיי"ש]: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה בשמו עם מעט נופך - מעדני מלך).

ז - ת

שם. בדברי הזהר הקדוש, כי לאחר הסתלקותו של רבי שמעון בר יוחאי, ה'יה אומר אחד לחברו את לשון הכתוב: "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך" - הינו שלא יגלה סודות התורה. ומבאר רבנו שאז ה'יה הדבור אסור, בבחינת "נאלמתי דומיה", בהיות ולא ה'יה כבר יותר את בחינת תקון הכללי, וכו', עין שם. ולכאורה קשה, שהרי מצינו כמה מאמרים מהזהר שחברו אחרי פטירתו של רבי שמעון בר יוחאי, וכמובא בשיחות הר"ן מזה (סימן רע"ח). וגם לבאר שאלו התנאים שחברו הזהר אחר פטירתו, אצלם ה'יה רבי שמעון בר יוחאי חי וקיים, ודוקא אלו שה'יה אצלם בחינת "בית דשכיב" - שרבי שמעון בר יוחאי כבר אינו קיים, דיקא הם אסורים לדבר, וכמובא בלקוטי ה'לכות (חו"מ ח"א, הל' שלוחין הלכה ה' סעיף יא) על פי דברי הזהר שדרש על הפסוק "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון" - שענין מיתת משה הוא מסטרא דילן, עיי"ש: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה עם מעט נופך - מעדני מלך).

ז - תא

שם. במאמר הגמרא (בבכורות ח:): "האי נמי אתרמיא ליה בת מזליה" - בחינת "ונוזלים מן לבנון", הינו המחין שנתרוממין על ידי תקון הברית, עין שם. אמרו אנשי שלומינו, שה'יה בחינת מה שמברכין לחתן "מזל טוב", כי טוב מרמז לצדיק פדוע (וכמובא בתורה כ"ג) הינו שיזכה למחין קדושים על ידי שמירת הברית, הינו לבחינת ונוזלים מן לבנון. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה בהוספת נופך - מעדני מלך).

ז – תב

תורה ל'

שם בענין הפן שאינו יודע לשאל וכו'. שעקר בחינת תשובה הוא בבחינת "אשר לא גזלתי אז אשיב". שאילו אנשי שלומינו לכאורה מה שיף לחיב אדם לעשות תשובה על דבר שלא פשע בו בבחינת "אשר לא גזלתי אז אשיב". ואמרו, כשיחפץ האדם לחזור בתשובה שלמה באמת ויחפש לנקות עצמו מחטאיו בשלמות בלי שום ערמה, ימצא פשעים עונות ועולות ששכח מהם לגמרי ולא שם לבו להרגיש בהם, ורק מחמת רב עסקו בתשובה יבחין עוד ועוד בחסרונותיו שפבר שכח מהם זמן רב, ואף עליהם מחיב לעשות תשובה. וזהו "אשר לא גזלתי אז אשיב" כי כשיבדק עצמו היטב היטב יראה שאכן גזל ועוה. רק כעת קדם התשובה נדמה לו שהוא בבחינת 'לא גזלתי'. (שיש"ק ח"ד, סעיף ל"ו; ומעדני מלך).

ז – תג

תורה לא

מבאר פנים (בסעיף ה') אברהם הוא בחינת ברית עלאה, שהוא בחינת הנאמר בפסוק (קהלת י, יז): "אשריך ארץ שמלכך בן חורין", ואליעזר הוא בחינת ברית תתאה, בחינת הנאמר (שם, טז): "אי לך ארץ שמלכך נער". ולכאורה קשה מדוע "אי לך מלך שמלכך נער" הרי אליעזר הוא בחינת ברית תתאה, וכמוכא במדרש (ב"ר נט, ח) על פסוק "המושל בכל אשר לו" - שמושל ביצרו כמותו? ובארו אנשי שלומינו, שכל זמן שאליעזר יודע שכל ממשלתו ומלכותו הוא מחמת אברהם, אזי גדול שבחו ומעלתו, מה שאין כן כשחושב שמלכותו וממשלתו הוא מחמת עצמו, אזי נאמר עליו: "אי לך ארץ שמלכך נער", כי כל חשיבותו של אליעזר הוא דיקא כשהוא יודע שהוא אף עבד אברהם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז – תד

בַּעֲנֵן צָדִיק וְלִמְדֹן, חֲסִיד בְּמַעֲשֵׁים וְלִמְדֹן בְּתוֹרָה וְכו', אָמַר רל"י ז"ל שֶׁעַל כֵּן בָּזָה שְׁלוֹמֵדִין שׁוֹם דְּבָר וְתִכְף אַחֲרֶיהָ מִתְפַּלְלִין, וְהִינוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה עַל יְדֵי זֶה נִצָּל מִפְּגַם תּוֹרָתוֹ מִרְבָּה מִמַּעֲשָׂיו וּבָזָה נִכְלָל בְּבַחֲיַנַּת צָדִיק וְחֲסִיד וְלִמְדֹן כְּנִכּוֹן.

ז – תה

תוֹרָה לֵד

וְעַקֵּר הַמְּשָׁלָה לְהָאִיר וּלְהַתְעוֹרֵר לָבָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל"ג, ז): "שִׁמְעֵה ה' קוֹל יְהוּדָה, וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנּוּ", הִינוּ לְהָאִיר הָאֶרֶץ הַצַּדִּיק בְּעֲנָפִים, הִינוּ בָּלֵב יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ: "וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנּוּ". (סְעִיף ב') הַפְּרוּשׁ הוּא שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמַע אֶת קוֹל הַצַּדִּיק, וְאֵת הַקוֹל הַזֶּה יָבִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶל עַמּוֹ שֶׁהֵם עֲנָפֵי הַצַּדִּיק, וְהִינוּ כִּי מִמְּשָׁלַת הַצַּדִּיק הִיא בְּתִפְלָתוֹ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְעוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ; וְנִמְצָא שָׁמָּה שֶׁכָּתַב שְׁעָרַי הַמְּשָׁלָה שֶׁל הַצַּדִּיק לְהָאִיר הָאֶרֶץ בְּעֲנָפִים, הִינוּ שֶׁזֶּהוּ תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וְזֶה שֶׁמֵּבִיא רַבְּנוֹ אֶת הַפָּסוּק: "שִׁמְעֵה ה' קוֹל יְהוּדָה" - שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וּמַהי תְּפִלָּתוֹ? - "וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנּוּ" - לְהָאִיר הָאֶרֶץ הַצַּדִּיק בְּעֲנָפִים: (הַרְחֵחַ ר' לוי יצחק בְּנֵדֶר זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה - מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ)

ז – תו

שֵׁם. רַבִּי אֲבִרְהָם בְּרַבִּי נַחֲמָן מִטוּלִיטְשִׁין זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה, אָמַר שֶׁבְּפָסוּק (שְׁמוֹת יט, ו): "וְאַתָּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהֹנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" [פָּסוּק זֶה סוֹבֶכֶת שֶׁעַל מֵאֲמַר זו'] - בְּפָסוּק זֶה עֲצָמוֹ מְרַמֵּז בּוֹ הָאֲרָבַע בְּחִינּוֹת מְלָאכּוֹת הַמְּזָכְרִים בַּפָּנִים הַתּוֹרָה (בְּסְעִיף ו') [עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת עִם הַלּוּחוֹת, הַתּוֹרָה עִם

קסב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

העולם, הצדיק עם ישראל, ואצל כל אחד מישראל בפני עצמו עיי"ש. כי תבות "יג'וי" מרמז לג' פעמים וא"ו יו"ד שהוא נקוד מלאפום, ובאמרו "אלה הדברים אשר תדבר" - בחינת הצדיק, "אל בני ישראל" - שהם בחינת הואו במבאר בפנים שם - ירמז אל הבחינה הרביעית של מלאפום, עין בפנים, ודו"ק. ורבי אברהם שטרנהרץ זכרוננו לברכה, היה אומר תמיד בשמו. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

ז - תז

שם. בענין שבירת כלי חסד המבאר (בסעיף ז) עין שם. כתב הרב החסיד רבי יעקב קלמנוביץ (מלמד) זכרוננו לברכה על גליון ספר לקוטי מוהר"ן, וזה לשונו: "שמעתי מהרב החסיד רבי אברהם שטרנהרץ זכרוננו לברכה ענין שבירת כלי חסד; כי חסד יש בו שני פרושים, כמו שפרש רש"י (בויקרא כ"ו, י"ז): לשון חסד, ולשון חרפה. והבחינה ביד האדם, שאם יתקדש, ישפיע בשפע חסד; ולא, חס ושלוש ההפך. (וראה מה שאמר בשיחות הר"ן על מאמר התנא לא לידי נסיון ולא לידי בזיון, שפרש שאם לא יעמד חלילה בנסיון יבוא לידי בזיון, עיי"ש בסימן ד"ש). (מעדני מלך)

ז - תח

שם. בהמבאר פנים בענין הג' נקודות וכו'. אמרו אנ"ש: ענין הג' נקודות סובבים והולכים בכל רגע מימי חיו של אדם. נקודות עצמו, הינו כשהוא לבדו הוא. ונקודת חבר כשהוא בצבור. ונקודת צדיק כולל את שניהם להיות דבוק בו בהתקשרות כראוי. נמצא שאלו הג' נקודות סובבים סביבו בכל עת ובכל מקום.

ז - תט

שם. בענין השלש נקודות המבארים בתורה (סעיף ח); נקודה שבינו לבין קונו, ונקודת החבר ונקודת הצדיק, עיי"ש. שמעתי

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קסג

מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שעל פן האדם שלומד עם חברו דברי הצדיק, ואחר כך מתפללים על קיומה, בזה נתאחדים שלשת הנקודות יחד, וגורמים שעשועים שלא היו מעולם, בדברי רבנו זכרוננו לברכה (ח"ב סי' כ"ה): (מעדני מלך)

ז — תי

תורה לה

בענין נייחא למחין המובא בדברי רבנו בתורה לה ועוד, הנה אומר רל"י ז"ל בשם ספרים, שזהו גם מה שמצינו 'דברי אגדה' באמצע סוגיות הש"ס, כי בכונה הניחו פן בסדר הגמרא, כדי לתת נייחא והפסק בסוגיות הקשות וכדי להקל על סכל המוח.

ז — תיא

תורה לו

מענין צעקת השבועים קלין המבאר בפנים (בסעיף א'). הנה רבי נתן זכרוננו לברכה בלקוטי תפלות על תורה זו (תפלה לו) בסופו, הביא את לשון תפלת "עננו" שבסליחות (בלשון יחיד): "ענני ה' ענני, ענני גואלי ענני" וכתוב שם תבת "וכו'", והינו שהיתה פונתו שהאומר התפלה יסים מאליו את כל לשון התפלה הנ"ל. ושמעתי בשם הרב החסיד רבי שמואל שפירא זכרוננו לברכה: שפאשר נמנה מספר תבות "עננו", יעלו לחשבון שבועים, לרמז לשבועים קלין המבאר בפנים. ודפח"ח: (מעדני מלך).

ז — תיב

שם. אמר: שנמצא יוצא ומתבאר מדברי רבנו ז"ל בתורה לו, שגם זה שאינו מקדש עצמו כראוי נכלל מצבו בשם פגם הברית.

ז – תיג

תורה לח

בַּעֲנִין הַמְּבֹאֵר שֶׁיֵּשׁ כ"ז אוֹתִיּוֹת, וְכָל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשְׂרֶה, וְעוֹלָם כְּמִסְפָּר ע"ר וְכו'. עֵינֵי שֵׁם. הִיָּה הָרֵב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוּרָנוּ לְבִרְכָּה מְקֻשָּׁרוֹ לְהַמְּבֹאֵר (בתורה י"ח, אוֹת ו') שְׁאוֹת י' הִיא נְקוּדָה הַמְשַׁלֶּמֶת כָּל אוֹת, וְעַל כֵּן כָּל אוֹת בְּאֵמֶת שָׁרְשׁוֹ הוּא יוֹד שֶׁהוּא נִקְדָּה, וְעַל כֵּן כ"ז אוֹתִיּוֹת כָּל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשְׂרֶה, הֵינּוּ מִבְּחִינַת יוֹד. כִּי כָּל דָּבָר וּבִדְאִי כָּל אוֹת כָּלוּל מִי סְפִירוֹת פִּידוּעַ בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ וּבִכְתָּבִים: (מעדני מלך)

ז – תיד

שֵׁם. אָמַר עַל פִּי הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה לַח. תַּפְלִין מְרִמֵּז עַל הַדְּבָקוֹת, וּבְתוֹרָה מ"ז כָּתֹב שֶׁתַּפְלִין הֵם בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבְתוֹרָה ז' מְבֹאֵר שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּבְחִינַת שָׁכֵן אֶרֶץ וִירְעָה אֱמוּנָה. וְעַל כֵּן מֵאַחֵר שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת דְּבָקוֹת בְּחִינַת תַּפְלִין עַל כֵּן כְּמוֹ שֶׁבְּתַפְלִין אֲסוּר בּוֹ הֶסֶח הַדַּעַת כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ לִהְיוֹת דְּבוּק בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת אֱמוּנָה בְּלֹא הֶסֶח הַדַּעַת. וְלִזְכֹּר בְּכָל עֵת מַעֲלַת הַמָּקוֹם וְלִהְיוֹת זְהִירִים בְּקִדְשָׁתָהּ וּלְהִתְלַהֵב וְלִשְׁמַח עַל שְׂזָכִינוּ לַשְּׁהוֹת בָּהּ בְּפֶרֶט בְּעֵת עֶסְקָנוּ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה.

ז – תטו

שֵׁם. אָמְרוּ עַל הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה ל"ח: שֶׁהִסִּימֵן עַל דְּבָקוֹת הוּא תַּפְלִין. וּמְבֹאֵר שֶׁעֲנִיֵּן הַתַּפְלִין הִיא בְּחִינַת הַיִּרְאָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְעַקֵּר הַיִּרְאָה הִיא הַבּוֹשָׁה כְּמִבְּאֵר פָּנִים. נִמְצָא שֶׁכּוֹנֶנֶת רַבְּנוּ לֹוֹמֵר שֶׁהִסִּימֵן שֶׁיֵּדַע הָאָדָם אִם הוּא דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא הַבּוֹשָׁה, שֶׁכִּפִּי בּוֹשָׁתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כֵּן דְּבָקוֹתוֹ, וְכָל מֶה שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר זֶהוּ הִסִּימֵן שֶׁאֵכֵן דְּבוּק הוּא בּוֹ יוֹתֵר.

ז – תטז

תורה מ'

לענין הטלטול המבאר פנים ה'יה אומר, שאדם פשוט יכול לצאת ידי ענין הטלטול הנגזר עליו, במקומו הוא על ידי טלטוליו לדבר מצוה, בקימה לילך לבית הכנסת ולבתי מדרשות, וכדומה בשאר עשיות המצוות ואין צריך לנסע ולהטלטל דוקא למרחקים.

ז – תיז

תורה מה

מסתבר שנאמר בסוף שנת תקס"ב עוד קדם להתקרבותו של מוהרנ"ת ז"ל.

ז – תיח

תורה מח

כידוע אמרה רבנו בתחלת התקרבותו של מוהרנ"ת ז"ל, ובמאמר זה נכלל כל מה שעבר עליו אז, הינו תחלת שנת תקס"ג כי אז בשמחת תורה התפלל בסכה מחמת שלרב התלהבותו הגדולה ושאגותיו בתפלה לא היה יכול להתפלל בבית המדרש והתפלל בסכה. ובזה המאמר נכלל כל הפרטים הנ"ל ענין סכה, ובנים, ותפלה בכח, במבאר פנים. גם בענין הבנים המבאר בפנים, רמז רבנו ז"ל למוהרנ"ת אודות הצער גדול בנים שהיה לו עד כה, שהיתה זוגתו מפלת, ובזה המאמר המשיך לו ישועה. ואכן בסמוך נולד לו בנו ר' שכנא ז"ל, וראה לעיל חלק ב' סימן רל"א.

ז – תיט

תורה מט

בשביל זה נקרא ניסן אביב דהינו י' עם בית וכו', שזהו בחינת ביתא עלאה וביתא תתאה, ומבאר בתחלת הסעיף שאין

השם יתברך נכנס לביתא עלאה שהוא בית המקדש העליון, אלא כשיבנה ביתא תתאה שהוא בית המקדש של מטה, וכשיש חס ושלום פרווד ביניהם צדין החרבן בתקפו וכו'. עין שם. ונראה לרמז שעל פן החדש שנגחב בו בית המקדש נקרא בשם "אב" - שזה מרמז שהיה פרווד ביניהם שהיה רק א' וב', והיה חסר הי"ב, ובניסן שהוא חדש האביב - הינו חבור של הא' וב' וי' וב' שזה בחינת אב"ב', על פן היה אז הקמת המשכן שאחריה נמשך בגין בית המקדש: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

תורה נד

ז - תכ

שמעתי מהרב הקסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה על המובא בתקוני זהר (דף פו). כי שמע הוא ראשי תבות: "שאו מרום עיניכם" (ישעיה מ, כו), וכן שחרית מ'נחה ע'רבית, והינו שהן שחרית והן מנחה והן מעריב בכל השלש זמנים צריך להתדבק ולהרים עיניו למעלה, ולזכר בעלמא דאיתי במבאר בפנים המאמר, שזה עקר הזכרון - לזכר תמיד בעלמא דאיתי ושללא יחשב שאין עולם אלא אחד: (מעדני מלך)

ז - תכא

דוד המלך, עליו השלום, ברח אז ממלכותו מפני אבשלום, וקלל אותו שמעי בן גיאה, ואמר (שמואל ב, ט"ז): "אולי יראה ה' בעיני". "בעיני" דיקא, כי מי שרואה שנופל לרע עין, אם אינו מרגיש בעצמו שיוכל לעמד בזה להנצל ממנו, צריך לברח ממנו וכו': (סעיף ד', עיין שם).

שמעתי מהרב הקסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה לפרשו גם לפי המבאר להלן בענין טוב עין וכו' והינו אולי יראה השם

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קסז

בְּעֵינֵי, הִינּוּ בְּבַחֲיַנֵּת עֵין טוֹבָה שְׂבִי שֵׁשׁ לִי עֵין טוֹבָה אֶף בְּהַתְנַשְּׁאוֹת
חֲבֵרִי. (מעדני מלך).

ז — תכב

תוֹרָה נה

שֵׁם. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עַל דָּא שְׁלוּמֵי אֱמוּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְשֵׁם לְעִיל
פָּרָה בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנֵּת וּנְשִׁלְמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ. הִינּוּ כִי זֶה שֵׁשׁ
לְאָדָם כָּאֵלֹה עַל בְּתַפְלָתוֹ וּמַחְמַת זֶה חֶפֶץ לְפָטֵר עֲצָמוֹ מִהַתְּפִלָּה, כָּל
זֶה הוּא מַחְמַת שְׂאִין לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי אִם הִיא לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה
וְהִיא מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד אֶצְלוֹ וְשׁוֹמֵעַ וּמַאֲזִין לְכָל מוֹצֵא פִּיו
וּמַצְפֶּה לְתַפְלָתוֹ וְחֶפֶץ בְּהַצְדָּקוֹ, בּוֹדֵאֵי הִיתָה לוֹ הַתְּפִלָּה בְּלֹא עַל רַק
הִיא לוֹ מִמְּנֶה חַיּוֹת גְּדוֹל וְנִפְלָא, וְהִיתָה אֶצְלוֹ הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנֵּת מִיֵּין
מְתִיקִין בְּכָל אוֹת וְתַבָּה וּבִרְכָה שֶׁבְּתַפְלָה.

ז — תכג

תוֹרָה נו

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינּוֹת הַמַּלְכוּת שֵׁשׁ
לוֹ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ וְכו', וְזֶה בְּחִינַת מְרָדְכִי, בְּחִינַת מֶרְדִּיךְ (חולין
קל"ט:) שֶׁהַמְּרוֹת, הִינּוּ הַמַּלְכוּת, יֵשׁ לָהּ דְּרוֹר וְחֵירוּת, שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
בָּהּ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ. כְּתֹב הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי יַעֲקֹב קִלְמֶנוֹבִיץ (מֵלֵמֵד)
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבַשֵּׁם מְרָדְכִי עֲצָמוֹ מְרָמֵז עֲנָן זֶה כִּי מְרָדְכִי הוּא
בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת מֶרְדְּכִי, וְהִינּוּ "מֶר" - לְשׁוֹן מַלְכוּת, כְּמִבְאֵר בַּפָּנִים,
וְ"דְכִי" לְשׁוֹן נָקִי (= דְּכִי בְּאַרְמִית טְהוֹר), וְהִינּוּ שֶׁהַמְּרוֹת וְהַמַּלְכוּת שֶׁלוֹ
נָקִי וְטְהוֹר לֹלֵא פְּנִיּוֹת, וְאֵינּוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ עִמּוֹ חֲלִילָה לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ:
(מעדני מלך)

ז — תכד

שֵׁם. מַעֲנִין הַסְתַּרְהָ וְהַסְתַּרְהָ שְׁפָתוֹךְ הַסְתַּרְהָ הַמְּבֹאֵר בַּתוֹרָה
(בְּסֻעֵיף ג') וְכו', שֶׁמַּעֲתִי בְּשֵׁם הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוִי יִצְחָק בִּנְדֵּר זְכוּרֵנוּ

קסח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

לברכה, שענין זה סובב גם [ובבחינה אחת יותר] על אלו העוסקים בתורה ובתפלה, אף מתגאים ואינם מבקשים ודורשים באמת להתקרב להשם יתברך, שיש ובהם נמצא גם כן בחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כי חושבים הם שהם בעלי מדרגות בעבודת השם יתברך ובתורה וכו', ולזה קשה לגלות תורה אף פשוט להם התעוררות, כיון שהם בבחינת הסתרה יותר מאלו הרחוקים לגמרי כי לא יאבו לקבל. (מעדני מלך)

ז – תכה

שם. בבאור הפתוב (קהלת ב, כו): "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה, ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנס" וגו' המבאר בתורה (בסעיף ה'), שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שכמו שבקדשה יש ענין שנתהפך הכל לטובה בדברי רבנו זכרוננו לברכה, כמו כן לצד הסטרא אחרא יש להם גם 'ענין', וכל מעשיהם ודבורם ומחשבותם הוא לענין זה, הינו, ה'ענין לאסוף ולכנס ממוין': (מעדני מלך)

ז – תכו

שם. בהמבאר בתורה (שם סעיף ו'): "ולפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל" - אמר הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה שבכונת רבנו הקדוש לבאר, שמאחר שכל ענין המן הוא לאסוף ממוין, מה נעשה אנחנו, ומהיכן נקח פרנסה לצרכנו, על כן אמר, שהפרנסה דקדשה תלוי בדעת, שהיא היא התורה הקדושה, וזהו "לאיש שטוב לפניו נתן חכמה ודעת", טוב הינו תורה "כי אין טוב אלא תורה", וזהו לאיש שטוב לפניו - הינו בחינת התורה המבאר במאמר, נתן חכמה ודעת - שממנה באה הפרנסה.

ז – תכו

תורה נו

בענין המבאר בתורה (בסעיף ב') של הקים אמונה הנפולה הוא על ידי שידור איזה גדר ויקים מיד. עין שם. כתב לעצמו הרה"ח רבי יעקב קלמנוביץ (מלמד) זכרנו לברכה. שידור גדר שמעטה והלאה יאמין באמונת חכמים ויקים מיד, שבזה שהוא נודר שיאמין בהם, בזה הוא מקים אמונת חכמים (שמאמין בעצתם): (מעדני מלך)

ז – תכח

תורה סה

(בסעיף ב) מגדל יפי פאר התפלה וכו'. ושיצריכין לעשות אחד מפל התפלה וכו'. לכאורה צריך באור מהו ענין לעשות אחד מפל התפלה, הרי כשהולך לתבה השניה אינו יכול עוד להרהר בתבה הקודמת, הן מצד הפונה הפשוטה והן מצד הסודות שבה. ופרשו אנשי שלומינו, שהפונה שאת החיות וההתלהבות, השמחה וההשתוקקות, שהיתה לו בתבה זו, מחמת יפי וזיו ופאר האור שבתבה, חיות והתלהבות זו יקח עמו לתבה השניה, וכן מתבה לתבה, ובכל תבה ותבה יתוסף לו חיות והתלהבות נוסף על החיות שבתבה הקודמת. (מעדני מלך)

ז – תכט

תורה קיא

שמעתי מרל"י ז"ל בהמבאר בתורה קיא על הכתוב לא ימוש ספר התורה הזה מפיה וכו' עין שם. שלכאורה מדוע לא תועיל לו התורה הקדושה בעצמה שהיא תבלין נגד היצר כמו שאמרו רז"ל (קידושין ל:): 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין לה'. ומדוע לא תגן עליו התורה עצמה נגד גשמיותו? ומזה נלמד ונבין שבכל אפן שהוא

קע שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

אף שלומד תורה בבחינת שלא לשמה בהכרח שיהיה לו איזה הקדמה ושום רצון טוב, ואזי נאמר עליו 'מתוך שלא לשמה בא לשמה' כי אם לאו על זה בא צעקת השם יתברך שלא ימish ויגשם את דברי התורה שבפיו ח"ו.

ז – תל

תורה קלא

אמר לענין המבאר צריך להתירא מן הפכוד וכו' שכל זה המבאר בפנים המאמר הוא כשהפכוד בא מעצמו אל האדם. ומזה נלמד ונבין כמה צריך להתירא מזה שרודף אחר הפכוד ומשתדל חלילה בעדה כמה סכנה יש בזה.

ז – תלא

תורה קמא

"אם יזפה שירגיש כאב חטאיו" וכו'. לכאורה קשה שהלא כשירגיש כאב חטאיו הרי יבוא לעצבות ומרה שחורה גדולה, ואיך יוכל לקיים המצוה הגדולה שצונו רבנו להיות בשמחה תמיד, ומה יביאהו לשמחה המחיב בה כשירגיש כאב חטאיו. ויש לבאר, שאדרבא כשירגיש כאב חטאיו ויתודה על עונותיו, וירבה בהתבודדות ושיתקה בינו לבין קונו, זאת ההרגשה שירגיש במחילת העוונות היא היא השמחה האמתית, וכל עוד שאינו מרגיש כאב חטאיו, ומנחם עצמו בנחומי הכל, ואינו דואג על עונותיו הרבים והמתרבים, הוא הוא תכלית העצבות והמרה שחורה: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז – תלב

תורה קמב

כי נמצאו בעולם שני צדיקים שמדברים זה לזה, והם ברחוק מקום זה מזה כמה מאות פרסאות, הינו שזה הצדיק מקשה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קעא

קשׁיָא בתּוֹרָה, וְהַצְדִּיק הַשְּׁנִי שֶׁם בְּמִקְוָמוֹ אוֹמֵר דְּבַר שֶׁהוּא תּוֹרִין
עַל הַקְּשׁיָא שֶׁל הַצְדִּיק הָרִאשׁוֹן. וְכו':

אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוּמִינוּ שֶׁהִשְׁאֵלָה וְהִתְשׁוּבָה אֵינוֹ דוֹקָא בֵּין שְׁנֵי
צְדִיקִים, וְאַפְלוּ בְּאָדָם אֶחָד יֵשׁ גַּם הִשְׁאֵלָה וְהִתְשׁוּבָה, וְאֵין שׁוּמַע
זֹאת כִּי אִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִבּוֹ, כִּי הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהֶעֱלִיָּה
שֶׁל הַיּוֹם הִיא הִיא הִתְשׁוּבָה לִירִידָה שֶׁל אֶתְמוֹל וְכו'. וְכֵן מוֹבָא
בְּתוֹרָה ס"א מֵעֲנִין שְׁאֵלוֹת וְהִתְשׁוּבוֹת בְּאָדָם עֲצָמוֹ, עֵין שֶׁם. (מַעֲדָנִי
מִלֵּךְ).

ז – תלג

תּוֹרָה קִנָּה

אַמוּנָה לְשׁוֹן גְּדוּל. אָמְרוּ כִּי כֵן הִיא מִדַּת הָאַמוּנָה שֶׁצָּרִיף תָּמִיד
לְגִדּוּלָה וְלִהְתַּעֲלוֹת בָּהּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְכָל פַּעַם לְכַסֵּף לְהַשִּׁיג אַמוּנָה
גְּדוּלָה יוֹתֵר בָּהּ וּבְצְדִיקִים.

ז – תלד

שֶׁם. הִזָּה אוֹמֵר עַל הַמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִיקוּ"מ ס"י קִנָּה) עַל
מֵה שֶׁאָמְרוּ ז"ל אַמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים, וְאַמוּנָה לְשׁוֹן גְּדוּל כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי אוֹמֵן אֶת הַדָּסָה. שֶׁכָּל זֶה לוֹמֵר וְלִרְמֹז שְׁאֵת עֲנִין הָאַמוּנָה
צָרִיף לְגִדּוּל בְּכָל עֵת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה ה' ח"ב שֶׁצָּרִיף
לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה אֵיף הוּא אוֹחֵז עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה, עֵין שֶׁם. וּכְפִי
שֶׁמִּגִּדֵּל בְּתוֹכוֹ יוֹתֵר אֶת הָאַמוּנָה כֵּן גִּדֵּל וְצוּמַח וְעוֹלָה מִפְּעֻלָּה
לְמַעַלָּה.

ז – תלה

תּוֹרָה קִעָא

בְּאֵרוֹ אַנְשֵׁי שְׁלוּמִינוּ בְּכֻנַּת הַמֶּאֱמָר, שֶׁעֲנִין זֶה מְדַבֵּר אֵף גַּם עַל
אֵלוֹ הַמְּקַרְבִּים לְצְדִיק, שְׁזוֹכִין בְּכָל פַּעַם לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ שֶׁכָּל חֵדֶשׁ כָּל
אֶחָד לְפִי כְּלִי שֶׁכָּלוּ - שֶׁצָּרִיכִים לְהַשְׁמֵר וְלִהְיוֹת מְאֹד לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ

קעב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

בזה השכל לחרפות ולדראון עולם חס ושלום, הינו אחד את חברו.
(מעדני מלך).

ז – תלו

תורה קצא

מבאר בתורה שאפשר שישב אחד אצל חברו במקום אחד בגן עדן, ולזה יהיו כל התענוגים וכו', וחברו לא ירגיש שום תענוג. ולכאורה קשה איך שיב שישב בגן עדן, ולא ירגיש שום תענוג בחברו הסמוך לו, ומה נפשו אם מגיע לו גן עדן, צריך להרגיש התענוג, ואם אין מגיע לו גן עדן אם כן מה יושב שם כלל וכלל. ואמרו אנשי שלומינו, שהוא על פי מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ז י: יח.) "בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת", וכמו שאמרו כמה פעמים (ברכות סא:) "יצתה בת קול ואמרה הרי זה מזמן לחיי עולם הבא" וכדומה, שהפירוש שבשכיל מעשה גדול כזה וכזה שעשה זכה לגן עדן ונצל מגיהנם, אולם להרגיש את התענוגים שבגן עדן אינו יכול, כי באיזה זכות יזכה לזה, ועל כן יכול להיות שישבו שנים בגן עדן, וזה ירגיש כל התענוגים, וחברו היושב בסמוך לו לא ירגיש שום תענוג, וגם על זה בכה רבנו הקדוש, איך זוכין לזה, ואמר "יש קונה" וכו', כי נסיונות שיש בעולם הם קשים ומרים, ובני עליה מועטים - כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (סוכה מה:)
(מעדני מלך; וראה כתובות דף קג: בתוס' ד"ה "מזומן", ודו"ק).

ז – תלו

שם. בענין מה שלכאורה אינו מובן מה יש לו לזה לישוב בגן עדן, בעת שאינו מרגיש ומבין ומתענג בהשגות שבגן עדן מחמת שאין לו לב לזה וכו'. ואמר רל"י ו"ל, שלאמת אין לו שום תקון כי

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קעג

אם לחזור בגלגול, אולם שָׁכְרוּ יְהִיָּה שְׁיֹלֵד בְּבֵית פֶּשֶׁר שְׁיֹכֵל לְקַיֵּם מִיד המצוות, ועל יָדָם לזכות פֶּשֶׁאָר הצדיקים לתענוג שְׁבִגֵּן עֲדָן: (שם)

ז – תלח

שם. מוכא בספרים ספור מעשה: הִיָּה אֶחָד שְׁזָכָה לְשִׁכָּת בְּגֵן עֲדָן בְּמָקוֹם נִעְלָה מַחְמַת שׁוֹם מַעֲשֵׂה טוֹב מִיָּחָד שְׁעֵשָׂה, אולם לא הִרְגִּישׁ שׁוֹם חִיּוֹת בְּמָקוֹמוֹ, וְטָעַן כְּלָפִי מַעֲלָה שֶׁהוּא רוֹצֶה גַם לְהִרְגִּישׁ הַנְּעִימוֹת שֵׁשׁ שָׁם, וְאָמְרוּ לוֹ זֹאת לֹא נָתַן לָךְ כִּי לֹא זָכִיתָ לְהַתְיַגֵּעַ וּלְהַתְאַמֵּץ פֶּשֶׁאָר הצדיקים היושבים שָׁם. כִּי רַק זָכִיתָ לָזֶה מַחְמַת מַעֲשֵׂה אֶחָד נִעְלָה, מֵה שְׁאִין כֵּן שְׁאָר הצדיקים הֵם הַתְיַגְעוּ וְעָבְרוּ נְסִינּוֹת וְעָמְדוּ בָּהֶם וּמִשׁוֹם כָּךְ רְאוּיִים הֵם הֵן לִישֵׁב בְּגֵן עֲדָן, וְגַם לְהִרְגִּישׁ אֶת הַנֶּעֱם הָעֲלִיּוֹן הַשּׁוֹפֵעַ בּוֹ. וְאָמַר וְטָעַן: אֲבָל מֵה שְׁוֹה לִי לְחִיּוֹת כָּאֵן פֶּשֶׁאִינִי מִרְגִּישׁ הַדְּבָרִים, וְאָמְרוּ לוֹ אִם אַתָּה חָפֵץ נִחְזִיר אוֹתָךְ בְּגִלְגּוֹל וְתַתְיַגֵּעַ עַל הַמַּצּוֹת וְתִזְכֶּה כְּמוֹתָם, עֲנֵה וְטָעַן מִפֶּחַד אֲנִי שָׁמָּה אִם אֶחָד שׁוֹב בְּגִלְגּוֹל אֶחָטָא וְאֶקְלָקֵל אֶף אֶת מְקוֹמִי זֶה, אָמְרוּ לוֹ: זֹאת מִבְּטִיחִים אָנוּ אוֹתָךְ שֶׁלֹּא תִקְלָקֵל וְתַחֲטֵא ח"ו, אֲבָל הִנֵּךְ מְחִיב לַעֲבֹר הַיְסוּרִים וְהַיְגִיעוֹת וּשְׁבִירַת הַמְּנִיעוֹת אִם בְּרָצוֹנֶךָ לְזָכוֹת לְהִרְגִּישׁ גַּם אֶת הַנֶּעֱם שְׁבִגֵּן עֲדָן. (ספור זֶה שֶׁיָּדָה לְהַמְבָּאָר בְּלִיקוּ"מ סִימָן קצא עי"ש).

ז – תלט

תורה קצב

לֹא הָיָה מִרְבֵּנוּ לֹא צִיּוֹר וְלֹא תְמוּנָה. וְאָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוּמִינוּ רַבֵּנוּ לֹא רָצָה בְּכָךְ וְעַל כֵּן אֵין מִמֶּנּוּ זֹאת. כִּי עָקַר אוֹר פָּנָיו וְחִכְמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא בְּסִפְרוֹ כְּמוֹכָא לִיקוּ"מ ס' קצב. וּמִי שֶׁדְּבוּק בָּהּ יוֹתֵר כֵּן נִחְקֵק בּוֹ זֶה הָאוֹר שֶׁבְּפָנָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

ז – תמ

תורה קצח

כְּשֶׁאַחַד צוֹעֵק לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמְרִים לוֹ לִיסַע וְכוּ'.
אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ, שֵׁשׁ בְּכֹנֶנֶת דְּבָרָיו לֹאֲדָם שְׁאֶחָד שְׁכָר
צָעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, תִּכְףּ וּמִיד יִזְדָּרוּ וַיִּתְחִיל כָּבֵר לְנִסְעַ וְלִילֵךְ וַיִּקְיֵם
דְּבָרֵי בְּקִשְׁתּוֹ; כְּגוֹן אִם מִתְפַּלֵּל שְׂיִזְכֶּה לְתַפְלָה כְּרָאוּי, יִתְחִיל
לְהִתְפַּלֵּל, וַיּוֹצִיא בְּקִשְׁוֹתָיו מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, וַיִּשְׁוֹעַת ה' תִּלְוָנוּ וְכֵן
בְּשָׂאָר בְּקִשְׁוֹתָיו לְתוֹרָה לְקַדְשָׁה וּלְטַהֲרָה, אָמֵן. (מעדני מלך)

ז – תמא

שֵׁם. סֵפֶר רַאבְרָ"נ לְר"א חַיִּים רוֹזִין ז"ל אַחַר שְׁשָׁאֵל אוֹתוֹ מַה
פְּרוּשׁ הַמֶּאֱמָר שֶׁבְּלִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן סִימָן קצח 'כְּשֶׁאַחַד צוֹעֵק לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ אוֹמְרִים לוֹ לִיסַע וְכוּ'. אָמַר לוֹ שְׁשָׁאֵל שְׁאֵלָה זוֹ אִף הוּא אֶת
אָבִיו וְאָמַר לוֹ שְׁשָׁאֵל שְׁאֵלָה זוֹ אֶת מוֹהֲרָנ"ת ז"ל וְאָמַר לוֹ: בַּעֲת
שְׁאָדָם צוֹעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֶמֶת אֲזִי מִן הַשָּׁמַיִם מְרַמְזִים לוֹ שִׁיסַע
הִלָּאָה בְּדֶרֶכּוֹ, וּכְשֶׁמֶן הַשָּׁמַיִם אוֹמְרִים לוֹ לְאָדָם לִיסַע, הֲרִי שְׂדִרְכּוֹ
כָּבֵר צִלְחָה וְאִין לוֹ לְדָאָג אִיךָ יִצְלִיחַ כִּי כְּשֶׁאוֹמְרִים לוֹ לִיסַע, יִסַע
וַיִּגִיעַ לְמִבְקָשׁוֹ מֵאַחַר שֶׁפִּעַל זֹאת בְּדֶרֶךְ תַּפְלָה וַצִּעָקָה, אִף עַל כִּי שְׂאִי
אֶפְשָׁר לְהִבִּין אִיךָ יָבוֹא וַיִּקְרָה הַדְּבָר כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר 'אִיךָ'. אִם
מִחֲמַת שְׁעֵדִין אִין לוֹ זְכוּת לָזֶה אִם לְסִבָּה אַחֲרֵת. (וראה עוד חלק ד, מח.)

ז – תמב

תורה רלב

בַּעֲת שְׁאוֹמְרִים וַצִּבָּא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים וְכוּ' רָאוּי
לְבִקָּשׁ וְכוּ' שְׁכֹנֶנְתוּ הַקְדוּשָׁה הִיְתָה שְׂיִבְקָשׁ רַק בְּמִחְשַׁבְתּוֹ וְלֹא בִפֶּה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קעה

ממש. כי זה הדבר אסור אז על פי דין השלחן ערוך, אלא פונתו רק ש'כונן היטב ולבקש במחשבתו כל המבאר פנים. (רל"י ז"ל וכן מבאר בלקוטי עצות אות תפלה אות ע"ב)

ז — תמג

תורה רלז

רח"ש ר"ת 'שרים רדפוני חנם'. המנהג היה שהחתן והמחתנים היו באים לרב המקום לקראת החתונה כדי להתברך ממנו, בין שהיה בא הוא עצמו לחתונה ובין אם לאו. והיו מביאים לו שם מזונות ודברי מתיקה ושום מתנה, ולקבל ברכתו.

ז — תמד

תורה רנה

אמר רל"י ז"ל. מה שאמר שעל ידי אמונה בלא דעת אפשר לפל מנה. שענין הדעת הפונה לדעת התורה, שאם אין לו לאדם דעת תורה הבא מרובי למוד התורה על ידי זה אפשר לו לפל מהאמונה לבדה מאחר שאין לה יסוד בדעת התורה. ובאה חלילה 'רוח קמעה ועוקרתו' חלילה. (וראה גם בהקדמת העצות המבוארות באותו סגנון)

ז — תמה

אמר לענין הספור מה שמספרים בהנאמר בתורה רנ"ז, שפעם כשדברו מזה עם ראבר"נ ז"ל לא אבה לספר. הספור ואמר: הספור שמספרים אינו נכון, ולא כך היה המעשה. ושוב לא חקר בדבר.

ז — תמו

תורה ערב

לפי המבאר במאמר אפשר לפרש מה שהשם יתברך אמר לאדם הראשון "כי ביום אכלך ממנו מות תמות" (בראשית ב, יז), אם לא יאכל

קעו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

מעין הדעת אז יהיו חיי נצח, אבל אם יאכל חלילה אזי כל ימיו יהיו מתים, וזהו שאמרו בגמרא (ברכות ה). "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו'. ואם לאו יזכיר לו יום המיתה - דהינו אם היצר הרע מפתה אותו לאמר לו: מחר תתפלל בחשק רב וטוב יותר, יזכיר לו יום המיתה, הינו שיזכיר לו שהיום הזה שהוא עומד בו, זה היום הוא יום מת, ולא יחזור לעולם ועד. כי היום המחרת הוא עולם אחר לגמרי. (הרה"ח ר"י קלמנוביץ (מלמד) זכרוננו לברכה - מעדני מלך)

ז — תמז

תורה רעז

חלול שבת הוא בחינת חלל. הינו כי ישראל הם בני זוג של השבת, וכשמחלל השבת הוא כאלו הרג לבן זוג, ועל כן הוא בחינת חלל, וכמבאר בפנים: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך)

ז — תמח

שם. רגל הוא רפואה להראה וכו', על כן השתדלו לאכל בשבת מאכל העשוי מרגל העוף או הבהמה.

ז — תמט

תורה רעח

"בקנאו את קנאתי" (במדבר כ"ה, יא), בחינת הצדיק שאינו מקנא שום צדיק, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, רק אותו לבדו יתברך:

ז — תנ

תורה רפא

אמרו אנ"ש על המבאר פנים. שעל כרחק נמצאנו למדים שהכל תלוי כפי קדשת העינים. ועל כן אף האדם הפשוט יכול לראות

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קעז

צפונות בתורה אף בדרגתו הפשוטה, וכל מה שיקדש יותר את עיניו
בן יראה ויבחין יותר בצרופי אותיות התורה. ועל זה אנו מבקשין
בכל יום בברכת התורה 'והאר עינינו בתורתך'. שיאירו עינינו לראות
הנסתרות שבתורה כל אחד לפי דרגתו. (שמעתי מרל"י בנדר ז"ל)

ז – תנא

תורה רפב

בענין שליח הצבור המבאר פנים. אמרו אנ"ש על פי המובא
בזהר שאלולי תפלות הצדיקים שבעולם העליון שמתפללים עבור
החיים לא היו מתקנים כאן בעולם אפלו רגע אחד, נמצא
שהצדיקים שלמעלה הם שלוחי הצבור, שעל ידי תפלתם הזכה בזה
מתקנים התחתונים. ולפי המבאר פנים נמצא מתבאר שכל מה
שהיה כאן הצדיק מלמד זכות ומלקט הטוב שבכל אחד מישראל,
וכל מה שידע למצא הטוב יותר ויותר בפחות יותר, בן למעלה
הוא הוא השליח הצבור החשוב ביותר להתפלל לפני העמוד, ולתת
על ידי תפלותיו זכות קיום לבני העולם הזה יותר ויותר ודו"ק.
ונמצא שמה שהזכיר בענין שליח הצבור המתפלל לפני העמוד סובב
דבריו גם על השליח הצבור הגדול שבעולם העליון ודו"ק.

ז – תנב

שם. אמרו בצחות לענין חובת ההליכה והדבקות בתמידות עם
המאמר 'אומרה לאלקי בעודי' שבלקוטי מוהר"ן בסימן רפ"ב:
'בזאת יבא אהרן אל הקדש' ב'פ'ר' בן בקר לחטאת. (ויקרא טז, ג) הינו
עם המאמר שבסימן רפ"ב (אותיות בפר), שדיקא בקיום הנאמר פנים
בזה יתקן ויבוא כראוי אל הקדש פנימה.

לקויטי מוהר"ן חלק שני

ז – תנג

תורה א

בענין 'הממשלה על המלאכים' אמרו, שענין זה המבאר הוא
דרגא כזו שאכן יתבצע את כל אדם אם הגיע לזה כי מאחר שאמרה
רבנו בפשיטות בכלליות מאמריו, הרי שזה שיך לכל אחד בדרגתו,
ואם לא יעמד בזה כראוי יצטרך אף לחזר בגלגול עבור זה.

ז – תנד

שם. בענין הממשלה על המלאכים וכו'. אמר רל"י ז"ל:
למעשה כל אחד ואחד יש בו כמה וכמה עתים שהוא במדרגה זו,
שהוא למעלה בממשלתו על המלאכים. כי בכל פעם שעומד בשום
נסיון הוא מתעלה עליהם בפרט בשמקים מצוות התורה ברצף, אולם
סבת הדבר שאינו אויז כראוי בבחינת כסא הכבוד שהוא שרשי
נשמות ישראל בקביעות, הוא מחמת שאין בו אהבת ישראל כראוי,
על כן אינו עומד קים בקביעות בדרגא זו. כי אפילו משה רבנו עצמו
לא זכה להנצל מקנאת המלאכים אלא רק מחמת זה שאיז עצמו
ביחד עם כלליות נשמות ישראל. ועל כן כל אחד כפי שאיז עצמו
באהבת חברים יותר כן עמידתו וקיומו בממשלתו על המלאכים יותר
ויותר. כי הכל תלוי כמה אויז ודבוק בכסא כבודו שהוא שרש
נשמות ישראל, ואין לו כעס ושנאה וטינה וקנאה עליהם.

ז – תנה

שם. וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ג.): 'ועל כל
משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי'; הינו על הפסד
היראה, בחינת "אריה שאג מי לא יירא" (עמוס ג):

ז – תנו

שם. שְׁמַעְתִּי מִהָרֹב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוִי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה, שְׂדִיק בְּתִבְת "כָּאֲרִי", וְהִינוּ כָּפִי בְּחִינַת הִירָאָה בֶּן הַשָּׂאָה, כִּי קוֹל הִזְעָקָה עַל נְפִילַת הַדַּעַת בָּא עַל יְדֵי פָגֶם הִירָאָה, וְהִינוּ 'כָּאֲרִי' - כָּפִי בְּחִינַת הִירָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרִיָּה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב "אֲרִיָּה שָׂאָג מִי לֹא יִירָא" (מעדני מלך).

ז – תנו

תורה ב

בְּעֵינֵי תוֹדָה הִלְכָה וְכוּ' הַמְבָאָר בַּמֶּאמֶר, אָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמִינוּ שֶׁלְמַעֲשֶׂה בְּחִינַת תוֹדָה הִלְכָה שְׂדִיבָר בָּהּ בַּמֶּאמֶר, הוּא תְּכִלִּית הַמְכֻנֶּן שֶׁל בְּחִינּוֹת תְּפִלָּה וְתוֹרָה, כִּי תְּכִלִּית הַתְּפִלָּה הוּא הוֹדָאָה, וְתְּכִלִּית לַמּוֹד הַתוֹרָה הוּא הִלְכָה לְעִבְדָּא וְלַמַּעֲשֶׂה, וְכִשְׁמַתַּחֲבָרִים שְׁנֵי עֲבוּדוֹת אֱלֹוִ, בָּזָה זֹכִים לְזוּוּגִים אֲמִתִּיִּם, וּמֵאִירִים הַשְּׁמוֹת אֵל, אֱלֻקִּים, ה', וּמֵאִיר בּוֹ עַל יְדֵי זֶה אִוֵּר הָאֲמֵת בְּאֲמֵת. וְדו"ק. (מעדני מלך)

ז – תנח

שם. (סעיף ד) כִּי יֵשׁ דְּבִיּוֹר שֶׁל תְּשׁוּבָה... בְּחִינַת [תְּשׁוּבָה אֲנוֹשׁ עַד דְּכָא] וְהֵאמֵר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם - כִּי אֵלֶּף שְׁנִים בְּעֵינֵיךְ כְּיוֹם אֶתְמוֹל" (תהלים ז, ג) וְכוּ'. אָמְרוּ אַנ"ש שֶׁיֵּשׁ לְרַמֵּז בָּזָה, שְׁזֶה הַרוּצָה לַחֲזוֹר בְּתְּשׁוּבָה עַל עֲוֹנוֹתָיו, צָרִיךְ לְרוּץ כָּל כָּךְ בְּתְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַד שֶׁאֵלֶּף שְׁנִים יִהְיוּ בְּעֵינָיו כְּיוֹם אֶתְמוֹל - לְרֹב זְרִיזוֹתוֹ בְּתוֹרָה וְעֲבוּדָה, וּבְרִיחָתוֹ מִהֶרֶע (ועיין בסוף תו' מ"ט ח"א): (מעדני מלך בשם רל"י בנדר ז"ל).

ז – תנט

שם. מְבָאָר בַּמֶּאמֶר (שם) שֶׁקֶדֶם הַשְּׂדִיב וְהַזְיוּג אֵין לוֹ לְאָדָם אֵלָּא קֵב אַחַת שֶׁל שִׂיחָה, וּמִשְׁמָצָא זְוּוּגוֹ אֲזִי יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת עֲשָׂרָה

קבין של שיחה, עיי"ש. אמר הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה: שמחמת שאחר שזכה לזיווג דקדושה זוכה לבחינת שלמות הדבור כמו שבאר רבנו זכרוננו לברכה שם, אף על פי כן צריך שמירה יתרה שלא יפגם הדבור חס ושלום, ומשום כן הזהירו חכמינו זכרונם לברכה ואמרו: "אל תרבה שיחה עם האשה" (אבות א, ה), אף על פי שזכה לשלמות הזיווג והדבור: (מעדני מלך).

ז – תס

שם. שבת הוא בחינת בן... בחינת "וילד בן ויקרא שמו נח" (בראשית ה, כח-כט). עין שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה שדיק ואמר שרק בנח שלא כן בעשרה דורות שקדמו לו ושל אחריה פתוב לשון כזה כדבר בפני עצמו "וילד בן ויקרא שמו נח" (וכמבאר במפרשים שם (עיי"ש ברש"י ובגו"א, ובחזקוני ורבינו בחיי, ועוד). והינו לדרש בחינת הבן המבאר בפנים בחינת שבת וכו': (מעדני מלך)

ז – תסא

תורה ג

מבאר פנים שאחר הפדיון אזי ורפא ירפא בצירי, בבחינת "הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם" (ירמיה ח, כב), שאחרי הפדיון אפשר ללכת לרופא ולהתרפאות על ידי רפואות וכו', עין שם. והנה מהתפלה שצל המאמר בלקוטי תפלות רואים שהיא מיסדת על מעלת ההתרחקות מהרופאים ורפואותיהם בתכלית. ולכאורה נראים פסוקים לדברי רבנו זכרוננו לברכה. ואמרו אנשי שלומינו, שבהכרח התפלל רבי נתן תפלה זו, כי לכאורה למה אמר רבי אליעזר "חמה עזה בעולם" - מחמת שאין מי שימתיק את הדין כמבאר בפנים - הרי תלמידיו הקדושים ועוד תנאים גדולי מעלה היו בדורו בעולם, וכי לא היה מי שימתיק הדין על ידי הפדיון, ואם אף על פי כן אמר

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב קפא

בן, הרי שבכונתו לומר שפיוס אין מי שימתיק חמה עזה כזו שיש בעולם, על בן אין עצה רק לתפלה בלבד. וכדברי רבי נתן בתפלה. (מעדני מלך).

ז – תסב

תורה ד

שם. סעיף ג. נמצא שעל ידי האדם שעושה המלאכה והעסק וכו' בפעושה המלאכה והעסק 'פראוי' כמו שצריך לעשות. פשוט אנשי שלומינו ענין 'פראוי' שאמר, והינו שבעת שעושה המלאכה הוא דבוק בו יתברך ומאמין בו שהכל מאתו, (מלבד מה שבודאי נזהר משקר ומגנבה ח"ו).

ז – תסג

שם. חסד הוא בחינת אהרן (הכהן), וצריך לקבלו על ידי הכלי, שהוא בחינת יראת, שהוא בחינת לוי וכו'. עיי"ש. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה לרמז שעל בן מוכא (שערי אורה שער א', ועוד, וכן איתא בדעת זקנים על התורה במדבר יט, יז) ש'כלי' הוא ראשי תבות כהן לוי ישראל, והינו ישראל הוא בחינת הנותן צדקה, ולוי הוא בחינת היראה, ולכן הוא בחינת החסד, וכך נוצר הכלי לקבלת החסד: (מעדני מלך).

ז – תסד

תורה ז

אמרו על הכתוב 'כי מרחמם ינהגם' שענין זה של הרחמנות של המנהיג, סובב והולך לא רק על המנהיג הגדול, אלא נאמר על כל אחד היכן שמנהיג הנהגתו אפילו האדם בהתנהגות עם בני ביתו והסמוכים לו צריך לדעת שעקר מנהיגותו ושליתתו תלוי בפני הרחמנות וכפי הסבלנות שבו, כי כל מנהיגות וממשלה תלוי בפני

קפב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב

רחמנותו על אלו שתחתיו. וכפי מדת הרחמנות שבו פן מנהיגותו ומלכותו.

ז – תסה

לענין מאמר הזהר המובא פנים בענין הצדיק יסוד עולם דאחיד בשמיא ובארעא. אמרו שזה זה מעלתו של הצדיק, שאף שעולה למעלה למעלה הרי שלאמת היה צריך להיות הצדיק שכל מה שעולה ומתעלה יהיה קשה לו יותר ללמד זכות על החיבים, אולם לא כן הצדיק האמת שאדרבא ואדרבא כל מה שעולה בשמיא הוא נחית יותר למטה, ללמד יותר זכות ולקרב יותר על אף שהוא עצמו גדולה יראתו ואימתו מה יותר ויותר, והם כאלו סותרים זה את זה. כי הצדיק מתדמה לקונו ובמקום גדלותו של הקדוש ברוך הוא שם אתה מוצא ענותנותו כמשארז"ל (מגילה לא). (וראה בליקוטי הלכות הלכות תפילין הלכה ה אות ט. ובהלכות נדרים הלכה ב, יד)

ז – תסו

שם. סעיף ה'. נמצא מי שרוצה להכניס דעת בחברו הוא צריך שיהיה לו יראת שמים פדי "שהיה דבריו נשמעין וכדי שיתקיימו דבריו". הינו שיהיו דבריו נשמעים בדורו וכדי שיתקיימו דבריו לעתיד, הינו לאחר מותו והסתלקותו. וכל צדיק שיש בו יותר בזה פן נתקיימים דבריו לעולמים יותר. ומזה צא ולמד גדל פחו של רבנו הקדוש. שאמר מפרש עוד בחייו (חיי מוהר"ן סימן מו) שרוצה לעשות דבר וענין כזה שיתקיימו דבריו לעולם, וכל תלמיד קרב עוד תלמידים, ואלו התלמידים קרבו עוד תלמידים, ולא יפסק מעין יראתו שהוא אוצר של יראת שמים לעולם. (הרה"ח רל"י בנדר ז"ל).

ז – תסז

תורה ח

שם. פי קול המוכיח הראוי הוא בבחינת "פשוט הרם קולך" (ישעיה נח, א) ... פשוט ראשי תבות פשוט פשוט פשוט ר' בועז, וכו', עיי"ש. הינו שהקדוש ברוך הוא צוה לנביא שפשוט מוכיח את ישראל, יוכיחם באופן כזה שיתעורר לטוב על ידי השיר פשוט פשוט ממשל מרבע, ויתהיה על ידי תוכחתו ריח טוב. ובזה מוכן ביותר צווי התוכחה בלשון "פשוט". וגם מה שאמר ובאר רבנו זכרנו לברכה קדם הפתוב: "את קולך שמעתי בגן - ואירא" (בראשית ג, י) - ויש ללמד מזה שאפלו בחטאים הגדולים ביותר, דרך התוכחה הוא רק בדרך רחמנות, ולהכניס ריח טוב בהשומע, שכן היה תוכחתו של הקדוש ברוך הוא יתברך ויתעלה כשהוכיח את אדם הראשון, שעל ידי תוכחתו עורר בו ריח טוב, שעל ידו זכה ליראה בבחינת את קולך שמעתי בגן - ואירא, כמבאר בפנים. (מעדני מלך).

ז – תסח

אמרו: אף שלא כתב רבנו צוואה במפרש אולם לאמת אכן כן השאיר צוואה והוא המאמר 'תקעו תוכחה' שבלקוטי מוהר"ן סימן ח' חלק ב', שאמרה רבנו ז"ל לפני הסתלקותו. וכאומר היה: פעת כשאני הולך ונסתלק זו היא צואתי, שיחפש כל אחד מהסרים למשמעתי רק את הטוב בחברו ואף פשוטא ב' שום עולה עד שמחייב בתוכחה, יקפיד שתהיה בו התוכחה באופן כזה שתכניס רוח טובה כמו שמכניס ריח טוב בחברו ולא יחליש דעתו חלילה, ובזה תשאר השארתו בעולם לנצח. והיא היא צואת רבנו לנו ההולכים בדרךנו להשגיח מאד בהערותינו לחברנו ולתוכחה שנוכח את זולתנו, ובאם לאו טוב שנדם ונשתק ולא נעיר ונוכח כלל וכלל וכדי שלא נבאיש את הריח הטוב הנמצא עדין בודאי בחברנו ובכל אחד

מישראל. וכמאמר התנא עוד בזמנו: תמה אני אם יש בדור הזה מי שראוי להוכיח. (ועיין בפל"ח על תו' זו).

ז – תסט

שם. בהמבאר פנים מענין הכתוב 'גם תנים חלצו שד בת עמי לאכזר' וכו'. אמר רל"י ו"ל שנה בחינת פגם שאול בעצמו, שמצד אחד נאמר בו (שמואל א טו) ויחמל על הצאן וכו'. ומצד שני הרג את הכהנים שבנב, (שם כב). וכל זה מחמת התגברות הסטרא אחרא על הרחמנות דקדשה בבחינת חיל בלע. עד שנתהפך הרחמנות לאכזריות ולהפך ח"ו.

ז – תע

שם. בפרוש הכתוב הכתוב ויט שכמו לסבל ויהי למס עובד. וכו'. ד"ק ואמר שכמו שנקט רבנו ענין המסמס בדרך השליה, שכמו שכשמן דבר המעפוש שכשמשמסין ונוגעים וממשמים בו הוא מעלה הריח הרע שבו, במבאר בתחלת המאמר, כמו כן צריך ללמד להפכו בדרך החיובי שאם רוצה האדם לזכות ולקבל מרות הקדש של הצדיק ולזכות להתעלות בקדשה יותר ויותר עד שיזכה לבחינת הנבואה המבאר פנים הרי שצריך למשמש ולמסמס בדבר ולמוד הקדשה שעוסק בה, ובפרט בתפלה, וכל מה שימשמש ומסמס בקדשה יותר ויותר ולא יניח ויעזב אף שום נקדה טובה להודות לה' על שזכה בה, ויבקש ויחפש עוד ועוד, כמו כן יעלה ויתעלה הריח הטוב יותר ויותר, וימצא נקדות טובות יותר ויותר בבחינת גר ה' נשמת אדם, 'חופש' כל חדרי בטן המבאר שם בפנים.

וכמו כן סובב הענין על ענין השמוש שמשמש את הצדיק שהוא בבחינת הכתוב (שמות לג) יהושע נער לא ימיש מתוך האהל. ועומד ומשמש ומחפש עוד ועוד אחר רוח הקדש של הצדיק. וכפי החפוש

בן המציאה וכן מתגלה הריח הטוב. וענין זה מתקשר ומתחבר למה שהתחיל במאמר מענין פגם התוכחה, שפשוטה חלילה שום חסרון ופגם בחברו צריך להזהר לבלי למסמס ולמשש ברע שבו אלא יחפש ויבקש למצא בו נקדה טובה, ויבדאי ימצא בו הנקדה טובה וכשמוצא בו הנקדה טובה ימשמש בה וימסמס בה עוד ועוד וימצא בו עוד נקדה טובה וריח טוב, ובזה יעלהו מפך חובה לכף זכות כמבאר בתורה רפכ, ואז יתקיים בו המבאר שם בכתוב, ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו. וכשיהפך בו מהפך אל הפך יראה וימצא בו כמה וכמה ריחות טובות ואז ורק אז פלי האי ואולי יוכל להוכיחו. כי קדם לזה אינו כלל בכלל הכתוב (ויקרא יט): הוכח תוכיח את עמיתך עליו שדרשו רז"ל (ב"מ נט.) עם שאתך בתורה. ודוקא רק אחר רבוי הזכיות שמוצא בו אז הוא בכלל שאתך בתורה.

ז - תעא

שם. אמרו לענין המבאר פנים בענין זה שעל ידי שנתוסף שכן אחד לבית התפלה על ידי זה נתרבין הבתים וכו'. שהתפון באמרו זאת על ר' אהרן הרב מברסלב שנסע וחזר בערב ראש השנה מאומן לביתו שבברסלב להיות עם אנשי העיר, ולא היה שכן עם אנשי שלומינו שנשארו אצל רבנו בראש השנה, וכאב לרבנו חסרוננו שלו ועל חסרוננו של עוד אחד מאנשי שלומינו שלא הגיע. והנה כל תלמידי רבנו הגדולים שהיו אז בראש השנה האחרון לימי חזיו ו"ל כלם באו ונקבצו לראש השנה הבאה של שנת תקע"ב, שכלם הבינו שכן היתה כונת רבנו ו"ל בכל הזהרותיו לענין קבוצ ראש השנה, והבינו שדבר רבנו מפרשות בענין זה אף שידע ואמר מפרש שהוא עומד להסתלק, מלבד רבי אהרן ו"ל שלא היה אז ולא שמע כל דבוריו והזהרותיו ובקשתו בענין ההתאספות וההתקבצות לבוא אליו, ועל כן לא המשיך לבוא אחר הסתלקותו לקבוצ ראש השנה.

ז – תעב

שם. אמר: אלו אנשי שלומינו שקימו מאמר רבנו שבלקוטי מוהר"ן סימן ח' ח"ב (שהוא מאמרו האחרון שבחייו שנאמר בראש השנה האחרון ולאחריה) בענין החפוש אחר רוח הקדש של הצדיק אכן מצאוהו, כמו רבים וטובים שבאנשי שלומינו שזכו לזה על ידי שקימו בתמימות עצותיו, ואף שרבנו בעצמו עלה ונתעלה לשמי רום, אבל הרוח הקדש שלו נשאר והשאירו אחריו לברכה בספריו הקדושים, וכל מי שהטה לבו יותר אכן מצא יותר ונתעלה כמו שנתעלה.

ז – תעג

תורה יב

היה אומר: שמשמע מדברי רבנו שבחינת 'איה' הוא אור גדול המאיר יותר מבחינת 'מלא כל הארץ כבודו' המבאר שם בסימן ז'. כי בחינת איה שיך הן לגדולים במעלה והן לקטנים במעלה, כי גם זה הגדול כל מה שגדול יותר מבין יותר רחוקו עד שגם אותו שואלים מלמעלה מה חמית מה פשפשת, ועל כן במצרים שהיא ערות הארץ שם דיקא האיר ביותר האור הגדול, עד ששם נאמר בגאלה ועברתי בארץ מצרים ודרשו רז"ל: אני ולא מלאך ולא שרף, כי כל מה שהדרגא נמוכה יותר שם התגלות כבודו ביותר, והינו אני ולא מלאך. 'אני' = ממש ולא אחר.

ז – תעד

שם. בענין המבאר בתורה על צעקת "איה" וכו'. שהוא בחינת "ואיה השה לעלה". יש להבין איך מתפרש בפשיטות בחינת הכתוב "ואיה השה לעלה" הנאמר במעשה העקדה להמבאר פנים. ויש לבארו על פי המובא במדרש (ראה פסיקתא רבתי פרק מ) שהשטן

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב קפז

רצה לפתות את יצחק שיתנגד להקרבתו, בטענתו שהבטיח ה' "כי ביצחק יקרא לך זרע" (בראשית כא, יב) וכאן הולך להיות קרבן, וכמעט שהצליח בדבר, עד שאמר לו אברהם "יגער ה' בך השטן" (זכריה ג, ב). ונמצא שבאמת בשאלתו וצעקתו "ואיה השם לעלה" היה צועק ושואג איה - איפה מקום כבודו, ואיך נפילתי לקושיות וחקירות אחריו ותברך, וכמבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל - (מעדני מלך).

ז - תעה

תורה כא

שאל אחד מאנשי את רל"י ז"ל על ענין המבאר פנים, כמה הלכה צריך ללמד כדי שישמרו חדושי מאלו הידועים! ענה לו: כפי פמות ועמק חדושיך בן אפה צריך ללמד פוסקים.

ז - תעו

תורה כה

בענין חבור 'תורות-ותפלות'. אמר רל"י ז"ל שבדרך ועצה זו למעשה נצולים אנו מפגם הגדול שהזהירונו רז"ל (אבות ג) שלא יהיה חכמתו מרבה ממעשיו. כי תכף פשלו מד ומבקש אחריה שישנה לקימה פרונו ותברך בזה עצמו כבר נכלל בבחינת עשיה ושוב לא יהיה בכלל זה של 'כל שחכמתו מרבה ממעשיו אין חכמתו מתקמת'.

ז - תעז

תורה לג

אמרו אנשי שלומינו לענין המבאר במאמר יש צדיקים גנוזים וכו' (שבליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ל"ב) שענין 'יחודא תתאה של הזוג הקשר' ומזו רבנו על הרב המגיד מטירקוויצע זצ"ל בעצמו, שעליו

קפח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב

בַּעֲצָמוֹ, סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ הַמְבֹאֵר פָּנִים. וְהִתְפַּעֵל גַּם מִזֶּה. עַד שֶׁאָמַר
בְּסִיּוּמוֹ לְרַבֵּנוּ 'רַבִּי הַנֶּכֶם חֲדוּשׁ'. וְעָנָה לוֹ רַבֵּנוּ יְקוֹתִיאֵל סַעֲרָצִי -
חֲבִיבִי כָּל־כְּבִי אֲנִי חֲדוּשׁ כָּזֶה שְׁלֹא הָיָה וְלֹא יִהְיֶה. אֵיךְ בֵּין אֲזוּי אֶ
חֲדוּשׁ וְוֹאס אִיז נִישְׁט גִּיּוּעֵן און וועט נישט זיין.

ז - תעח

תורה לט

ע"מי יתן והיה לנו מנהיג הדור, רועה נאמן שיהיה לו זה
הפח" וכו'. אמר רל"י ז"ל: שהפונה כיום לנו הוא שנזכר שיתגלה
לנו אור רבנו, שאף שנמצא רועה כזה אבל אינו נתגלה לכל אחד.

ז - תעט

שם. היה אומר לפי המבאר פנים, שהאדם נברא בכונה בסוף
הששת ימים כי הוא הצריך לתקן כל מה שנברא קדם לו, וכל יום
שמתקרב לקראת יום השבת נתעלה בדרגתו יותר ויותר דוק ותשכח
שכן סדר הבריאה, והאדם נברא ביום ו' בסוף השבוע מחמת שהוא
הוא תכלית מעשה שמים וארץ, ובתקונו נתתקן הכל וחי' להפך.
שעל כן פשאינו זוכה נאמר עליו: יתוש קדמך. כמו שאמרו רז"ל.

ז - תפ

תורה סא

היה אומר בענין בטול הזמן ואפסיותו, המבואר פנים שאם כן
שתפס רבנו המשל מהחלום שהוא ברבע שעה, אם כן נמצא שבדעת
העליון והגבוה הרי שחיינו הם רגעים ממש, ואף פחות מזה. אם כן
בנדאי ובנדאי צריכים להזהר ולהשגיח על מעט מעט הזמן שהוא
פחלום יעוף' לבלתי לבזבזו להכל וריק.

ז — תפא

תורה סב

היה אומר שמצאנו וראינו שתי פעמים שנקט רבנו ענין של רבע שעה פעם בליקו"מ ח"ב סימן קח. שאמר שעבור תענוג של רבע שעה אפשר להפסיד העולם הזה והעולם הבא, וכמו כן תפס לדגמא בלקוטי מוהר"ן תורה סא ח"ב בענין החלום שיש שיכול האדם לחלם חלום של רבע שעה את כל ימי חייו. שנמצא לפי זה שמה שאמר שאפשר להפסיד העולם הבא עבור תענוג קטן של רבע שעה, שזה סובב והולך גם על כל ימי חיי האדם, שכל ימי חייו אינם משולים אלא כרבע שעה, ועל כן גם מצד שני אף שחלילה נכשל האדם בבזבוז של רבע שעה שהיא רבע שעה שלפי דעתו, אולם עדין חי הוא במרחב זמן של רבע שעה הכללית, ועדין עדין יש בידו לתקן ולהיטיב מעשיו כמה וכמה.

ז — תפב

תורה סו

בענין מה שקורין מחרת יום הכפורים שם ה', ובלע"ז "גאטס נאמען", עין במאמר מה שפרש רבנו הקדוש זכרוננו לברכה בזה. ושמעתי לפרש בפשיטות, כי למחרת יום הכפורים מקטרג השטן ואומר, אתמול בקשו ישראל סליחה ומחילה, וקראו בשמך "ה' ה' אל רחום וחנון" וכו', והיו שרויים בתענית וכו', הכל כדי שתמחל להם, וראה איך מתנהגים כבר עתה למחרת יום הכפורים, ועל כן למען שם ה' שלא יחלל, היו מעוררין אחד את חברו שיעשו תשובה באמת בכל לבם, והיו אומרים זה לזה: למען שם ה' התפלל ולמד ועשה מצוות כראוי וכנכון, "דאויך און לערן און טו מצות פאר גאטס נאמען".

ז – תפג

תורה סז

במאמר הפתוח "רחל מבכה על בניה פי איננו" (ירמיה לא, יד) - שהוא בחינת הסתלקות מאורי אור, בחינת הצדיק, בחינת יוסף וכו', עין שם. רמזו בזה אנשי שלומינו, שמוכא בזהר הקדוש (ח"א קנג ע"ב) שצדיק עליון נקרא בשם יוסף, וצדיק תחתון נקרא בנימין, ועל פי זה מדיק תבת "בניה" הינו שני בנים יוסף ובנימין, בחינת צדיק עליון ותחתון, ועל זה "רחל מבכה", שנתעלמו שני הצדיקים עליון ותחתון ואינם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל - מעדני מלך).

ז – תפד

שם. בענין המבאר במעלת קימת חצות, שעל ידי זה זוכה לבחינת הנאמר בפסוק "לשום לאבלי ציון... פאר תחת אפר" (ישעיה סא, ג) וכו', וזה מתאבל ראשי תבות "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (שמות לה, ג) וכו', עין שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה: שהנה נחלקו רבותינו זכרונם לברכה (גמ' שבת ע. וש"נ; מובא ברש"י עה"פ שם) בבאור "לא תבערו" - האם הבערה ללאו יצאת, או לחלק יצאת. ולכאורה משום מה נחלקו דוקא לגבי הבערה, ולפי דברי רבנו זכרוננו לברכה יתפרשו הדברים, כי כל עברה ועברה גורם חס ושלום בחינת התגברות מאורי אש, ועל כן אף שעבר עברה פלוגית ופלוגית, למעשה התגבר על ידו בחינת מאורי אש, שעל ידי זה "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה" (איכה ד, יא) המבאר בפנים. ועל כן הצווי של "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" הוא טעם למצות "וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו" (ויקרא ג, כג), כי על ידי זה שעובר על עון זה, גורם לבחינת האש והאפר. וזה שאמר רבנו שבחינת

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב קצא

מתאבל הוא התקון לזה, כי מתאבל הוא ראשי תבות לא תבערו אש בכל מושבותיכם פנ"ל.

ז – תפה

שם. נמצא מתבאר שהקמה בחצות לילה להתאבל על חרבן בית המקדש הוא תשובה ותקון לכלל העונות, שעל ידי שמתאבל על חרבן בית המקדש, על ידי זה נאמר עליו "לא תבערו אש", והוא מהפך את בחינת האפר שנעשה על ידי התגברות העון, לבחינת פאר ויפי. ועל ידו נתגלה אור הצדיק שהוא חסן והיפי של כל העולם, בבחינת "ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה" (בראשית לט, ו), ובנכותו נאמר על ארץ ישראל "יפה נוף מושב כל הארץ" (תהלים מח, ג), וכמרמז בפנים. ולפי זה תפרש לשון רבנו זכרנו לברכה היטב במה שאמר "והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו וכו', אף כעת שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו וכו', על פן מאד צריך לזהר לקום בחצות", שלכאורה אינו מובן כל כך קשר ענין האבלות על החרבן, לבנין בית המקדש, ולפי הנ"ל יובן היטב, כי קימת חצות הוא תקון לכלל העונות והחטאים, שעל ידם התגבר בחינת מאורי אש, עד שגורם לשרפת בית המקדש, בבחינת "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה", ובזה שנתעורר לקום ולהתאבל, בזה מתתקנים העונות וזוכה לתשובה, ולפאר תחת אפר, ודו"ק. (מעדני מלך)

ז – תפו

תורה עב

במה שמבאר פנים שצריך לראות את עצמו עם הצדיק וכו'. פרש רבי משה ברסלבר זכרנו לברכה, שהפירוש שאני אראה את עצמי, הינו מדרגתי על ידי הצדיק, וכעין המבאר לעיל בסימן ס"ו-ס"ז עין שם. (מעדני מלך).

ז — תפז

שם. "במחקק במשענתם" - מחקק - דא משה, פמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא טו:), גם מחקק בגימטריא רמ"ח, הינו בחינות השפלות של משה, שמלפש בכל אחד מישראל ברמ"ח אבריו, בכל אבר ואבר פנ"ל:

שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה: שעל פנ ישנם רמ"ח מצות עשה, כי השפלות היא עקר חיות כל מצוה, ועל ידי השפלות, המצוה נקראת בשם מצוה, שעל פנ עקר העבודה בקיום המצוות היא השפלות, דהינו שבנוסף לעצם קיום המצוה כפשוטו, הרי שכל פנימיות וחשיבות המצוה היא בשפלות והבטול וההכנעה שיש למקימה, וכמו כן להפך, שעקר פגם המצוה וחסרונה היא בגאות וגסות רחמנא לצלן, שמה נשמע שעקר עבודתנו בתמידות בהדור המצוה היא עבודת השפלות ועל פנ פנגד הרמ"ח מצוות פנגדם בא בחינת מחקק שהוא בחינת השפלות של משה שחקוק בכל מצוה. (וכן משמע בתו' נ"ב חלק א' עיי"ש). (מצדני מלך).

ז — תפח

תורה עג

ועל פנ אחר שנוזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם פנגד מ"ט שערי תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל, וביום החמשים, אז: "וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) - זה בחינת: "ואשובה אליכם" (מלאכי ג, ז), בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, בכיכול, בחינת שער החמשים פנ"ל:

ז — תפט

שם. אמרו אנ"ש על פי המבאר יתרץ הקושיה המפרסמת מה שהקשו הראשונים על מה שכתוב בתורה: "וספרתם לכם ממחרת

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב קצג

השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום, והלא באמת אין סופרים כי אם ארבעים ותשע יום ולא חמשים, (עין רש"י תוספות וראש על הפסוק שם; ותוספות מנחות סה: ועוד). אמנם לפי דברי רבנו הפונה היא תספרו את המ"ט יום, כדי שיעל ידי זה יאיר בכם בחינת יום החמשים, וזהו "תספרו" לשון "ספיר ונהיר" - "חמשים יום" - הינו את יום החמשים שהוא בחינת שער החמשים. (מעדני מלך).

ז - תצ

תורה עד

'פורים הוא דרך והלוח לפסח'. אמרו אנשי שלומינו שיש בזה רמז לענין הרקודים והזעה שמזיעין בשמחה הגדולה שבפורים שבזכותו יהיו נצולין ממשהו מהחמץ שבפסח, ועל ידי זה ינצלו כל השנה מחטא כדברי האר"י ז"ל. שאמר: מי שנצל ממשהו חמץ בפסח ינצל מחטא כל השנה. כי הקמח נחמץ מחמת הזעה, ובזכות זעת הרקודין בפורים יזכו שיהיו נצולים מחמוץ הקמח בפסח. כמו כן אמרו שבזכות הרקודין והשמחה שבפורים על ידי זה יהיו נצולים מהעצבות שהוא ענין חמוץ המלח.

ז - תצא

תורה עח

בענין מה שאומרים העכו"ם לסטים אתם וכו'. אמר רל"י ז"ל. שלסטים אלו הם הם הקטרגים שלמעלה המקטרגים על האדם שאין לו אמונה בקדשת ארץ ישראל. ומעשי האדם הפוגמים בקדשתה הם המקטרגים עליו שלא יזכה להרגיש הנעם שבה. והם הם המקטרגים והמונעים האמתיים המונעים את האדם מלבוא ולזכות לקדשת ארץ ישראל.

ז – תצב

שם.שאלו ואמרו בהמבאר פנים מענין הדרך לארץ ישראל שהצדיק מחיה בזה את כל הפשוטים, ויהי כל דבריו הוא רק בענין 'הדרך' לארץ ישראל ומה עם ארץ ישראל עצמה, וענו ואמרו שחיות ארץ ישראל עצמה יהיה בביאת הגואל צדק, שאז יתגלה קדושתה לעיני כל. וכל מה שמחיה הצדיק עצמו מהדרך לארץ ישראל הוא פעת פעת מחמת רב הפשוטים, אבל לעתיד פשיזכו כלם לבחינת ומלאה הארץ דעה וכו' אזי החיות יהיה מנעם זיו ומתיקות הארץ ממש. ועד שנזכר לזה אין פיוס שום אפשרות להסביר זאת.

ז – תצג

תורה פו

אמר לאחד בצחות לענין המבאר שמחמת חסרון אמונה צריך לעבודות קשות וכו'. שהציות לרבנו בפשוטים קשים הם יותר מתענית, שקל לאדם להתענות כמה תעניות ולהתיגע כמה וכמה יגיעות קדושות ולא לצית לרבנו בצויו צווי פשוט כראוי, ואף בדבריו הפשוטים. (וראה שיחות הר"ן סימן קפה)

ז – תצד

תורה צא

אמר שסיום הספר לקוטי מוהר"ן הוא במאמר זה. ומסים בענין התקשרות לצדיקים מהמדרגה הפחותה ביותר, עד הדרגה הגבוהה ביותר. שהצדיק בכחו הגדול יכול להעלות כלם ולהמתיק דין כלם ולכפר עוונות וכו' במבאר שם במאמר בבחינת מי יקום לי עם מרעים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

ז – תצה

תורה צו

על המובא במה שהזכיר שם לבסוף מאמר החז"ל 'ולואי שיתפלל אדם כל היום בלוי'. היה אומר רל"י ז"ל: הנה רבי יוחנן היה מרא דארעא דישראל והוא אשר חבר הגמרא ירושלמית, והוא עצמו עמד וכסף בודאי לזכות לדרגא גבוהה זו, הרי שבהכרח מדבר בזה בדרגא גבוהה עד לאין שעור. מה גם שאף בלמוד התורה בעצמה אפשר ללמד באפן כזה של דבקות והתעוררות בה' עד פלות הנפש, וכאשר ראינו מאנשי שלומינו שהתעוררו פעמים הרבה עד כדי דמעות באמצע הלמוד בהזכירם שם תנא או אמורא, והיו עושים מיד מהתורה תפלה. עד שגם תורתם עצמה היה בדבקות ובתפלה.

ז – תצו

שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לייב שפירא זכרוננו לברכה דבר צחות לענין שאמר רבי יוחנן (ברכות כא.): "ולואי שיתפלל אדם כל היום בלוי" המובא בסוף המאמר, כי הנה לכאורה תבת "בלוי" מיתר כי כבר אמר "כל היום" ומהו "בלוי". אולם לפי שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כמה פעמים (פסחים ד. ועוד) שמקצת היום בלוי, ואם כן היינו סוברים לומר שאפשר לצאת במעט תפלה, כי מקצת היום בלוי, ועל כן הוסיף תבת "בלוי", שהלואי באמת תפלל אדם כל היום בלוי ממש: (מעדני מלך).

ז – תצו

ספורי מעשיות מעשה א

בספורי מעשיות בענין הפלי המבאר בספור המעשה הראשון, אמרו אנשי שלומנו שפלי זה הינו מדת האמונה והבטחון, שמדות

אלו הם הם הפלי שתמיד דרכם אפשר לקבל שפע וברכה כל אחד ואחד, לפי צרכו.

ז – תצח

מעשה ט

שם בהמעשה בענין שאגת החיות וכו' ואחר כך שמע והבין שהוא שיר נאה וכו'. אמרו אנשי שלומנו שזה מרמז על מה שאמר רבנו 'יש ענין שיתהפך הכל לטובה', שמה שנדמה לאדם כחיות השדה וכצרה צרורה עד שאין יודע איך ינצל מצרה זו, אם יאמין באמונה שהכל לטובה יבחין מעט מעט אף לפי דעתו שהוא שיר נאה, והירידה תתהפך לעליה, ויראה איך שגם בתוך הצרה בעצמה יש הרחבות גדולות, ולפי אמונתו בזה כן יראה הרחבות גדולות יותר, עד שיזכה לראות שהכל - הכל לטובה ממש, עד שיזכה למלכות פראוי לו וכמספר בפנים.

ועוד גם זאת שכל השיר והנגון הנפלא והנורא הזה נעשה ומתהנה דוקא על ידי החיות שהם מרמזים על הצרות והירידות והמכאובים והמעברים הקשים העוברים על כל אדם ואדם. (ליקוטי הלכות הודאה ו, מה)

ז – תצט

מעשה יב

בספורי מעשיות במעשה מהבעל תפלה. בענין בית הבשול שעל ידי הריח הבא ממנו מתבטל תאוות ממוץ. אמרו אנשי שלומינו, שרבנו נקטו בעקר מחמת הספור מאנשי המדינה של עשירות, אבל באמת על ידי זה הבית הבשול והריח הטוב של הקדשה מתבטלים כל שרשי התאוות כתאוות אכילה ותאוות הכבוד וכו' וכו'. כי אמרו רז"ל (ברכות מג:) איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו

שיח שרפי קודש / ספר המדות קצו

וכו' הוא הרי"ת. ורי"ת זה הוא מזון הנשמה שעל ידי זה נתתקנת כלל התאוות.

ז – תק

מעשה יג

דיקו ואמרו במה שאמר רבנו בלשוננו הקדוש 'ואני רופא אותה' הינו את הבת מלכה שנפלה אחר שפגעו בה כל העשר חצים המשווים בכל מיני סמים וכו', שלא אמר ואני רפאתי אותה בלשון עבר כדרך לשון המספר, אלא אני 'רופא' אותה 'איף הייל זיא' לרמז ולהדגיש שהצדיק ממשיך עוד היום ברפואת הבת מלכה המרמז לנשמות ישראל, ואינו מניח לנשמות ישראל לפל על אף במה שפגעו בהן. ועל כן אמרה בלשון הנה.

ז – תקא

שם. בספור מעשה מהז' בעטליךס (בספורי מעשיות מעשה יג) דיקו אנשי שלומינו במה שמספר שם. שאחר שנתגעגעו זוג הילדים אחר הבעטליר כל יום ביומו תיכף הופיע ואמר להם: הנה אני פה וכו'. שמנה נשמע שהצדיק נמצא קרוב לכל אחד, אולם אינו מתגלה ומתראה רק אחר שכוספים ומחפשים אחריו. כי במספר שם היו כל הקבצנים יחד עם בחפירה שחפרו כדי להיות בחתונה, אולם לא נתגלה אליהם כל קבצן ביומו רק דוקא אחר התגעגעוהם אחריו.

ז – תקב

ספר המדות

אות התבודדות

לענין ה'התבודדות' שאינו כראוי' שבא על ידי זה לידי פעס. כמוכא בספר המדות (אות התבודדות). אמר רל"י ז"ל שיש שהאדם

מתבודד ומפציר פצירות הרבה ומתעקש שיתמלאו בקשותיו תכף ומיד, ואין לו כח להמתין ולסבל ולהסכים להנהגת השם יתברך, ואז מחמת זה בא לידי פעס.

ז – תקג

אות למוד

מי שאין יכול ללמד פי אין לו פנאי ולומד בשבת וראש חודש בזה הוא מעציר את רוח הטמאה. הסבירו אנ"ש שזה מחמת ולסבה שמראה שלאמת היה חפץ ללמד תמיד בסדר, אולם מסבב כל הסבות סבב שאין לו פנאי לזה. אבל בשבת וראש חודש שאז זמנו פנוי יותר ואף על פי שיושב ולומד ומנצל כל רגע ללמוד התורה, בזה מגלה דעת כלפי המקום שאף בימות החל הקשים שהוא טרוד בעסקיו אף על פי כן לבו ונפשו לתורה. ועל כן בזה הוא מעציר את רוח הטמאה הצועקת ומקטרגת עליו על שמבטל תורה. פי בהנהגתו הנכונה בשבת בזה מגלה דעתו וכונתו שכלו לשמים לה' ולתורתו. ואמר רל"י ז"ל שפמו כן, בעניני רבנו שבקש שנקום בחצות לילה ושאר העבודות וכו' וכו', ויש שקשים עליו לקיים הדברים, ואף שכן הוא האמת, אם אנו רואים ששאר דברי רבנו הקלים לקיים כמו מניעת העשון והרחת הטבק ואכילת בצלים חיים וכדומה אם בהם מצית לרבנו כראוי בזה מגלה דעתו שברצונו באמת לקיים כל דבריו, אולם מחמת הקשי שיש נמנע ולא עושהו, אולם כשמזלזל בצויו הפשוטים בזה מתגלה הדבר שאף אלו היה ביכולתו ואפשרותו לקיים דברי הדרכתו והנהגותיו הקשים יותר, לא היה מקיים ולא היה משתדל בזה, פי מהנהגותיו בצויו ובדבריו ז"ל הקלים, נלמד להבין פנימיות פונתו בדברים הקשים והפכדים יותר, ובא זה ללמד על זה. והבן.

ז – תקד

אָמרוּ בַּמָּה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ (שיחות הר"ן סי' ג', ליקוטי עצות אות התחזקות) יֵשׁ עֲנִין שְׁנֵהֶפֶף הַכֹּל לְטוֹבָה. שֵׁשׁ 'עֲנִין' בָּזָה, אָכַל אֵינוֹ נִתֵּן לְהִסְבֵּר כָּלֹל וְכָלֹל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְסַבֵּב סְבוֹת רַבּוֹת וְהוּא מִתְהַפֵּף בְּתַחבּוּלוֹתָיו וּמִסְבּוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת אָכַל לֹא שִׁיף לְצַפּוֹת וּלְהַגִּיעַ חֶקֶר תְּבוּנָתוֹ, עַד לְבִסּוֹף שָׁאֵז יֵרָאוּ הַכֹּל שֶׁהַכֹּל הִיָּה לְטוֹבָה.

ז – תקה

הִיָּה אוֹמֵר שֶׁשִּׁיחָה זֹאת שְׁאָמַר רַבֵּנוּ (בשיחות הר"ן סימן נא), עַל כֵּן שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעַה אוֹתָנוּ לְגַמְרֵי הָרִי שֶׁלֹּא דִבֵּר רַבֵּנוּ רַק לְחוּטָאִים וּרְשָׁעִים ח"ו, וְהָרִי אָמַר זֹאת לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ יִרְאִים וְשִׁלְמִים שֶׁעָמְדוּ לְפָנָיו, וְאוֹתָם - אוֹתָנוּ גַם מְטַעַה הַבַּעַל דְּבָר, וְעַקֵּר הַהִטְעָיָה שֶׁמְטַעַה הוּא בָּזָה שֶׁמִּשְׁרִישׁ בָּנוּ דְּמִיוֹנוֹת שֶׁל כְּבוֹד וְהַתְנַשְּׁאוֹת וְהַרְהוּרֵי גְדֻלוֹת וְכִדּוּמָה שֶׁבָּזָה נִכְשָׁלִים הָרַבָּה.

ז – תקו

הִיָּה אוֹמֵר עַל מַה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ (בשיחות הר"ן סימן נט) שֶׁסִּגְלָה לְבָנִים לְהִיּוֹת מְרַחֵק מֵהֶם וְכֵמוֹ כֵּן הִזְהִיר בַּמָּה פְּעָמִים לְבָלִי לְהַרְבִּיץ לָהֶם ח"ו. שְׂאִין הָאָדָם יָכוֹל רַק לִקְחַת צַד אֶחָד בָּזָה, כִּי הָיוּ אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מְרַבִּים הָרַבָּה הָרַבָּה בְּכִיּוֹת וּבִבְקָשָׁה מַעֲמֵק הַלֵּב בְּכִרְפַּת הַתּוֹרָה לְבַקֵּשׁ הָרַבָּה הָרַבָּה בְּתַפְלָה עֲלֵיהֶם וְהָיוּ אוֹמְרִים בְּצַחוֹת: בְּרַפְתָּ הַתּוֹרָה הִיא תַחֲנָה טוֹבָה בְּמִסַּע הַתְּפִלוֹת, שֶׁלְעֲמַת הַהֲנָהָגָה הַנִּזְכָּרָה, לְבָלִי לְהִיּוֹת קְרוֹב לְיִלָּדִים, צָרִיךְ וּמִחְיָב לְהַפְצִיר כְּנִגְדּוֹ הָרַבָּה הָרַבָּה בְּתַפְלָה וּבִבְקָשָׁה.

ז – תקז

(שְׁהַר"ן סִימָן ס) כָּל הָעוֹסֵק בְּבִנְיָן מִתְמַסְכֵּן, אָמְרוּ שֶׁעֲנִין זֶה הַמְבָאָר פָּנִים, עַקֵּר הַחֲסָרוֹן הוּא דוֹקָא בְּחוּץ לְאֶרֶץ, שֶׁרַבּוּתֵינוּ ז"ל

אמרו שהוא בא לידי סכנת עניות, ורבנו מפרש ענינו לענין חסרון החקמה.

ז – תקח

בענין המעשה המובא (חיי מוהר"ן סימן צח) בענין משחת הפאקיסט שמרח על הקיר זה שצוה לו המלך לציר, וכך נראה בשקוף כל מה שציר חברו וכו', והוטב בעיני המלך וכו'. אמר, שזה מרמז לענין חובת בטול התלמיד לרב. שכשזוכה התלמיד להתבטל היטב לרב בתמימות ופשיטות יכול להראות בו כל הטוב של רבו, וכדכתיב באלישע (מלכים-ב, ב). ויהי נא פי שנים ברוחך אלי. וכל זה מחמת רב הבטול שיש לתלמיד לפני רבו, והוא מפלאי הנקודותיו יתברך. וראה לקוטי מוהר"ן סימן קלג שהתלמיד לגבי הרב הוא כהלכנה מול פני השמש שאף דלית לה מגרמה כלום אף על פי כן זורח בה אור השמש וכל מה שהלכנה יותר לטושה נתראה בו יותר השקוף. ולדרגה זו אכן זכה מוהר"ן ז"ל שזכה להתבטל לרבנו בתכלית עד שנעשה כראי מלטש היטב וכבואה בהירה מול האור הגדול הזה של רבנו, ועל כן גם אמר: יש אצלי 'שלחן יפה' יותר מהשלחן שהיה אצל רבנו וכו'. אבל כל זה היה כלו בכח הגדול של רבנו שאצלו נמצא הכל.

ז – תקט

על המובא (חיי מוהר"ן סימן רט"ו): שנשבע רבנו בשבת קדש שאינו יודע כלל, עין שם. אמרו אנשי שלומינו: שנשבע בשבת קדש משום שהשבת בעצמו בחינת "תכלית הידיעה שלא גידע", כמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"ב סימן פ"ג, עין שם: (שיש"ק ח"ו, סעיף שט"ז).

ז – תקי

לענין המדפס בחיי מוהר"ן סימן רכט שנשאל רבנו בעת חליו שקדם הסתלקותו מה יהיה עם כל הדבורים שדבר בענין ורכו הקדוש, ואמר לו רבנו גם לי קשה זה הענין. ואחר כך אמר וכי אני לא גמרתי הענין, גמרתי ואגמר. אמן אמר רל"ז? ו"ל שכן גם נאמר בגאולה הפללית כמו שאמר הכתוב (זכריה ח) היפלא בעיני העם גם בעיני יפלא, שכן אמר גם השם יתברך לענין הגאולה העתידה. כי קץ הגאולה נקרא קץ הפלאות (דניאל יב), וכמו שאמרו רז"ל (תיקו"ז נ:): מלכי לפומי לא גליא, אולם חפה חפה לו פי בא יבוא ולא יאחר.

וכמו בן צריך כל אחד להמתין ולצפות אף באפן פרטי לגאולתו הפרטית שאף שקשה לו על עצמו חבילי חבילי קשיות, ומניעות ויסורים בגוף ונפש. אף על פי בן צריך להמתין ולצפות ולבטח בה' ובצדיקי אמת שבודאי תהיה לו אחרית ותקנה טובה, כל זמן שמתחזק בתפלה ובאמונה, בפרט אחר שאמר רבנו ו"ל (חיי"מ קצה. רכה) 'דופיט אויף מיין פלח' - סמכו על פחי. ואמר: מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניהם, ואמר: שאין הקדוש ברוך הוא עושה לו פזאת לקחת אחד מאנשי קדם גמר תקונו. ועוד דבורים כאלו כהנה וכהנה, וכל מה שנשאר לנו לעשות הוא רק להתעקש ולהתחזק באמונה תמימה, ולהרבות בלמוד התורה ובעבודת התפלה בתמימות ובפשיטות והוא יבנה מהם בנינים נפלאים, כמו שאמר (שם רצג) אתם תביאו לי את הטיט ואבני הבנין ואני אבנה מהם בנינים נפלאים, וכמו שאמר (שם שלה) כל הנחת רוח שלי הוא בזה שאני רואה שאחד מתפלל טוב יותר ולומד טוב יותר.

פי הצדיק הוא אמן גדול מאד שבאותם האבנים והטיט יכול לבנות בנינים נפלאים מאד שלילא זאת שהוא יהיה הבנאי לא יוכל האדם הפשוט והפרטי לבנות בנינים נאים ונפלאים כאלו אף על פי

שִׁישׁ לוֹ גַם הִרְבֵּה טִיט וְאַבֶּן, כִּי הוּא אָמֵן נִפְלָא בְּמִלָּאכְתּוֹ שְׁאִין לְשַׁעַר וּלְתֹאֵר כָּלֵל וְכָלֵל, וּבִדְאִי לְבִסּוּף יִגְמַר תְּקוּנָיו עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקַרְבּוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כְּרֹאזִי, וְלִהְיֵטִיב אַחֲרֵיתוֹ בְּזֶה וּבִבְּא.

ז – תקיא

הָיָה אוֹמֵר בְּמָה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ (חיי מוהר"ן רסו) שְׁאִין חֲלוּק בֵּינוּ לְבֵין הַמְּשִׁיחַ, שְׁגַם מְשִׁיחַ יֵתֵן לְעֵתִיד אוֹתָן הַעֲצוֹת שְׁלוֹ, רַק שְׁאֵלֵיו יִשְׁמְעוּ וַיִּצְּתוּ וְכו'. נִמְצָא שְׁאֵף כִּיּוֹם מִי שִׁיִּצִּית לְרַבֵּנוּ לְנִכּוֹן וִיקָיִם עֲצוֹתָיו כְּרֹאזִי הָרִי שֶׁהוּא נִמְצָא כְּבַעֲדָנוּ שֶׁל מְשִׁיחַ וּמֵאִיר בּוֹ אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וְאֵף שְׁנִמְצָא וְקָיִם בְּכָלִיּוֹת הַגְּלוּת הַמֵּר וְהַנִּמְקָהר הַזֶּה.

ז – תקיב

כִּידוּעַ שִׁיחָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ מֵה שְׁאָמַר (חיי מוהר"ן סימן תמז) 'אַתָּה עֹשֶׂה טוֹב הַטּוֹב יִשְׁאָר וְהָרַע מִמִּילָא יִתְבַּטֵּל וְיִפֹּל'. וְהַסְבִּיר זֹאת רַל"י ז"ל וְאָמַר, שְׁמִשּׁוּם שְׁכַחוֹת הָרַע לְעֻמַּת אֲנָשִׁים קְטָנִים כְּעֶרְכֵּנוּ הוּא גְדוֹל וְרַב, וְאִין לָנוּ שׁוּם כֹּחַ לְהִתְמוּדָד מוֹלוֹ, כִּי חֲלוּשֵׁי כֹחַ אֲנַחְנוּ לְצִאֵת נִגְדּוֹ לְמִלְחָמָה, וְעַל כֵּן עָקַר הַשְׁתַּדְּלוּתָנוּ הוּא לְהִרְבּוֹת בְּטוֹב וְאִז מִחֻמַּת שֶׁהַטּוֹב הוּא אוֹר גְּדוֹל מְאֹד יֵשׁ בְּכַחוֹ לְכַלּוֹת אֶת הָרַע וְלִהְכָּנִיעוֹ. וְאֵף שְׁאָמַר הַפְּתוּב: סוּר מִרַע וְעֹשֶׂה טוֹב (תהלים לד), הָרִי שְׁתַּפֵּס הַפְּתוּב תַּחֲלָה אֶת עֲבוֹדַת ה' סוּר מִרַע', כִּי הָרִי יְדוּעַ מִרַבֵּנוּ שְׁסָבַר שֶׁהָרַע יִתְבַּטֵּל מִחֻמַּת עֲשִׂית רַב הַטּוֹב, וְצָרִיךְ לְפָרְשׁוֹ בְּאֶפֶן זֶה שְׁאוֹמֵר הַפְּתוּב אִם בְּרִצּוֹנֶךָ לְסוּר מִרַע עֹשֶׂה טוֹב וּמִמִּילָא יִסוּר הָרַע וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ הַנִּזְכָּר 'אַתָּה עֹשֶׂה טוֹב - הַטּוֹב יִשְׁאָר וְהָרַע מִמִּילָא יִפֹּל'.

ז – תקיג

(חיי מוהר"ן סימן תמט) בְּעֵנִין הַהִתְקַשְּׁרוֹת וְכו' הָיָה מְסַבֵּיר רַבִּי לִוִּי יִצְחָק ז"ל (מִלְּבַד הַמְּבֹאֵר) שֶׁהַכּוֹנֵה שֶׁבִּתְּכַת הַתְּקַשְּׁרוֹת הֵינּוּ הַהִתְחַבְּרוֹת

יחד בין החברים שלא יהיה האדם יושב בדרך רק ישתדל להיות יושב יחד עם החברים המקרבים ומקשרים לצדיק שאז מחמת זה ההתקשרות ינצל מאלו הפגעים רעים שבזה העולם.

ז – תקיד

היה אומר על המובא (חיי מוהר"ן סימן תעג) שאמר רבנו, שצריך כל אחד שיכתב לו ספר בתורה. שזה מרמז גם על ענין זה המבאר בליקו"מ תורה קמב. על הכתוב: אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וכו'. ויכתב ספר זכרון לפניו, שמדברים כל אחד עם חבירו נעשה מזה ספר למעלה.

וגם על פי המבאר בתורה ס"א בענין זה. שיש שאחד במקומו מקשה שום קושיא וחברו שבמקום אחר עונה תרוץ, ואין יודע מזה רק השם יתברך לבד ונעשה מזה ספר, וכשיגיע האדם לאחר הסתלקותו יראו לו ספר שאלות ותשובות שחבר, ועל כן אם אין זוכה האדם לכתב ממש ספר תורה הרי שעל פי הנ"ל, יכול ויכול לכתב ספר בתורה.

ז – תקטו

אנשי שלומינו אמרו שמספור זה שהיה אצל רבנו בשמיני עצרת שאמר לתלמידיו הגדולים שילכו ולא ישארו עמו בעת יושבו עם הבצלי בתים (לעיל שיח שרפי קודש חלק א סימן תרכה, ולעיל סימן ז-כו) שבזה נלמד איך שצריך להשגיח בדבורים שמדברים ברבים שצריך שהיה הדבורים יהיו שוים לכל נפש, ולא לדבר גבוהה לפני קטנים במעלה, וכן ראו כן נוהג ראבר"נ ז"ל, שהיה מסנן דבריו שעם בצלי מדרגה היה מדבר בלשונם ועם הפשוטים לפי מדרגתם. וראה דברי רבנו הנוראים בליקו"מ סימן קלד. ועל כן רב דברי אנשי שלומינו

ושיחותם שְׁבָרִים הָיוּ דְבוּרִים כָּלִילִים שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם וְהִתְעוֹרְרוֹת וְהִתְחַזְקוֹת הַשּׁוּיִם לְכָל נֶפֶשׁ שׁוֹמֵעַ.

ז – תקטז

הָיָה אוֹמֵר בְּהַמְשֵׁךְ לְהַמּוֹכָא לְעִיל חֵלֶק ב' סִימָן א'. וּמִקֶּשֶׁר שֶׁזָּהוּ מֵה שֶׁאָמְרוּ רז"ל תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים אֵין לָהֶם מְנוּחָה לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. וְהֵינּוּ שֶׁהֵם כָּל הַזְמָן עוֹבְדִים וְיִגְעִים לְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וְאֵף שֶׁרָגַל אַחַת טוֹבַעַת בְּבֶן אֵין מְנִיחִים אֶת מְקוֹמָם וּמִשְׁתַּדְּלִים לְהוֹצִיאָהּ עַל יְדֵי הַרְגֵּל הַשְּׂנִיָּה וְחוֹזֵר חֲלִילָה וּמַשׁוּם כֵּן יֵשׁ לְרַמֵּז שֶׁרַבְּנוּ הִקְדוּשׁ בְּסִפְרוֹ מַעֲשֵׂה א' שֶׁבְּסִפְרוֹ מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֵׂה מַבֵּת מִלֵּךְ אָמַר 'וּלְבִסּוֹף הוֹצִיאָהּ', וְלֹא סִפֵּר אֵיךְ הוֹצִיאָהּ, כְּמוֹ כֵּן בְּסִפּוֹר הַמַּעֲשֵׂה מְזוּבָב וְעַכְבִּישׁ לֹא סִפֵּר מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה לְזוּבָב. כִּי כֵּן הַדְּבָר שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִסְיוֹנוֹת אַחֲרִים וְאֵין לְשׁוּם אָדָם מְנוּחַ לְכַף רַגְלוֹ כָּאֵן בְּזֶה הָעוֹלָם וּמַחֲזִיב כָּל הָעֵת לְדַלֵּג וּלְקַפֵּץ מִמַּצָּב אֶחָד לְמַשְׁנָהוּ עַד שֶׁיָּבוֹא לְגֵאֲלָתוֹ כִּי לְבִסּוֹף הוֹצִיאָהּ 'וְאֵי אֶפְשָׁר לְסִפֵּר אֵיךְ', כִּי מִשְׁתַּנִּים הַדְּבָרִים אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מַעֲלָתוֹ וְדְרָגָתוֹ.

ז – תקיז

בְּסִפּוֹר נִסְיַעַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ז"ל חֵלֶק ב' סְעִיף שׁו. צָרִיף לְהוֹסִיף שֶׁזֶה הַבַּעַל עָגְלָה שֶׁהִצִּילָם מִהַפְּרָאִים הוּא אֲשֶׁר הָיָה הַקְּאֵפִיטָאן שֶׁהִשִּׁיט אַחֵר כֵּךְ אֶת הַסְּפִינָה, בְּעֲלוֹתָם עַל הַסְּפִינָה, וְחֲשָׁבוּ שֶׁהֵם מְמַשִּׁיכִים לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵף הַבַּעַל שֵׁם טוֹב בַּעֲצָמוֹ חָשַׁב כֵּן.

ז – תקיח

כִּידוּעַ מֵאִמֵּר מוֹהֲרָנ"ת ז"ל אֶת הַתּוֹרָה קִבְּלָנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ אוֹלָם הַדֶּרֶךְ לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה קִבְּלָנוּ אוֹתָהּ עַל יְדֵי רַבְּנוּ (הוֹבֵא לַעִיל א, שַׁע). הִיא נִאֲמָרָה בְּחֵג הַשְּׁבוּעוֹת הַמְּכֻנָּה 'שְׁבוּעוֹת הַגְּדוֹל', וְאָמַר רַל"י ז"ל שֶׁבְּפִרוּשׁ הַדְּבָרִים שֶׁכּוֹנֵנִתוֹ גַּם זֹאת שֶׁאֵת הַתּוֹרָה קִבְּלָנוּ עַל

יְדֵי מִשָּׁה. וְקִיּוּמָהּ, הֵינּוּ עֲנִיֵּן הַתַּפְלָה עָלֶיהָ שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכֵכִין לְקִיּוּמָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ כְּרֵאוּי קִבְּלָנוּ עַל יְדֵי רַבְּנוּ שֶׁהוּא זֶה שֶׁלְּמַדְּנוּ עֲנִיֵּן הַנִּשְׁגָּב שֶׁל הַדֶּרֶךְ הַקָּדוֹשׁ לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תַּפְלָה כְּמִבְּאֵר בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרָן ח"ב סִימָן כה. וְהֵינּוּ חֲבוּר הַתּוֹרָה וְהַתַּפְלָה שֶׁעָלֶיהֶם. וְהֵינּוּ לַמּוֹד הַתּוֹרָה, וְקִיּוּמָהּ עַל יְדֵי הַתַּפְלָה שֶׁעָלֶיהָ.

ז – תקיט

בְּעֲנִיֵּן הַשִּׁיחָה הַמּוֹכָא לְעִיל חֵלֶק ב' סִימָן סא. פַּעַם אָמְרוּ רַבִּי לוי יִצְחָק בִּנְדֵר ז"ל בְּנֶסֶח זֶה: אִם מִשְׁאִיר לִי עוֹד דֶּרֶךְ צָרָה לַעֲבֹר דִּרְכוֹ הָרִי שְׁאֵנִי מְטָרִיחַ עֲצָמִי 'מוֹטִשֶׁע אֵיךְ זֶאךְ' לַעֲבֹר דִּרְכוֹ וּמִשְׁאִירוֹ בַּחַיִּים. וּבָאֵם סוֹגֵר עָלֵי הַדֶּרֶךְ לְגַמְרִי אֲנִי לוֹקָחוֹ וּמַעֲבִירוֹ מִהַעוֹלָם. וְאָמְרוּ כִּידוּעַ עַל אֶחָד מִהַגְדוּלִים שֶׁחֵלֶק עָלָיו.

ז – תקב

אָמְרוּ עַל הַשִּׁיחָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ (לְעִיל חֵלֶק ב' סִימָן קכד). שֶׁפָּעַל אֲצֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִהְיֶה תָּמִיד אֶחָד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ שְׁיִהְיֶה עֲשִׂיר וּבָעַל יְכֻלֶּת מִתּוֹכָם. וְאָמְרוּ: כְּמוֹ כֵּן חֲלִילָה כְּשֶׁאֵינּוּ מִשְׁגִּיחַ לְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים וּמִתְגָּאֵה חָס וְשָׁלוֹם עֲלֵיהֶם, יָכוֹל גַּם רַבְּנוּ לְקַחַת מִמֶּנּוּ תַּפְקִיד וּמַעֲלָה זוֹ, וְאֵין לוֹ שׁוֹם בְּטָחוֹן וּמִבְטָח שֶׁיִּשְׁאָר כְּזֶה כָּל הַיָּמִים.

ז – תקכא

לְעֲנִיֵּן מִה שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְעִיל חֵלֶק ב' סִימָן תרסו. שְׁאֵם חֲלִילָה הָיָה סְגוּר הַדֶּרֶךְ מִלְּבֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה כָּל הַדֶּרֶךְ מְלֵא בְּסַפִּינִים וְחֲרָבוֹת חֲדִים הָיָה אֵף גּוֹחֵן וְרוֹחֵשׁ עַל יָדָיו וְרִגְלָיו וּבָא אֵלָיו אֲבָל לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דִּרְכוֹ לְשֵׁם בְּלֹא פֶּאסְפוֹרְט וְרִשְׁיוֹן. הַסְּבִיר וְאָמַר, כִּי כְּשֶׁהוֹלֵךְ עַל דֶּרֶךְ הַמְּסַכְנֶת בְּסַפִּינִים וְחֲרָבוֹת אוֹלֵי יְזֻכָּה וְיִשְׁאָר בַּחַיִּים וְיִצְלִיחַ לְהַשִּׁיג מִה שֶׁנֶּצֶרֶךְ לוֹ. אוּלָם אִם חֲלִילָה יִסַּע בְּלֹא

פאספּוֹרט ויִתְפָּסוּהוּ ויִחַבְּשׁוּהוּ בְּבֵית הַתְּפִיסָה, וּבָזָה תְּפִגָּם נִשְׁמָתוֹ וַיַּעֲבֹר עַל אֲסוּרִים בְּהֶכְרֶחַח, חֵס וְשָׁלוֹם, מִשּׁוּם זֶה לֹא הָיָה עוֹשֶׂה כִּף וְדָכוּ, כִּי בָּזָה מִסַּכָּן אֶת כָּל יְהוּדוּתוֹ וְרוּחַנִיּוּתוֹ. וְעַל כֵּן אָף אִם עַל סַכִּינִים וְחֶרְבוֹת הָיָה מְנַסֶּה בְּכָל כּוֹחוֹ לְהַגִּיעַ לְצִיּוֹן רַבָּנוּ לְהַשְׁתַּטֵּחַ עָלֶיָּהּ בְּתַפְלָה, אוּלָּם בְּלֹא פֶסְפּוֹרְט שֶׁהוּא כָּנֻגְד חֹק הַמְּלָכוּת לֹא הָיָה מְסַתְּכָן, כִּי אֵינּוּ נִכּוֹן לַעֲשׂוֹת כִּף וְאֵין זֶה בְּרָצוֹן רַבָּנוּ הַקָּדוֹשׁ, כִּי יֵשׁ בָּזָה סַכָּנָה לְכָל יְהוּדוּתוֹ.

ז – תקכב

עַל הַשִּׁיחָה שֶׁבַחֲלָק ב סִימָן תִּשְׁפַּג אָמְרוּ: דְּבוּר זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁכַּמָּה יִגִּיעוּת יִגַּע רַבָּנוּ עַד שֶׁהִתְקַרֵּב לְדַעְתּוֹ וּלְבַסּוֹף הוּא עוֹמֵד מֵהַצֵּד וְאֵין מִתְחַדֵּשׁ לְשִׁים לֵב לְדַבְּרוֹ ו"ל כָּרְאוֹ, וְכַמָּה הֶפְסֵד יֵשׁ בַּדְּבָר, כִּי כַּמָּה עוֹלָמוֹת הִתְהַפְּכוּ וְכַמָּה סְבוּבִים וּרְמֻזִים וְשְׁלִיחִיוֹת נַעֲשִׂים מְלַמְעֵלָה עַד שְׁזוּכָה הָאָדָם שֶׁתֹּאמַר לוֹ אוֹר הַצַּדִּיק וְהַתּוֹרָה, וְאַחֵר כִּף כְּשֶׁאֵין מִשְׁגִּיחַ נִתְיָשָׁנִים אֲצִלוֹ הַדְּבָרִים וְכַמָּה הֶפְסֵד יֵשׁ בַּדְּבָר. וְכַמָּה צָעֵר יֵשׁ מִזֶּה לַצַּדִּיק.

ז – תקכג

עַל הַמּוֹבָא בְּחֶלֶק ב, תִּקְע, אָמַר אַחֵר כִּף מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל: קָדָם שֶׁלְקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אֶת הַשִּׁתִּי רוּבָל, לֹא יִדְעָתִי בְּנַפְשִׁי אִם מִתֵּר לִי לְקַחְתָּם מִמֶּנּוּ מֵאַחֵר שֶׁהוּא עָנִי מְרוּד, וְאֵלּוֹ הֵם כָּל כֶּסֶף קִיּוּמוֹ, אוּלָּם מֵאַחֵר שֶׁכָּל עֲנִין רַבָּנוּ תְּלוֹי וְעוֹמֵד עַל עֲנִין הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ, עַל כֵּן הִתְרַתִּי לַעֲצָמִי וּלְקַחְתִּים מִמֶּנּוּ.

ז – תקכד

עַל הַשִּׁיחָה הַמּוֹבָאֵת לְעִיל חֶלֶק ג סִימָן קִלָּא שֶׁאָמַר מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל: אָף מִחֲשָׁבָה שֶׁל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן הָרִי הוּא חֲמוּר כְּהִרְהוּר עֲבָרָה. הַסְמִיךְ לָזֶה רַל"י ו"ל שֶׁהוּא עַל פִּי הַמְּבָאָר בְּתוֹרָה כֹּט, שֶׁזֶּה שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב 'וַיִּזְהָב לְנִדְהָ' צֹא תֹאמַר לוֹ 'וְדו"ק.

שיח שרפי קודש

ראבר"נ ז"ל

(ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין ז"ל)

ז – תקכה

ספרו על ראבר"נ ז"ל שעוד בהיותו ילד קטן כָּבֵן שֵׁשׁ שָׁנִים. הִיָּה כָּבֵר יֶלֶד מִיָּחֵד. וּלְמַשָּׁל כְּשֶׁהָיָה חוּזֵר מִהַחֲיִידָר מְעוֹלָם לֹא נִגַּשׁ אֶל אִמּוֹ לְהַפְצִיר בָּהּ שֶׁתֵּתֵן לוֹ לֶאֱכֹל אֶף עַל פִּי שֶׁהָיָה בֵּית רַבִּי נַחֲמָן אָבִיו בֵּית שֶׁל עֲנִיִּים, וְהָיָה הֶרְעָבוֹן קְבוּעַ אֲצֵלָם, רַק מִיד נִגַּשׁ וְנִצְמַד לְאֲרוֹן הַסְּפָרִים, וְעָמַד מִהֲרֹקֶר שֵׁם אוֹ הַבֵּיט בַּסֶּפֶר, וְעַד שֶׁלֹּא קָרָאָה לוֹ אִמּוֹ שֶׁיָּבֹוא לֶאֱכֹל לֹא בִקֵּשׁ זֹאת הוּא מִמֶּנָּה.

כְּשֶׁרָאָה אָבִיו אֶת עֲדִינּוֹת נַפְשׁוֹ אָמַר לוֹ אֵתָה שִׁיף לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחוֹ"ל אֵינָה יְכוּלָה לְסַבֵּל נִשְׁמָה כְּמוֹתָךְ.

הוּא פִּידוּעַ נוֹלֵד בְּשָׁנַת תר"ט וּבְשָׁנַת תרנ"ד עָלָה לְרֵאשׁוֹנָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן אַרְבָּעִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים, וְרַק כָּאֵן בְּאֶרֶץ נוֹלְדוֹ לוֹ יְלָדִים, אוּלָם לֹא הֶאָרִיכוּ יָמִים כִּי גִוְעוּ בָּעֵת הֶרְעָב מִמַּחֲלַת הַטִּיפּוּס.

ז – תקכו

אֲנָשִׁי שְׁלוֹמִינוּ שְׁעוֹד הַפִּירוֹ אוֹתוֹ בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ סִפְרוּ בְּהַפְלָגָה בְּשִׁבְחוֹ. אֵיךְ שֶׁהָיָה מְכַבֵּד אֶת אִמּוֹ בְּכָבוֹד רַב מְאֹד, הִיא הָיְתָה עוֹרֶת בְּסוֹף יָמֶיהָ. וּכְשֶׁהִגִּיעַ רל"י ז"ל לְאוֹמֵן כָּבֵר לֹא הָיְתָה בֵּין הַחַיִּים.

ז – תקכז

סִפְרָה מֶרֶת רַחֵל אַחוֹתוֹ, שֶׁסִּפְרָה לָהּ זוּגָתוֹ הִרְאֵשׁוֹנָה מֶרֶת מִלְכָּה ז"ל, שֶׁכְּשֶׁהָיָה נוֹהֵג עֲצָמוֹ בְּהַתְּבוּדוֹת וְהָיָה עוֹזֵב אֶת בֵּיתוֹ לְכָל יָמוֹת הַשָּׁבוּעַ הָיָה קָשָׁה לָהּ הַדָּבָר מְאֹד מְאֹד, אוּלָם הַשְׁמָחָה שֶׁהָבִיא עִמּוֹ וְקָרִינַת פָּנָיו הַשְׁמָחִים וְהַמְשֻׁמָּחִים שֶׁהָבִיא עִמּוֹ פָּיְסוּ וּפָצוּ אוֹתָהּ עַל כָּל הַסִּבָּל. וְכַמוֹכָא בְּחֶלֶק ה', קִצָּה. הִיא בָּאָה וְהַשְׁתַּתְּפָה בְּהַלְוִיָּתוֹ וְסִפְרָה וְאָמְרָה 'חֶבֶל חֶבֶל' בְּצַעַר וּבַחֲרָטָה, עַל שֶׁלֹּא הִסְכִּימָה לַעֲלוֹת עִמּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּכְהַבְטָחָתוֹ לָהּ שֶׁשֵּׁם יִזְכּוּ לְבָנִים וְלֹא הִסְכִּימָה וְהַתְּנָרְשׁוּ. (וראה חלק ג, תקפז. תקפח)

ז – תקכח

שָׁמְעוּ פֶּעַם אֶת רֹאבֶר"נ ז"ל בַּעַת מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה זֹעֵק וְצוֹעֵק בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ, 'רַבִּי זֵיט מְעוֹרָר רַחֲמִים זָאל זַאן אויפֿפֿערן צו פֿאַרגִיסן אִידִישֶׁע בְּלוֹט' רַבְּנוֹ עוֹרְרוּ רַחֲמִים שְׂכָר יִפְסֵק שְׂפִיכַת דָּמִם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

ז – תקכט

פֶּעַם כְּשֶׁלְמֵד בְּצַבּוֹר אֶת הַתּוֹרָה ע"ד שְׂבִל־קוּטִי מוֹהֵר"ן חֵלֶק ב'. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְתַבּוֹת וְעִכְשָׁיו וְכו' אָמְרָה בְּהַדְגָּשָׁה וּבְהַתְלַהּבוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד.

ז – תקל

אָמְרוּ בְּשִׁבְחוֹ שֶׁהָיָה כָּל כֶּף דְּבוּק בְּרַבְּנוֹ עַד שֶׁכָּל שִׁיגוֹ וְשִׁיחוֹ וְכָל אָבֵר מֵאֲבָרָיו הָיוּ כָּלֵם סְפוּגִים בְּאוֹר רַבְּנוֹ, וְלֹא הָיָה עוֹשֶׂה וְחוֹשֵׁב שׁוּם דָּבָר כִּי אִם שִׁיחָה עַל פִּי דַעַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל. וְכֵן הָיָה כִּזְה לַעֲנִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה כָּל כְּלוֹ חוֹשֵׁב וּמִתְנַעֵנֵעַ אַחֲרֶיהָ תְּדִיר.

ז – תקלא

כְּשֶׁשָּׁאָלוּ פֶּעַם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ שְׂבִפּוֹלִנְיָא עַל נְסִיעוֹתָיו הַתְּמִידִיּוֹת וְהַקְּשׁוֹת מְדֵי שָׁנָה מֵאוֹמֵן לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאוֹמֵן לִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עָנָה וְאָמַר לוֹ: אֵינִי מוֹצֵא מְרֻגָּע לְנַפְשִׁי כִּי אִם בְּשָׁנֵי מְקוֹמוֹת אֵלּוּ, הֵינּוּ בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל וּבִכְפֹּתֵל הַמַּעֲרָבִי.

ז – תקלב

אָמַר לַעֲנִין זֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם בְּכָל פֶּעַם יְפֶה יוֹתֵר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּכִלְלִיּוֹת הַנְּהָגָתוֹ בְּעוֹלָם,

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל ריא

אבל באפן פרטי צריך כל אחד להזהר מסטירה 'ציטערן פון א פאטש' אם אינו משפר מעשיו.

ז – תקלג

היה אומר ראבר"נ ז"ל אף שרבונו ז"ל היה כידוע סגור ומסגר ונסתר לגמרי, וכמו שהתאונן ואמר: בשביל מה הייתי צריך את כל הפרסום, וכדומה עוד ועוד דבורים כאלו, אולם כל מה שהיה שייך לדורות הבאים, בזה יצא מגדרו ולא הסתיר דבריו כמו ענין הנסיעה לארץ ישראל, והקבוצה בראש השנה באומאן ועוד כהנה וכהנה דברים שענין גאלת ישראל בכלליות תלוי ועומד עליהם.

ז – תקלד

וכמו כן היה אומר: אף על פי שרבונו לא היה דרכו להתעקש על שום דבר הרי שבענינים שרשיים כהעליה לארץ ישראל שהכל מעלין לארץ ישראל כמו שאמרו רז"ל (כתובות יג, יא) ושאר הענינים השרשיים הרי שבה היה עקשן ותקיף עד מאד. ואף על פי שצריך להתעקש, עקר העקשנות צריך להיות ברצון ובכסופים ובתפלה. ולא התעקש דוקא על הזמן לומר: בעת בעת הנה דוקא אגמר הדבר. כי כפי המבאר בתורה כ' זה היה פגם הפאת הצור שמזה השתלשל הענש 'כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא'. שזה הדבר הוא 'כמו שלוקחין הדבר בכת ובחזקה'. כמבאר שם.

ז – תקלה

היו כמה שהיו תומכים בראבר"נ ז"ל מדי שנה תמיכה קבועה לנסיעותיו לאומן ואחד מהם היה הרב החסיד ר' משה פסטרער (אייזנבאך) ז"ל שהיה נותן לו 'נאפוליון' אחד מדי שנה עבור הוצאות הנסיעה.

ז – תקלו

כְּשֶׁהָיָה ראבר"נ ז"ל בְּבִאָרְדֵיטְשׁוֹב הָיָה נִכְנָס אֶל רַבִּי בְּרוּךְ בִּאָרְדֵיטְשׁוֹבֶעֶר לְדַבֵּר עִמּוֹ יַחַד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְסִפֵּר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּנוֹ ז"ל שֶׁפָּעַם כְּשֶׁהָיָה מִכְרָח אָבִיו לָצֵאת מִשׁוּם מָה מִהֲבִית אָמַר בְּצֶעֶר וּבְכָאֵב לְבָנוֹ "יּוֹשֵׁב כָּאֵן יְהוּדֵי יָקָר כְּזֶה שְׁפִיו מִפִּיק דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ הַשּׁוּיִים בְּעֶרְפָם לְמַרְגְּלִיּוֹת וַיּוֹתֵר, וְאֲנִי לְרָגֵל מַצְבִּי הִדְחֹק מִכְרָח לָצֵאת לַשּׁוּק וּלְהַפְסִיק מִשְׁמִיעַת אֵלוֹ הַדְּבוּרִים.

ז – תקלז

חוֹתְנֵנוּ רַבִּי נִפְתָּלִי כֹהֵן ז"ל אָמַר פָּעַם בְּשִׁכְחוֹ "כְּשִׁשׁוּמְעִים מִמֶּנּוּ דְּבוּרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ דְּבוּרָיו הֵם גּוֹרְמִים לְבִטּוּל הַבְּחִירָה". כְּאוֹמֵר שִׁישׁ בְּכַחַם, לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם כָּל כֶּךָ בְּאוֹתוֹ מַעֲמֵד עַד כְּדֵי בִטּוּל הַבְּחִירָה.

ז – תקלח

אָמַר פָּעַם ראבר"נ ז"ל. אוֹרוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבְּנוֹ גָּדוֹל וְנִשְׁגָּב כָּל כֶּךָ עַד אֲשֶׁר אֵין בְּכַח הַחֲסִיד הַיָּחִיד וְהַבּוֹדֵד לְקַבֵּלוֹ אִם לֹא בְּצִרּוּפוֹ וְהַתְחַבְּרוּתוֹ לְרַבִּים הַחֲפָצִים עִמּוֹ לְקַבֵּל אוֹרוֹ, וְדוֹקָא בְּצִרּוּפוֹ לְרַבִּים יֵשׁ בְּכַחוֹ לְקַבֵּל אוֹרוֹ הַגָּדוֹל. (וּרְאֵה בְּלִיקוּטֵי הַלְכוֹת תְּפִילִין ב, ד) וְאֲשֶׁר עַל כֵּן מִזֶּה יֵשׁ לְהַבִּין וְלִדְעַת הַיָּטֵב אֶת הַמְּסַפֵּר בַּזֶּהָר (וּיְקָרָא קַכַּח:) שֶׁאָמַר רַשְׁב"י "אֲנִי בְּחִיבוּתָא תִּלְיָא", שֶׁעָקַר כַּחַם לְקַבֵּל מִרְבֵּם הַרַשְׁב"י הָיָה רַק מִחֲמַת הָאֲהָבָה שֶׁבִּינֵיהֶם, וְאֲשֶׁר עַל כֵּן בְּיוֹתֵר הִזְהִיר הָאֶר"י הַקְּדוֹשׁ לְתַלְמִידָיו עַל אֲהַבַת הַחֲבֵרִים, כִּי רַק בְּזֶה תִּלּוּי קַבְּלַת אוֹר הַצַּדִּיק, בְּפָרֹט כְּשֶׁהַצַּדִּיק רָם וְנִשָּׂא בְּמַעֲלָתוֹ כָּל כֶּךָ כְּנִשְׁמַת רַבְּנוֹ, בְּדוֹרְנוֹ אָנוּ.

ז – תקלט

פעם בדבר ראבר"נ ז"ל עם אביו מענין סדר הלמוד של רבנו אמר לו שנתן להבין גם על פי השכל שדרך רבנו בסדר הלמוד (כפי הכתוב בספר שיחות הר"ן סימן עו, ובשיחותיו בעל פה בזה) כן הוא הנכון, אמר לו אביו, שחובת הלמוד בדרך זו צריך לקימו מחמת שפן צוה והדריך אותנו רבנו, ולא מחמת ההבנה שהנך מבין שפן הנכון. כי כעת מבין אתה כן ופעם אחר אולי תבין אחרת, ואנו צריכים לקיים עצותיו אף בלא הבנתנו. ואחר זמן אמר והודה לו, שלולא צווי רבנו בזה מפרש היה נראה לדעתו לנהוג אחרת. (וראה חלק ג, רצט לענין הרופאים ורפואותיהם)

ז – תקמ

כל דבריו של ראבר"נ ז"ל שדבר ברבים היו דברים פשוטים הנוחים לכל שומעיו, ולא היה מדבר ברבים גבוהה כלל וכלל. (וראה חלק ג, תמד)

ז – תקמא

אמר ראבר"נ ז"ל: כל דבור ודבור שיצא מפי רבנו ונתגלה בעולם שיכים הם לכל אחד ואחד ובכל מקום ובכל זמן. ואמר רל"י ז"ל: שאפלו דבור זה שהתפאר בו רבנו שהשיג את תכלית הידיעה עד שאינו יודע לאו כלום, גם זה שיך לכל אחד, כי באמת אין יודע האדם כלל מה שנעשה עמו ומהו מדרגתו האמתית. על אף שבדאי ופשוט הדבר שיש חלוק גדול בין אי הידיעה של הצדיק הגבוה במעלה לבין אי הידיעה של אנשים כערבנו.

ז – תקמב

אמר ראבר"נ ז"ל לענין הלמוד בספר מורה נבוכים שלמעשה ממה שראינו במשך הדורות הרי שתשעים ותשע מתוך מאה שמצאנו

וְרָאִינוּ אוֹתָם לוֹמְדִים בְּסֵפֶר זֶה רָאִינוּ לְהִיכָן הַתְּדַרְדְּרוּ וְעַדִּין לֹא פָגְשָׁנוּ אוֹתוֹ הָאֶחָד מִתּוֹךְ הַמָּאָה שֶׁהֵטִיב מַעֲשָׂיו דֶּרֶךְ סֵפֶר זֶה. 'דִּי נִיין און נִינְצִיג הָאָבִין מִיר גִּיזְעָהן און דָּעם אַיִנעם הָאָבִין מִיר נָאךְ נִישֵׁט גִּיטֶאראָפֶן'.

ז – תקמג

כְּשֶׁשָּׂאָל רל"י ז"ל אֶת ראבר"נ ז"ל אוֹדוֹת רַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ף ז"ל 'אֵיזָה יְהוּדֵי הָיָה', כִּי ראבר"נ ז"ל עוֹד הִפְרִיז הֵיטֵב, עָנָה לוֹ: הוּא הָיָה יְהוּדִי כְּזֶה שֶׁהָיָה דְּבוּק בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ תְּדִיר, וְכִשְׁהָיָה לוֹ שׁוּם הֶפְסֵק מִדְּבָקוֹתָיו צָר לוֹ הַדְּבָר כָּל כָּךְ וְתִיכָף הָרִיץ מִכְתָּב לְאָבִיו מוֹהֲרֵנ"ף ז"ל, וּמָנָה נַעֲשֶׂה וְנִכְתָּב רַב הַסֵּפֶר "עֲלִים לְתִרְוּפָה".

ז – תקמד

עַל הַנֶּאֱמָר בְּזִמְרוֹת שְׁבַת בְּזִמְר' כִּי אֲשַׁמְרָה שְׁבַת הַמּוֹכָא בְּנִסְח' הוּא יוֹם מְכַבֵּד הוּא יוֹם תַּעֲנוּגִים וְכוּ' הַמְתַּאבְּלִים בּוֹ אַחֲרֵי נְסוּגִים. וְכֵן לְהֵלֵךְ; מִחַל מְלָאכָה בּוֹ סוּפוֹ לְהַכְרִית, אָמַר שָׂאִין זֶה לְשׁוֹן הַנִּכּוֹן לְזַמְרוֹ כִּי אֵין מְזַמְרִים בְּשׁוּם זִמְרוֹת 'עֲנָשִׁים וְיִסּוּרִים', עַל כֵּן הָיָה אוֹמֵר וּמְזַמֵּר "הַשְּׂמִיחִים בּוֹ שְׂמִיחָה מְשִׁיגִים". "הַבְּטָלִים בּוֹ" אוֹ "הַשׁוֹבְתִים בּוֹ סוּפָם לְשִׁאֲרִית".

ז – תקמה

פַּעַם כְּשֶׁלָּמַד ראבר"נ ז"ל לִפְנֵי הַצַּבּוֹר יָשָׁב אֶצְלוֹ גַּם רַבִּי מַתְתִּיָּהוּ כֹהֵן בֶּאֱרֻזְסָקִי ז"ל. וְהַתְּפַעַל מְאֹד מִדְּבוּרָיו וְאָף ר' יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֵן הַתְּלָהֵב אַז מְאֹד. אַחֵר גָּמְרוּ הַלְמוּד הַתְּלָהֵב רַבִּי יִשְׂרָאֵל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאָמַר 'אִם נִזְכֶּה וְנִשְׁמַע מִמְּשִׁיחַ דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ יֵשׁ לָנוּ כֶּכֶר עֲבוּר מֵה לְהַתְּעַנֵּעַ אֵלָיו'.

ז – תקמו

אמר פעם שאצל רבנו ענין מדת 'דרך ארץ' ורחישת הפכוד אחד לחברו אינו כתוספת על שאר מדות הטובות אלא הוא ביסוד ושרש כל דברי תורתו ונהגותיו, ואכן ענין זה היה לפלא בין אנשי שלומינו. וספר בשבחו זה של ראבר"נ ז"ל שהיה נוהג בדרך ארץ ובהצנעה אף בדבר עם ילד קטן. (וראה עוד חלק ה, תא)

ז – תקמז

היה ראבר"נ ז"ל מפליא ומפליג בספורו את המעשה המוכא בחלק א' סימן תרלו מרבי חיים לירסמאן ז"ל שהיה אז בשאלתו בגיל ששים וחמש שנים! ואף על פי שמוהרנ"ת ידע מעלתו הנעלית אף על פי כן לא אמר לו במפרש לעזוב את העבודה. שהיה מנהל חנותו הגדולה של העשיר בשם זיידמאן. הוא נטמן בבית החיים שבאומן לצדו של רבי נפתלי תלמיד רבנו ז"ל.

ז – תקמח

בשדבר פעם ראבר"נ ז"ל בשבתם של העובדים שבטרהויץ אמר: העקר מה שזכו לעמד בכאלו עבודות ויגיעות שבתפלה היה מחמת גדל קדשם העצומה.

ז – תקמט

אומרים בשם ראבר"נ ז"ל שאמר, אחת מהתחכמיותיו של היצר הרע הוא לחזיר למחשבות בני אדם, ומצליח להטות לבכם כל כך, עד שחצי ממחשבתם חושבים ומהרהרים ומתבלבלים ממה שעבר עליהם בעבר, וחצי השני חושבים ומהרהרים ודואגים ומתכננים הם את מה שעתיד לבוא, ובינתיים מפסידים בכך את ההנהגה הפורח והעובר.

ז – תקנ

היו הרבה שכל מה שהכירו וידעו לומר על רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל הוא זה שהיה לו עינים אדמות, כי היו עיניו נפוחות ואדמות מרב הבכי שהיה בוכה בשנותיו הצעירות. וכמו שאמר הוא עצמו בזקנותו שהוא מפחד לבכות, כדי שלא יכאבו לו עיניו. כי בצעירותו היה בוכה כל כך עד שהתקלקלה אצלו פח הראיה.

ז – תקנא

זוגתו השנייה הייתה בתו של רבי נפתלי כהן שהתחתנה עמו עוד בחיץ לארץ, ועלו לארץ ונולדו להם שני ילדים בן ובת, ואחר כך מתו במגפה. ואחר פטירתו נשאה שנית כהן בארץ ישראל.

ז – תקנב

בסוף ימיו של רבי אברהם ב"ר נחמן מחמת שהתגבר עליו החלי התיר נדרו מלאכל שרויה (גיבראקס).

ז – תקנג

ראבר"נ ז"ל נהג פדעת הראב"ד ללכת שני חוטי תכלת הינו חוט אחד צבוע בלוי. (וראה בחלק ד קנה)